

رۆمان

رۆمان

محمد مەد مەولود (مەد)

دهزگای چاپ و بلاوکردنه‌وهی
ئاراس

زنجیره‌ی روشنیبیری

خاوه‌نی شیمتیاژ: شهوکه‌ت شیخ یه‌زده‌ین

سه‌رنوو‌سه‌ر: به‌هران شه‌همه‌د شه‌یبیب

*

کتیب: ریگا (رۆمان)

دانانی: محهمه‌د مه‌ولوود (مه‌م)

پیت لیدان: دلاوه‌ر سادق

بلاوکراره‌ی ئاراس - ژماره: ۴۳

چاپی دووه‌م - چاپخانه‌ی وه‌زاره‌تی په‌روه‌رده

هه‌ولتیر - ۲۰۰۱

له‌کتیبخانه‌ی به‌رتیوه‌به‌رایه‌تی گشتیی روشنیبیری و هونه‌ر

ژماره (۲۸۲) ی سالی ۲۰۰۰ دراوه‌تی

پیشہ کی

ماوہیپکی زۆر بوو له سنوور دەژيام لهو سنوورەى كه نهخشەى جوگرافىيى و لاتەكانى عىراق و ئيران و توركييا ليك جيباده كاتهوه، ناوچهى برادۆستى عىراق به مهرگهوهرو برادۆستى ئيران به ههرىمى ههكارى و ههوشار و شه مزىنان له توركييا ده به ستيتهوه.

ئهم سنوورانە به تايبه تى به رزاييه كانى «سه ركهم» و ده ورو به رى كه به سى سنوور ناوده برين كويستانى سازگارن و كوچه ره كانى تيرهى «مەندان» ى خيلى ههركى و خيلى كوچه ره كانى ئهم ديو... و ئهو ديو... و ئهو ديو هاويان رووى تى ده كەن، مهرو مالا تيان له له وەرگا چه و ره كانيدا ده چه لىن.

رووبارى «هاجى بهگ» هيلى ئهو سنووره دوورو دريژه ده كيشى و به فراوى كويستانه كانى سى سنوورو چاوه ئاوه كانى له زنجيرهى شاخه بلنده كانى ئهو ناوه هه لده قولن... كو ده كاته وه له گوندى «كه كهله» ش له گه ل رووبارى «به رازگر» كه ئه ويش له شاخه كانى «خواكورك» و «ئاوده ل كيو» له و ديوى ئيرانه وه دى و ده رزيته ناو ده شته فراوانه پى پسته كهى «به رازگر» و يه كدى ده گره وه و تيكه ل به يه كترى ده بن.

زنجيره شاخى ئارات «گۆقه ند» وه ك بازنه ده و رهى ئهو ده شته و ناوچه كه يان داوه.

خه لكى ئهو ناوچانه له سه ر سى ديو... هه سوويان خزم و كه سى يه كن، زۆر به يان له يه ك خيلى و بنه ماله و فاميله هاتوونه ته خواری له سه ر يه ك پنج رواون و له يه ك باوان و بنه وان ه وه سه ريان هه لداوه.

ئهم ناوچانه چۆن به شاخى به رز و دارستانى چرو رووبار و كانياوى زۆر... ميگر و گولستانى ره نگين، هه وای سارد و سازگارو پى گاوبانى سه خت ناوبانگيان ده ركردوه هه ره ها به هه نگوين و ميوه و دۆشاوى ناياب... گوتيز و باوى و به روو و مازوو و قه زوان... پۆن و په نبرو ماست و كه شك... خورى و پيستته و مافورى ده سكرد... به ره مه ميكي گرانبه ها يان پى ك دىنى.

له و به رو له م به رى رووبارى «هاجى بهگ» له بنار چيا سه ركه شه كان... له روخ ميگره كان... گوندى خنجيله ي جوان ئهو ناوه يان كرده ته به هه شتيكى بچكو له ي دلرفين، گوندى «ده رياسۆر» يش ده كه و پسته سه ر ئهو رووباره ي كه ئهو خزم و كه سه ي يه كتر ليكى جودا ده كاته وه، له و گونده ئاشيك هه بوو به ئاوى رووباره كه ده گه را، خه لكى ئهم گونده و ئاواييه كانى ده ورو به رى بگره خه لكى گونده كانى ئهو ديويش له په ناوه دانه و تيله و باراشه كانيان له و ئاشه دا ده هارى.

رووبارى «هاجى بهگ» رووبارىكى خورت و سه ركه شه، وه ك بلتى به و ده و ره ي بۆى دانراوه رازى نه بن... ئه وها دائيم وه ك زستانى ئهو ناوه توندو تير و توور په، هه رگيز به هيمنى له كه رخي ك تينا په رى، زۆر سال وا ده بن له به ر زۆرى به فرو سه هۆل و باران... ئاوه كه ي شيت ده بن! جله و ده پستين... له كه رخي خو ي ده رده چى و ده راو ده به زىنى، له ئه نجامى ئهو خورتى و سه ركه شى و كه رخ و ده راو به زانده شه وه، ئاشه كه ي گوندى «ده رياسۆر» له م ديوى عىراقه وه بۆ ديوه كه ي دى سنوورى جوگرافىيى توركييا ده گوازى ته وه، به و هۆيه شه وه گيرمه و كيشه ده بن، هه ره ها ئاشه وان و خاوه ن ئاش... خه لكى ئاواييه كه ي -ده ربا سۆر- يش ده كه ونه گيرو گرفتىكى دژوارو ئاشه كه يان له ده ست ده چى، ئه مه جگه له وه ي كه په رينه وه ي ئاشه كه بۆ ئه و به ر... سنوور به زانده و تاوانى ك پى ك دىنى... ياساكان به توندى دژى ده وه ستن و به ر په رچى ده دهنه وه، سزاش به سه ر ئه وانه دا به ش ده كەن كه له و سنوور به زانده ده ستيان هه يه!!.

به لام ئابا كى له سنوور به زاندى ئاشه كه ده ستى هه به... كى؟

وهكو دياره خه لکه که بهو کاره سه رچاوه بیټکی رزقیان لی ده به سترئ و هه زیش ناکه ن کاری وه ها دژ به یاسا روویدا، هه موو که سیش ئه وه ده زانی که روو باره که که رخی گۆریوه و ده راوی به زانده وه ئاشه که ی رفاندوه!!

به لام روویار چۆن سزا ده درئ؟

کی ده توانی پیش به ناوه رک و خورته که ی بگری؟

کی ده توانی ناوه که ی چک بکا؟

کی ده توانی بیخاته که رختیک... که رختیکی بز دابنئ و لهو که رخیه کۆت و زنجیرو سندی بکا...؟

له ئه نجام و... هه ر بز خاتری ئه وه ی کاوله ئاشیک کیسه و سه رئیشه بز هه ر دوولا دروست نه کا... ئه و سالانه ی ئاشه که له م به ره وه... له جیگا سروشتیه که ی یه ک رۆژ له وه به دوا نه ده که وت که ره سم و ئاشانه که ی ته واو بداته کار به ده ستانی ده ولته.

هه موو به هاریک سه ری گونده که ی «ده ریاسۆر» م ده دا، ئاشنا بییم له گه ل «مام بریندار» ی خاوه ن ئاش په ییدا کردبوو، هه ره ها دۆستایه تی تووندیشم له گه ل «کاک همه ده» ی ئاشه وان به ستیوو.

کاک همه ده ی ئاشه وان... پیاوټیکی خوینده وار و هوشیار و ژیر بوو، ده یگوت:

- مشه خته و به ده ره ده ری که وتوته ئه م ناوه... به ئاره زووی خویشی له گوندی «ده ریاسۆر» نیشته جی بووه!

خه لکی گوند زۆر ریزی ئه م ئاشه وان ه یان ده گرت، ئه میش که ماوه ی ببوايه به تاییه تی له رۆزانی هه بینی منداله کانی گوندی فیره ئه لف و بی ده کرد، به ریز یه ک له دوا ی یه ک رای ده گرتن و ده بیردنه شاخه که ی پشت گوند و سه ر روو باره که... مه شقی پی ده کردن... به دار و گول و گیا و زینده وه ر و ته یر و توار ده یناساندن، هه قایه تی دونیا و باسی نازایانی بز ده گیرانه وه، هه ره ها پیش نوژی خه لکه که ی ده کرد و له پیوستیشدا... ئاش وه ستا و دارتاش و سه رتاش و ئاسنگه ر و بیستانه وان و بگره پزیشکی گونده که ش بوو، له وه لسات و ئاژه ل و به رزه و... به رزه و یه ک سم و مریشک و قه له موون و کۆترو که ویشی ده زانی، جۆتیاربی ده کردوو دار و گولیشی بز گونده که ده چاند.

مام برینداری خاوه ن ئاش ده یگوت:

- زۆر ئاشه وانم گۆریون... که سم له م کاک همه ده خاوه ن پروا و ده ست و ده روون پاکتر نه دیوه.

خه لکی گوندیش له و سالانه ی که باسی کاک همه دیان ده کرد ده یانگوت:

- که کۆمه له روختیرا... پیشه وا و هه قاله کانی کوژران... ولاته که ویران کرا... خه لکه که ده ره ده ر بوو، ئه م ئاشه وان له گونده که ی ئیمه په ییدا بوو... ئیمه ش گرتمان وه!

مام زیندینیش ده یگوت:

- هه ندی کردمان و کراندمان، نه مان توانی کاک همه د ئیقناع بکه بین ژن به ینئ، رازی نه بوو کچیککی گوندی لی ماره بکه بین و بیکه بین به مال!

هه ره ها ده یگوت:

- ئه و... ئاشقی ئاش و ناوی روو باره که ی «هاجی به گ» ه، حه ز له وه ده کا پتر له رۆخ ناوه که دابنیشئ، سه یری لووتکه و شاخه به رزه کانی گۆقه ند و ئاوده ل کیوو... بکا، چاو و خه یالی له ده شته که ی به رازگر و له ناو میترکه سه وز و ره نگا وره نگه کانیدا بگه وزینئ.

دوا سالم بوو لهو ناوچهي سنووره هيشتا فرماني گوتزانهوهم نه هاتيوو، سه رتيكي گوندي دهرياسوژم دا، چه زم ده كرد كاك حه مه د بيبينه وه و داواي لي بكمه نه گهر نهو جيتگايه ي به جتي بهيلى و به ره و گهرميان... يو شاره كاني دابه زي، ههروه ها يو نه وهش كه فه رمانه كمه م جتي به جتي بكمه... فه رمانى نه ستاندى ره سم و ناشانه كه ي ناشى گوند.

به هارتيكي دره ننگ بوو، به فره نه ستووره كه ي سه ر چيايه قووچه كاني سني سنوور چوره چوريان پيكيه وتيوو و ده تونه وه، سه رچاوه و كانياوه كان ته قى بوون، رووباره كان هار بيسوون... به تايبه تى رووباره كه ي هاجى به گ... به لام بېرم له وه نه ده كرده وه كه خورتي سه ركه شيه كه ي گه يشتيه نه و راهيه ي ديسان ناشه كه ي دهرياسوژ... له خه لكه كه به روي و بېگوازتيه وه نه ويه ر.

خه لكه كه به بېرمه وه ده هاتن، هه ستم ده كرد كه به گشتى مات و خه مگين بوون، مام بريندار و سوڤي زيندين به كزي سه يري بيتكتريان ده كرد و سهريان داده نه وانه وه، له بنه وه له من راهه مان و وه كو له ناو دلي خو باندا پيم بلين:

- نه فه ندى ياخوا به خيتر بېي و سه رچاوان هاتى، به لام به خوا نه مسال له ناشانه و خه رج و باجى ناشه كه... يووليك ناخه يته گيرفاني سولتان.

كه چونه تى ناشه كمه م يو روون بوه وه، خه ميكي قورس وه ك كه ركه شاخيتك رمايه سه ر دل، له خوم ده پرسى:

- چون چاوم به كاك حه مه د ناكه ويته وه... چون؟

وه به خوم گوت:

- بوچى هاتووم و رووبه روي چ بووم؟

ناهيكي دوور و دريژم هه لكيشا، پيم ناخوش بوو خه لكه كه وا بېريكه نه وه كه له خه مي له ده ست چوونى پاره ي ناشانه كه... يان له ترسي حكومه ت نه و نا هه م خوار ديته وه.

له گه ل مام بريندار چووينه سه ر رووباره خورت و شيتيه كه، له ناو كومه له دار و په ردووه كه... ناشه كه به رگه ي هيرشى رووباره گه وره كه ي گرتيوو، وه ك كه رتكه شاخ له جيتگايه كه ي خو ي چه قى بوو، به هه موو هيزيه وه هاواي ده كرد و ده گه را، ته نانه ت دهنگى گرمه و هارپه ي به رداشه كه ي به سه ر دهنگى رووبار و چه فه نه ي ناش و هاواي شه پوله كاندا زال بوو.

رووييكم له مام بريندار كرد، له سه بركردنه كمه م نه نگوستيكي يو نه ويه ر رايه ل كر دوو له به ر خو يه وه گوتى:

- نا نه وه تا... ناشه كه ي گوندا!

پاش توژنيك دامان به سه ر سوړمانه وه گوتى:

- به لام چون نه وها كارده كا... چون له و هه موو كيشه يه ي سروش... زه ره رى نه هيتاوه؟

منيش به سه ر سوړبيته وه سه يري مام بريندارم ده كرد كه ده يگوته وه:

- بئ گومان يه كي ده راوي يو ناشه كه خوش كر دوه و نه يه يشتووه له گه ر بوه ستى.

سه رتيكي بولاى من به رزكرده وه و چاوى له چاوه كانم چه قين و بزه يتيكي گرت و رهنگى گهش بوه وه.

كه ده گه رايه نه وه گوند، له به ر پيگاوه مام بريندار به گوتيدا چرياندم:

- بهره به یانیتیکی زوو له ده‌رگای کۆلتیته‌که‌م درا... که ده‌رگام کرده‌وه... کاک حه‌مه‌دی ئاشه‌وان له سیله‌ی ده‌رگا پراوه‌ستا‌بوو، چۆنیه‌تی ئاشه‌که‌ی تیگه‌یاندم به په‌له پیتی ی گوتم:

مام بریندار... من کارم لی‌ره‌دا ته‌واو... ده‌رۆم... ده‌بێ بچمه‌وه.

به واق ورمای سهری جولانه‌وه‌ی ده‌م ده‌کرد... که ئه‌و به‌ روومدا بزه‌بیتکی ته‌ماوی کرد و گوتی:

خه‌م مه‌خۆ... دل له‌دل مه‌ده... هه‌ر ده‌بێ بگه‌ینه‌وه یه‌کتر.

مام بریندار وه‌کو ژانیتیکی دژوار هه‌لی گۆفتی به‌ ده‌نگیتکی گر گوتی:

- که پۆژیش هه‌له‌هات... خه‌لکی گوند به‌چۆنیه‌تی ئاشه‌که و کاک حه‌مه‌دی ئاشه‌وانیان زانی، منداڵ و هه‌رزه‌کار... هه‌موو ئه‌وانیش که هیتزیکیان له‌به‌ردا مابوو... پێگای چیا به‌که‌یان گرت به‌ر و تا ئیستاش هه‌ر به‌ دووی کاک حه‌مه‌دی ئاشه‌واندا ده‌گه‌رتن.

که گه‌راینه‌وه گوندیش... مام بریندار سندوقیتکی ته‌نه‌که‌ی ره‌نگ کراوی له‌ بنه‌بانی ژووره‌که‌ی ده‌ره‌یتنا و پیتی ی گوتم:

- ئه‌مه‌ش ئه‌مانه‌تیکه... ئاشه‌وانه‌که له‌لای من بۆ تۆی داناوه.

له‌گه‌ڵ سه‌رسوریتکی ته‌واو سه‌ری سندوقه‌که‌م هه‌لدايه‌وه، ئه‌م چه‌ند لاپه‌ره نووسراوانه‌ی که تیبیدا بوون... ئه‌وه‌ندی هه‌لگه‌تێ و وه‌رگه‌تێم کردن... چ نیشانه‌بیتک... یا ناوتیکم نه‌دۆزیه‌وه که ئه‌و کاک حه‌مه‌دی ئاشه‌وانه‌م پیتی بناسیتێ.

چونکه ئه‌مانه‌ت پیره‌زه... ده‌بێ مرۆ ریزی لی بنی، ئه‌وا لی‌ره به‌دواوه... لاپه‌ره نووسراوه‌کانی ئه‌و ئاشه‌وانه ده‌خه‌مه پیتش چاوتان، وه‌کو بۆی ده‌چم ده‌بێ ئه‌و لاپه‌رانه نویتشکی بیروباوه‌ر و به‌شپک له‌ ژبانی ئه‌و ئاشه‌وانه ویتل و... بی سهر و شوینه بی.

ده‌فه‌رموون بۆ خوتندنه‌وه‌ی لاپه‌ره نووسراوه‌کان.

قوناخی یه که م کاروانی... گهنم

1

ههست بهشتیکی نوئی ده که م، به گۆرائتیکی... خولیای جۆره لیکدانه و هیپکی سهیر و تازه بوویم.
ئیبواره که چاوم به نهخشین کهوت، ته نیا ئیمیرۆ ئیبواره که چاوم پی ی کهوت، ههستیکی نویم
به رامبهری بۆ پهیدا بوو! کهوتمه ناو چوار چپوهی بیرتیکی تازه، ئاره زویکی جه نجاللی له پیشوو جودا...
ئاره زویکی وهها که هه تا کو ئیستا ههستم پی ی نه کردوو، مگیزم لی ی نه بووه، بیرم بۆی نه چوه!! دلّم
بۆی لی ی نه داوه.

ئهم هیواره یه که رووبه رووی نهخشین وهستام، له بهر چاوم دا وه کوو رۆژانی رابووردو نه بوو! نهویش
گۆرائتیکی سهیری به سهردا هاتوو، چاو و روومه تی به جۆرتیکی دیکه، به وینه بیکی دیکه، دههاتنه
بهرچاو، مه مکی هه له جیگا که ی خویان کراسه زوره که بیان نهختیک هه لدا بوو... و نرخیکی تازه بیان
دابوو به چپته هه رزانه که ش، دهسته کانی هه مان گهرمی و نهرمیان تیدا بوو، ئهم چۆنیه تیه ی نهخشین
خستمیه گپه لوه که بیکی سهخت خستمیه گهری گۆمیتی قوول، دهی کیشام... لوللی ده دام... هه للی
دهلوشیم. کاتی نهخشین به شه رمی گۆلیکی تازه پشکوتوو چاوی لی هه لینام، به دهنگیکی ناسکی
خه یالای تیکه ل به هه ناسه بیکی کورت، لی ی پرسیمه وه:

- شپړکو چهندت خوښ دهویم؟

نهم توانی چۆن وهلامی بدهمه وه، نه وهنده نه بی که هه ر دوو دهستم له سه ر ته خته ی سینگما کو
بکه مه وه، به دهنگیکی له رزۆک و پچرپچر به دهنگیکی خه والوو... و پر له پارانه وه پی ی بلیم:
زۆرم خوښ دهویت.

تا ماوه بیکی به م رهنکه دهست له سه ر سینگ وه کو سو فیک به رامبه ر به ژنی شلک و به رزی
وهستام... چاوم برینه ئاسۆی دوور، نهو جیگایه ی له وپرا ئه رز و ئاسمان به یه ک ده گه نه وه و تیکه ل به
یه کتری دهین، ماوه بیکی له ئاسۆ وورد بوومه وه له گه ل (خۆ) دا به کترمان ده واند:

- ئاسمان چهند قووله، چهند به رینه، چهند فراوانه و بی سنووره... نهستیره کان چهند زۆرن، مرواری
چهوی رووباره کان که ژماره بیان بی دواییه و قه دهره، به قه د فراوانی ئاسمان، نه وهندی هه موو نهستیره کان
به ژماره ی دانه ی چهوی چه مه کان... تۆم خوښ دهوئ!! هه موو خه لکی سه ر ئهم رووی زهویه، چهند جار
هه ناسه ده خۆنه وه، چهند جار هه ناسه ده دهن، چهند جار چاو هه لدین... چهند جار چاو لیک ده نین،
نه وهنده خوښم دهوئ ی.

له ناو ئهم لیکدانه وهش، هه ر خه والوانه... به بی بیر کردنه وه... به بی دهستی خۆم، هه ر دوو دهسته کانم
له سه ر سینگمه وه به ره و ژوور به رزم کردنه وه، ده مه وه بیست بیان که م به که وانه بیکی... بیان که م به ئامیزیک
و نهو عاله مه ی بخرمه ناو، نهو عاله مه ی ژماره ی بی ژماره ی خوښه ویستی نهویان ده خستمه وه هه ست و
گیان. که چاوم تیکه ل به چاوه شه رمنه کانی بوون، فه رامۆشی بیکم هاته وه بهر، ههستم به هیمناییک
کرد، هه ناسه بیکی سازگار سیپه لکه کانی بوو ژاندمه وه، گه ردپکی روونایکی ته نک له سه ر روویدا

نیشتیبو، رهنگی شەفەقی دووبارە دەکردهوه، که مهگناتیسی دەستی... دەستەکانی منی بۆ لای خۆی رەکیش کردن، تەزویک بە لەشم داها، تەزویک هەموو ئازار و ئاوات... هەموو ناسۆری و کامەرانی ژبانی تیدا دووبارە دەبووه.

لەدلی خۆم لێکم دەداپهوه:

- ئیمیرۆکه بۆم ناشکرا بووه... چ جۆره ویستنیکی، نەخشینم دەویست، بە چ ئارەزوویکی گەرمی ئاگرین، ئارەزووی دەکم، حەزم دەکرد بە هەموو هیزمهوه بانگ بکه... بانگیکی شهو... و رۆژ... ئالۆز و تیکهڵ بکا... دونیا وه ئاگا بهینتی و له ناخی میتزوو دەنگ بداتوه.

- دەمهوی ئامیزت پێدا بکه، دەمهوی بتگرمه باوهش... بتگوشم، بتمژم... هەنگوینی ژبان له گولی دەمت هەمت هەلمژم.

- دەمهوی بتگرمه خۆ، هەلتگر... لەسەر لووتکه بیکی زۆر بەرز، لەناو میتگیکی رهنگین، له گوی رووباریکی سارد و سازگار و روون، له جیگاییک... جیگاییک بلند، که تاکو ئیستا کەس پێ ی نەگەیشتوه، تاکو ئیستا ناوی لێ نەراوه و کەس نەیدیتوه، بە تەنیاپی... کاتیکی... کاتیکی پێ دواییت له گەلدا رابویرم، ژبانیکی لەبەن نەهاتوت لەتەکدا بەرمهسەر.

دەمهوی دەررونت بکه مهوه، لەناوتدا نقووم بيم، ئارەزووی ئاگرینی داگیرسای خۆم پێ بکوژینمهوه و سارد بکه مهوه، ئاگرێک لەناو دەمارهکاندا گری ساندوه، بەخۆشه ویستی تۆی بکوژینمهوه. بەلام نەدهشیا، ئەم هەموو شتانهی پێ بلیم، ئەم هەموو شتانهی پێ پسانهوه و وپنەم بۆ دەکردن، لەمیشک و دەررونی خۆمدا لێکم دەدانهوه، ئارەزووم بزیان دەچوو، ئاواتم بۆ دەخوازتن. نەخشین، وهکو ئەویش به جۆریک... بیتریک ئابلووقه ی دای، داماو لەبەر امبهرمدا، وهک شهنگه بیزا هەلچوو بوو، جگه له بەرزو نزم بوونهوهی سینگ و مه مکی، جووله ی لێوه نەدههات، جار جار نەبیت که پیتلوهکانی... شهو و رۆژی چاوهکانی دووبارە دەکردهوه، ماوه بیکی به سهرحوو، نەمزانی چەند بوو، کاتی ئاهیتی گەرمی هەلکیشا، له گەل ئاهه کهیدا، تەونی بیرم لێ ئالۆزکرا، زنجیره ی لێکدانهوه ی پچراندم، وهک بلێی به وهلامه کورته کهی من تیر نه بووی، ئەویش به کورتی گوتی:

- منیش تۆم... خۆش دهوی.

چاوی برینه زهویه کهی بهرپێ ی، لەسەر خۆ دەستەکانی لەناو دەستدا کیشانهوه... کۆلمهکانی له بهر چاوی مندا پتر سووراییان دەداپهوه، پتر به ئاسمانی خه یالای خۆشه ویستی... دهی فراندم، پێ ئەوهی رۆخینیک به دی بکه، لهنگه ری بۆ بهاوتیژم... خۆمی پێ بگرمهوه، لەناو هۆش و پێ هۆشیدا... پرسیاریک وهکو برووسکه دهیدا به میشکما... له چاوهکانم مه لهی دهکردهوه و پتر هۆشیا ری پێ ده به خشییم.

- نایا ئەویش... نەخشین... چۆن هەست دەکا... چۆن له گەل دەررونی خۆیدا دەدوی؟ دەبێ چۆنیه تی ئەویش... دەنگدانهوه بیکی هەلپه و گلپه ی دەرروون و تاسه ی هەستی منیان پیتوه پێ؟

که له دەراره دهنگی دایکی نەخشین هات، دای له پەردە ی گویمان... زۆرتر هۆشمان هاته وه بهر، هەستمان به بوونی خۆمان کرد، چەند هەنگاو یگ له بیکی جودا بوینهوه، دایکی هاته ژووره وه... چاوی به من کهوت، بهروویکی گەش بۆم گرژیه وه، چاوی له من هه بۆ کچه کهی گوازتته وه، وهکو هەستی به چ گۆرانیکی، له من... له کچه کهی... له عاله م نه کردبێ، رووی دەمن کردوه و پرسی:

- ها شپێرکۆ گیان، ئەوه ئەتۆی؟

- کورده کم کووی... کهنگی هاتی؟

- دایکت دایکی بههشتیت... چونه؟

بی نهوهی چاوهناری وهلامی من بکا، چاوقوچانیتیک وهستا... وهکوشتیکی وه بیر هاتبیتتهوه... یان بیهوی ههناسهییک بخوانتهوه، ئینجا پرسیهوه:

- دهبی دایکی بههشتیت، خوی بۆ کاروانه که ریک خستین؟

که چاوم له رووی دایکی نهخشین... خشان، سوور هه لگه رام، شهرمیکی زۆر دایگرتم، وام بۆ دههات که ئه ویش ناگای له چۆنیه تی من و کچه که به تی، ههست به ووردو درشتی نیوانمان دهکا!! ئه ویش ههست بهو ههمرو خۆشه ویستیه مان دهکا، به په له تاوی رووم له ده رگا کرد، که له شی خۆم هاویشته ده ره وه، به ههنگاوی نارپکی تیک ئالاو... بۆی ده رچووم، که یشتیبومه ناو که وانی ده رگا که، به زمانیکی ئالۆز بۆله بیتم کرد، وهلامیکی دایکی نهخشینم دایه وه، ههنگاوم گورج و به رینتر کردن، که گه بستمه گۆراییه که ی بهر مالانیش، خوزیتکم قوت دایه وه، ناهیکی له سه ر خۆم هه لکتیشا، له بهر رپگاوه له خۆم پرسى:

- دهبی دایکی نهخشین، له کولانکه ی سه ر یان وه سه یری ئیمه ی نه کردین... ئیمه ی نه دیین؟

- دهبی ناگای له چۆنیه تی من و نهخشینی کچی نه بی؟

به لام زۆری پی نه چوو، ئه م بی رکردنه وه به م بلاوه ی تی که وت، خۆشه ویستی نهخشین کیشاییمه وه لای خوی، که وقته گله یی کردن له خۆم... که:

- بۆچ نه متوانی به راست و ره وانى هه ستی خۆم بۆ ئه و خۆشه ویستهم ده بریم؟ بۆچ نه متوانی... نازایانه له وهلامی پرسبارده که ی پی ی بلیم:

- ویستنی ئیمرۆی تۆم جۆره ویستنیکی تره، خۆشه ویستی ئیمرۆکه مان، ئه و خۆشه ویستیه ئاسایه نیبه، که هه تا ئیستا وه کو کولتیره بیکی گه رم پیکه وه ده مانخوارد، ئه و نوقله شیرینه نیبه که پیکه وه ده مان مژت و له زارماندا ده توایه وه، ئه و چیرۆکه مندالانه نیبه که پیکه وه کاوئیمان ده کرده وه.

له گه ل ئه م گله بیانه ش سه یرم به خۆم ده هاته وه، که چۆن تا ئیستا خۆم وون کردووه، تاکه خولبای خۆدۆزینه وه ده ب، که نگی خۆم ده ناسمه وه؟ که ینی خۆم ده دۆزمه وه؟ تاکه ی له ناو گیتزه لووکه ی ئه م ژبانه به چاوبه ستی په ل ده کوتم؟ وه کو بارگیری جه نه جهر به ده ره ی ژبان ده سووریمه وه... گیتز ده خۆم... توانای ئه وه م نه بی چاوم به چاکی بکه مه وه... ده وروبه ری خۆم سه ح بکه م؟

- ده بی هه تا ئیستا خۆم نه ناسیبین؟ یان وون بو یک بووبم و تازه خۆم دۆزبیتته وه؟

سه یر... ئای سه یر، تاکو ئیمرۆ ده ستیم بۆ چه ناگه م، بۆ بهر لووتم نه بر دیوو!! تازه هه ست به وه ده که م چه ناگه م زوور بووه لیتیوی سه ره وه م گه نده مووی وه ک نه رمه گیاییکی لی رواوه، که سه ره به هار له گه ل نه ورۆز... له زهویه کان... نساره کان... له بنار شاخه کان... له ده م جۆگه و کانیا وه کان... سه ر هه لده دا.

تازه هه ست به وه ده که م... له شم گه رماییکی تی گه راوه، هه ر له و گه رمیه ده کات... سه ره به هار به دیاری به دونیا که ی ئیمه ی ده به خشی، هه ست به برسیه تییک ده که م نازانم بۆچ به هه وای ده ورم تیر هه ناسه نام؟

له ده رباییکی بی رکردنه وه نقووم بووم، له گه ل خۆما ده وامو لیکم ده دایه وه:

- ئه گه ر بلیم برسی له شی نهخشینم لام وایه قسه ییکی خۆش و ریکم کردووه!!

گه رمایی و تینیتیکی وهک ئاوریشم نهرم لهشی گرتقه وه، دهررووم دهکولا، هه ناسهی گهرمترو به گورتر دهکردم، ئەندامی لهشم خاو دهبوونه وه، ههستی ئەوه بیان پێ دهدام، که شانەکانی وهکو ههزاران شلغه میتشه نگوین له جموجۆل و ووژژه ناکهون، قهواره ی لهشم گه وره تر دهکهن، دهیخه نه باریک، زۆر جیاواز لهباری پیتشووم، ههستیکی نامۆبیم پێ ده بهخشن، ئەوه م پێ دهسهلمینن که:

- ئاره زوو... و سۆزی پیتشووم بهرامبه ر نهخشین، ئاره زویتیکی ساکاری ساده ی فه ریکی نه مه ییوی مندالانه بوو، جارن جهزم دهکرد. گه مه دهگه ل نهخشین بهکم... یاری مندالانه، له میتگره که ی روخ ئاواپی راوی یه کترمان دهن، گه وز گه وزانیمان دهکرد، که زستانان له ناو به فر خشخشو کیمان له بهرزاییه که وه دهکرد، دهستی یه کتریمان دهگرت، یان به هاران له ناو میتگره کان هه لده به زین، له دارگویتزه زه لامه که جۆلانیمان هه لده به ست، دهستم دهگوشین، دهستی دهگوشیم... خۆمان به یه کتری هه لده واسی، له ناو گه رمه ی یاری و ههستی خۆشماندا، سه رو رومه تی یه کدیمان دهخسته ناو له پ، له شمان له له شی یه کتری دهخشاندا، سینگمان له سینگی یه کدی جووت دهکردن، خۆمان له یه کدی هه لده سووی، که چی ههستم به بهرزاییه که ی سینگی نه دهکرد، ئەو سه رده مه ئەگه ر ههستی شیم به گه رمی هه ناسه ی... به نهرم و نۆلی له شی و به گه شی چاوی، به لیه ته ره ئاوداره کانیشی به کردبا، ئەو هه ست کردنم، جیاواز بوو له گه ل ههستی ئیمیرۆکه مدا، ئەو ساکه له هاتنه وه ی دایکی... له سه یه کردنی دایک و باوکم... له تیه ورامانی خه لکی ئاواپی نه ده ترساین، چ هیتیک نه بوو له ده ست له ملانیمان بکاو سینگمان له سه ر سینگی یه کدی لایدا.

ئەو ساکه مندال بووین، نه فام بووین نه فام، به لئی... نه فام، که سیک چاوه دیری نه ده کردین، که له ناو میتگره که یه کتریمان دهگه وزاند که س بیری ئەوه ی نه ده کرده و کارتیکی ناریکمان کردبێ، یان کرده وه یه کی نه شیاو، ئیمه ش چ ههستیکی وه کو ئیستامان بو نه ده هات، هه رگیز وه کو ئیمیرۆ بیرمان نه کردۆته وه، جارن که زارۆک بووین... وا بووین، ئیستاش ئەتا وه هاین!! له هاششه ی با، له جریوه ی چۆله که، له چریه ی زینده وه ریتیک، له خشپه ی پێ یه ک، ته نانه ت له تریه ی لیدانی دلشمان ده سه له میتینه وه و ترس دامان ده پۆشی، ئیمیرۆ ئەگه ر که سیک من و نهخشین به ته نیا له گه ل بیتک بیینی، نیشانه بیتک دروست دهکا، نیشانه بیتکی نه شیاو، ناگریک هه لده کا... له و ناگره ترسناکتره که دوو قوتبی کاره با لیک دهخشین و هه لئی دهگبیرسین.

نازانم بۆچ ئیمیرۆکه به وه ستانمان بهرامبه ر بیتک، به سه یه کردنی بهرزایی سینگی نهخشین، به گرتنی بازوو و په نجه وه دهسته گه رم و نهرمه که ی، گه رمایی له ش و دهررووم هه لده ستی، ته وژمی خویتم بهرز ده بیتنه وه، بروسه ک بیتکی کت و پر کیانم ده هه ژیتین!

- ئەری ئەم دوو باره، ئەری ئەم دوو چۆنیه تیه، کامیان ویست و خۆشه ویستی راسته قینه ن، دهوری بهرابی و دهوری مندالی... په نجه تیکه لکرده که ی و خۆ تیکه له سوونه که ی ئەو سه رده مه، گه وز گه وزانێ ی ناو میتگره کان، یان جۆش و جونبوشی دهرروون و هه ست و هۆشی ئیمیرۆکه مان.

سه رم سوورماوه، به ده ست خۆم نی یه، خولیای لیکدانه وه بیتکی سه خت بووم، هه قیشمه ئەگه ر وه هام، چونکی سه رده میتکی زۆره ئەم کچه دناسم، که چی هه تا ئیمیرۆکه بۆم ئاشکرا نه ببوو، چه ند لیم نزیک بوه ته وه، چه ند تیکه لاوی گیانم بووه، چ جۆره ویستنییک ویستومه، چ جۆره ویستنییک ده مه ویت؟ چۆن یه کدی ناسینه که مان چوه ته باریکی تر، به یه ک گه یشتنمان تامیکی دیکه ی پیتوه یه، گۆران و جیاوازییکه تامیکی تازه م پێ ده بهخشن، جیاوازیان وه کو تامی ئەو په نجه یه یه که ساوا بیتک به غه ریزه ده میژن، له گه ل

تامی ئەو لێبەوی من ئیمرۆ کە دەمەوی بيمژم!! ئییدی بۆج خۆم گێل بکەم؟ چۆن من و نەخشین خۆمان بەخەیاڵ بیهستینهوه، ئەم پەيوەندیە ئیستامان، بەو ژبانه ساکاره سادهیە رابوردوو بیهستینهوه، کە مندالی بەیەکی بەستبووبهوه؟!

- بلیم چی؟ رەنگه منیش بەهەلەدا چووم! رەنگه هەردووکیشمان خۆمان بە هەلە بیهین!!

ئەوی هەستی پێ دەکەم، نەخشین لەم رۆژانە دوااییدا، پتر سەیری رووم... دەمو لوتم دەکا، ووردتر تێم دەپوانی، کە رووبەرۆوی بەکدی دەبین، چاوهکانی هەلەدەفرنە ناو هیلانە چاوم، چاومان لەناو بیترمی چاوی یەکتەر مەلە دەکا، ئارەزوو... وەکو دوو کۆتری هەترەبوو، بۆ یەکتریان دەکیشی، چۆن من بەئارەزوویکی توند سەیری سینگ و مەمکی ئەو دەکەم، ئەویش پێ ئارەزووتر بەی وەستان، چاوی لەناو چاومدا دەگوازیتەوه سەر دەست و مەچەک و بازووم، لەسەر سینگ و تەختە شام هەلەدەنیشی! ئاهی نەرم نەرم هەلەدەکیشی... بە سامگرتویی بەرامبەرم دەوستی.

رۆژێک دەمەویست وەک جاری جارن، وەک سەردەمی مندالیمان، دەست بازی لەتەکدا بکەم، بەسلی و لەسەر خۆ... هەنگاویک لیم کشایه دواوه، هەردوو دەستی بەسنگیهوه گرتن، بەلەپی هەردوو دەستەکانی بەرزاییهکە سەر سینگی داپۆشین، سەری نەختیک دانواند، وەکو بیهوی بەشەرمهوه پیم بلی:

- نانا ئەمە ناشی، ئیمە دەوری مندالیمان بەجێهێشتوو، ئەو دەوره بوو بە خەونیکی ئاوریشمین، تەنیا لە میتشکمان رەگ دەداتەوه.

- ئیمرۆ لەبارێکی دیکەدا، ئیمرۆ گەوره بووین گەوره... ئیمرۆ عاقل بووین... سێبەرێکمان لەسەر ئەم زەویە بۆ پەیدا بووه.

- جارن دەست و پەنجەمان دەکردن بەیەک، سینگمان بە یەکتریهوه رادەمووسی و لەسەر کەویە بەفرەکان دەگەوزین، لە مێرگەکان لە بیێک دەئالاین، لەشمان دەبووه یەک لەش، خەلک لەیەکی جیاواز نەدەکردینهوه، بەلام ئیمرۆ... رۆژان پارسەنگیان لەنگ بووه، بە جۆزێکی تر هەلدین و ئاوا دەبن، ئەو مێرگانهی ساواایمان لێ رایدەبوو... بوونەتە دارستان و جەنگەل، پێن لە دێندە و مارو دوو پشک... تارمایی و خێوی هەزاران دێنەزمه و جنۆکە لەسەر هەلنیشتون، ئەو کەویە بەفرانەش تیاوانهوه و بوونەتە رەقان و ووشکەدار، رۆژگاریش چۆن ئەو دوو دەورە لەیێک جودا کردوونەتەوه... ئیمەشی ئاوا لەیێک جودا کردوونەتەوه.

- نا نا نەکە... نەکە کورۆ نەکە.

- خەلک و عالەمی... گوندی مە... بێ رحمن... بێ بەزەیین.

بۆج نەخشینی... نەخشینی خۆشەویستم... هۆ رەفیقی ژبانی کۆن و ئیستام، بۆج!!!... بە گیانت قەستەم... من دێندە نیم... نا دێندە نیم، تا ئەو دوو گلیتە چاوهی سەر سنگت ئازار بدەم... بۆج لیمیان دەشاریهوه؟ بۆ لەمنیان دەپارتیزی؟

دەنگی دایکی نەخشین لەو بیرو خەیاڵانە جودا کردمەوه، کە بە ئاوازیکی درێژ لێ ی دووبارە کردمەوه:

- هۆ... هۆ... کورم شێرکۆ... هۆ...

- بە دایکت بلی ی... خۆی بۆ کاروانهکە سبەینێ ناماده بکا بۆ ئەو کاروانهی بەرەبەیان سەر

هه‌لده‌گرێ و به‌ره‌و ژوور ده‌که‌وێته‌ پێ.

وا دیار بوو پووری ی خوشه‌و بیست له وه‌لامه‌ کورت و ئالۆزه‌که‌ی من باش حالی نه‌بوو، منیش له‌گه‌ڵ بانگه‌که‌ی به‌ ته‌واوی هوشیار بوومه‌وه، بۆم ساغ بووه‌وه که وه‌لامه‌که‌م په‌وان نه‌بوو... و ئه‌وه‌ی وه‌ بیسر هه‌ینامه‌وه که له‌کاتی وه‌لامدانه‌وه‌دا ده‌مم تێکه‌ده‌ئالا له‌به‌ر جۆش و چستوچۆی ده‌روونم... قسه‌کانم پچرپچر له‌ده‌م ده‌پژان. له‌دلی خوشمدا ده‌مگوت:

- بۆ چۆنیه‌تی حال و هه‌والی دایکیشم... وه‌کو خۆی له وه‌لامی خه‌لکی تر ده‌لی:

ئه‌لحه‌مدولیلیا... شوکر باشم.

- شوکر بۆ خودا باش بوو.

خۆشی بۆ ئه‌وه‌ پێک خستبوو... ئاماده‌ ببوو که له‌گه‌ڵ تاریک و روونی به‌یان بگاته‌ کاروانچیه‌کانی دیکه‌ی گوند... ئه‌مانه‌ش کۆچ و کۆچباریان تێک نابوو... چاوه‌پێی به‌که‌م تیشکی پروناکی رۆژی تازه‌یان ده‌کرد... هه‌تاکو پێچکه‌ به‌ستن و پێگا دووره‌که‌ی سنوور بده‌نه‌ به‌ر.

منیش یه‌کێک بووم له‌ که‌سانی ئه‌و کاروانه‌.

شهو لهسه ربه يانه كه، نوښمان لږ رايه خستېبون، لهسه ربه يانه كاني دهوره شمان... مالى مام ره سوول و پوور ته سستی، مالى پير نومر و دراوسې يه كاني ترمان، خېزانه كاني گه رېك، ته وانېش و هكو ئيمه لهسه ربه چېگه كانيان لږ ي موډل بېوون.

هر له رېژئاواوه گره ي لوريه كان دهستی پېكړده وه.

عه مباره كه ي (مام حاجي) به رامېه ربه يانه بو، كه ئيمه ي لهسه ربه كه وتېوېن دهنگه دهنگ و هه راو غلبه غلبه غلبه حه مباره كان، تا به ربه يان... نابرايه وه، تاميان له وهسته خړشه ده بري، كه هاششه ناوړشمېنه كه له چيا به رزه سه ركه شه كه و له باخچه كاني بهر گوند، له گهل فيتكه باي ته و شه وه ده بهيتنا و تېكه له به ده روومان ده بو.

له من به ولاوه، ته وانې دېكه... دراوسې كانمان، هه موويان له م دهنگ و هه رايه... راهاتېون، گوښان له م سامقونيه ناشيزه پې بو، ته و شه وه شه وه كاني رابوردوويان... بې هه ست و جوولنه لهسه ربه يانه كان لږ ي راکشاپوون، وه كو مردووبن... وا پوهنديان له گهل دور و به ربه يانه وه برايو، ته نانه ت ناگايان له گره ي لوريه كانيان نه بو، كه له بهر ده رگاي عه مباره كه ي مام حاجي ريز بېوون، حه مباره كان باربان ده كړدن... يان باربان داده گرتن و په رده ي ته و شه وه ره شه كوشماته يان ده بري.

هه موو شه وېك، چهنه كاروانې لوريه گهنم، له م لاي سنوره و له م لاو له ولاي ناوچه كه شه... له دهشتي هه رير... له باتاس... له دهشته ديانان ده هاتن و گه نميان بو عه مباره كه ده گوازته وه... يان گه نميان بار ده كړد... به ربه و ژير... بو كه ركوك و به غدا و خواره وه تر... به رې ده كران، ته مه جگه له كاروانې نه پچراوه ي ئيستر و بارگير و گوډ درېش... كه له گونده كاني خوشناو ته ي و ناوچه ي بېتوېن و ناكو و بلباسه تي ده هاتن و باره كانيان له عه مباره كه قايم ده كران... كه رېژيش ده بو وه، وه ك دز و جه رده ته مانه شه بزر ده بوون و خوښان له رېژ ده شارده وه، هه رگيز دياري نه ده دا... كه شه و شتيك قه ومابې، ده نكيك گه نميش له گونده كه مان به ديناريك چهنه گه نه ده كه وت.

- خوايه ته م هه موو گهنه، ته و هه موو لوري و قه تاره گهنانه چي... قووتيان ده دا؟ چوڼ مام حاجي له عه مباره كه ي جېيان بو ده كاته وه؟!

بي پسانه وه له گهل خو ما ده دوام و يه كو دووم ده كړد:

- ته م هه موو گهنه له كوډ ساغ ده بېته وه؟

- بو چ خه لكي ره شو رووتې گونده كه م... هه رزن و به رووشيان چهنه ناكه وي؟ ده نكي گه نميان لږ بوته كلي چاوان؟

رېژنيك گوډم لېبوو... پير نومر بو دا يكمي ده گېرايه وه، چوڼ گه لېك له بهر مام حاجي پاراوه ته وه... بو ربه گه نمېك. به پاره ش!!

پير نومر... به داخېكه وه... به روښكي ته لږو گرژ ده يگوت:

- وه كو به رامېه ربه خودا بو ده ستم... ته وها له خزمه ت مام حاجي وه ستم بووم، هه ر دوو ده ستم له بهر يان كړد بوونه وه، ده ستمه پانكراوه كانم دوو ديناري چاوشينيان لهسه ربه له نيشته بوون... مام حاجي له لاوه... وه كو به چاكي گوډي له داوا كه م گرتې، وه كو له نزا و پارانه وه كه م بېر بكا ته وه... وا خوډي ده نواند و موډل بېو، كه چي بېراو بېر رووي تي نه كړدم... تا مساويه ك وا... پاشان هه ر به موډي رووي وه رگېراو...

چاقوچانېك له دوو دیناره که وورد بووه که له سهر دهستمه وه کړنوشیان بۆ دهبرد... خه نده بیټکی بابی به سهر لیتوه چورچ و کشته کانیه وه مه بی و دهستی به بۆله بۆلېک کرد... ته لاقی خوارد که قه تعیه ن... ربه گه نمیک... دهنکه گه نمیک... هه تتا له ماله که ی خوشی شک نابا!!!

که گویم له قسه که ی پیر ئومهر بوو... چاوم بۆ رووی دایکم گوازه وه، دایکم و هکو په بکه رتیکی مۆم... رهنگ و رووی زهرد و شین بیو، له بهر چاوی مندا... ته نانه ت چاوه کانیسی له ناو قاپیلکی پیلوه کانیدا مه بی بوون.

که وتمه گیتاویکی هار، پرسیار و وهلام و هک بریشکه له میشک و دهر و نمدا هه لده قرجان.

- ربه گه نمیک... ته نیا یهک ربه گه نم، له مالی مام حاجی نه بی؟ تو خودا ئه مه سه بر نییه؟

ئهی عالمی خودا، ئه مه چۆن بروا ده کری؟

- به لام بۆچ سه بر بی؟ بۆچ خه لکی خودا به مام حاجی بروا ناکه ن؟ له وانیه قسه ی مام حاجی تانه ی لی نه گبری و درۆی تیدانه بی... رهنگه مام حاجی درۆ نه کا!... مام حاجی چۆن درۆ ده کا... ئه ویش ده لئی و ده لیته وه درۆزن دوژمنی خودایه، چۆن خو ی ده کا به دوژمنی خودا؟ بی شک ده نکیت گه نم نه ک ربه بیټک له مالی ئه و نییه... ئه و کاری به گه نم دا چیه؟ خو ئه و گا نییه و گه نم بکرۆژی و له دوايشدا پتی بفسیرتی، گه نم بۆ له مالی ئه و هه بی؟ هه... به م پیسه مام حاجی دوور له شوبه و جیگی بروایه!!

ئای پیر ئومهری به ده بخت و که م بین، مه گهر بییر له وه بکه یه وه که به ریکه وت میرووله بیټک له سهر تاق و دیواره کانی مالی مام حاجی بیینی... دهنکه گه نمیک به ده مه وه بی و ره کیشی شاره میرووله ی بکا... و ئه مه بکه ی به به لگه ی درۆی ئه م حاجیه خوا په رسته، دهنه خوشت ئه وه ده زانی... ئه وه ی له مالی ئه م پیاوه روو چورچ و لۆچاویه مۆنه په یدا ده بی... فهرده برنجه... گونیه ئارده... ساوار و نیسک و نۆکه، که شک و داندۆکه... نه ک گه نم و یهک ربه گه نمیش.

هه زم ده کرد هه بۆ گالته له پیر ئومهر به رسم:

- خاله گیان بۆ گومان له وه لامه که ی مام حاجی ده که ی؟ بۆ پتی ی بروا ناکه ی؟

- ئه دی ئه تۆش یه کیتک نه بووی له وانیه... کاتئ مام حاجی له مالی خوا گه رایه وه... به پیره وه جووی؟ به ری ده ستیت لیسته وه؟

هه زم ده کرد ئه و پرسیارانه ی لی بکه م، به لام ئه مه م بۆ نه ده کرا، چونکی ئه و له من زۆر گه وره تر بوو، ریزگرتنی له خو گه وره تر تیکه لای شیرمان کرابوو، په رده بیټکی وای له نیوانمان دروست کردبوو... هه لگرتن و لادانی ئاسان نه بوو.

پاسته عه مباره که ی ئه م پیاوی خوایه... به سه دان عه لیه گه نمی تیدایه، هه موو شه و پیکیش... چند لۆری... چند کاروان گه نمی دیکه ی دیته ناو... هه روه ها ئه وه نده لۆریه شی لی ده رده چی!! به لام خو عه مبار عه مباره و مالی مام حاجی شتیکی تر، ماله... مال... عه مبار نییه، به م رهنگه قسه که ی مام حاجی هه روا ته لاقه که شی په لیه ان له سهر نییه، به هه موو مه زهه بیټک ته لاقه که ی نه له قاوه و تانه ی لی نادرئ، خو خوا نه خواسته ئه م پیاوه کاتئ مالی خوی زیاره ت کردوو، حیسابی ئه وه شی کردوو که ته لاقه کانی له سهر بناغه بیټکی توندو قایم دابریژی... که به هه موو هه وایه ک نه له قین!... مام حاجی پیاویکی به دینه و هه بۆ هیچه و بۆ خاتری چاوی زهقی پیر ئومهر... تو بلئی... بابی پیر ئومهریش له شه ریعت لانا دا.

له ئەنجامیشدا لەگەڵ خۆم لێکم دەدایهوه... که:

- نەخێر، نابێ مام حاجی ئەوەندە موسڵمانیەتی تەنک بێ، هەر بە ههواوه تەلاق بەهاوێژێ... کابرا هەر نەبێ کۆنە فەقی بووه و، ئەگەر بەخۆشی لە مەسەلە ی تەلاق و ئەم شتانه شارەزاییکی تەواوی نەبێ... بێگومان بۆ ئەمجۆرە پێکەوت و هەلئۆستێتانی بە ناچارێ تووشی تەلاق خواردنی دەکەن، دەبێ هەر پرسێکی بە مامۆستا شیخ مەلا زین الدین کردبێ... که رێ ئماو پیری خۆیەتی!!... ئەگینا کابرا بەبێ پرستی مامۆستاکی، چۆن خۆی شەرمەزاری خودا و پێغەمبەر و ژنەکی دەکا؟

بەلام کێ حەقی ئەوهی هەیه ئەمجۆرە حیسابانە لەگەڵ مام حاجی بکا؟... کەس، بێ شک کەس حەقی ئەوهی نییە لێی بپرست:

- ئەدی ئەم هەموو لۆریه... ئەم هەموو قەتارە گەنمە بەشەو دین و دەرژێنە ناو عەمبارەکی... یان لە عەمبارەکی دەر دەچن... لە کوێ دین و بۆ کوێ دەچن؟

چونکی ئەم مەسەلە تاییەت بەخۆی بوون، رەش و رووتی وەکو پیرۆمەر و ئەوانی دی، بۆیان نەهاتبوو لێی بکۆلنەوه... و دەمی لێوه بدەن!!... خۆ ئەگەر مام حاجی پیاویکی سەلامەت و خواپەرست و بێ زەرەر نەبوا، بۆی هەبوو ئەوانە ی ئەم حیساب و کێتابە ی لەگەڵ دەکەن، لێیان بکا بە هەرا... بگره ناموسیشیان بیا، بۆشی دەکرا ناگاداری حکومەت و قۆمیسیتی دۆستی بکا، تا لە بەندیخانە قایمان بکا!!... زۆر چاک ئەمەشی لا روون بوو و دەیزانی کە دەست تێ وەردان لە کاری خەلکی نەشیاوه، دەم و زمان لەم ترخێنەیه... تاوانه، قانون قبوڵی ناکا...
زمانیش دەسووتینی.

- ئەمە دەست درێژی کردنه، بۆ سەر ئازادی خەلکی دیکه، بۆ سەر دەسەلاتی خولای ئەو ماف و حقوقە ی ئەو داویه بە کەسانی وەک مام حاجی... دەرگای ئەم دونیا بەرینەشی بۆ رەش و رووتی وەکو ئێمە خستۆتە سەرپشت، کەس پێی لێ نەگرتوین، بە ئارەزووی خۆمان... هەتا ورگمان دەئاسی لەو هەوا پاکە ی هەلمژین!!

- کەس حەقی نییە پێش بە کەسابەتی مام حاجی بگرێ، کەسابەت حەلەلەو مام حاجی دەتوانی بە ئارەزووی خۆی... مالتی خۆی بە خەرچ بکا و سەرافەتی بکا...
ئەدی ئەم هەموو شەرح و عورف و قانونانە بۆچی دانراون؟
- ئەها... ئەها... بەخوا دونیاییکی سەیره!!

جارجاره توورە دەبووم، پتر بۆم روون دەبووه که ئەم چۆنیەتیە ناپێکە، ئەم باره کەچ و ناهەقە، ئەم کردەوه گێڕو ناپهوايه... دەبێ نەمێنی... دەبێ بگۆڕین... بەلام چۆن دەگۆڕین؟ یان لەناو دەچن؟ ئەم چۆنیەتیە... ئەم باره وا بە ئاسانی دروست نەبوون، بە فەشە نەهاتوونەتە کایهوه!! ئەمانە بە ئاگرو ئاسن... بە قەمچی... بەهێز... بە خۆین مژین... بە فرمیسک... بە لولە ی تەفەنگ و نووکی ڕم و خەنجەر... دروست بوون... چەسپاوان... بە زۆری زۆردار بەسەر رەش و رووتەکان سەپینراون، ئیتر چۆن بەخەیاڵ دەگۆڕین... چۆن لەناو دەچن؟ دەبێ پتر بیری لێ بکرتەوه و حیسابی بۆ بکری!! هەر چەندە پیر ئۆمەر و... عەلە ئیختەو... دایکیشم بۆ قوت دانی ژانەکانیان دەیانگوت:

- هەر تیغە... تیغ دەبرێ!

وام بۆ دەهات، ئەمەیان وەکو تووتی هەر دووبارە کردنەوه بوو... بە مەبەستی دامرکاندەوهی ئاگرەکی

له دهر وونيان گړی دهگرت... و ئیتر به وهرسی قهره قویبان لئ دهکرد!!

به دهستی خوم نه بوو... که له ناو گهری هم جوړه بیرکردنه و... لیکدانه و هه لکردنه و... بادانه و په مدام... بیرتکی رهشم بز دهات:

- وه لاهی و اچاکه ئیمشه و بچم، به دزی ناگر به رده مه عه مباره که، ناگرتک بنیم به عه مباره که و... ئینجا چی ده بی بابی!! ماوه بیکی زور سخت و ناخوش، له ناو نوینه که م... له گه ل هم بیره ره شه م، گه وزم ده دا، و هکو له ناو پیخه فیکی درک و زی... و هستری نووستیم، نه وها نه و بیرانه به له شمدا ده چه قین نازاری له شیان ددهام، تاکو له دوا پیدا له گه ل خومدا، پیتم له ونا که:

- هم کاره به من ناکرئ، هم نه وعه ئیشانه ئیشی من نین، مرؤ ده بی هندیک نازابی و... به جهرگ... له خوا نه ترس... تاکو بتوانئ هم جوړه کرده وانه بکا.

- نازانم... هم گهر دراوسئ نیوه مردووه کانیشم، نه وانه ی له سهر بانه کان و هکو نازده ل لیبی مؤل بوون... نه وانیس بیر و ایان بز هاتیت؟... هم جوړه بیرو کرده و... بی سهر و پایانه... یان... نا؟

- رهنگه ههر من مهسه له که نه وها لیک بدهمه و، یان خوم به مه رازی کردیت که دراوسیتکانم نیوه مردوون و هکو من بیر ناکه نه وه!! هم مهش پی ده چی گومانی لئ بکرئ! دنا دروستکردن و سهلماندن و سه پاندنی هم تومه ته به لگی گهره که.

- به رؤژ... به درتژیایی رؤژان که نه مانه ده بینم... و هکو کومه لیک دهلوو... به کوچه و کولانه کانی گوند بلا و دهنه و... به بهر کوشکه دوو نه و مه که ی... میر... به پیش قومیسیرخانه و سهرای میریدا... تیده په رن... دین و ده چن... ده خولینه و، و هکو دایکم بی نامانج و... بی سهر پهل دکوتن... هم مسهر و هم مسهری گوند ده پتون ده جوولینه و، خیسهی سینگیان له گه ل ه ناسه... تیکه ل به ژبانی دهر و به ریان ده که ن، کومه لیک توورپی و وهرسی و ه ناسه ساردی له دهم و چاویاندا ده خویتمه و، کومه لیک ماندوویی و شه که تی و... بی ئوقره بی له لاشه و له روویاندا دووباره دهنه و، به چی بزانه داخوا له دهر وونی ههر په کیکیاندا، رک... کینه... توورپی... و هکو مه نجه لیک شیر... ناکولئ؟ و هکو مه نجه لیک شیر، هم گهر پتر گهر مایی هه لستئ... هه لده چی و سنوری مه نجه له که ی ده به زیتئ و ده ستوو پهل کابانیش ده سووتیتئ، به چی بزانه همه وانیسه... خوم توانای نه و هم نیسه دهر وون و ناوه و هی خه لکی بخویتنه و.

- ده شی... هم موو شتیک ده شی... ته نیا نه و هی من ناگاداری ته و او م لیبی هه په، نه و هی تاکو ناخه و به دهر وون و ناوه و هی تقووم بویم، تا سنوور تکی بی سنوور دیناسم و تیبی ده گهم... نه و ههر خوم خوم! نه و هی به رامبه ر به خوشمه و لام روون و دیاره... نه و به که من و هکو رؤژانی پیشووترم هه لئس و که وت ناکه م، گؤرانیک زؤرم به سه ردا هاتوه... گؤراوم، و هکو رابووردو به عه قلی مندالیک بیر ناکه مه و، و هکو پیشان ساده لیک ناده مه و، به دل تکی ساوا پیته گه بشتوو... ناوات ناخووم، به و دل ه فهریکه شه و به و عه قلله نه مه بیوهش رتیه و ی ژبانی داهاتوو... و دوا رؤژم... نانه خشینم، ئیمرؤ په کتکی ترم، له بار تکی دیکه ه ناسه ده خومه و، به جؤرتکی جیاواز ماملت له گه ل ژبان ده که م، له رؤژانی به ریم پتر بیرده که مه و، وام یؤ دئ... که له لایه نی پروا بیه و... شتی تازهم بز به دی ده کرئ، گه لیک دیاردهش، که هه تا ئیمرؤ که به سه ریان تپه ریووم... به لایاندا رابووردوم و سه رنجیان رانه کیشاوم، گه لیک له و دیاردهشم لئ بوونه ته و بستگه و ناتوانم بی ناوردانه و لیبان رابوورم.

- ده شی باری ئیستام ههر چی و ههر چؤتیک بی، به لام دهمه وئ نه مه... هم راستیه بچه سپینم که

منیش شتییکم به پشتی ئەم زەویبەو، جینگاییکم لەم گیتییه جهنجال و فراوانه گرتۆتەو، کەلێتییکم لەم ژیانەدا پرکردۆتەو، بۆ فرمانییک هاتومەتە ئەم دونیایە... بۆ فرمانییک، ئەک بە ریکەوت... پروایشم بەو پتر قایم بوو کە ئەم ژیانە... ئەم بوونە... بێ هۆنەبوو و بێ نامانج بەسەر ناچن، بەلام... ئەه...
- دەبێ هێزیک هەبێ، ئەم کەونە... کۆنە بەرپۆه بیا؟... ئەم کەونە من بەشیکێ ئەوم، هەتا هەناسە دەخۆمەو و دەیدەم، ئەو... بەبێتی من تەواو نابێ!

- کەواتە... ئایا ئەگەر ئەو هێزە هەبێ... یان نەبێ، هەر وەکو یەک نیبیه؟

- خودا، دەپەرستم... بروا بکەن، خوداییک دەیناسم، هەر وەکو چۆن هەموو ئەو خەلکە... خودا دەپەرستن و دەیناسن، لەوێ گوتیشم گومانم نیبیه، وەلێ ئەوێ وەکو ئەم هەموو خەلکە دەیناسم و دەپەرستم... دەبێ چی بێ؟ چۆن بێ؟ دەبێ هەر ئەوێ کە ئەو هەموو گیان لەبەرە قسەکەرانه... هەموویان... چاک و خراب... دەولەمەند و هەژار... دەست ئەستور و دەست باریک، زۆردار و زۆرلیکراو... دەیناسن و دەپەرستن؟ بە راستی ئەمە مەسەلەیه کە... مەسەلەیه کە سەیر و سرنج راکیشەر.

- هەتا دەچمە قوولایی بوون... هەتا پتر بەناخی ژیاندا دەچمە خوار، دەکەومە ژێر پالەپەستۆی بێرکردنەو، چاکتر بۆم روون دەبیتەو... کە... من... من وەکو بەشیک لەم کەونە، وەکو شانەیه کە قەبارە ئەم ژیانە پر جموجۆل و گۆزانە تەواو دەکا، من توانای شتی سەیرم هەیه، تەوانام هەیه کە شتییک دەکەم، شتی بە پێچەوانە ئەو شتەش بکەم!! دەتوانم دزی بکەم... هەلخەلەتینم، ئینسان و حەبیان بکوژم، دەتوانم... بێرم... بسووتینم... گوشت بخۆم... جا چ گوشتی گا... و چ گوشتی برا، دەتوانم لاییکێ ژیان بروخینم، بە مەرچی ئەوێ خۆم بۆ ئەو کردەوانە پەرودە کردبێ، یان پەرودە بکەم!... یان کۆمەل بۆ ئەمجۆرە شتانه پەرودە کردبم... یان پەرودەم بکا.

هەر وادەشتوانم، ئەوێ باشە... کۆمەل بەچاکێ دەزانن و سوودی ئادەمیزادی هەیه... ئەوێش بکەم... دەتوانم خێر بکەم... لاییک ئاوەدان بکەمەو، ژیان بەزەوی بیخەشم، دەتوانم بیمە هۆی گەشە کردنی ئەم دونیایە، بەلێ... چۆن دەتوانم شەرو خراپە بنیەمەو دەتوانم تۆوی خێر و بێر بچینم، بەم رەنگە خێرو شەر، چاکە و بەدکاری لەمن کۆبوونەتەو، مەسەلە ئازایی و خوا ترسانیش... جۆرە راها تێیکە، رستەیه کە چیرۆکی ژبانی بێ تەواو دەکری... یان بۆشاییه کانی بێ پرده کریتەو، خوییکە... رەوشتییکە خۆمان دامان پزتو و سنوورمان بۆ کیشاوه، دەستکردیکە... خۆمان بە دەستییک لەرزۆک بۆتەمان بۆ داناوه، دەستکردیکێ خۆمانە... تۆیکە خۆمان دۆزیومانە تەو و هەر لەگەل شیر لەناو خوین و دەمار و... شانەکانی لەشمانەو دەچیندرین!! گیانمان بێ تۆ ددری تیکە لاوی بوونمان دەبێ... تا دەبنە بەشیک لەو بوونەمان.

کەواتە... دەبێ من ئەو هێزە نەبم، کە ئەم کەونە... ئەم عالەمە ئەم گیتییه هەلەدەسوورینێ و... بەرپۆه دەبا!!

- دەبێ لەو هێزە من بەولاوه، هێزیکێ دیکە هەبێ؟

- من ئینسانم، ئینسان... ئەم کەونە، ئەم وجودە، بەبێ من هیچ ناگەیهنێ، تامییکێ نابێ... مەعنايیک نابهخشی، من ئینسانم ئینسانیش لاییکێ زبەر و زەبر... لاییکیشی میهره بانی و نەرمی، لاییکێ وەک شەو تاریکە، لاییکیشی رووناکێ دەداتەو، لاییکێ خودایە و لاییکێ شەیتان!! هەر وام زانیوه... هەر وها زانراوه... هەر وادانراوه... دەبێ هەر وهاش بێ دنا چیرۆکە کە تەواو نابێ.

- دوتینی ئیوارە دایکم، دوتینی ئیوارە، ئەو چەند ووشکە سەمونە لە ماله کەماندا هەبوون... کردنی

به دوو بهشوه، بهشپکی گل دایهوه، ئەمه بۆ خۆمان، بۆ ئیتمه‌ی منداله‌کانی... به‌شه‌که‌ی تریشی به‌سه‌ر مائی مام ره‌سول و... پووڕه‌ستی... و عه‌له‌ئێخته و مام هه‌یده‌ردا، دابه‌ش کردن، له به‌شه‌که‌ی خۆشمان، چه‌ند ووشکه سه‌مونیکه‌ی بۆ مائی پیرئۆمه‌ر ناردن.

دایکم زۆر به‌وه دلته‌نگ ببو، که پیرئۆمه‌ر خۆی هاویشه‌ کن مام حاجی بۆ ره‌ گه‌مپیک، خۆی ده‌خاله‌تی مام حاجی کردوه... که چی ئەم به پاره‌ش پیتی نه‌فرۆشتوه!!

دایکم له‌به‌ر خۆیه‌وه هه‌ر بۆله‌ی لێوه ده‌هات:

- خودایه... رحم و به‌زه‌بی... هه‌لگه‌یروه؟

- هه‌ی هاوار... خۆ کافرستانی نییه!

- په‌ککو... ئەدی کوا عیسانه‌تی... کوا ئیسلامه‌تی، ئەدی خودا و پیغه‌مه‌به‌ر... چیان لێ هات؟

که ئەم چۆنیه‌تییه‌ی دایکم ده‌دیت و له‌گه‌ڵ ئەو چۆنیه‌تییه‌ی مام حاجی به‌راوردم ده‌کردن، خۆم به‌خۆم ده‌گوت... له‌ناو مێشکما لێکم ده‌دایه‌وه:

- ده‌سا چۆن دایکم هه‌یزه‌که‌ی چاکه و رۆنایکی نییه و... چۆن مام حاجیش نیشانه‌وه دیارده‌ی... هه‌یزی ره‌ش و تاریکی؟ له‌ دواییشدا له‌ خۆم ده‌پرسیه‌وه:

- ده‌بێ دایکم لایه‌که‌ی خودایی نه‌نوینێ؟... و ده‌بێ مام حاجیش لایه‌کی شه‌یتان دووباره نه‌کاته‌وه؟

من پڕواییم به‌ خودا هه‌یه، به‌لام خوايه‌که‌ی من... ئەو خوايه‌ نییه که مام حاجی و شیخ مه‌لازیندین ده‌په‌رستان و ده‌لێن پڕوایان پیتی هه‌یه، نا... نا هه‌رگه‌یز نا بێ خوايه‌که‌ی من ئەو خوايه‌ بێ که ئەوان ده‌په‌رستان، ئەو خوايه‌ی... ئەوان به‌ که‌شیده و مێزه‌ر و مه‌ندیل و پشتی‌بندکه‌یان هه‌لواسیوه، هه‌رگه‌یز له‌و به‌رگه‌ی له‌شی خۆیانی پێ داده‌پۆشن... ئاودیوی ناو له‌ش و گیان و ده‌روونیان نه‌بووه.

- ئای... سه‌یره... ئەوه‌نده‌ی له‌م ژبان، له‌م دونیایه، له‌م وجوده بیره‌ده‌که‌مه‌وه، هه‌تا پتر لێی ده‌چمه ناوه‌وه، ته‌ماوی تر و قوولتر و لێل و شیلوتر ده‌بێ!... به‌م ته‌م و قوولایی و لێلاییه‌ش هه‌ر په‌ل ده‌کوتم و هه‌ر په‌ل ده‌کوتم که وه‌رپه‌ش ده‌بم، ناتوانم سه‌ره‌داویکی لێ بگرم، ناچار سه‌ر بۆ ئاسمان به‌رز ده‌که‌مه‌وه، ئەویش بێ داویستر و بێ بن، نادیار دینه به‌رچاوم...! له‌ که‌ونیکی فراوانی به‌رین، له‌ ده‌ریایه‌کی بێ داوی به‌ولاوه... شتییک به‌دی ناکه‌م! ده‌بێ ئاسمانیش وینه عه‌کسی یان دووباره کردنه‌وه‌ی دونیاکه‌مان... ژبانته‌که‌مان نه‌بێ؟

هه‌ندیک جار که خۆم ده‌هاوتیژمه ناخی ئەو که‌ونه بێ ئاسۆیه، ئەو ئاسمانه بێ داوییه... خۆشیه‌ک ده‌چینه‌ دلمه‌وه، هه‌ست به‌هه‌سانه‌وه‌یه‌ک ده‌که‌م، که له‌ ژبانی دژواری پڕ مه‌ینه‌تم هه‌ستم پیتی نه‌کردوه، زۆر جار ئاسمان خۆشییک ده‌دا به‌ دل‌م، که ووردتر چاوی تی ده‌پرم... له‌و تاریکاییه‌ی ژبانی داپۆشیوه، رووناکیه‌ک به‌ ده‌روونم ده‌به‌خشی!! له‌ وه‌رپه‌ی دوورم ده‌خاته‌وه.

- ئای دایه‌ گیان، دایه... ئای له‌و دل‌ه‌ ساف و بێگه‌رده‌ت، که له‌ ناو بێرکمی سینگت، وه‌ک چۆله‌که‌یه‌کی سه‌رپراو په‌له‌قاژێ ده‌کا.

- ئای له‌و ساویلکه‌بییه‌ت که وای لێ کردوی به‌بێ مه‌رج، به‌بێ بارمه‌ته... به‌بێ یه‌ک و دوو، به‌بێ هه‌یج نه‌وعه‌ چه‌کیک خۆت به‌ ده‌ریای ئەم دونیایه‌ دا‌ده‌ی... و... بکه‌ویه ناو جه‌نگلی ئەو عاله‌مه‌ پڕ درنده و درک و زێ و پڕ مه‌ترسی یه!!

- ئای... کوپه، خۆگه‌ی کاروانی لۆزی و زرینگو هۆزی زه‌نگوله‌ی پێشه‌نگی قه‌تاری کاروانه

گهه که ی مام حاجی، ماوهم نادهن ساتیتیک بحه سیمه وه، چهنه دانیتیک چاو لیتیک نیتیم سه رم له وه سورماوه
چون دراوسیتکانم، له سه ر بانه کانی هم لاو نه ولا، وه کو ناژهل له سه ر گازی پشت لیتی موّل بوون!! چون
هه ست بهم هه موو گرپه... قیرپه، هه راو هوزیای روژی حه شره ناکهن؟

- ده سا با هانا به رمه بهر ناسمانی بهرین، خوم بهاویژمه ناو میترگه نیتیرگسه کان... له ناو نه ستیره کان
تقومو بیم به شکم ساتیتیک خوم له بییر ده به نه وه، له ناو نه و میترگانه دههه سیمه وه، خه و بالی نه رمی
ده نیتته سه ر چاوه ماندوو... و هه په ساوه کانم!... گلینته ی چاوه کانم له زوران بازی و گه وزدان... له ناو پینلوه
په ده رزی و درک و داله کانم رزگاریان ده بیت.

- پیتش چهنه شه ویتیک له هه ولیتردا... له سه ر بانی ژووره که مان له سه ر قه لاتنه کونه که دا، وه کو نیستای
نیمشه وم له سه ر گازی پشت لیتی راکشابووم، له قوولایی ناسمانی شین... ناسمانی ته لیسماوی پر
نه نیتی... وورد ده بوومه وه، هه ولّم ده دا نه و حه زه م به نیتنه دی، حه زی نه وه ی خوم له چونیته تی ناله باری
قوتابخانه و قوتابیه تی... و تالی ژبانی نه و شاره کزه... خه مباره... بشارمه وه، خوم ده هاویژته نه و ده ریا
بیت دوا بیه، نه ستیره کان له ژماره ی ناده میزادی شاره که... زورتر ده هاتنه بهر چاوم!... چاوی نه مانیش وه کو
چاوی خه لکی شاره که کز و بیت تین و پوت بوون، ناسمانی نه و شه وه ی سه ر بانی خانه که ی ناو جهرگه ی
قه لاتنه پیره که و... هم شه... و سه ر بانه ش هه ستیتیک وه کو یه کیان بیت ده گه یاندم.

نه و نه ستیرانه ی نه و شه وه له هه ولیتر دیار و ده ست نیشانم کردبوون، هوزگریان بیوم، هانا م ده برده
به ر، له گه لیان ده دوام فه راموشیم بیت ده هاتن، لیره ش ده یان ناسمه وه، دلّم پیتیان نه وه به نده، هیتمینیتیک
ده دهنه له ش و گیانم.

ئا... نه وانه (حه وت براله)ن... شه شیان له دوو ته رمی برای حه وته میان وه ستاون... نه و برا
حه وته مه یان، که له فرمایتیک چاکه... له ریگایه کی پیروژدا شه هید کراوه، نه وانه ش ریچکه نه ستیره
سپیه کانی (کاکیتشه ن)، نه و ریگا سپیه دوور و درتیزه ی... وه کو ره وه کو تریتیک سپیی، له ناو قوولایی
ناسمان خه تیان کیشاوه... ده لّین پیغه مبه ره کان به هوی هم ریگایه وه گه یشتونه ته خودا!... ئا نه و شیان
گه لاویژته و په یامی پایزی پتیه و دهیدا به زهویه که ی نیتمه، نه وه ی تریشیان که وه کو روژیکی
بچکولانه، له یه ک ده دا و شه وق بلاو ده کاته وه... نه وه یان نه ستیره ی (به یان)ه... پیتشه نگه ی کاروانی
روژیکی تازه یه، نه وه نده به شه وقه ده لّیتی ریگا بو روژیکی نوئی دیار و رووناک ده کاته وه.

سه یر... سه یر، نه ستیره کانی دیکه چون خویان ده نویتن، هه ندیتیکیان جریو دیان لیتوه دی و
ده دره وشیتنه وه... هه ندیتکشیان به ریز وه ستاون... وه کو چاوه نواری ده رکه وتنی که ژاوه ی له ییل و مه جرووم
بن، یان خویان بو زه ماوه ندی هم دوو دلداره پاکه له ناسماندا ناماده بکه ن.

نه وه شیان (پیره وه)... نه ویتریان (ته رازوو)... هه تا له ته رازوو یان داناوه، به لّام کئی دایناوه... نیتمه؟
- ده بیت هم که ونه ش ته رازویتیک هه بیت... یان به بیت ته رازوو له ریتسمه بچچ و شیرازدی
هه لوه شیتنه وه و له نگه ر نه گری؟

- ئایا... هم هه موو عالمه نادیار و ته لیسماوی و شاره ویه چیه و چ ده گه یه نن؟
هه ندیک جار، کاتئ له ناو نه ستیره بیت ژماره و بیت دوا بیه کانی ناسماندا بیت سه رو شوین و وون
ده بیم، له گه لّ خومدا ده لّیم:

- نه گه ر هم هه موو... ده ریا بیت دوا بیه ی نه ستیره... نه گه ر هم هه موو ژماره بیت ژمارانه ی نه ستیره...
نه گه ر ده نکه گه نم، یان ده نکه گه نم ی زرد و زیتین، به سه ر زهویه که ی نیتمه دا... به سه ر خه لکی

گونده که مدا... بیاریانایه، باشتر نه بوو؟

- گهنم بیاری؟... ناھ... چاوه نواری گهنم بارین بکهین!!

- کهنگی لهو خه یال و... ورتیانه ده کهوم؟ کهی دیمه سهر تاته بهردی راسته قینهی ژیان... کهینی مل به ریگای سخت و پر کۆسپ و هه لدره کهی بوون ده نیم و لهم هه لوه سه یه زرگار ده بم؟
- ورتیانه ده کهم، نه ها... ها... به راستی ورتیانه ده کهم!! له بهر خۆمه وه بی هوشانه... ده لیم و... ده لیم، قسه ده کهم.

- کاکه ئه م بیره نارپیک و پهرت و بلاوانه چین، که سهریان کردۆته سهرم، میشکیان له قاندووم، گریان به درداوته دروونم، هه موو ده ماریکی له شیان هیناومه ته... نازار... هه ژانه وه... ژان.

- ئه و شه وه له هه ولیر... دراوسی هه ژاره که مان، له جاده به رینه کهی شار... لاشه ی شه که تی خۆی، به ره وه قه لا ره کیش ده کرد که گه یشته پیتش دره گی سهر و کۆشکی میری، مامه پیره له برسانا به لادا هات... دلێ خپوراه... هۆقه هۆقیکی کرد، له دوا پیدا که وته سهر جاده که!! ئۆتۆمۆبیلیکی خه سته خانه هات... رفاندی... خه لکه که وایان ده ژمارد... که تازه که وته ده ستیکی میهره بان و ئیتر ده یه ن بۆ نه خۆشخانه ی شار و چاره ییکی ده که ن!!

که چی... به یانی زوو... پیتش ئه وه ی چۆله که کان... له کونه دیواره رزبوه کانی قه لات سهر دره ییتن و مشووری په یدا کردنی دانه ویله ییک بۆ بیچوه کانیان بکه ن... نا... به و به یانیه زوو... هینا یانه وه، ههر له ده می کۆلانه ته سه که که له ئۆتۆمۆبیله که فرییان دایه خوارن، ئه میش به کورپی سه ریکی دانه وان و به له نگه له نگ... هه نگاوی گرانی ده نان، تا گه یشته بهر درگای کونجه کهی سه ری بهر ز نه کرده وه. دراوسی که مان زۆر شه که ت و شلوق بیو، وه ره سی و دلته نگه له ره نگ و رووی دووباره ده بو وه، زۆر له وه زویر بوو که له نه خۆشخانه به و ره نگه له گه لی جوولا بو نه وه، به و برسیه تی و پیری و بی هیتزه ی، له و تاقه شه وه پتر... ئاوریان لی نه دا بو وه... به و ره نگه ش له گه ل شه به ق به ره نگاری مردنیان کرده وه.

- گو تیان نه خۆش نیم، دکتۆره که وای گوت! نه خۆش نی، ئه وه ی نه خۆشیش نه بیت... ئه و له نه خۆشخانه جیتی نابیتته وه!! دکتۆره که خۆی وای فه رموو... ههر ئه ویش له شتی و ده زانی! مامه پیره نه خۆشه که به ده نگتیکی خیس و هه ناسه برکی، وای له گه ل خۆ ده گوت... ئینجا چاویکی بوونی تیکشکاوی له نیمه بلند کرد و ههر له بهر خۆیه وه نوو زه ی کرد:

- نه خۆش... نیمه... نه خۆش... نیمه... نیی.

به لām له چاوه کانی... هانا ده پژا... هانای بی ده نگ، خه لکه که ی بانگ ده کرد و ده پاراپه وه:

- ئیوه و خودا... له م هه ورازه سه خته... به سهرم خه ن! پرووی گرژ و لیوه ووشکه کانی، دل ساردی و بی ده سه لاتیان ده گه یاند، هه روا نیشانه ی ئه وه یان پیوه بوو، که چه ند له وه نارازی بوو به و چه شنه له نه خۆشخانه دریان کرد!! به لām ده سه لات چیبه!! ئه و ناهه قی نه بوو ئه گه ر هه ز بکا... له خه سته خانه که دا بمییتته وه! ههر بۆ ئه وه ی تیر بخوا... تا گورد و تاقه تیکی بیتته وه بهر، به لām ئه و بۆ ریک نه که وت مرۆ له ژیانیا چه ند ئاواتی دیتته دی؟ مرۆ ئه گه ر ده سه لاتی هه بوایه ده یزانی چی ده کرد!... به لām.....

به و چۆنیه تیه ی مام پیره، خه م و دلته نگه منیشی گرتته وه، زۆر پیم بی مه عنا بوو که ئه وها... نا ئینسانانه دریان کرد، به ره لای کۆلانیان کرده وه، بۆ ئه وه ی شه ویکی تر... دیسان له برسانا و له بهر بی هیزی به لادا بیتته وه، ئه و کاته ش جاریکی دیکه... ئه گه ر ئۆتۆمۆبیله که ی نه خۆشخانه ش به ته نیشتیدا...

رابووری، ناوری لئ ناداتهوه، چونکی دهیانزانی ئەم پیره گیانداره کیتیبه و دهیان ناسیهوه... که شهویک... شهویکی رابووردوو... له لایان میتوان بووه... میتوانیکی کتوپر که به ههله... سه‌ری بهو جیگایهوه ببوو، ئەوه بووه... دکتوریش زوو ساغی کردهوه... که حهقی ئەوهی نییه و زوو بریاریدا:

- نه‌خۆش... نیه!

دکتۆر وای فهرموو!

- نه‌خۆشخانه بۆ نه‌خۆشه... ته‌نھا بۆ نه‌خۆش، هه‌رگیز بۆ برسیه‌کان دروست نه‌کراوه! نه‌خۆشیش که‌سیکه و... برسیش که‌سیکی تر.

ئەگەر ئەو شه‌وه‌ش ده‌یانزانی نه‌خۆش نیه و له برسانا که‌وتوه، ئەوا لیتی تێده‌په‌رین... هه‌ر ئەو شه‌وه‌ش حیسایی له‌گه‌ڵ دونیایه‌که‌ی ئیتمه ته‌واو ده‌بوو... ده‌برایه‌وه! به‌لام هه‌له‌یه‌ک بوو له شۆفیری ئۆتۆمۆبیله‌که‌ی نه‌خۆشخانه روویدا... هه‌له‌یه‌ک بوو... بوه هۆی ئەوه‌ی ته‌مه‌نی کابرای پیره‌ی برسی رۆژتیک درێژ بکاته‌وه، رۆژتیک پتر به‌هاو‌بێژتته سه‌ر تاریخی ئەو ئینسانه... و میترووی شاره‌که‌ش، ئەمه هه‌مووی هه‌له‌یه‌کی بێ غه‌ره‌زی کابرای شۆفیر بوو،... گومانم هه‌یه، ئەگه‌ر شۆفیره‌که... تا ئیمرۆش ئەوه‌ی ده‌رک کردبێ... یان؛ ته‌نانه‌ت به‌ خه‌یالیشی داها‌تیب که... چ جو‌ره رۆژتیک خستۆته سه‌ر رۆژانی ئەم شاره‌ کۆنه... پیره‌ی، هه‌زاران... هه‌زاران... شه‌و و رۆژی سه‌خت ترو ناله‌بارتری... له‌ناو کووره‌ی میترووی ئەم دونیایه‌ی ئیتمه تی کردوونه‌ته‌وه و توندووبه‌تیه‌وه، ئەمه‌ش هه‌مووی له ئەنجامی هه‌له‌یه‌کی بچووک بوو، هه‌له‌یه‌کی بچووک.

بۆ به‌یانیش... وانا پاش رۆژتیک ته‌واو... بیست و پینج سه‌عات هه‌له‌که راست کرایه‌وه، کابرای پیره له ژووره ته‌نگ و تاریکه‌که‌ی رزگار بوو، گیانی به‌ ئیتمه و... ئیوه و... دکتۆره‌که‌ش به‌خشی و تو‌ماری ژیان و میترووی کوتایی هات و... لوول درایه‌وه، وه‌کو خشتیک... کۆنه خشتیک له پانۆرامای دیواری شاره‌که هه‌لقه‌نا، بێ ئەوه‌ی جێ شۆتینیک به‌جێ به‌یتلی!!... ته‌نانه‌ت که‌سیک حیسایی بۆ ئەو رۆژه‌ش نه‌کرد، که هه‌له‌ سپیه‌که‌ی شۆفیره‌که، وه‌کو رۆژتیک ره‌ش، هاو‌بیشته‌ویه سه‌ر رێچکه‌ی ئەو ژیان و ئەو میترووه. باش بوو... حکومه‌ت، وه‌کو سبیسارک بۆنی لاشه‌ی مامه پیره‌ی کرد... به‌ گورجی لیتی نیشته و ژێرخاکی کرد، له‌به‌ر چاو بزری کرد، وه‌کو به‌م کرده‌وه‌یه‌ی وبسته‌ی دیارده‌یه‌کی ناله‌باری خه‌لکی شاره‌که... هه‌روا تاوانیکیش بن گۆم بکا.

خودا خیری جوامیر ناغای سه‌رۆکی شاره‌وانی بنووسن، ده‌یانگوت مرۆیه‌کی زۆر باشه، بۆ مردوو شارده‌وه... به‌ تاییه‌تی مردووی خه‌زانه هه‌ژار و بێ که‌سه‌کان، زۆر گورج و ده‌ست سووکه... ته‌نانه‌ت ده‌سته‌یه‌ک زه‌لامی پاچ و قازمه به‌ده‌ستی بۆ ئەم کاره خه‌ره راگرتیون، خوا خیری بنووسن... ئەم پیاوه چاکه هه‌رگیز به‌وه رازی نه‌بوو... پیاوی برسی و هه‌ژار له‌سه‌ر زه‌وی شاره‌که‌ میتن و وه‌کو میتش رووی شاره‌که بشیوتن زووبه‌زوو فرمانی ده‌دا و بن گۆریان ده‌کردن، له‌به‌ر چاوی خه‌لکه‌که‌ی دیکه بۆ یه‌کجاری وونی ده‌کردن.

ئه‌ ئاوا دیمه‌نی کابرای پیره‌ی برسی، له‌به‌ر چاوی منیش وون بوو، به‌لام تا مام... تا فامم هه‌یه، تا وه‌کو ئینسانیک ده‌ژیم و به‌ پشتی ئەم زه‌ویه‌وه ده‌جوولیمه‌وه ئەو دیمه‌نه وون نه‌بووه و وون نابێ... له‌به‌ر چاومدا، له‌ناو میتشکمد... له‌ دور وێژدا‌مدا برینتیک کردۆته‌وه... که به‌ ئاسانی ساریژ نه‌بێ، برینتیک دژوار که‌ خوین و خه‌زاوکی تا... ئەو رۆژه چک نه‌بێ، ئەو رۆژه‌ی مو‌عاده‌له‌ی ژبانی ئیمرۆمان ده‌گۆرێ... و ته‌رازووی ئەو زه‌ویه‌مان ئه‌وها له‌نگ و که‌چ نامینێ، وه‌ هه‌ر کاتیک له‌هه‌ر کۆلتیک، له‌هه‌ر گوند و

شارتیک، برسیهک ده بینم پیرو پەک کەوتەبێتیک... نەخۆشیتیک دیتە بەرچاوم... ستنەم لیکراوتیک رووبەرۆوم دەبێ!! مامە پیرەدی خوالێخۆشبوو یەکسەر لەناو میتشکما قیت دەبیتەوه، ئەنگوستیکی درێژ... زۆر درێژ و ئەفسانەیی بۆ سینگم رایەل دەکا، ژان دەخاتە دل و گیانم، برینەکەم لێ دەهینیتەوه سوتو سوێ، تا ماوەبێتیک زۆر کاسم دەکا، تەببایتم دەشپۆتینی... پیتی نارەحەت دەبم.

- ئەمانە هەمووی رووداون... لەسەر زەویەکە ی ئیسە دەقەومین، بەلام، بۆچ دەقەومین، چۆن دەقەومین، کێ هۆی قەومانین؟ ئایا ئەمانە رووداوی سروشتین... یان لای کەچ و هیلە لەنگەکانی ژبان دەگەین؟ خراپەن؟ چاکەن؟ کام لایان خراپەیهو کام لا چاکە؟ دەی وەلام، بەلام وەلام چۆن وەردەگبیری... و کێ وەلام دەداتەوه؟

- من بیری سەیر سەیر دەکەمەوه، یان خەبالی سەر سوپ هینەر، نازانم چۆن هەندیک جار، گومان لە وجودو بوونی خۆشم پەیدا دەکەم، گومان لەوهی کە خاوەن بیرو باوەرێکم!! گومان... لەو برۆاییهە کە هەرگیز خودا هەیه و نامرێ؟

شەیتانیش هەتا دنیا مابێ هەر دەمیتینی؟ هەر ماوه هەتاکو پاش هەموو گیانلەبەرێک... ئینجا ئەویش لەناو دەچێ، تا تروسکەبێتیک ژبان مابێ... ئەویش ماوه... تا ئینسانیتیک لەم کەونە هەناسە بخواتەوه... و هەناسە بداو تەپەدی دلێ بێ ئەویش ماوه!! لە ئەنجامیشدا هەردووکیان، لە یەک کات و لەحزە پێکەوه لەناو دەچن، وەکو هەر یەکەیان بەشی... ئەووتریان بێ و یەکتەری تەواو بکەن.

- بەراستی گۆراوم، هەست بە چۆنەتییکی تاییەت و سەیر دەکەم... هەست بە هەلتەکانیتیک دەکەم... لە گیان و میتشک و دەرووئەدا!! لەوهتی لە دەوری مندالی دەرووم، لەوهتی وەکو ئینسانیتیک فام دەکەم، لە باریکەوه چۆمەتە باریک... یەکجار جیاوازی لەگەڵ باری پیتشووومی پیتو دەبارە!! گەلیتیک پەپوئەندەکانی بوون... ریسێ ژبانم... لیکتەرازاون و... هەلەشاونەتەوه، ماوەبێتیک درێژ و فراوان، چۆنەتی ئیستا و رۆژە رابوردووەکانم لە یەکتەری لادەدەن، تەنانەت تەلە داوه دەزویکی باریکیش بەدی ناکەم، ئەو رۆژە رابوردوانەم بەم رۆژانە ی ئیمزۆم ببەستیتەوه، رەنگە ئیتو ئەمەتان لا سەیر بێ و گومانی لێ بکەن کە راست بێ، بەلام ئەوهی من هەستی پێ دەکەم... ئەوهی کە ئاواتەکانم بە گشتی گۆزانیکی گەورەیان بەسەردا هاتووه!! لە رابوردوا ئاواتەکانم ساواپانە... سادە و ساویلکە و نەرموئۆل بوون، ئاواتم کۆشی گەرمی دایکتیک بوو، بزەبێتیک دلخۆشکەر بوو، لە دەمی کەسانی دەروبەرم بېشکۆی و دووبارە دەمی من ببیتەوه، دەستی دلسوژی باوکیتیک بوو بەسەرم دابیت و قژی سەرم لوول بدا، پەنجەکانی لە ناودا بگەوزتینی، ئارەزووم یاری و هەلبەز هەلبەز بوو لەگەڵ مندالەکانی گەرەک... لەگەڵ نەخشین... لەگەڵ عەولاو نایشە گۆل، لە گەڵ عەزۆ... و... بچوو کەکانی دی گەرەک... خۆ گەوزاندن بوو لە ناو مێرگیتیک کەسک، لەسەر شەختە و بەفر... لەناو رەزەکان، لە پال گەردەکانی بناڕ شاخە رەنگینەکە... گرمته شەکرێک... نوقلتیک بوو... بيمزۆم... پانایی زمانم شیرن بکا، کەچی ئیستا ئارەزووەکانم وەها گۆراون و سەر بەرەژێر بوون... کە نەیان ناسمەوه!! نەرمو ئۆلیم لێ بوون بە توندی و تووریدی، دلسوژیم لێ دەبێ بە قین و رک، کلۆشەکرەکان تال لەناو زارم دا دەتوینەوه!! ئەم دنیا بەرینەم لێ وەبێتک هاتو و بچکۆلە بۆتەوه، ئارەزوو دەکەم ئەم دنیا فرنە گولەیه بخەمە ناو لەپم... وەکو هیلکەبێتیک بۆگەن دور تیبی هەلندەم، بەلام بۆ کوێ؟ گەلیتیک جار خۆزیا دەخوازم ئەم گەردوونە گۆسکەبێتیک... قو... بەللور... بوايه... هەتا دەگەڵ یەک سەرە سمک... وردوو خاشم بکردبا. کورینە و تێ نەگەن من مرۆبێتیک رەشین و شەرخوازم، یان خۆپەرست، نا... نا... پروا بکەن وەها نیم... هەموو ئارەزووەکانیشم هەر ئەمانە نین،

ئارەزووم زۆرن ئەگەرچی ئارەزووی جودا جودا و ئالۆزیش بن!... که ئارەزووی رووخان دەکەم، هەر بۆ روخاندن نییە، که ئارەزووی تێکدان دەکەم... تێکدان مرازو ئامانج نییە، ئارەزووی جوانیشم هەن ئارەزووی ئافرەت دەکەم، ئاواتی ئافرەت بەگور و جۆشتره!! هەست بە بۆشاییک دەکەم که کردووەییکی بۆهیمبانهی کتوی پری دەکاتو! چۆن... ئارەزوو دەکەم بپرووختیم و تێکبەدم، ئەم دونیا چلکنە بگرم و وەکو ئەسپێ بیخەم ناوین نینۆکەکانم و پانی بکەمەو... بی تەقینم، هەر ئارەزووی لەشی ئافرەتیش دەکەم... ئافرەتێک... ژن... ژنیکی... ژن، بێ ڕتووش... بێ پەردە و پۆشاکێ دەستکرد، ژنیکی خۆمی لە نێودا بپوینمەو... یان ئەو لەناو خۆمدا بپوینمەو، ژنیکی خۆمی لە نێودا بنیژم، یان ئەو لەناو خۆمدا بنیژم، وە لە ئەنجامی ئەو تانەو و نیتێنە شتیکی تازە و نوێی لێ پەیدا بێت، شتیکی نوێی لێ دابریژم، شتیکی که جیاوازی لەگەڵ بوون و چۆنیەتی ئیستادا هەبێت و بەو تانەو و ناشتن و دارشتن، دونیاکەم بخەمە باریکی دیکە... قالبیکی تازە، لەم قالبەیی ئیستای رزگار بکەم، ئەم قالبەیی مرۆ بپیزی لێ دەبیتووە و ئەمەندە کۆن و رزبۆ... پتۆستی بە گۆرانە، بە گۆرانیکە که ئەو تانەو و قال کردن و جۆشدان و دارشتن دەی هێننە دی.

- هەر بە هۆی ئەو بپیرکردنەو و خەیاڵ و لێکدانەو و پەشەم، ئارەزوو دەکەم عەمبارەکی... عەمبارە گەمەکی مام حاجی بسووتینم، بەلام ئەم کارەیان نازایی گەرەکه، جەرگی دەوێ، جەرگیکی پان، جگە لە نازایی و بە جەرگیش، دەبێ مرۆ کاتی ئەو چەشنە بیرانە سواری دەبن و دەبەوێ کارێکی وا بکا، دەبێ ترسی خودا... ش دەلایدا.

- بەلام ترسی خودا و ئەمجۆرە بپیرکردنەو و ئارەزانە لە کوێ یەکتەری دەگرنەو؟ دەچنە کام بۆتە و لە چ قالبێکدا دەژین؟

- کۆمەڵ که لە پەریزی مرۆقەیه تی تۆبێکی چاند... تۆبێکی ڕژاند، ئەو تۆبە تۆی چ بێ... بەریشی هەر ئەو دەبێ.

- بەلام کۆمەڵ کییە؟ کۆمەڵ لە بناغەدا هەر لەوانە پێک دێت که تۆبەکه بەناو خۆیاندا بلاو دەکەنەو.

کەواتە مرۆ، وەکو دروستکەریکی عەلمەکی خۆی سەبارەت بەو نەریت و یاسا دادەمەزرێت که عەلمەکی بخاتە ئەو قالبەیی ئەو دەبەوێ، ئەو تۆبەیی دەشیچینی دەبێ ئەو بەرەیی بۆ بەهینیتە بەرەم که خۆی ویستوویەتی، ئەنجامیش هەر ئەو دەبێ که خۆی دەبەوێ بێ.

- بەم پێیە مەسەلەیی سووتاندنی عەمبارەکەش، دەبێ نە لە خودا ترسان بێ و... نە... نازاییش بەلای منەو، مەسەلەیه که مەسەلەییکی ترە و بە هەلۆبست دەگۆرێ، هەلۆبستیش بەشیکن لەو نەریت و یاسایانەیی خۆمان سنووری بۆ دەکیشین و دایان دەمەزرێنین.

- وەکو بپیر دەکەمەو، رووداوێکی ئەم ژبانە هەل دەکەمەو و... خاویان دەکەمەو، ئەمەم بۆ رووتەر دەبیتووە که هەموو ئەو چۆنیەتیە عەدەتن... نەریتن، هەتا خوا ناسینەکەش لەم سنوورە دەرناچێ،... تا دەبێ بە چاویلکەریکی سادەیی شاش... یان ترسیکی خۆپسک... یان خۆنیشاندانیک... زۆر کەمو که چیمان دەشاریتووە.

- پێ لەو دەنێم، منیش وەکو ئەم خەلکەیی دەوربەرم، خودا دەپەرستم، وەکو... ئەوان خودا دەناسم و لێی دەترسم!! لێی دەترسم و دەپەرستم!! مرۆ دوو شت دەپەرستن... دوو شت... یەکیکیان ئەو یە خۆشی بوو... ئەو یەتریش ئەو یە لێی بترسێ! ترس... ترسی رووت و دوور لە ووردهکاری، لە ناوین ترس

و خوښه وېستېش، هر وډکو چوڼ له ناوېن، نازايې و ترسنوځي... تهنيا مويېک هه به تاقه مويېکي
ټوهنده باريک و شفاف... که به چاو به دې ناکړي هه که ټو موهش ترازو، ټو نازايې دهې به
ترسنوځي، ترس و خوښه وېستې تېکه لاهو دهبېن، دلسوځي و ميهه رباني له رق و رهي جودا ناکړتېه وه،
نازايېش وډکو به شپېک له ژيان تاميکي پټويستي دهې!!

- عالمه مېکې ده وره شم، ټوانيش وډکو من، چاويان له وانه ي پيش خوځيان کردوه، به ميرات له وانه يه
بوځيان ماوه ته وه، ټيتر وا به زنجيره بوځمان هاتو ته خوار... نالقه ي له نالقه ده به ستراره... ټيمه شي وا
به ستو ته وه که به ناساني رزگار بوځمان نه بې... بگره فيرېش بوځيان و لبي راهاتوځيان... به جوړيک لبي
راهاتوځيان که... هه ست بهو زنجيره نه که ين له ته وقي سه ره وه تا... پا... وډک مار ټيمان ټالاه... که سي
واش هه به... به شکه م زوځيه ي ټو خه لقه ش ناتواني بې ټو کوته بڅي، ته نانه ت هې وا هه به... هه له
زنجيره که... دوور که وېته وه و له نالقه کاني نازاد بې... يه کسه ر ژيان به جې ډيټي و دهمري.

- دنا ټه گه ر وها نه بې، له خوا ترسان و بېر له سووتان دني عه مباره که ي مام حاجي... خودا په رستان و
بيري توانه وه... تي نقووم بوون له له شي نافرته ي بنده ي خودا، ټاره زووي نه خشېن... ټو جوړه
ټاره زووش، که ننگي له گه ل يه کتري ده لوتن؟... که ننگي لواون؟ ټه مانه وډکو سامفونيه ييکي ناشيز و...
ناوازي نه گوځاو... نارېکن.

- باب و باپيره کانيشمان خودايان ده په رست، سه ريشيان بو بنده کاني خودا، ټه وانه ي بوون به
بت... سه ريشيان بو ټه مانه ده چه مانده وه... سه ريان هېنده ده چه مانده وه... تا زمانيان ده گه يشته خاک و له
پټيلاوي بته کان ده خشا، ټه مانه ش که خه لک به زوځدار ناويان ده بن... ټه مانه ش خودا ده په رستان و
خه لکي خودا سه ر ده برن!! به ناوي خودا... هه لده لووشن... کورې خودا له خاچ ده دن!! شته که و
راهاتوه... بوو ته ميراتيک... ميراتيکي ټه زه لبي مه ييو، پشت بو پشت به جې ده هيلې.

- که مندال بووم... دايکم ده يگوت:

- هه موو ميراته که ي باوکم، ټه وې له پاش مردني بو ټيمه ي به جې هېشتيو... تهنيا حه فده دينار
بوو! پاش مردني له لوچيکي جزدانه چه رمه که ي به ند کرابوون، يان وډکو ده لټن بو روژيکي رهش وه پاشي
دابوون، پاش ټه وې په يوه نديه کاني... له گه ل هه موو روژه رهش و سپيه کان... بو يه کجاري پچران، لوچي
جزدان کرانه وه و ټه مانه ش... به ده رکه وتن... روژيان پټکه وت و نازاد بوون!! هه ر تهنيا هه فده دينار...
ټيمه ش... من و خوشکه پچکو له که م، ټو ميراته مان... به شتيکي گرانبه ها ده ژمارد، به لام وا ديار يوو
دايکم وډکو ټيمه لتيکي نه ده دا يه وه... به جوړيکي تر به جوړيکي زوځر زوځر جياواز له بېر کردنه وډکه ي ټيمه...
بيري له و ميراته ده کرده وه... چونکي هه ر جاره ي که باسي باوکم ده کرا... يان باوکم ده هاته وه خه يالي
ټو... رووي له ټيمه ده کرد، به ته وس و نازاريکي دژوار... که له دم و چاويدا... دوو باره ده بوه وه...
ده يگوت:

- هه موو ميراته که ي باوکتان... هه موو ره نجي ژيان ټاله که ي، که بو ټيوه ي به جې هېشت... هه فده دينار
بوو... ه... نازانم چوڼ کاتي ټه مې به چاودا ده دا ينه وه... چوڼ ټو دم بو نه ده هات که حيسابه که ي راست
بکه موه و بخه موه يادي و پټي بلټيم:

- نا... دايه گيان... نا، تو به هه لڼه چووي، هه موو ميراته که ي باوکم، ټه وې بو ټيمه ي به جې هېشت،
هه ر تهنيا ټو چند پارچه قاقه زه ده ق گرتوانه نه بوون که له ناو لوچي جزدانه چه رمه که ي نوو ستبوون،
ميراته که ي باوکم شتي تريش يوو، شتيکي زوځر گوره و گرنگ و به سام و خوښه وېستېش بوو، که

ئەوئىش لە باوك و باپيرانىيەو... بۆى بەجى مابووووه... ئەوئەتا... پاش كۆچى يەگجارى بە ئىمەى
گەياندوووه!

وئەپتى بلىئمەو:

- داىە گىيان، دەزانى ئەو مىراتە گەورە و گرینگ و بەسام و خۆشەويستەش چىيە؟

- داىە... گىيان... ئەو مىراتە، خوايە... خوا!!

بەلام ئەو سەردەمە مندال بووم وەكو ئىمىرۆ نە گۆزابووم و وەكو ئىستا بىرم نەدەكردەو، عەقلى ئەو
جۆرە لىكدانەوئەم نەبوو... لەم حىسابانە رانەهاتبووم، لەمەش گرنگتر ئەو بوو كە ئەو كات پتر هۆشم بە
ژانەزگەو بەسترايوووه... لە زگم بەولاه لە مندالەكانى گەرەگ، لە نەخشىن و ئايشەگول بەولاه ئاگام لە
دونىاكەى دەروبەرم نەبوو، هەتاكو ئاگام لە مردنى باوكىشم نەبوو... بە بەلگەى ئەوئەى مردنەكەى كارتىكى
وئەهاى نەكردە سەرم كە تەنانەت هەست بە گۆرانيكى ديار بكەم لەدەورو بەرم... يان بەو بۆشايىيە و بەو
كەلىنە فراوانەى مردنى ئەو خستىيە ديارى ژيانم!!

ئىستاش كە ئەو دەورەى منداليە تىپەرى و سەرم وە بەردە رەقى ژيان كەوت... داىكە پىرەشم لەو
دەورو ژيانەو لەسەر هەموو ئەم زەويەى ئىمە رەش بۆو... چوئە ئەو رىگايەى باوكم دەمىكە گرتويەتتە
بەر، ئەوئىش لەژىر گلە و ئاگاي لە چۆنىەتى من نەماو، ئىستر... بىر لى كردنەوئەو بەسەر چوونەوئەى ئەم
شتانە كەلكىك ناگىرن، راستە حەزم دەكرد ئىمىرۆكە بەرامبەرم بوايەو تا ئەو رۆژەى بخەمە ياد و ئەم
شتانەى پى بلىئم و بەهەموو مىراتەكەى باوكمى بناسىتم .. بەلام چار چى يە!!

خۆ ئەگەر هەزار بلىنگۆ بخەمە كار.. بە دەهۆل كوتان و زورنا ژەنن.. گۆرەكەى بەرزىتم...
هەلتەكىتم، ئەگەر بە بانگ و هاوارو چرىكە.. گوئى عالىم كەر بكەم.. هەمووى پى سوودە.. تەنانەت
تاقە وشەپىك.. لەم قسانەم جىگاي خۆى پى ناگىرى... وەكو چۆن مەدە لە عەدەمدا.. جى ي خۆى پى
ناگىرى.

که باو کم مرد من مندال بووم، ئەم جوژه بيرانەم بەخەيالدا نەدەهاتنەوه، که ئیستاکە دەوریان داوم... و خولیایان بووم، ئەو کاتە وەکو پشیلەییکی فیرکراو، بەدەنگی باو کم... بە بانگی دایکم دەجوولامەوه، بێ ئەوهی بزانی دەجوولیمەوه و بۆ کوئی...! بێ لیکدانەوه هەولم دەدا، پێ لەشوین پیتی ئەوان... هەنگاو جێ شوین هەنگاوی ئەوان دا بنیم، لە زۆر پەوشت و کردەوهکانم لاسایی ئەوانم دەکردهوه، مندالەکانی گەرەکیش، ئەوانەیی هاوتەمەنی من بوون، ئەوانیش هەروا بوون، ئیتمەش لەناو خۆمان لاسایی یەکتریانم دەکردهوه بێ ئەوهی ئەمە دەرک بکەین که لاسایی ئەوانی دیکە... ئەوانەیی گەورەن دەکەینەوه... لە باس و خواسی خودا و هاتوچۆی مزگەوت، یان باسی میرات و مردن و ئەو شتە زلانی خەلکی گوند خۆیان پیتو مەشغوول کردبوو، رۆژ و شەوهکانیان بە هۆیانەوه قووت دەدان... لەوانە شتیکیان نەدەزانی، ئەو سەردەمە مندال بووین، هیشتا بۆنی شیری خامان لەزارپەوه دەهات!!

ئەم شتە زلە عەجیبیانەمان لا مەبەس نەبوون، بیرمان لێ نەدەکردنەوه، هەتا زەبرو زەنگی ئەو رۆژە رەشانه و ژان و ئازاری گرانی و قاتی و برسێتیهکەش... هەستیان نەدەجولاندین و گوێیان نەدەلهقاندین!! که پاروومان لەدەستی دایکمان دەرفاندوو ئاوقای گەرووی خۆمان دەکرد، شتەکه مان لا ناسایی بوو، که دایکیشمان بە تالی... بە رووماندا دەرگژییهوه... پتر دلمان هەلدەپەری و پتر هەوهسمان هەلدەستا و هەستمان بەخۆشی دەکرد.

بەلام ئیستاک، پاش ئەم هەموو سالانە، ئەو سالە تال و تفتانەیی یەک لە دوا یەک... وەک دوژمن هاتن و تێپەڕین و هەر سالەیان ئازارو ژانی سەدەیهکیان... دایە گیانی خەلکەکه، پاش ئەم هەموو سالە پێ کوێرەوهریانە، بێر لەوه دەکەمەوه ئەگەر باسی ئەو میراتەیی باو کم بۆ ئیتمەیی بەجێ هێشتبوو... ئەو باسەم بۆ دایکم بکردیا، تەئسیرتیکی وای نەدەبەخشی که دایکم لەسەر بیروباوەرەکانی بلەقیتنی، چونکی سەرەپای ئەوهی باو کم... وەکو تروسکەییکی سیس لە تاریکایی هەلبوو... زوو کوژاوهوه... و لەبیر چوهوه وەکو هەر نەبوویت... ئەوها لەیاد چوهوه، دایکیشم رۆژانی تەمەنی وەک رۆژانی زستان کورت بوون، ئەویش بە پەله پیر بوو... و لە ژێر باری ئەو سالە ئەستووورو گرانانە چەمایهوه... و لووتی لە زوی خشابوو، یەقینم وایە ئەویش لە دوا رۆژەکانیدا، چاوی بە هەلوێستەکانی رابوردیدا... گێرأبوونەوه، بەرامبەر ئەو بێر و باوەرانیەش که سەردەمی خۆی باوەری پێ هینابوون و رێگای بەکەس نەدەدا... دەمەتەقی و کیشەیی لەسەر بکەن و وەکو وشکە سوڤییتیک لولیان دابوو... ئەو باوەریانەشی تەنگ بیوون، جگە لەمەش پەبەندیشی لەگەڵ رابوردوی خۆی و باو کم... ئەوها پسابوو، که تەنانەت ئەگەر سالتی جارتیک ئەو مێردەیی که تەمەنیکی زۆری لەتەکدا هەلقەرچاندبوو... کۆمەلێک مندالی ساوایان پیکهوه خستبووه ژێر گل، تالی و سوێری ئەم ژبانەیان پیکهوه چێشتبوو، بگره مەگەر سالتی جارتیک ئەم یادگارانی بەسەر بکردبانەوه... و ئەو پیاوهی بەخەيالدا هاتبايهوه که دەریایەک فرمیتسکیان تیکەلاو بە یەکتەری کردبوو!! ئەویش ئەوه بوو... ئەو لە جار هەینی و هەینی، لەپاشان رۆژانی شەوبەرات و رەمەزان و شەشەران و مەولوود... لە دوا بێشدا... مەگەر جەژنە و جەژنە... چووبایە سەر گۆرەکهی، دەستییکی تیدا دەگێرأ، کۆی دەکردهوه... هەلی دەنایهوه... دەپکوتایهوه، کون و کەلێنەکانی پنج دەکردن، کێلەکانی قیبت دەکردنەوه، فاتیحەکەشی بەرەو ئاسمان بۆ دەهوا بێشت!

- حەمد و... سەنا، هەر بۆ خودا دەبێ.

کەچی وەکو هەستم پیتی دەکرد، لەم دوا بیه دا... ئەگەر هەر تەنها ناوی باو کم بەسەر زاردا هاتبا،

ئەو كاتە بوو كە دەكەوتە تەنگانە و گىرورگرفتېك، خەم و پەژارەيىكى تازە وەك دىرنە دەورىان دەدا، كۆسپ و چەلمەي ژيان ھەناسەيان پى تەنگ دەكرد و وەرەسى گىيان و دەروونى دەھەژاند و ھەلدەتەكاند!! ئەو يادكردنەو و ناو ھىنانەشى ھەر بۆ ئەو بوو... كە تاوانى ئەو عالەمەي بختە سەر شان... ھەموو كەم و كورپىكى ژيانى بداتە پال ئەو، ئەمجا گلەيى لە پۆژگار بكا كە ببو ھۆي تىكەلاو بوونى لەگەل ئەو پىاوە!! تاكو بە تووردىي و روپكى ترش و ھەلبىزىكاو... بەسەر و پۆتەلاكى خۆيەو دەھات و دەي گوت:

- ھەر ئەو... (واتە باوكى خوا لىخۆشبووم)... ھۆي ئەم ژيانە تالەي خۆي و بىچووەكانى تى!!
ئا... بەم رەنگە، دايكم جار جارە يادى ئەو باوكە لەياد چوئەمى دەكردەو!! ئە ئاواش پاداشى ئەو ژيانە دوور و درىژە پر ئازارەي پىكەو دەروستىيان كىرديوو... دەدايەو.

خەلكى گوند... دەيگوت:

- تەنيا لە سووچى ئەم پىاوە... تەنيا لە پەناي سۆفى نەورۆزەو... تىن و رووناكى ژيان دەرژىتە گىيان و دەروونم!

- لە رىگاي ئەم پىاوە ژيان تامىك دەدا.

توخا ئەو گۆرانە بەلاي ئىوەش... سەيرو سەر سورھىنەر و جىگاي لى وورد بوونەو نىبە؟

جگە لە دايكىشم، ئەگەر يەككىك لە گوند، لە خەلكى گوند... ناوى باوكى بەسەر زار داھاتبا، يان وەكو دەلەين، يادىكى بىكردبايەو تارمايى كەلەشى سۆفى نەورۆزى ھاوړىي بە مېشكدا تىبپەرپىايە، يان بە رىكەوت ئارەزووى بىكردبا، بىنگانەيەك، يان كاتى بەھۆي پشورى قوتايخانە... لەشار دەگەرپامەو گوند، بەناو كۆلانەكان... يا بەبەردەمى خەلكەكە رادەبووردم... ئارەزووى بىكردبا مېناسىتەو، يان ھىشتا نەيان ناسىبووم... يان لەبەر ئەو گۆرانەي بەھۆي ژيان و قوتايخانە... بەسەرم داھاتسو، نەيان دەناسىمەو، ھەر ئەو بوو كە لەبەر چا و رادەبووردم... ئەنگوستىكى بۆ درىژ دەكردم، لەگەل بىزەيىك و سەر ھەژاندىك دەيگوت:

- ئەمە كورى سۆفى نەورۆزە!!

ئا بەم چەشنە يادى باوكى دەكردمەو بەم رەنگە كورى رەفىقى ھاوړى دونىاو قىامەتى دەست نىشان دەكرد:

- ئەمە كورى سۆفى نەورۆزە!!

منىش ھەندىكم لەو يەكانە دەناسىنەو، ئەوانەي لە كۆنەو دەستى باوكم بوون، ئەوانە بە كورى خۆيان دەژماردم، كە گچكە بووم... زۆر لە كۆشى خۆيان گەوزاندبوومىيان... زۆر تالە مووى رىشى ھەموويانم بە دەستە بچكۆلەكانم... ھەلكىشا بوو... پەنجە ساواكانم ئاوقاي كونە لووتىيان كىرديو!! ئەم ھاوړىيانەي باوكم كە لە ئالقەي زىكر، لە رىزەكانى نوپىي جەماعت، شان بەشانى يەكترى دەوستان... دىوارىكى پتەويان دروست دەكرد، رۆژانى ھەينىش لەسەر تاتە بەردەكانى مژگەوت... لە ژىر چنارە پىرەكەدا... لە رۆخ يەكدى پالئيان دەدايەو، كاوتىي ئەو شتەيان دەكردەو... كە خەلكەكە كاوتىيان دەكردەو... كە بانگى جەماعتىش دەدرا، پىكەو قامەتەيان دەكرد... پىكەو كىرئوشيان بۆ خوداي گەورە دەبرد، پاش نوپىي جومعەش... ھەر لەسەر تاتە بەردەكان... پالئيان لە بالى يەكترى دەئالاند... سەريان دەھەژاندەو و دەچوونەو عالەمى سۆفىيەتى... دىنگى زىكرىان لە ئەشكەوتەكانى

چیا به که دووباره دهپوهه:

- ئەللا... حە، ئەللا حە.

بەشی زۆری خەلکی دەیانگوت:

- ئەم ھاوړپێیانه چۆن لەژبانددا ھاوړی و دەسته بەری بەکترین و بەرامبەر یەکدی خاوەن مالا و مندالیش نین و هه‌موو دونیا داریان تیکه‌لا و کردوو، هه‌روه‌ها له قیامه‌تیش ده‌بنه ھاوړی، هه‌ندیکیشیان وا بیران ده‌کرده‌وه که ئەم سۆفیانە قه‌باله‌ی مردنیشیان بۆ یه‌کتري مۆر کردوو، په‌یمانان وایه که چۆن پیکه‌وه ده‌ژین... پیکه‌وه‌ش بمرن و له‌بەر ده‌ستی باری ته‌عالا یه‌کتري به‌رنه‌دن، رۆژی حه‌شریش پیکه‌وه بن و کیتاب و حیسابیان هه‌ر له ده‌فته‌ریک بێ و هه‌رگیز لیکي جیا نه‌که‌نه‌وه... له دوايشدا... پیکه‌وه‌ش... بچنه... بچنه... بچنه... به‌هه‌شت.

ئه... ئەوها خەلکی ئاوابی، ئەم ھاوړپێیانه‌یان ناسیبوون، یان ئەمانه‌ خۆیان... وایان بردبووه بیری خه‌لکه‌که‌وه، که له هه‌موو کارو که‌سایه‌تیکي پاش مردنیش شه‌ریک و... براه‌ش بن، بگره هه‌ندیک پرو پیره‌ژن له‌سه‌ر ئەوه سوور بوون... که ئەم ھاوړی دلسۆزانه‌ی دونیا و قیامه‌تیش ته‌لاقیان بۆ یه‌کتري خواردوو که هه‌رگیز یه‌کتريان به‌بێ ئەوه‌ی تر نه‌چنه به‌هه‌شتیش!! وه بریاران داوه ئەگه‌ر پیکه‌وه هه‌موویان... به‌یه‌که‌وه... له ده‌رگا گه‌وره‌که نه‌برده ژووره‌وه... ئەوا هه‌موویان به یه‌گجار مان ده‌گرن و ناچنه ژووره‌وه و جه‌نه ده‌گرن... پاژنه له زه‌ویه‌که‌ی به‌ریی و ده‌ده‌ژهن... هه‌تا دلێ خوای گه‌وره نه‌رم ده‌کن... و هه‌موویان به‌یه‌که‌وه ده‌باته به‌هه‌شته‌که‌ی!!

ئهمه وه‌کو خه‌لکه‌که ده‌یان گوت و بیران لێ ده‌کرده‌وه... ئهمه به‌لێن و په‌یمانان بوو.

- که‌چی ئیمپروژ، ئەویان... باوکم... ئەوه چوو... چوه ریتگای حه‌ق... ریتگای کوژانه‌وه، ئەو ریتگای که‌س لێ نه‌گه‌راوه‌ته‌وه.

ئهمانه‌ش... که هیشتا ماون، خوا هه‌لناگرێ، کاتیک که من به‌یه‌ر چاویان راده‌بووم، ئەنگوستم بۆ رایه‌ل ده‌کن، هه‌ندیکیشیان بزه‌ییکي خه‌مناکیشیان له‌سه‌ر زار ده‌کیشری و سه‌ریکیش ده‌هه‌ژیتن و ده‌لێن:

- ئهمه کوری سۆفی نه‌ورۆزی به‌هه‌شتیه، ره‌بی خوا لێی خۆش بێ! ئەلحه‌ق ئەمه‌یان هه‌ر گوتوه و هه‌ر ده‌شیلێن، پرواییشم هه‌تا ئەوان ماون... هه‌تا منیش ده‌مێنم، هه‌ر کاتیک به‌یه‌ر ده‌میاند راده‌بووم... من ده‌بیان هه‌ر ده‌یلێنه‌وه، ده‌یلێنه‌وه چونکه شته‌که له‌لای ئەوان وه‌فاداری و یادکردنه‌وه‌ی ره‌فییکیکی دونیا و قیامه‌تیانه!! له حه‌قیقه‌تیش هه‌ر قسه‌یه... ته‌نیا قسه‌ییکه، چه‌ند وشه‌ییکه، هه‌واييکه له وورگه‌وه... دیته‌ بۆری گه‌روو... له دلێشه‌وه به‌بێ چه‌ند و چۆنی به‌ر ده‌للا ده‌کرێ!! ئبتر پیاوی گیلیش ئەوه ده‌زانێ که:

- قسه... پاره و پوولیکي تی ناچی!

له‌و دۆسته‌ ھاوپه‌یمان و گیانی به‌ گیانیان‌ه‌ی باوکم، ده‌رویش قادر و خه‌لیفه سه‌رسۆر بوون، ئەوانه‌ی دیکه‌ش که ناوه‌کانیان نازانم... ئیستا به‌ چاکي نایان ناسمه‌وه... چونکی ئەو سه‌رده‌مه‌ی باوکم ما‌بوو... من مندال بووم، مندالیش هه‌ر چه‌نده بیری تیژی، تالی و سویری ژبان، زگ ئیشه، نه‌خۆشی... برسیه‌تی، وه‌کو ئینسانیک... به‌ جۆریک هه‌ر کاری تی ده‌کات، له‌وانه‌شه... تا راده‌ییک و بگره له زۆر حالته‌ش تووشی گیلی بکاو شتی له‌یاد بسپرته‌وه!! تۆ بلی... یان ئەگه‌ر بپرسی و بلی:

- ئەدى چۆن خەلىفە سەرسۆر... دەرویش قادت دەناسىنەوہ .
 - چۆن نە ناوہکانیان... نە دیمەنەکانیان لہبیر نەچونہ تەوہ؟
 - چۆن ئەم دوانەت دەناسىنەوہ و زگ ئېشەو کۆسپ و قۆرتى ژيان لہ چالى مېشکتدا نەپناشتون و
 رەشى نەکردونہ تەوہ؟
 ئەگەر ئەم پرسیارانہ بکەى... جیى خۆتەى و شتەکە ماقول و ریکە، با پیت بلیم چۆن ئەم دوو
 ھاویتیەى باوکم...
 دەناسىنەوہ و چۆن لہبیرم نەچونہ تەوہ!!

پرچی خەلیفە سەرسۆر ئەوئەندە پرش و بلاوہو، کەزىہکانى هیندە سەيرو دريژ بوون لہ هی
 (خەیشەخان) ئۆ دەچوون، (خەیشەخان)ى ئاغاژن، کە لہ ھەموو ھەرىمەکەى ئیمە کەزى وەکو ھى ئەم...
 بەسەرى چ ژتیئەوہ نەبوون و بە (خەیشەخانى کەزى چل گەز) ناوى دەرکردبوو.
 - کە مندال بووم دایکم باسى فرنە گولەى بۆ دەکردم... فرنە گولەى بەژن بستیک و ردین چل گەز.
 من ھەر چەندە گچکەش بووم، بروام نەدەکرد ھى وا ھەبێ رېشى لہ بەژنى دريژتر بى! بەلام
 خەیشەخان... وا بوو، ھەموو خەلکى گوند، ھەموو مندالەکانى گەرەک... دەبان گوت، کەزىہکانى
 خەیشەخان لہ بەژنى دريژتر بوون.

کەزىہکانى خەلیفە سەرسۆریش وەکو ھى ئەو ئاغا ژنە دريژ بوون! بگرە خەلیفە خۆى... یان خەلیفە
 ژن... ھەفتەى شەویک لہ خەنەى دەگرتن و دەى نواندەنەوہ... تا وەکو دوو سوورە ئەژدیھای زەلام لہ ناو
 پرچە فش و بلاوہکەى بۆ بناگویتى و تەختەى شان و سینگ و تا سەر نیتكى خەلیفە دەخزین و شور
 دەبوونەوہ، کە خەلیفەش دادەنېشت... ئەو کەزىانەى لہ تەنېشتیەوہ... لەسەر زەویەکە وەکو مار پەپکەبان
 دەکرد.

لەناو کۆمەلێ پیاوان، تا ئیمروژش زۆر خەلیفە و دەرویشم دیون و دەیانینم، بەلام پرچ و پەرچەم و
 کەزى وەکو خەلیفە سەر سۆرم بە چ یەکتیانەوہ نەدیوہ، جگە لہ پرچ و کەزىہکەشى، ئەم خەلیفەى
 سامیتكى قورسى لەسەر ئیمەى مندالەکانى گەرەک... ھەتا لەسەر خەلکى گوندو ھەرىمەکە ھەمووى
 ھەبوو... خەلکەکە دەبانگوت:

- خەلیفە سەرسۆر... دەچیتە ناو ناگرو ناسوتى، نەک ھەر ناسوتى... تەنانەت بەھەموو ناگرى
 دونیا تا قە مویتكى گەرم داناییت.
 ھەروا دەبانگوت:

- خەلیفە سیفاتى ھەزرتى ئیبراھیمی ھەنە، ساردى و گەرمى کارى تى ناکەن، بەفرو سەھۆل و
 سایەقەى زستان لەشى نالەرزین و ددانى نا تەقین!! چەوئەندەرى کوللا... و چیشتى گەرمیش دەم و
 پدوى ناپیشتىن و زگى ناسوتیتین!!

- کە مندال بووم، سەگەکەى مالى ھەمە شوان... پتی بە ریبوارى کۆلانەکە دەگرت، بە تابیەت پاش
 نویتی شیبان، کە دەھات دونیا تارىک بى رىگای نەدەدا کەس بە کۆلانەکەدا رەت بى، ئەوئەندە درى بوو
 کە بەردىکیان تى دەگرت... ئەم بەدوو بەردەکە دەکەوت و تا بەدەم... دەیقۆزتەوہ و لەناو دەم و ددانى
 وەردەدا، ئینجا بۆ بەردھاویتی دەگەراییەوہ و وەک پلینگ ھاواری بۆ دەبرد!!
 دەبانگوت:

- ئەسپ سوار دادەبەزىنىچ.

رۆژتېك لە پىر سەگە كە دەنگى بىرا... و بۆ يەكجارى لە كۆلانە كە بزر بوو، حەمەشوان بەردى
هەلداويشت، سەرى خۆى وەبەر دەدا، لەناو مۆنجى توورەبى دەينەپراند:

- ئەو چ سەگبايىكە ئەم بىن وىژدانىيەى كىردو؟ چ خوانە ناسىكە ئەم سستەمەى لەو بەستەزمانە
كىردو؟

دەيانگوت:

- رېتواریك سەلكە چەوئەندەرتكى لەناو ژىلەمۆ پىشاندووه و ھەر بەو گەرمىيەو... لە جىياتى خركە
بەردىك بۆى ھاويشتبوو، سەگە درە بەدەختە كەش بە دەم قۆزتبويەو... بەو ھۆبەو ھەموو دەم و ددانى
ھەلئەراون.

- لەم دونيا سەيرەى ئىمە ھى وا ھەن، بە چەوئەندەرى پىشاويش دەم و ددانىان ھەلئەراون!!

دەرويش قادر، جار لە داوى جار بۆ خەلكى دەگىرايەو كە خەلىفە سەرسۆر نواندوون و... دەيگوت:

- رۆژتېك لە رۆژان خەلىفە... لە گەل شەماشە سوولاقە كە يەكېك لە ديانەكانى خەلكى گوند بوو،
لېيان دەبىتتە موجدەلە و دەمەقالى، ھەر يەكەيان بە دىنى خۆى ھەلئەگوت، ھەر يەكەيان ئاينى خۆى
پەسند دەكرد و دەيگوت و... دەيگوتەو:

- دىنى من... حەق و رەوايە!!

ھەر چەندە شەماشە زاتى نە دەكرد... حەددى نەبوو، رووبەرووى خەلىفە لىوى بىجولتېنى و يان بلى:

- وەرە سەر رىگای حەق... ئاينى عيسا قەبول بکە؟

بەلام خەلىفە... بەبىن پەروا و... بە ئاسايى داواى لە شەماشە كىرد و پىتى گوت:

- كافر وەرە سەر دىنى من، وەرە سەر دىنى ئىسلام، كە تاكە دىنىكى حەقە... و باقىيە و دىنەكانى
دېكە ھەمووى بۆش و بەتالان!!...

بەبىن ئەو ھى خۆى تىك بەدا، يان زویرىيىك لە داواكەى خەلىفە نىشان بەدا... يان ھەر نەبىن وەكو ئەم
بە تووندى وەلام بەداتەو و كىشەكە گەرم بكاو و داواى موعجىزە لەم خەلىفە يە بكا... شەماشە ددانى گى
دەكردنەو و سەرتكى لە خەلىفە ھەلئەبىرى و خەندەيىكى بايى بۆ دەھاويشت و لە داويىشدا خۆى كى
دەكرد و چاوى لەزەويەكەى بەر پىتى دەبىن!!

دەرويش قادر دەيگوت:

- خەلىفە پتر لە كرى و ساردىيەكەى شەماشە پەست بوو، بەسەر شەماشەدا نەپراندى و بانگى كىرد:

- بىن دىن... ھەر ئىستە نىشانە دەدەم كە دىنى موحەمەد چىيە و چەند حەق و بىن ھاوتايە!!

دەرويش دەيگوت:

- بە رىكەوت دەمەقاليەكە، لەبەردەم خەلكىكى زۆر و لە پىتىش دوكانى وەستا حەمەد عەلى
ئاسنگەر دەبىن، خەلىفە بەدوو چاوى وەك پشكۆى گەش، چاوى لە كوورەى وەستا حەمەد عەلى زەق
كىردنەو، كوورە وەك ئەشكەوتى جەھەننەم دەمى لىك ھەلپىچىرى بوو!! يەك... دووجار مەدەدى
خواست... بانگى كىرد:

- يا... ئەللاھوو... يا موحەمەد... يا غەوسى گەيلانى!! دەرويش قادر واى دەگىرايەو:

- پاش... فرباد و مه‌دهد خواستن، چه‌زهره‌تی خه‌لیفه... به‌ک... دووچار و ه‌کو که‌له‌بابی چختی، به ده‌وری خۆیدا... وهرچه‌رخا... چند جار پاشه‌لی به‌ ئه‌رز که‌دا کیشا، له‌ پاشدان... جۆتکه‌ییکی به‌هیزی له‌ ئه‌رز کوتا و به‌گور خۆی هاویشته‌ ناو زارکی کووره!! له‌ناو ئه‌شکه‌وته‌که‌ وون بوو! ده‌نگه‌ نیره‌که‌ی له‌ناو کووره‌ ده‌هاته‌ ده‌روه... که‌ هاواری ده‌کرد:

- وه‌ستا بیده‌فه... ده‌بی به‌جۆش بیده‌فه... هه‌ی سه‌گباب!! وه‌ستا کووره‌که‌ی... ده‌فی... ده‌فی... ده‌فی... ده‌فی... هه‌تا بۆن زورک بۆن سو... دووکه‌ل و بۆن چرووک ئه‌و ناوه‌ی پر کرد و خه‌لیفه‌ له‌ناو ئه‌م ته‌م توومه‌نه... وون بوو... و... توایه‌وه!!.

ئه‌و خه‌لکه‌ ئیسلامه‌ی له‌به‌ر ده‌رگای دوکانه‌که‌ی وه‌ستا همه‌د عه‌لی ئاسنگه‌ر... که‌له‌که‌یان کردبوو، که‌ بۆن زورکی فه‌ره‌نجیه‌که‌ی خه‌لیفه‌یان گه‌یشته‌ کوونه‌ لووت... بلاوه‌یان ته‌ی که‌وت، هه‌ریه‌که‌ ده‌یه‌ویست پیتش ئه‌وی دیکه‌ خۆی رزگار بکاو... رایان کرد، ئه‌مانه‌ نه‌یان ویرا چاوه‌نۆری ئه‌نجامی توانه‌وه‌ و دووباره‌ داڕشتنه‌وه‌که‌ی چه‌زهره‌تی خه‌لیفه‌... بکه‌ن.

ده‌رویش قادر داخ له‌ دلانه‌ ده‌یگوت:

- ئه‌وانه‌ به‌قسه‌ی خۆیان ئیسلامیش بوون، دوو دلپان له‌ موعجیزه‌که‌ په‌یدا کرد.

وه‌ به‌ته‌وسه‌وه‌ توانجی له‌و خه‌لکه‌ ده‌گرت:

- ئه‌مانه‌ ئیمانیان وه‌ک په‌ری میشه، لایه‌نی دینیان لاوازه!! شه‌ماشه‌ی کافریش... له‌ترسانا تۆقی بوو، هه‌ر دوو له‌پی ده‌ستی به‌سه‌ری خۆیدا ده‌کیشا... به‌ ده‌نگیکی له‌ رۆک... گه‌رووی پر بیه‌و له‌ گریان... هاواری ده‌کرد:

- هه‌ی هاوار... له‌ریتی خودا... خو من نه‌مگوت... وا بکه!! له‌ پاشدان رووی له‌ خه‌لکه‌که‌ ده‌کرد، شیتانه‌ ده‌بزریکاند:

- ئه‌ی عالم... من حه‌قم به‌سه‌ردا نییه، من هۆی ئه‌وه‌ نیم!! ئیتر به‌ په‌له‌ تیتی ته‌قاند... و به‌راکردن... به‌گه‌ردی ډیره‌ هه‌لگه‌را، تا ئیستاکه‌ش که‌س سۆراخی نازانێ!! که‌سێک له‌ خه‌لکی ئاوابی چاوی پیتی نه‌که‌وته‌وه‌، هه‌ندیک ده‌لین به‌ره‌نگاری سه‌فین بووه، هه‌ندیک ده‌لین شیت بوو... که‌وته‌ ده‌شت و ده‌ر، هه‌ندیکیش ده‌لین که‌ شه‌ماشه‌... ئه‌و موعجیزه‌یه‌ی دیت... هاته‌ سه‌ر ریتگای هیدایه‌ت و ئیستاکه‌ ئه‌ولیایه... که‌س به‌ جینگای نازانێ!! چونکی ئه‌ولیا‌ی خودا غه‌یبن، له‌به‌ر چاوه‌ ئیتمه‌مانان بزرن... که‌س نایان بینێ!!.

ده‌رویش قادر ته‌لاقی له‌سه‌ر ئه‌وه‌ ده‌خوارد که‌ شه‌ماشه‌ بووه‌ته‌ وه‌لی، ده‌ی فه‌رموو:

- ته‌نیا من له‌وی مامه‌وه... له‌به‌ر ده‌می کووره‌که‌ وه‌ستام، دلّم جووله‌ی نه‌کرد!!... ده‌مزانی خه‌لیفه‌ ئاگره‌که‌ی لی ده‌بیتته‌ شانه‌شین، هه‌ر که‌ خه‌لیفه‌ش... سه‌ری له‌ ئه‌شکه‌وته‌ ئاگرینه‌که‌ ده‌ره‌یتنا، وه‌کو په‌لیک خۆی هه‌لدایه‌ ئه‌و مه‌یدانه‌... راست بووه‌وه‌، ده‌ستیکی وه‌سه‌ر و شانی موپاره‌کیدا هیتنا... خۆی داوه‌شاند... ناوړتیکم دایه‌وه... شه‌ماشه‌ غه‌یب ببوو!!

- مه‌ده‌د... یا غه‌وسی گه‌یلانی!!

خه‌لیفه‌... مه‌ده‌دێکی دیکه‌ی خواست، له‌ مه‌یدانه‌که‌ چوه‌ ده‌ر. وه‌ستا همه‌د عه‌لی ئاسنگه‌ریش، که‌ ئه‌ویش له‌ته‌ک ده‌رویش قادردا شاهیدی ئه‌و موعجیزه‌یه‌ بوو، ئیستاش ته‌لاق ده‌خوا که‌:

- ته‌نانه‌ت تۆزیش له‌ که‌له‌کی پاکی خه‌لیفه‌ نه‌نیشته‌بوو!! منداڵ بووم، که‌ ئه‌و پرووداوه‌یان بۆ

ده گيتيرامه وه، بهو هويوه... تهنانهت خهليفه سه رسوريشم... له خهونيش لهبير نه ده کرد، ههرگيز ديمه نه عاجباتيه که ی له بهر چاوم وون نه ده بوو، کاتخ له دووره وه درده که وت... موچرکم به لهش داده هات... له ترسانا رام ده کرد، خوتم له سووچی خانوتک... له پهنا دارتک ده شارده وه، له هه شارگاکه م به چاوه دزی تیی راده مام، وه نهو مو عجيزه به وای لیکردم هه تا دونیا ماوه... له ههر کوئی بیبینم، یه کسه ر بیناسمه وه... وینه که ی... وینه ی سهرو سه کوتی، که لهش و فهره نجیه کولکنه که ی له ناو گلینه ی چاوم... له ناو میتشکما چاپ بن، چاپتکی واکه زه برزه نگی زه مان توانای ره شکرده وه یانی نه بیت.

دهرویش قادریش... شیربازتک بوو، له هه موو ناوچه که مان باو بوو، که نه م دهرویشه قادریه و ناگر وه کو ناروو ده خوا!! ورگی خوئی ده درپئ و نه گهر ریخوله کانی لیک تالابن... نهوا دریان دینتی... لیکیان ده کاته وه... به بی ده رزی و داو... و دورمانیش وورگی ده دوریتنه وه، له مهش پتر... سه ری مندالی بچو کیش ده بری!!... سه ریان له لاشه بیان جودا ده کاته وه... له دواییشدا... سهرو لاشه کان به به که وه دنوسیتیه وه... منداله سه رپراوه کانیش... بی نه وه ی هه ست به شتیک... نازارتیک بکه ن، هه لده ستنه وه و راده که نه وه گوره پانه که ی گوند... ده چونه وه کوپی گه مه و یاریکردن، وه کو ههرگیز شیرو چه قویان نه دبیئ!!...

دهرویش قادر به خوئی ده بگوت:

- تهنانهت... جئ شوین تیغیش... له سه ر گهر دن و ملی نه م منداله سه رپراوه نامیتنی!!
که نهو قسانه شی ده کردن، لمووزی بز ناسمان به رز ده کرده وه و له ناو خه لکه که ده هات و ده چوو... و بانگی ده کرد:

- نه مه هه مووی هیممه تی شیخه و قودرته تی غهوسی گه بلانی روحم به فیدایان بی.
که خه لکه که نه مه بیان ده گیتیرایه وه... منداله کانی گوند... هه موو... منیش له گه ل بیستنی ناوی دهرویش قادر... ده ست و په لمان ده له رزین، ترس وه ک ناگر به رده بووه گیانمان... ترسی نه وه ی نه وه کا سه ری نیتمه ش بیئ!!

من ههر ترسی نه وه م بوو که:

- نه وه کا سه رم بیئ... و نیتر جارتیکی تر سه رم جیگای خوئی نه گرتنه وه!!

جار جارهش خه یالتم ده کرده وه و... به خوتم ده گوت:

- سه رم... دائیما وه کو زه نگیکی زلی له ناودا بهه ژیتنه وه، دائیما زرینگیه ی لیوه دی، کاس و به ژانه، زگم وه کو چه نگالینکی ماسی گری له جهرگو هه ناو گیر بووی... ژان ده کاو پیچ ده خواته وه، له شم رۆژ به رۆژ لاواز ده بی... وه کو هه مبانه ییکی کون... سیس و چورچ... پوچ ده بیتنه وه، خوتم له خوتم بیتارم.

وه به خوتم ده گوت:

- له وانیه نه گهر سه رم لهو له شه م جودا بکرتنه وه، نهو سه ره به دبه خته رازی نه بی جارتیکی تر بهو له شه... له ره... برسیه... نه خو شه... له رزۆکه بنوسیتنه وه!!

سه ره... سه ره... نه مه خه یالی مندالیم بوون!!... زۆر جاری و ده بوو... به جۆره هوشیاریتکه وه... یه کو دووم له گه ل خوتمدا ده کرد:

- من... خوتم تامیتکم له م ژبانم نه چیشته وه... به یانیا ن که له خه و راده بم... گه رووم تاله... یه که م خوزی قووت ده ده مه وه ده لیتی ژه هراوه به گه رووم داکراوه، دلیم له گه لیدا ده خیتوریتنه وه به درتیزی رۆژ

تالار دەرئىتتە ناو زارم، بە گىشتى لەم كەلەشەم بىزارم... كەواتە... چۆن سەرم... ئەو سەرهى دەلئىن خانەى عەقل و ژىرىيە... ئەم سەرم ئەگەر دەرڧەتى بۆ ھەلگەوى لەو قەڧەزى ئازارە رزگارى بىي، چۆن جارئكى تر بەو كەلەشە بىي كەلكە... بەو شانەى زەردەوالەيە رازى دەبىي؟.

- لەوانە بوو وەيان من وام لىككەدايەو... ئەگەر سەرم لەدەست دۆزەخى لەشم رزگارى بىي، جارئكى تر جىگاي خۆى ناگرتتەو، چونكى زۆر پىم ناماقوول بوو... كە ئەم ھەموو ئازارى گيانەم ھەلگرت، يان ئەگەر بۆى رىك بگەوى بەھەسىتتەو، بەكو دووى لىي بكا.

جگە لەم ھۆيانە، ھۆى ترىش ھەبون... كە وایان لىي كەردبووم خەلىڧە سەرسۆرو دەرۆش قادرم لەياد نەچنەو، ھەندىك يادگارى وام بۆ ماپونەو، كە ھەر كاتىك ئەو دوانەم دەھاتنەو پىش چا... ئەو يادگارنەم لىي زىندوو دەبونەو و وەكو مۆمبا خوين و گۆشتىيان دەگرتەو... گىبانىيان دەھاتەو بەر، لەپىش چاومدا قىت دەبونەو.

* * *

ئەو رۆژەي تەرمى باوكم... بە كزى و بىن دەنگ و بىن ھەرا، بەرەو گۆر وەرئ دەكرا، خەلىفە سەرسۆر لەسەر چەقى جادەكەي پىش دەركى سەرا، لەگەل دەرويش قادر و دەرويش و مريدە قژدارەكانى دىكە... ئالڤەيان بەستبوو!! ئالايىكى سەوز... بەدەست مريدىكى دەمرووتى دريژى رەقى بارىكەو بوو، بەرەو ژوور ھەلى كرددبوو... دەرويش و موريدەكان... لە دەورى بەكدى دەسوورائەو... شىخ قطبالدين لەناو ئالڤەكە بوو، ئەو پىش بەدەورى خۆيدا دەسوورائەو و دەنگىكى زەلامى لى ھەلدەستا.

- ھاويان لەگەل مندالەكان دەچومە گردى ھەسەن بەگى... دەچوونە سەر جۆخىنەكەي مالى مام بايز... سەيرى جەنجەرمان دەکرد... جەنجەرەكە لە دوو جۆتە ئىستىرتىك قايم كرابوو، جەنجەرەكە لە ناوھەندى خەرمانە گەمەكە چەقى بوو... كە ئىستىرتەكان لە دەورەي خەرمانەكە راووستابوون، ھەردوو چاويان... بە پەرۆيىك بەسترايونەو، كە ئىستىرتەكان بە دەورەي خەرمانەكە دەسوورائەو... جەنجەرەكەش لەناو جۆخىنەكە... بە دەورەي خۆيدا دەسوورائەو، دەيانگوت گەنم بەم رەنگە پەيدا دەبى... مام بايز بەم رەنگە گەنم پەيدا دەكا... لەژىر پەرى جەنجەرەكە... كۆمەلەك گەمى زەردم دەدیت... رۆژىك مام بايز لەگەل كورە بچكۆلەكەي خۆي منيشى سواری جەنجەرەكەي كرد.

لەپاشان... ئالڤەكە لە دەورەي جەنابى شىخ ھەلۆەشاھەو، دەرويشەكان... شىرو خەنجەريان لە كالان دەركيشا، موريدە دەم رووتە دريژەكانيش... زەرگيان لە گوپى خۆ ئاوديو دەكردن... رژانە جادەكە... لەم سەرى جادەكە بۆ ئەو سەرى دەستيان بەسەماو سى جرتەكى كرد، لەناو قەديان بەرەو ژوور بەلاي چەپ و لای راست دەھەژانەو لموزيان بۆ لای ئاسمان ھەلدەبەرى، لەپەر بە پانابى جادەكە بلاوھيان لى دەكرد، لە دوايشدا خۆيان لەبىك دەدايەو، وەك شانەميش بەكتريان دەگرتەو و لە دەورەي شىخەكەيان شلغەيان دەبەستەو!!

ئەو نەرە فيلانە بەھاي و ھووى... بە تەقلەبازى و بەناوى زىكرى خودا ئەو ناوھيان خرۆشانديبوو، لەگەل گرم و ھۆرى تەپل و دەف و زەرگە بازى و شىرو تىخ وەشانندن و مەرەمەر ھەموو گونديان دەلەرزاندەو!!

- ئەللا ھەي... ئەللا ھەي...

- مەدەد... يا شىخى سەنعانى...

رۆژىك بوو... لە رۆژانى سەرەتاي بەھار، چىاي سۆرك بەفرى بەسەرەو نەمابوو، دار چنارە زلە پيرەكانى ھەوشە فراوانەكەي مزگەوت، وەك دەستىكى زەلامى ئەفسووناوى پەنجەيان لەناو جەرگەي ئاسمان گير كردبوو، سەفینی رەنگين... پەلە پەلە رەشايى مېزەرە سپىكەيان بەلەك كردبوو، دەنگى ھاششەي دۆلەكانى سورەحمان و... ھەسار... دەنگارە، چىكايەتى ديوەكانى... ديوى رەش، ديوى سى... زەردايى دىر... مەرچانى جادوويان... دەھيتانەو ياد، لە پىش چاوى من... ئەشكەوتى سورەحمان... دۆلە قوولەكانى قەد سەفین... ھەر وەزارى ئەو ديوانە دەچوون... ترسىكيان دەخستتە گيانم، سامگرتوويان دەكردم، وا بەخەيالتم دادەھات كە زاركىيان بۆ ئىتمە بەش كرددۆتەو، دەترسام گونددەكەم ھەل بلوشن... لەناو گونديش... تەرمى باوكميان بەكزى... بىن دەنگ و ھەرا... بەرەو گردى زەيتوون بەرەو ئارامگاي بەكجارى دەبرد، بەر دەركى سەراش بسوھ مەيدانى سىترک و خەلىفە سەرسۆر دەرويش قادر و ھاوپىيەكانى دىكەي باوكم... ئەوانيش لەو سىتركەدا كەوتبوونە تەقلەبازى و وەك تەرزە لەسەر چەقى جادەكە ھەلدەقۆزىنەو، بانگيان لە ديوارەكانى سەرا بەردەكە دەگەرئەو، بانگيان بۆ تەمەن دريژى

خاوهن شکۆ رادههپشت، ئەو رۆژه رۆژی له دایکبوونی خاوهن شکۆ بوو... بە زەحمەتییکی زۆرو مل ملانی رێگای تەرم هەلگرەکان در... بەرەو گۆرستانەکە ی زەیتوون رابوون!! ئەمانە زۆر خەریک بوون... عارەقیان رشت هەتا توانیان کەلینیک بۆ تێپەراندنی تەرمەکە لە دیواره هەژاوەکە ی دەرویشە خواپەرستەکان بکەنەوه.

ئەگەر بە کینکی ناشارەزا... یان بێگانەییکی لەو کاتەدا بەویدا تێپەرپیا، هەر وای بۆ دەهات کە زیکری ئەو خواو تیرو شیربازیه، ئەو های هوی خەلیفەو دەرویشەکان بۆ ریزگرتنی مردووەکە بێ؟ وه هەرگیز بیری لەوه نەدەکردهوه کە خوالینخۆشبوو... چ رەش و رووتییکە، نەتوچارو خاوهن پارە و پوولە... مەولوودی بۆ بخوێرتیتەوه و نە میرو زەبر بەدەستە... کەژاودی بۆ هەلبەستری... نە ئەفەندی و پیاوی حکومەتیشە کۆزی بۆ بگێری... ماوەییکی بە سەر سوپمایی دەمایەوه... تا بزانی زەماوەندەکە بۆ خاوهن شکۆیه... بۆ خاوهن شکۆی مەلیکی ولاتە... بۆ سەرکەوتنی خاوهن شکۆیه، چونکی ئەو رۆژە ی باوکی رەحمەتیم ئەم دونیایە ی بەجێ هێشت و تۆماری ژبانی پر ناسۆزی تیدا پیتچایەوه... رۆژی وهبیرھینانەوهی... رۆژی پیرۆزی له دایکبوونی خاوهن شکۆ بوو... له ئەو رۆژەدا مەلیکی له دایکی کەوتیوهوه و پیتی نابوو ئەم دونیایەمان.

مودیر بەگ، قۆمیسیری پۆلیس، بەگزادەکان، ئەفەندیەکان مەلاو فەقییەکان، توچار و کویتخا و خویزەکان، بەشیک زۆری خەلکی ئاوابییش... مندالەکانی قوتابخانە بچکۆلەکە، جلکیان گۆپیوو، کچ و ژنەکانی بەگزادە و پیاوکانی حکومەت خۆیان رازاندبووهوه و... ئەمانەش... پیاوکان... لەسەر سەکۆیەکە ی بەردەرکی سەرا و زۆریان له گۆرپانەکە خەلقەیان بەستبوو، شاییککی گەرمیان ساز دابوو، ژن و مندالەکانیش لەسەر گوێ سواندەکانی ئەمبەر و ئوبەری جادەکە کۆبوونەوه... سەیری زەماوەندەکە و بەزمی دەرویش و سترکەکیان دەکرد و کلی لی...یان لی دەدا.

کویتخا تەها سەرچۆپی شایبەکە ی گرتبوو... تەپە ی پیتی تیکەل بە گرمە ی دەهۆلەکە دەبوو، زورناش لەگەل هەلەلهو قیژە ی سەر گوێ سواندەکان... مرۆی له جیگاکی خۆی دەهینایە لەرژین!!.

میر... له گرمە ی شایبەکەدا... حیماسەتی هەلستا... خۆی پێ نەگیرا، لەسەر کورسیەکە ی تەنیشت مودیر بەگ... لەسەر سەکۆیەکە خۆی پێ نەگیرا، قیبت بۆوه... بە چۆپی و لەیزین... بۆ لای هەلبەرکییەکە خشی... پەلاماری کویتخا تەهای دا، پەلی گرت و لەشایبەکە ی کردەوه، ئینجا بەجۆش رای کردەوه لای مودیر بەگ... پەلی کیشا... تا له جیگاکی کویتخا سەرچۆپی شایبەکە یان گرتە دەست، ئەو هەل جار... بەهۆی تیکەل بوونی مودیر بەگ بە شایبەوه خەریک... ریزەکانی شلۆق دەبوون و هەلدەوه شانهوه، بەگ خەلکی ناوچە نەبوو... بەلام خەلکەکە ناچار بوون... بەپیتی ئەو بکوتن، میربش لەنگەری شایبەکە ی راگرتبوو... هەر چەندە سەر و شەدەشی هەلۆه شانهوه و پشتبێندی شل بپوهوه و بە دەستیکی خەریکی سەر و ناوقەدی بوو، بەلام بە دەستەکە ی تر هەرگیز جلهوی شایبەکە ی بەرنەدەدا.

لەبەر بەگزادە و کورە ئاگان ماوهی ئەوه نەبوو کورە کرمانجەکان بە ئارەزووی خۆیان هەلبەرین و بە ئازادی بچوولینەوه... یان سەرچۆپی شایبەکە بکەوتیتە دەست ئەمانەوه، لەبەر ئەوه چۆپیەکە تا دەهات پتر شلۆق دەبوو... ریزەکانی کەلینیان تی دەکەوت... خوار و خێچ دەبوون و رادهقەنان!! بەلام هەراو هوربای دەرویشەکانی سەر جادە، چەپلە ریزانە ی دەروبەری شایبەکە، هەلەلهو زاق و زیقی گوێ سواندەکان، دەهۆل و زورناو تیک قۆقۆانی منال و تال، خەلکی لەو چۆنیەتیە ی زەماوەند... بەسەر دەبرد، ناگای له راستی و خواری ریزەکانی بریبوون!! وا دیاربوو عالهەمەکە له پۆیکە ی کەیف و خوشی دابوون،

مهستی ئەو بۆنە پیرۆزە ببون.

ئەگەر واش بوو... خەلکە نەبوو، مه گەر به مونساهه به تیکه ئه وها... دهنه کهنگی رۆژتیکه ئه وتو له گونده که مان هه لده هات... که نه مانه بتوانن به ئاره زووی خۆیان... تا ده یانه وئ و تا پیتیان ده کری پیتیکه نن، جگه له مهش ئه وه جار تیک بوو میرو مودیر بهگ و قۆمیسیتی پۆلیس و باشچا وهش... هه تا مه لای گه ورهش... حاجی شیخ مه لا ره سول... ئه مانه به و هه موو گه وره یی خۆیان وه... به م ره نگه بینه ناو ره شو روو ته که، تیکه لاویان ببن، له بهک سهف شان به شانیان بوهستن، له مهش پتر سه رچۆپیش بگرته ده ست.

گوشادی به روالهت خه لکه که ی گرتیوه وه، ئەوه ی له و رۆژه ره شان هه لاهه گریان به ولاره... تام تیکه نه کردبوو، ئەو رۆژه پێ ده که نی... یان ده بوا به پێ بکه نیبایه، به لای که می... ده بوا به ده می ئەوه نده له پیتیک کردبایه وه... که ددانه کانی ده رکه ون... یان ئەشکه وتی زاری ئاوه لای... تا بلسین ئا ئەوه ئەویش پێ ده که نی!!! رۆژتیکه پیرۆز بوو... ده پێ کێ هه بی له م رۆژه دا پێ نه که نی؟ له چه ژنی له دایکبوونی خاوه ن شکۆی تاقانه و نه وه ی پیتغه مه به ری مه زن... راهه ری ئیسلام.

- تهرمه که ی باو کم، به کزی... به پێ دهنگ و هه را کشایه ناو گۆر، به بی زبکر و سه له وات، به بی ده ف و عه له م، به بی شین و شه پۆر و ئەفسوس، ته نانه ت مه لاسه عیدی شیخ زاده ش، مه لا سه عیدی دۆست و حه کیمی باو کم... هه تا ئەویش ئەو رۆژه خۆی له مردنی دۆسته که ی شار دبووه!! خۆ دۆست و هه فالانی دیکه ی ئەوانه ی قه باله ی ژیان و مردن و به هه شتیان له گه لدا مۆر کردبوو، ئەوانیش له دوا ی تهرمه که ی نه بوون!! له ناو ئەو چه ند ره شو روو ته ناها تته به رچاو... که خوالیخۆشبوویان بۆ یه کجاری به پێ ده کرد... ئەوانه به زۆری له سه ر جاده که ی به رده رکی سه را و له گۆره پانه که... له ناو شایه ی زهما ونده که... له ده رووبه ری سه کۆبه که ی میرو مودیر و قۆمیسیتیر ده دۆزانه وه و به و بۆنه پیرۆزه هاو به شی خۆشی ئەوانی دیکه یان ده کرد، هه تا مه لا شیخزاده ی پیرۆزیش.

- مه لا سه عیدی شیخزاده... به عه قیده ی دایکم، هه روا به پروایی گه لیک له خه لکی ئاوبی... پیاوتیکه پیرۆز بوو وا باو بوو که ئەم مه لا پیرۆزه... خاوه ندی خه لیکه ی جنۆکه به و ئەم ئەجندانه له ژنیر فه رمانی ئەون و به سه ره مه ژان دن و به ئەنگوست جولا نده نه وه ی ئەو ده جوو لینه وه.

ده یانگوت:

- هه موو شتیکه ی له م دونیا به ماندا ده قه ومی... هه موو کامه رانی و ناگزوری ژیان... هه موو نه خۆشی و خۆشی تیری و برسیه تی... داری و نه بوونی... ئاغایه تی و خولا می ژنیر ده ستی... بگره زو لم و نا هه قیش... هه موو به هۆی ئەم ئەجندانه وه یه... سه باره ت به و ئەجندانه و له ریگای ئەوانه وه روو ده دن.

- که باو کم نه خۆش که وت، نه خۆشخانه... دکتۆر نه بوو... تا چاره ی بکه ن، وه کو جنۆکه... له پر مه لا سه عید... له ژوو ره سه ری په یدا بوو، دۆستی دیری بی باو کم بوو، دایکم ده یزانی جنۆکه ی له ژنیر فه رماندا... له ژنیر ده ستدا هه ن، مه لای هیتا باوکی نه خۆشم چاک بکاته وه، له نازارو و مردن رزگاری بکا!!!

- دایکم... دوو سال بوو بانگی خوا ی ده کرد، نه خۆشیه که ی باو کم ده فع بکا... دوو چاری هه تیوداری نه کا... به لام که دهنگدانه وه پیتیک نه بوو... هاواری برده بهر شیخزاده... مه لا سه عید!

- مه لا سه عید که نان و چایه ی به یانیانی نۆش ده کرد له ده ره وه... له په نا دیواری کۆلیتته که مان، له ژنیر سیتبه ری دیواره که... به رمالی تیکه وه کو چه تر هه لده دا، ده چوو ه ژنیری... هه تا له مزگه وته وه بانگی نیوه رۆی له گوێ نه چه قیبا... نه ده جولا یه وه، ئەو کاته لاسکی تیکه چه تره که ی هه لده دابه وه، که له ریگا

دهرۆیی... عهباکهی ئه‌وها به‌سه‌ر خۆی داده‌دا... که تهنه‌ها ئه‌و تیلمه‌ ریگایه‌ی بۆ رۆیشتن گهره‌کیه‌تی... ئه‌وه‌نده‌ بیهین، پاش نوێژ کردنیش، چۆن چووبو... وا ده‌گه‌رایه‌وه، په‌نا دیواره‌که... چاوه‌رێی ده‌کرد... نان و ئاوێکی بۆ ده‌چوو، هه‌تا زگی هه‌لی ده‌گرت... ده‌یخوارد، ده‌چوه‌وه ژێر چه‌تره‌که، له‌چکه‌که‌ی داده‌ایه‌وه... ئیستر تا‌کو رۆژئاوا له‌و خه‌لوه‌تخانه‌یه‌ خۆی مات ده‌کرد و نه‌ده‌جولایه‌وه، بگره‌ نیوه‌رۆیان... کاتێ رۆژ ده‌چوو ناوه‌ندی ئاسمان... ئه‌و کاته‌ تیشکی رۆژی‌شی پێ بگه‌بشتیان... دیسان جووله‌ی نه‌ده‌کرده‌وه! ژێر چه‌تره‌که‌ی به‌ر نه‌ده‌دا... تا وای لێهات... نان... ئاو میوژ و گوێز... برێشکه‌ی ئۆک... شه‌کری نه‌بات و هه‌ر خواردمه‌نی‌یکی دیکه‌ی له‌مالدا هه‌بویه‌ و خوا به‌ نه‌سیبی بکردبا... له‌ژێر چه‌تره‌که‌ی ده‌ست ده‌که‌وت، فه‌رمانیش وابوو چ روح له‌ به‌رێک به‌شه‌ریک نزیکی خه‌لوه‌تخانه‌که‌ی نه‌که‌ون، نه‌وه‌کو خوانه‌ نه‌خواست... خه‌لوه‌ته‌که‌ی لێ بشله‌قی، به‌و هۆیه‌شه‌وه ... باوکی نه‌خۆشم زه‌رده‌رداری... یان نه‌خۆشیه‌که‌ی گرانت‌ر بێ.

رۆژ تا ئێواره... من و خوشکه‌ بچکۆله‌که‌م... له‌سه‌ر بانه‌که‌ دوور له‌ خه‌لوه‌تخانه‌که‌ وه‌ستابوین، یه‌کی چیلکه‌یه‌که‌مان، به‌ده‌سته‌وه‌ بوو، دایکم پێی گوتیوین:

- ئه‌گه‌ر پشیله، مریشک، که‌له‌باب، مشک... بۆ لای جه‌نابی مامۆستا چوون... ئێوه‌ی گورج ریگیان پێ بگرن و راویان بنین، نزیکی خه‌لوه‌تخانه‌که‌ نه‌بن.

دایکم به‌ ده‌نگێکی لاواز و نووساوه‌یگوت:

- مامۆستا شیخزاده... چه‌ته‌ خه‌لوه‌ت... جغزی گرتووته‌وه ... جغز، کلاوی باوکم... هه‌روا هه‌ندی جلویه‌رگ و که‌لویه‌لی تری له‌ ژێر چه‌تره‌که‌ داناوو!

منداله‌کانی گه‌رک... ئه‌وانه‌ی هاوڕێم بوون... به‌ پشته‌ پشته‌وه... به‌ بناگوێی یه‌کتریان ده‌چرپاند:

- بابی شیرکۆ ئه‌جنده‌ لیتی داوه!!

دایکیشم به‌ غه‌مباریه‌وه‌ ده‌یگوت:

- به‌هۆی ئه‌و کلاوه... به‌هۆی ئه‌و جل و به‌رگه... جندۆکه‌کان ده‌گه‌رین هه‌تا هۆی نه‌خۆشیه‌که‌ ده‌دۆزنه‌وه... هه‌موو دنیا ده‌پشکن هه‌تا وه‌ ئه‌جنده‌یه‌ ده‌که‌ون که‌ بوته‌ هۆی نه‌خۆشیه‌که‌ی!!

خه‌لکه‌که‌ ده‌یانگوت:

- نه‌خۆشکه‌ ئه‌جنده‌ی ره‌ش لیتی داوه!! ئه‌جنده‌ سپیه‌کان به‌هۆی کلاوه... و که‌لویه‌لی نه‌خۆش، له‌ناو پێچ و په‌نا قلف و گرتی، له‌ناو رایه‌لی رانک و چۆخه‌له‌که‌ی... ئه‌و ئه‌جنده‌ ره‌شانه‌ ده‌دۆزنه‌وه، ئه‌وانه‌ی خۆیان له‌م جینگایانه‌ شاروووته‌وه‌ و ده‌ستیان له‌ باوکم وه‌شاندوو.

- دایکم زۆر بروایی به‌ مه‌لا سه‌عید و هه‌روا به‌و قسانه‌ی خه‌لکی ئاوابی هه‌بوو، لام وابوو ئه‌و کاته‌ی پروپیریژنی کۆلان لیتی کۆده‌بوونه‌وه‌ و باسی ئه‌جنده‌ی ره‌ش و جنۆکه‌ی سپیان بۆ ده‌کرد... له‌ دلدا هه‌ستی به‌جۆره‌ خۆشیه‌که‌ ده‌کرد وام بۆ ده‌هات که‌ به‌ هه‌موو دلێه‌وه... له‌ ناوه‌وه‌ حه‌زی ده‌کرد... ده‌پاراویه‌وه... مه‌سه‌له‌که‌ وابوو... وابوو که‌ به‌هۆی مامۆستا مه‌لا سه‌عید، ئه‌جنده‌ ره‌شانه‌کان... ئه‌وانه‌ی بوونه‌ته‌ میترده‌زمه‌ و ده‌ستیان له‌ باوکم وه‌شاندوو... نه‌خۆشیان کردوو، ئه‌م جنۆکه‌ ره‌شانه‌ بدۆزنیته‌وه‌، هه‌تا باوکیشم له‌ نه‌خۆشیه‌که‌ی رزگاری بێ، چاک بیه‌تته‌وه‌، هه‌لستیه‌تته‌وه‌، وه‌کو جاری جارن... بۆ گوزه‌رانی ئێمه‌ بکه‌وێته‌وه‌ جموجۆل و ئه‌رکی سه‌رشانی ئه‌و سووک بێ، خوشکه‌ بچکۆله‌که‌شم... ئه‌ویش حه‌زی ده‌کرد باوکم چاک بیه‌تته‌وه‌، وه‌کو جاری جارن... ده‌ستمان وه‌سه‌ردا بیه‌نی... به‌ رووماندا

بگه شیتتهوه، هەر چه‌ند ئه‌و له‌من بچکۆله‌تر بوو... به‌لام ئه‌و زۆر مستوی باوکم ببوو، باوکیشم ئه‌وی زۆر خۆشده‌ویست.

باوکم... ئه‌وه‌ل جار... زۆر بروایی به‌مه‌لا سه‌عیدی شیتخزاده‌هه‌بوو، لای واپوو خودا دوعاو نزای ئه‌م پیاو چاکه... رەت ناکاته‌وه، له‌سه‌ر ده‌ستی ئه‌و شیفای بۆ ده‌نیری، به‌لام چه‌ند رۆژتیکي پێ نه‌چوو ده‌هات وورده‌ وورده‌ برواییه‌که‌ی له‌ق ده‌بوو!... تا له‌دواییدا وای لی هات... مه‌سه‌له‌که‌ی هه‌موو به‌با ده‌ژماردو به‌قه‌سه‌ی پرووپووج، به‌لام هه‌ر له‌به‌ر خاتری ئیمه‌و دلی دایکم... ده‌ستی به‌رووی مه‌لا سه‌عیده‌وه‌ نه‌ده‌نا، پیتی ناخۆش بوو خه‌لکه‌که‌ به‌درۆ بخاته‌وه، له‌به‌ر ئه‌وه‌ به‌ناره‌حه‌تی و بیچارانه، به‌ساردییکه‌وه... تانی له‌خۆی ده‌دا... زۆری له‌خۆی ده‌کرد... که‌مه‌لا سه‌عید ده‌هاته‌ لای، به‌تایبه‌تی پاش نوێژی شیان... دواي ئه‌وه‌ی له‌خه‌لوته‌خانه‌ی ده‌رده‌هات، زۆری له‌خۆی ده‌کرد به‌روویدا بگه‌شیتته‌وه، له‌رۆژان باشتره‌ و پێ ده‌سه‌لاتانه... سوپاسی بکا!!

-قوربان... جه‌نابی مامۆستا، ئیمیرۆ باوکی شیتکۆ زۆر بێ حاله‌!!
رۆژتیک دایکم... له‌دوا رۆژه‌کانی باوکم، ئه‌مه‌ی بۆ مامۆستا ئاشکرا کرد!!
دایکم چاوی پرپیون له‌گریان، کۆمه‌لیک پارانه‌وه‌و پێ ده‌سه‌لاتی له‌گه‌ل ئه‌و قسانه‌ی ده‌بارین...، ئه‌و رۆژه‌ جومعه‌ بوو، جه‌نابی مه‌لا سه‌عیدی شیتخزاده‌ نه‌چوبه‌ خه‌لوته‌گاکی... چونکی وه‌کو ده‌یفه‌رموو:
- رۆژانی هه‌ینی، فریشته‌و ئه‌جنده‌کان نازاد ده‌کرین ئیجازه‌و پشوی هه‌سانه‌وه‌یان پێ ده‌به‌خسری!!
رۆژی شه‌موو دیسان دایکم چۆنیه‌تییه‌که‌ی باوکمی به‌جه‌نابی مه‌لا سه‌عید گه‌یاندوه‌:
- باوکی شیتکۆ... زۆر بێ حاله‌... قوربان.

رۆژتیکي گه‌رمی سه‌ره‌تای به‌هار بوو، مه‌لا سه‌عید له‌به‌ر گه‌رمایی رۆژ... له‌ژێر چه‌تره‌که‌ی... رای کردبووه‌ ژێر سیتبه‌ری دیواره‌که‌ی لای ده‌رگای ماله‌که‌مان، ماوه‌یه‌کی زۆر بوو باران نه‌ده‌باری، خه‌لکه‌ سه‌ری له‌وه‌ سوورمابوو... که‌چۆن له‌م وه‌رزی باران و به‌هاره‌دا دونه‌یا وا وشک و گه‌رم ده‌بێ، هه‌ندیک ده‌یانگوت:

- غه‌زه‌بی خوايه‌!!
به‌لام جه‌نابی مه‌لا سه‌عید ده‌یگوت:
- نا... ئینشائه‌للا غه‌زه‌ب نییه، پێش سی سال... وه‌رزیکي وا وشک و گه‌رم... له‌م ناوچه‌یه‌دا تیبه‌ریوه، ئینشائه‌للا به‌رحمه‌ت و به‌ره‌که‌ت وه‌رده‌گه‌ری.
مه‌لا سه‌عید ده‌یه‌ویست به‌م قسانه‌ی... دایکی کلتۆم له‌مه‌سه‌له‌ی نه‌خۆشیه‌که‌ی باوکم، شری باوکم ببویری!!

-غه‌زه‌بی خوداش، ده‌بێ هه‌ر به‌رحمه‌ت بزانی... خوشکی!! مه‌لا سه‌عید دۆش دامابوو، هه‌موو له‌شی به‌سه‌ر ئاره‌قه‌دا گه‌رابوو، دایکم وه‌کو ئاگا و هۆشی له‌وه‌ هه‌موو به‌یت و بالۆرده‌ی غه‌زه‌ب و رحمه‌تی خودایه‌ هه‌بووبێ که‌مه‌لا ده‌یفه‌رموو، بۆی به‌رووی مه‌لای دادایه‌وه:
- باوکی شیتکۆ... زۆر بێ حاله‌ قوربان!!
- خوشکی به‌هه‌شتی... دایکی شیتکۆ گیان، خودا پێ ئاگاداره... چه‌ند رۆژه‌ له‌گه‌ل جنۆکه‌ و خیتوه‌کان... ململانی و زۆرانبازه، هه‌ر وه‌خته‌ چاوم ده‌ریه‌رن... هیتزو هه‌ناسه‌م لی بیی، به‌لام چیبکه‌م... ئه‌و کافرا نه‌وه‌نده‌ پشت ئه‌ستورن، هه‌تا ئیستا زه‌فه‌رم پێ نه‌بردوو.

مه‌لا سه‌عیدی شیخزاده، سه‌ری دانه‌واندبوو... چاوی له‌من بری‌سوون، نه‌من له‌بن دیواره‌که هه‌لتروشکا‌بووم... بال‌م وه‌سوو‌چی‌کی ده‌رگا‌که دابوو...

- چاوه‌کانی وه‌ک چاوی پشیل‌ه‌که... که‌سک و بریقه‌یان ده‌دا!! به‌ زه‌لیلی و به‌ ده‌نگی‌کی کر و له‌رزۆک... به‌ هه‌ناسه‌پرکی... به‌م ره‌نگه‌ وه‌لامی دایکی دامه‌وه.

له‌پاشدان مامۆستا دا‌وای ته‌شتیک نا‌وی کرد!! دایکم نا‌وه‌که‌ی بۆ هینا، له‌پشت سه‌ری نه‌خۆشه‌که داینا، مامۆستا سه‌له‌واتی‌کی هه‌لدا... لیتی ده‌جولاندنه‌وه‌ چاوی کوسک ده‌کران، وه‌ چاوی پشیل‌ه‌که ده‌چوو... لیتی ده‌جولاندنه‌وه... ته‌نیا ده‌نگی لریه‌ لریی لیتوه‌کانی ده‌هات، وام بۆ ده‌هات داندۆکی گهرمی فر کردوه، منیش که‌ داندۆک یا ماشی گهرم فر کردبا... وه‌کو مامۆستام ده‌کرد.

مامۆستا فو‌تی‌کی له‌ نا‌وه‌که‌ کرد، چارۆ‌گه‌یی‌کی سپی به‌سه‌ر ته‌شته‌ نا‌وه‌که‌ دادا.

دایکم ده‌یگوت:

- نه‌وه‌ لیتی ده‌فریسمی... نه‌جنده‌کان بانگ ده‌کا...!! هیج نه‌جنده‌ له‌نا‌و ته‌شته‌که راست نه‌بوونه‌وه... نه‌هاتنه‌ ده‌رئ!!

جی‌گا‌که‌م گواز‌تبه‌وه، له‌ ته‌نیش‌ته‌ ته‌شته‌که... له‌سه‌ر چیچکان خۆم به‌ لا‌چکی کراسه‌که‌ی دایکمه‌وه گرتبوو، له‌گه‌ل ده‌نگ و غلبه‌ غلبی مامۆستا مه‌لا سه‌عید... پتر ده‌چومه‌ پیتش... قه‌سدم ده‌کرد بچمه‌ نا‌و ته‌شته‌که، تا جنۆکه‌ و فریشته‌ بیینم.

- بل... بل... غل... بل... بل... لغ... لغ... مامۆستا وای ده‌کرد... زۆر ئاره‌زوم بوو جنۆکه‌ و فریشته‌ بیینم، به‌لام ج شتی‌کم... ج که‌سیت‌کم به‌رچا‌و نه‌که‌وت، خۆم پین نه‌گیرا... به‌گهرمی له‌ دایکم پرسی:

- دایه، کوان له‌مه‌چیتتر... کوان فریشته‌؟ دایکم وه‌لامی نه‌دامه‌وه، مه‌لا سه‌عید له‌ بنه‌وه‌ چاوی ده‌من برین، له‌ پاشدان نا‌وری‌کی له‌ با‌وکی نه‌خۆشم دایه‌وه.

با‌وکم له‌نا‌و نو‌ینه‌که‌ی... له‌سه‌ر پشت لیتی که‌وت‌بوو، ئا‌گای له‌و که‌ین و به‌ینه‌ی دایکم و مه‌لا سه‌عیدی شیخزاده نه‌بوو، ئا‌گای له‌منیش نه‌بوو... چاوی قوچاندبوون، ره‌نگی هه‌لبزرکا‌بوو... لیتی سپی و وشک ببون، ده‌می به‌ش کردبه‌وه، به‌ توندی هه‌ناسه‌ی ده‌خوارده‌وه‌ خرینگه‌ی له‌ سنگیه‌وه‌ ده‌هات... که‌وتبه‌وه‌ خه‌وی‌کی قوول... قوول، نه‌ سه‌یری منی ده‌کرد و نه‌ وه‌کو رۆژانی دیکه‌ به‌ رووی مه‌لا سه‌عیدی ها‌ورپی ده‌گرژی‌ه‌وه. دایکم وه‌ک بنه‌ به‌رویی‌کی وشک بوو... له‌ جی‌گا‌که‌ی چه‌قی بوو، به‌ واق ورم‌ساری و گیتلانه‌ چاوی له‌ ته‌شته‌که... بۆ رووی با‌وکم ده‌گواز‌تنه‌وه، له‌ دوایبشدا سه‌ری له‌ مه‌لا سه‌عیدی شیخزاده هه‌لده‌بری و به‌پارانه‌وه‌ و ده‌نگی‌کی نووسا و ده‌یگوت:

- قوربان... با‌وکی شترکۆ... زۆر بی‌حاله:

مه‌لا سه‌عید چاوی پرپوون له‌ گریان، نه‌ویش ره‌نگی هه‌لبزرکا، به‌وه‌رسی سه‌ری‌کی هه‌ژاند... له‌پاشان سه‌ری هه‌لبری... دوور به‌ره‌و سه‌فین روانی، ئاهیتی توندی هه‌لکیتشا، وه‌ک گله‌یی له‌ یه‌کی‌کی نادیار بکا و پیتی بلتی:

- بۆچ... وا... بۆچ؟

سه‌ری دانه‌وانده‌وه‌ و رووی له‌ با‌وکی نه‌خۆشم کرد، ته‌نیا خرینگه‌ی سینگی ده‌هات، په‌رۆشی له‌ رووی دوباره‌ ده‌بووه‌ ده‌ستی‌کی وه‌سه‌ری من دا‌هینا، رووی بۆ‌لای دایکم وه‌رگیترا، له‌ دلدا پیتی رابگه‌یه‌نی:

- هه موو ئه وهى بۆ رزگارکردنى دۆسته كهى كردى به فيرۆ چوو، تازهش چاره نه ما!!

بۆ لای دایکم سوورپایه وه، به دهنگیتكى كزی پچرپچر گوتى:

- خوشكىت... هۆ خوشكى خۆم، ده بىن ههر شوكرى خودا بكه بن، ئه مه كارى خوايه، ئه وهى ئه و بىكا چاكه، ئه وهى ئه و بىسا ناگه رپته وه. له پاشدان، ههر بۆ ئه وهى دللى دایکم بداته وه و... واى لى بكا كۆسته كه... به ئاسانى... و ئاسایی وه رگرى، هه وتلى ددها ئيقناعى بكا... كه ئه و بۆ رزگار كردنى باوكم دريغى نه كردوه، فهرمووى:

- ئه و جنۆكانه، ئه وانهى بوونه ته هۆى نه خووشى سوڤى نه ورۆزى هاوړپى عه زيزم... هاوړپى دونيا و قيامه تم، ئه وانه تا قىمى شه يتانن!! ده زانن سوڤى پياوى خودايه و دژ به وانه و هه رگيز ته سلېمى شه يتان نابى، ئىدى لى قبول ناكهن و ئه وهى خراپه يه له گه لى ده كهن.

وه به دهنگ بانگى كرد:

- له عنه تى خودا له شه يتانى به دفه ر... ئه وهى له گه ل شه يتانه مه لا سه عىدى شى خزاده، كه دۆستىكى پاك و گيانى به گيانى باوكم بوو، پاش ئه م چه ند قسانه ي به دایكمى گوت... فنكه فنكىكى لىوه ات... وه كو بپارپته وه... وا له بهر خۆيه وه گوتى:

- هه نده هه وتلم دا، بانگى خودام كرد... ده خىلى بووم، بانگى پىغه مبه ر و ئه وليايه كانم كرد، بىسمىلا و... ئه عوزوبىلام كرد... ئه و جنۆكه ره شه شه يتانانم بۆ نه هاتنه رايىن، ئه وانه ده سته ي خراپه كارى و شه يتانن، ده سته ي كوڤرن چۆن له دوو بانگى چاكه ي رحمانه وه دىن؟ جه ماعه تى شه يتانن جله ويان ناده نه ده ست موسلمانان.

به نچه ي ده ستيكى له ناو ردينه سببه كه ي گيران و... له سه رخۆ... گوتى:

- ئه لجه مدولىلا... وه لشوكر... كارى خودايه... خودايه... دايه.

دایکم به جۆر تىك شىوايو... عه جايب، چاوى به قه دهر بن ته به قىك لىك كردبوونه وه، بى ئه وهى ته نيا دلۆپه فرمىسكىيان پىوه بىن، لىوه كانى سوړايه تيان پىوه نه ما بوو، چاوى به هه موو لايىكى خۆدا ده گىران، وه كو له عاليه مىكى تر دا بىت... وه كو له شتىكى ناديار بنۆرپت ديمه نه كه ي بىن باكانه ده هاته به رچاوم، وورده وورده لىوه كانى لىك جودا ده كردنه وه و دوو ريزه ددانه سببه وورده كانى به دهر ده كه وتن، تا له پى سه رى به رز كردوه، له كارپته دوو كه ل گرتوه كانى بانى ژووره كه وه راماس... به پىكه نىنىكى شىتانه، به دهنگىكى تىو به رز بانگى كرد:

- شه يتانى كۆره!! شه يتانى له عين!

- شه يتانى كۆره... هه ي مه لعوون!

كه له و چۆنيه تيه ي دایکم و مه لا سه عىدى شى خزاده... وورد ده بوومه وه، شتىكى سه ىرم وه بىر ده هاته وه:

- رۆژ تىك له رۆژان، دایکم له ناو كۆمه لىكى ژنانى گه ره ك دانىشتبوو، منىش وه ك پشيله چوبومه كۆشبه وه، سىنگ و باخه لىم بۆن ده كرد، دایکم باسى شه يتانى ده كرد و ده بگوت:

- شه يتانى... كۆره... له عينى... قۆچ شكاو!!

ئه و سه رده مه، هبىشتا فىرى قوتابخانه نه بىوم، هبىشتا هه ر كۆشى دایکم قوتابخانه م بوو، ئه و قسانه ي دایکم شكلىتى سه ىرى شه يتانى له مېشكمدادروست ده كرد، چاوتىكى زهق و چاوتىكى پوچ،

سه‌ریکی دریت... یهک قوچ و... نیوه قوچیکی شکاوا!!

خۆم له کۆشیهوه هه‌لدایه ده‌روه و له‌ته‌نیشته‌وه خۆم تی هه‌لده‌سوت، لیم پرسی:

- دایه... شه‌یتان کۆره‌یه؟ چۆن کۆره بووه!! کئی قوچی شکاندووه؟

دایکم ئاو‌ریکی دلسۆزانه‌ی لیدامه‌وه و په‌نجه‌ی ده‌ستی له‌ناو قژی سه‌رمدا... وون کرد، تا کۆمه‌له‌که‌ش گوپیان لێ بی... به‌ده‌نگ وه‌لامی دامه‌وه:

- کورم... ئیمامی عه‌لی، خوا لیتی رازی بی... زۆر له‌شه‌یتان و خراپه‌کاری شه‌یتان په‌ست و دلگیر بیه، له‌ئهرز و له‌ئاسمان ده‌گه‌را... تا بیگرێ و ته‌نیبێ بکا و سزای بدا، هه‌تا رۆژتیک... له‌ناو چیکلدانی مریشکیک دۆزیه‌وه، له‌عینه‌ی خۆی له‌وی شارده‌بووه، هه‌زرت روحم به‌فیدای بی... زوو ناسیه‌وه و تپی راخوری:

- کافر وه‌ره ده‌ری!!

شه‌یتانی به‌دغه‌ری... ناچار خۆی له‌شیری خوا ئاشکرا کرد و په‌لاماری دا تا ئه‌زه‌تی بدا، لیبان بووه مملانی... ئه‌وه له‌عینه‌ی داینا‌بوو پشتی ئیمام له‌ئهرز بدا، په‌لام حه‌ول و قوه‌تی خودا... ئیمام شه‌یتانی بلتد کرد و وه‌ک شوتی له‌گۆره‌که‌ی دای به‌زه‌وبدا، سواری سینگی بوو... شه‌یتان زۆر له‌ئیمام پارایه‌وه که ئازادی بکا و ئیتر تۆیه ده‌کا و ده‌ست له‌خراپه‌ هه‌لده‌گرێ، په‌لام شیری خودا ده‌یزانی ئه‌م کافره درۆ ده‌کا... چونکی هه‌رگیز ئه‌وه روونادا که شه‌یتان راست بلتی، له‌بهر ئه‌وه هینای له‌بهر ده‌رگای مالی خۆی له‌سه‌ر پشت رای کشاند و رتسمه‌ی ده‌رگاکه‌ی له‌سه‌ر چاوی چه‌پی داکوتا!! له‌ژیر گرانیی رتسمه‌که... ئه‌وه چاوی ده‌ریه‌ری و کۆره بوو!! دایکم به‌م په‌نگه‌ مه‌سه‌له‌که‌ی بۆ روون کردمه‌وه!! مه‌لا سه‌عیدی شیتخزاده، به‌دلشکاویتی سخته، سه‌ری له‌دایکم به‌رزکرده‌وه، له‌پاشدان سه‌ری دانه‌وانده‌وه... وه‌کو بلتی قسه‌ییتی بی... په‌لام ریگای لێ گیرابن فرمیتسکیکی گه‌وره‌ی روون رژی به‌سه‌ر گۆنا زه‌رد و چورچه‌که‌ی، به‌سه‌ر روومه‌تیدا خزی... هه‌تا له‌ناو مووه سپیه‌کانی رډینه دریته‌که‌ی... توایه‌وه، چاوم له‌و فرمیتسکه‌ی دور نه‌ده‌که‌وتنه‌وه!! له‌دواییدا ئه‌هتیک توندی هه‌لکیتشا... هه‌ر له‌بهر خۆیه‌وه گوتی:

- کرده‌وه‌ی شه‌یتانی له‌عینیش، کرده‌وه و خراپه‌ی جنۆکه‌کانی ئه‌وه کافره‌ش هه‌مووی، هه‌ر به‌فرمانی خودای گه‌وره‌یه، ئه‌وه‌ی له‌و دونیایه‌ ده‌قه‌ومنه‌ هه‌مووی هه‌ر به‌ئهمری ئه‌وه. فرمان و ئیراده‌ی خوداش ده‌بی جی به‌جی بکری، فرمانی باری ته‌عالا رهددی بۆ نییه.

وا دیاری ده‌دا دایکم له‌مه‌سه‌له‌یه نه‌ده‌گه‌یشت... یان شته‌که نه‌چووه عه‌قلی... لیتی تیکه‌لا... و ئالۆز بوو، به‌دو دلپیکه‌وه له‌مه‌لای به‌ریزی پرسی:

- قوربان... چۆن کرده‌وه‌ی شه‌یتان و تا‌قمه‌ به‌دکاره‌که‌ی به‌فرمانی خودای گه‌وره‌ی ده‌بی؟

به‌رویکی گه‌رت، به‌ده‌نگیکی له‌رزۆک، سه‌ری له‌ئه‌رزه‌که‌ی به‌ریپی بلتد کرده‌وه و به‌توندی گوتی:

- دایکه... وایه... وا، هه‌روه‌کو گوتم... ئه‌مه‌ کاری خودایه و ویستی ره‌ببول عاله‌مینه، تۆ تپی ناگه‌ی، سه‌رت لیتی ده‌رناچی، ئه‌نگۆی ئافه‌رت... نه‌فامن... که‌م عه‌قلن، له‌مه‌سه‌لانه ناگه‌ن، سه‌ر له‌م مه‌سه‌لانه‌ی ئیلاهی ده‌رناکه‌ن... دایکی خۆم... خوشکی خۆم.

مه‌لا سه‌عید... چاوقوچانیک... وه‌کو کاس بووی... وا کړو بی ده‌نگ... وه‌ستا، ده‌ستی بۆ باخه‌لی برد، ده‌س‌رۆکیکی لێ ده‌ره‌ینا... ده‌م و چاوم... و ریش و گه‌ردن و هه‌ردوو لاجانگی له‌ئاره‌قه و فرمیتسک سترینه‌وه، له‌پاشدان جوولایه‌وه... چووه لای باوکی نه‌خۆشم، ماوه‌ییک له‌لای سه‌ریه‌وه وه‌ستا... به

قوولئی تیبی وەرما، نەختییک بۆی چهماوه... پتر لەرووی باوکم ووردبووه... دەستیکی درێژکرد... وەررووی باوکی داھینا، راست بووه، چاوی گوازتتەوہ لای من... لای دایکم... کہ لە تەنیشت باوکم لەسەر چۆکان خۆی راگرتبوو، بە ئاستەم بە ئەم لا و ئەولای خۆیدا دەهەژایەوہ، مەلا دەبویست شتتیک بۆ... مرتەببکی لێوہات... من تێ نەگەبیشتم چی دەکوت... دایکیشم بەو مرتەبە گۆزانیککی بەسەر دانەھات... ھەر دەنووزایەوہ و دەهەژایەوہ و فرمیتسکی دەژاندن.

مەلا سەعید دەستیکی بۆردینە درێژکە ی بلند کرد دەستەکە ی وەردینە داھینا و بە دەنگیککی بلند... ئاوازیککی درێژ... بانگی کرد:

- ئەل... ھەمدو... لیلاھ... خودایە... ئەلخەمدولیللا!! ئەمە ی گوت و بێ ئەوہ ی سەری بەرز بکاتەوہ، لەپ بەگورجی لە ژوورەکە دەریەریە دەروہ، ئیتر ھەر ئەو چونە دەروہ ی بوو، جاریککی دیکە چاوم بەو مەلا سەعیدە شێخزادە ی نەکەوتەوہ، تەنانەت ئەو رۆژە ی... تەرمەکە ی باوکیشم... بەکزی... بەھیمنی و بێ دەنگ و ھەرا دەکیشرایە سەر گۆرستانەکە ی «زەبتوون»... ئەو رۆژەش... مامۆستا مەلا سەعیدم لە دوو تەرمەکەش بەرچا و نەکەوت.

* * *

باوكم له ژيانيدا پياويكى ژير و ووريا بووه، له گوند و هاپان دهگتيرايهوه، خه لکه کهش به پياويكى چاک دهيان ناسی... زۆريهيان خۆشيان دهويست... ريزيان لى دهن، بهلام مردنى بهم رهنگه و تپه پىنى، وون بوونى بهو هه موو بى دهنگيه، بهو هه موو ساده بى و کهمته رخنه ميه، مايه سهرسورمانى من بوو، ئه وهى پتر جىگای سهرسوريم بوو... سهرنجى راده كيشام... ئه وه بوو که تهرمه کهى له ناو كۆزى زيكر و له و مهيدانى ههلبه زينهى خه ليفه سهرسۆر و دهرويش قادرى هاوپتيانى دونيا و قيامه تى... به پيش جه ماعه تى مزگه وت... به بهردهم مه لای گوند... تپه پى دهكرا، خه ليفه و دهرويشه كان ئه وهنده مه جزوب و مه ست و مه شغول بوون... ئه وهنده به هه رهس... به كه يف... به گوپ خۆيان له جاده كه دهكوتا و وهكو برتسكه هه لده قۆزينه وه، هه ر وهكو هه ستيشيان به تپه پى بوونى جه نازه كه نه كرد بى... و هه ده هاتنه بهرچاوم!! ته نيا كه هه ستم پى دهكرد ئه وه بوو... كه له كاتى تپه پى راندنى تهرمه كه، خه ليفه سهرسۆر... سهر و گوپى به تووندى له قاندى... لووتى له ئاسمان هه لپى، بى ئه وهى ئاور له تهرمه كه و... وه پى كه رانى بداته وه... لورينىكى سهر لوراندى... هه تا له پاشدان خۆى هه لهاويت... دوو رم له زهوى بهرزبووه، له هه واوه هه لى كرده سه له وات لىدان:

- سه له وات بۆ ديدارى پيغه مبه ر.

دهرويش قادر و دهرويشه كانى ديكه ش... پتر جۆشيان دهگرت... گهرمتر ده بوون... دهنكى دهفه كانيان توندتر دهيدا له بهردهى گويم، تپكه لای هاپوهوى شيربازه كان ده بوو... خه لکه کهيان دهه نيايه ترس و له رزين... وام بۆ دههات به تپه پى بوونى تهرمه كه هه موويان سام گرتو ده بوون... ده تاسان... دههاتنه وه عاله مى گوند و چۆنيه تى ئه و سهرده ميان، به لاجاو له تهرمه كه و به واق و رماوى له يه كتريه وه راده مان... جا نازانم نه گه ر ئه و چۆنيه تيان بۆ ريزگرتنى تهرمى دۆسته كه يان بووبى يان له ترسى ئه و رۆژهى... ترسى ئه و رۆژهيان لى نيشتى... كه ئه وانيش له و رۆژه دا... به هه مان رىگای باوكم تپه پى ران و راده بوورن.

ئيمرۆ كه ئه م هه موو رووداوه رابووردوه وه يتيك نه چوانه م دینه وه ياد، پرسىارىكى زل و سه ير ده ست له بهرۆكم گيرده كا... ته وژم بۆ ميتشكم دهه پىنى، وام لى ده كا له بهر خۆمه وه و پینه بکه م و به خۆم بليمه وه:

- ئايا... ئه گه ر له م رۆژانه دا باوكم زيندوو بوايه... ئايا چۆن بىرى ده كرده وه؟

هه ر وا بىر له رۆژى له داىكبوونى باوكم ده كه ميه وه، بىنگومان رۆژى له داىكبوونى وهك رۆژى مردنى و وهك ئيمرۆش نه بووه، چونكى ژيان ژيانه و... رهنكى هه يه و... دهنگيش به لام مردن، خۆى نه بوونه، نه بوونيش... واتا... نه بوون واتا چش... داويىكى بى كوتابى!!

- ده لىن... ئينسان له رۆژى له داىكبوونى ته نيا خۆى ده گرىب رهنگه كه سىتك نه زانى بۆچى ده گرىب!! به لام رۆژى مردنى ته نها خۆى ناگرىب... زۆر كه سى ديكه بۆى ده گرىب... ئه مانه ده شرانن بۆچ ده گرىب، كه چى رۆژى مردنى سۆفى نه ورۆزى باوكم وانه بوو، ئه و رۆژه له م بنگه و قاعيديه ده رچوو بوو، له ناو ميتشكى خۆمدا ده لىم:

- ده بى رۆژى له داىكبوونيشى... وهك هى هه موو ئه م خه لكى خوايه بووبى؟

- رهنگ... نيه، يان نابى... هى وا هه بى، رۆژى له داىكبوونيشى خه لكى واى له ده وه هه بى... بۆى

بگريى؟

ئەگەر چى لە پۇژى ھاتنە دونىباي باوكم... ئاگاداريم نىبىھ... بەلام پۇژى مردنى... ئاى كە پۇژىكى سەبىر بوو!! ئەو پۇژە سەبىرە، بەبى دەستى خۆم ئەوئەندەى كردم و كراندەم نەمتوانى خۆم لەدو تەرمە كزە ھىمئەكەى نەكەمەو، ئەو پۇژە سەبىرە بەبى تۈنا، ئارەزووم بەناچارى لەتەرمەكەى دوورى خستەمەو و بەرەو زەماوئەندەكەى بەردەركى سەرا رايكىشام، ئارەزووى مندالانەم... وەكو زلكە ئاسنىك... ھەراو ھوربا و دەف و زەرگ وەشانەن و شىربازىيەكەى سەر شەقامەكە، وەك مەقناتىس بەرەو ئەو سىركەى بەردەركى سەرا رايكىشام لە دو تەرمى باوكم وون بووم... بۆ ئەوئەى لەناو خەلكە چرەكە... وون بىمەو.

- ھەرچەندە شەرمە مرۆ پى لەو نەوعە راستىيانە بنى، نەبىنى وەھا بىركىننى، قسەى وا... رووداوى وا... ھەتتا ئەگەر راست بى و درۆش بى... كە ئاشكرائى دەكەى ھەياى مرۆ پىدەچى، پى لى نانىان كەردەو پىكە دۆى رەوشتى كۆمەلەكەمان... دۆى نەرىت و راھاتى ژبايمان، بەلام ئەو سەردەمە من مندال بووم، نەفام بووم!!... رەنگە رووداوى ئەوھاش لەگەل خو و رەوشتى مندالدا رىك بکەوئى... دژايەتەكى لەگەل سروشتى مندال نەبى، مندال چ ئىشى بە كۆمەلە؟ مەگەر كۆمەلانى وەكو كۆمەلنى ئىمە... دەنا كەس حىسابى ئەو لەگەل مندال ناكاو ئەم كەردەو پەى بەشتىكى نەشیاو... بەكارىكى نەشیاو لەقەلەم نادا.

- تا ئىستاش... بىر لەو چۆنەتە دەكەمەو، ئىمىرۆكە ھاتومەتە سەر ئەو باوئەرى كە رەنگ بى ئەو كەردەو پەى من، ئەو ھەلئۆستەم... كشانەوئەم لە دوو تەرمەكەى باوكم... راکردەم بۆ ناو كۆرى خەلىفە و دەروپشەكان، بۆ ناو زەماوئەندە ھەراى دەھۆل و زورنايەكەى سەر شەقامەكەى بەر دەركى سەرا... ھەر تەنبا سەبارەت بەو نەبووئى كە مندال و نەفام بووم، چونكى ئىمىرۆكە بە چاكى بۆم روون بووئەو، كە من ئەو سەردەمە لەگەل باوكم دۆست نەبووم، نەك ھەر ئەمەندە و تۆ بلىئى دۆستى نەبووم... نا بەشكو لە دلدا پكىشم لىئى دەبوو!!

ئەو منى زۆر خۆش دەوئەست، گومانم لەوئەدا نەبوو كە بە ھەموو مۆلك و مالى دونىبا نەى دەگۆرمەو، ھەر كاتىك دەستم بۆ گىرفانم درىژ دەكرد... نوقل و نەبات و مېوژى دەست بژىرو كاكەل گۆتىم دەھاتنە چىنگ، ئەوئەى ئەو وايدەزانى... ھەزى لىدەكەم... دلەم دەپەوئى، بەپىتى تۈنا بۆى نامادە دەكردم ئەو شتانەى بەلای ئەوئەو خۆى، من ھەزم لى دەكردم... مگىژم لىيانە! كەچى سەرەراى ئەو خۆشەوئەستى و مېھرەبانىيەى بەرامبەر بەمن... دىسان ركم لىئى دەبوو، ھەندىك جار لە دللى خۆم ھەزم دەكرد كە زوو بىرى... لە كۆلەم بىئەتەو، وەكو ئەوئەى بە كۆللى مئەوئە بى... ئەمەش لە كاتىكدا، كە ئەو لە ھەموو ژبايندا... ھەرگىز تەنبا جارىكىش... تەنبا يەك جار دەستى لى نەوئەشانەبووم، تەنبا جارىك قسەبىئىكى رەقى پى نەگوتىووم... دللى نەپەشانەبووم، لىم توورە نەبىو!! تەنبا شتىك كە ئەو لەگەل من دەيكرد، ئەو بوو كەرتى نەدەدام لەگەل مندالانى گەرەگ... مندالە ھاوتەمەنەكانى كۆلان تىكەلاو بىم، رىنگاى ئەوئەى لى دەگرتە بەھاران دەگەل ئەوان بچمە ناو رەزان، بەسەر گردى باوبان ھەلگەرەم، لە بنار چىباى سەفەن... لە دۆلە رەنگىنەكانى لەگەل ئەوان بچمە گەشت و سەيران!! يارىان لەگەلا بەكم... يارى چاوشىلكانى... جىزى يەك بازو سى بازو... ھەر كاتىك لەگەل مندالانى گەرەك چاوى پى دەكەوتەم... يان لە كۆلانەبىك دەى دىتەم... بە نەرمى بانگى دەكردم... بەرەو مالى وەپىش خۆى دەدامەو، كە دەگەيشتىنە مالىوئەش... دلەسوزانە دەستى وەسەردا دەھىنام، بە روىكى گەش... بە مېھرەبانى پىئى دەگوتەم:

- رۆلە گىبان لە كۆلان بەرەللا مەبە و ... مەگەرئى...

- له گهل مندالان به سهر گرده كان هلمه گهري... مه چوه نيو دول و سهر كه پكه شاخه كان... مه چوه ناو رز و چه م و دهست بو كونه سموره و... هيلانه ي تهير و توار دريژ مه كه، نه وه كو خوانه خواسته له كوسپييك هلبنگوتي... له كه پكيك هلبديري... يان مار و زينده وار نازارت بدن.

له پاشدان ناهيكي له سهر خوي هله گه كيشا و... له بهر خوي وه بولهي دههات و ده بگوت:

- كورم ده گهل نه وانه مه گهري، فيري خوي خراپت ده كه ن... رهوشنت تيك ده دن، كوري خوم نه نوو پياوي... له ريزي نه مانه ني.

نازانم باوكم بوچ، بيبي خراپي له و مندالانه ي گه ركه وهر گرتبو؟!... بروايي پي نه دههاتن... و چون مني له ريزي نه وانه نه ده سارد! له وهختيكي كه زوريه ي مندالنه كان ي گه ركه... نه وانه ي جار جاره كه باوكم له مالت نه ده بو... ده چومه ناويانه وه... و ياريم له گهل ده كردن... زوريه ي نه وانه رولهي هاورپ و براده كان ي خوي بوون، زور له شه واني زستانيش له گهل نه ودا به سهر دان ده چوينه ماليان، له گهل نه و مندالانه... گويتمان له قسه و پهنده كان ي باوكه كانمان ده گرت... كه ناوهر وكيان يا باسي خودا و خواپه رستي بو... يان باسي ميرو!!... ميرو، جار جاره ش خومان له كاويژه كه ي نه وانه گيل ده كرد... و ده كشاينه وه قورته ييكي ژوره كه... به قسه و جووله و گالته ي مندالانه ي خومان... شه وه كه مان ده برده سهر.

كه چومه قوتابخانه كه ي گونديش، كاتي به هاران كه له گهل قوتابيان ده چوينه سهيران، يان له گوږه پانه كه ي «داره ندو» روظمان ده برده سهر، ريگاي ده دام له ژير چاوه ديرو خوي، به پي ي ناره زووم تيكله له قوتابيه هاورپيه كانم بيم، له گه ليان بجووليمه وه گه مه و هه لپه ر و هه لبه زين بكه م.

هر نه مه و دنا قهت توندييكي به رامبه ر به مني تا قانه ي نه نواندبو، به پيچه وانه وه... نه وه دنه مني خوشده ويست به راده ييكي چاوه ديرو ده كردم و ده پياراستم... كه ههستي باوكو رولا يه تيم... خوشه ويستيم بو نه و... لي ببو به جوړه ترسيك... ترسيك كه هه رگيز توندييكي له گه لدا نه بو... ترسيكي نه رم و پر له دلسو زي... هه ر وا ببو به رك... ركيكي كي، له و باوكه ي لاي هه مسو كه س... لاي دايكيشم ده پيه رستم، له لاي نه و ببووم به خواييكي بچكوله... هه ر له بهر نه وش دلي به خوي و به دونيا كه ي خوش بو، نرخيكي ده دا به ژيان چونكي مني هه بو... كوري هه بو... كور.

نيستا كه بيرده كه مه وه، نه ودم پتر له لا راست و روون ده يي كه:

- پياو وجود ي خوي... بووني خوي... كورده كه ي... له نه وه و نه ته وه كه پدا ده دوزيته وه... پياو خوي له كورده كه پدا ده بيني.

نه م مه سه له يه ش، نه گه ر له و هه مو گيتيه... پان و بهرينه... شل و په يتي تيډا هه يي، له گونده كه ي نيسته دا، له كومه لي كورده واري نيسته دا... بي كه م و كورتي شل و په يتيه... په كو دوو قبول ناكا، له گونده كه ي نيسته نه گه ر پياو كوري ده بو... نه و جا خوي به پياو... و به باوك ده سارد! خوي به ميرو حيساب ده كرد!! دنا بيست كچي هه بوايه... نه و جا پتر قيني له خوي... له ژنه كه ي خوي... له خيران و كومه له كه ي خوي، بگره له دونيا كه ي خوي... له پياوه تي خوي ده بو وه!!...

باوكيشم له سهر هه مان، نه ريت و رهوش، كه شانازي به خوي ده كرد... كه تاميكي له ژيانه سهخته پر نازاره كه ي ده چيست، كه يفي به دونيا يه كه ي ساز بو، سه بارهت به وه بو كه كوري هه يه كه مني هه م... من... من... من... كوري هه يه!!... كوري هه يه تا له دوا روظدا ناوي بپاري زي... جيگاي بگريته وه... پاش مردنبيشي خير و بيبي هه ر نه بريته وه!

دایکم دهیگوت:

- ئەو هی حەفت کوری هەبن، رۆژی قیامەت... هەر حەوت دەرگای بەهەشتی بۆ دەرئێتە سەر گازی پشت... هەر کوردەیان... دەست لەسەر سینگی لە چاوەنواری... باوک و دایکیدا دەوێستی!!

هەر وای... لەزاری مەلا سەعیدی شیخزادەو دەیگوت:

- ئەو هی کورپێکی بە مندالی مردی... یان بەلاوی جوانەمەرگ بووی، رۆژی قیامەت... جوانە ئەسپێکی بۆ نامادە دەکری، بە ئاسانی لە پردی «سیرات» دەبێرێتەو و دەیگەیینتە بەهەشت، وەلاوی خودا لە ریزی ئەوانە دەژمێردری... کە ئەو لادیکیان... لە ریگای ئەو وە شەهید کرابی!!

دەسا باوکێکی خواپەرستی... سۆفی... وەکو باوکی من، چۆن روحی لەسەر سەری من نابێ؟... منی کورپ، دەگەڵ هەل و مەرجی ئەو هی کە تەنانی بوونی کورپێک... کورپ، ئەو هەموو قازانج و ماوای پێ دەبەخشێ؟! دەرگای بەهەشتی بۆ دەرئێتەو... پردی سیراتی بۆ کورت و ئاسان دەکات... دەبگە بەنیتە نزیک پەرستاری!!

ئەو وابوو... وەهاش بیری دەکردەو... کەچی منبیش... لەدڵدا بەقەدەر خۆشەوێستیه کە هی ئەو بۆمن... رکم لیبی دەبوو!!... ئەو چەند خۆی لەناو مندا دەدۆزیو... من ئەو نەندە و پتربیش خۆم لەو بە دوور... بێگانه و غەریب دەزانی!!... هەر سەبارەت بەم چۆنیەتیەش بوو، لەو کاتە هی ئەو مرد... من وەهام... لێکدەدایەو... کە هەموو ئەو کەسانە... ئەو شتانە... هەموو ئەو هۆیانە بەرگە هی گەمە، یاری و چۆنە ناویچوکان و هەوالانی گەرەکیان لێ گرتبووم، مردن!... هەموو ئەو شتانە، هەموو ئەو کەسانە، هەموو ئەو هۆیانە... کە لە ئازادیان کەم دەکردمەو... بەزۆری نوێژیان پێ دەکردم... ناچاری رۆژوو گرتنیان دەکردم... لە رەمەزانان برسیان دەکردم، بەزۆری خودایان پێ ناساندبووم، لە دنیای مندا لێدا هەلیان دەکیشام، ئەمانە هەموویان مردن!! تەنانت بیری ئەو هی بۆ دەهات کە بەو مردنە هی باوکم هەر بە جارێک ئازادبووم!.

پاش مردنی باوکم... تا ماوێتی زۆر... هەتا ئەو رۆژانە هی بە چاکی لەگەڵ کۆمەڵ لێک خشام، تیکەڵ بەژیان... ژبانی راستەقینە هی زەق بووم، تا دەمار و هیتسک و میتسکم هەستیان بە زەبر و زەنگی ئەو ژبانە کرد، لەگەڵ ئازار ئاشناییان پەیدا کرد، هەتا ئەو رۆژانە هەستم بە چ بۆشاییک لە ژبانددا نەدەکرد، هەستم بە کەمووکوری و ناتەواوی دەورووبەرم... بە دژاورییک نەدەکرد لە دەروون و لە میتسکمدا، تەنانت زگ ئێشە کەشم، کە تیکەلاوی ئەو دڵساردیه گەوریه دەبوو، ئەو دڵساردیه هی هەلسوکەوتی باوکم لەگەڵ مندا پەیدای دەکرد و... وەک درک لە گیانی چەقاندبووم، ژانی ئەو دڵساردیه م پێ لە ژانی زگ ئێشە کە... دژوارتر بوو، تاقە شتییک کە پێی قەلس دەبووم... ناووە هی دەبەشاند... نووزە نووزی دایکم بوو، هەنسک و فرمیتسک و لوورە لووری ئەو بوو... لەرۆژی مردنی باوکمەو تا ماوێتیکی زۆر نەبرایەو... ئۆقرە هی لێ هەلگرتبووم... هیمنی لێ شلەقاندبووم، تالاییکی ژەرراوی خستبوو گەر و... و کەزێلەکانی لەشم دا بلاو دەبوو!... هەر ئەمە... دنا، لە رۆژی مردنی باوکمەو... لە نوێژ و جەماعەت... گتلییم دەکرد، جارێ دەبوا بە پینج فەرزه نوێژ لە مزگوتی گەر بە جەماعەت بکەم، هەموو رۆژییک... بەیانی... نیوهرۆ... ئیوارە: شیان... خەوتنان، دەبوا بە گەمە جەماعەت، جا ئەگەر بەفر دەبوو یان باران... تەزە دەباری یان بەرد... یان ئاگر، تۆفانییش، ساغ دەبووم یان ناساغ، بۆم کرابوو بە عادت... نوێژی جەماعەت نایا بچواندبا، دنا تووشی نەفرەتی خودا دەبووم، کافر دەبووم، باوکی دڵساف و خواپەرستم، شەرمەزاری رۆژی قیامەت دەکرد و رووبەر ووی غەزەبی خودای مەزن!!

- بەیانیە کە... باوکم لەگەڵ تاریک و روون، لە جەماعەتی یەکەمی نوێژی بەیانان... لە مزگوت

گه پايه وه، به يانبيتيكي ساردي زستان بوو، به فر گرد و به زاييه كاني ده وري گونديان داپوشيبوو، له ناو گوندي سهرما و سري پل و په نجه و گوتچكه و لووتني مرزي ده پيراند، سايه قه... پيلو... و چاوي مرزي هه لده زووران و ناوي له چاودا ده زاند، گوند كش و مات بوو، جگه له دهنگدانه وه يي دهنگي شهخته و به سته لك، هيچي تر نه ده بيسترا، دا يكم له خه و هه لستابوو، ناگردانه كه ي ساز ده كرد، خه ريكي ناگر كرده وه بوو، هه تاكو سووي سارديه كه ي ژووره كه بشكيتني، نان و چاي به ياني بژ خيزان ناماده بكات.

باوكم له سهرمانا رووي گرژ بسوو، خو ي له كوژنه پالتو كه ي كوژد بوه وه، هه ر پيبي نايه ژووره كه، په لاماريدا... ليفه شه كه ي له سهر لادام، له ناو نوين قيتي كردمه وه، زور زور سهرمام بوو، هه موو له شم دله رزين، نه وه نده خه ريكي بووم... كوژشام... هه ولما خو م له ناو ليفه كه گرموله بكه م، ليفه كه له خو م لوول بده مه وه... دادی نه دا، چيم بژ نه كرا، ليفه كه ي لي كردمه وه، به نهرمي بانگي كردم: هه سته... هه روه نويز، تا جه ماعه تي دووم ته واو نه بوه، خو ت بگه يه نه مزگه وت... نويزه كه ت بكه، فهرزه كه به جي بگه يه كوره كه م... ده ي چاوه كه م.

نه و سهرده مه ته مه نم له هه شت سالي تيپه ري نه كردبوو، سالي دووم ده چوومه قوتايخانه ي گوند... پار... سالي رابوردوو ته مه نم هه وت سالان بوو... باوكم بژ جه ماعه تي سيبه م به ناگاي ده هينام! به لام تيسنا ته مه نم هه شت ساله، گه وره بووم!... به لاي باوكمه وه بووم به پياو!! پياويش نايي قهرزي كه س له سهر خو ي به يتي، نه خوازه لا قهرزي خوي گه وره، له و ته مه نه دا... ده بي به جه ماعه تي دووم... هه ر نه بي به جه ماعه تي دووم رابگه م!!

- مندا ل كه شه ش سالي ته واو كرد، پيويسته نويز و تاعه ت بكا. باوكم... واي ده فهرموو!
هه موو خه لكي گونديش... له گه ل باوكم و ايان ده فهرموو!! نه مه فهرماني خودا و... فه تو اي جه نايي شيخ مه لا قطب الديني تيمامي مزگه وت بوو.

- به ناچاري هه لسامه سهر پي، به چاكي خو م پي رانه گيرا، يه ك دوو جار به لادا هاتم، باوكم يالي ده گرتم و كيتلي ده كردمه وه، چاوه كانم وه ك له بيتك دورا بن... بوم نه ده كرانه وه، پيلو كه كاني له ناسن دروست كرابن... نه مه نده گران بيون... نه مه ده تواني له سهر يان لابه دم!!

ناي سه ير... نه مه بژ وام به سهر هات... نه من پيش ماوه بيتيكي كه م، له ژير ليفه كه وه له دا يكمه وه راده مام، ناگردانه كه ي ساز ده ده!!... يو... هه ر كه له ژير ليفه كه وه ده ركه وتم وام به سهر هات؟

چاوه كانم هه لپشاوتن... گيژانه ناو رتيكي له م لاو نه م لام له ژووره كه دايه وه، تارمايي دا يكم هاته وه به رچاو، له روخ ناگردانه كه كوژبو وه، هه نديك خو م ليك كيشايه وه، ته زووي سارد وه ك ورده ده رزي به له شمدا ده هاتن، پيستي له شم كشت ده بوو، چه ند هه نكاويكي ئالوزم هاويشتن، گه يشتمه به ر ده رگا كه، پيلا وه كانم به سهر پيمه وه كردن، ده رگا كه م كرده وه، له ده ره وه سهرما هالاوي بژ هينام، به توندي ده رگا كه م داخسته وه، ناو رتيكي لاي ناگردانه كه م دايه وه، باوكم تامي زي له ناگردانه كه وه ره ينا بوو!!... كه گرتيكي سووري بي دوو كه لي لي به رز ده بو وه، گري ناگره سووره كه م وه كو هوشيه گيلاسي سوور ده هاتنه به رچاو، خو زييكم قوت دايه وه، له گه ل خو ما... گوتم:

نه گه ر نه م وشيه گيلاسه سووره قوت بده م... چه ند خو شه... گه رم ده بيه وه، گورم ديته وه به ر!

باوكم ناو رتيكي لي دامه وه، هيچ قسه بيتيكي نه كرد، به لام ده زماني له ناو دلبيدا بانگم ده كا:

- ده ي كوره كه م... ده ي چاوه كه م!...

ئەمجارەش دەرگا يەكەم كردهوه، نەكشامە دواوه... خۆم لە هالاوه... ساردهكه... دا، چومە دەرەوه... زوو كۆلان... و لەوتیوه بەرهو مزگهوت... خشیم.

پەلەم دەكرد، زوو رزگاریم بێ، پەلەم دەكرد، نەك وه جەماعەتی دووهم رانهگەم... دلێ باوكم لێ زویر بێ!!

دونیای گوندهكه هەموو بەستبووی، بەزۆری هەناسەم دەخواردەوه، لام وابوو هەوا یەكەش هەر بەستبووی، لەگەڵ هەناسە خواردنەوه گەرۆم وهیك دەهاتەوه و دەزورایەوه، جۆگەلەكه ی رۆخ رینگا، بە پارچە شووشەییکی درێژی بێ دوایی داپۆشرا بوو، جێ قۆرتی پیتی ئەو ولاخانە ی بە رینگا كەدا تێپەربوون... شوینی سمەكانیان وهكو مۆزی خری پان رینگا كەیان نەخشاندبوو... بە چاویلکە ی، مەلا قطب الدینم دەشویهاندن!! بە دەیان چاویلکە ی وا لە رینگا كەوه هەلەكە ندرابوون، چلوورە ی گوی سواندەكان وهكو ریزی دار شاتانی سەرەوژێر چاندرابن، ئەم بەر و ئەو بەری كۆلانە تەسكە كە بیان تەنی بوو، وهكو دوو ریزە ددانی درێژی خەیاڵی دێوه ئەفسانەییەكان دەهاتنە بەرچاوم، كاتێك گەیشتمە ژێر دالانەكه ی مائی (حەمەد بەگ)!!...

كچە كارەكەرەكه، قاپ و قاچاغ و نامانەكانی ماله گەرەكه ی شووشتیبوون، چلەكاوهكه ی لەناو تەشتە گەرەكه كۆكردبووه، چاوم لیبوو هاتە سەر رۆخی پێش بانەكه، ئەولا و ئەولای رینگا یەكه ی سەح كرد، وهك بروسكە كەشایە ناوهوه، وا دیاربوو لەبەر پەلەبی خۆی... چاوی بەمن نەكەوتبوو من كە بەرهو مزگهوت لینگم رادهكیشان... خەریك بووم لەژێر دالانەكه دەرچم... كە لەپەر سولاوكی چلەكاوه بەسەر و گوتاكەدا رژا، كێژە كارەكەرەكه... لەگەڵ شوپە ی چلەكاوه رژاندن... سەریكی تری بۆ كۆلان خوار كردهوه، تەنیا، ئەو كاتە منی بەرچاوهوت، كە چۆنیه تیهكه ی منی دیت، وهكو ژان گرتوو هاواری كرد:

- هە ی چاوم كۆرەبێ!

- هە ی... دەستم شكی... هە ناوم دارزێ!

چلەكاوه لێزمە ی بۆ ناو ئەسكورد و پشتم رێچكە ی بەست... گەیشتمە كلیژەم، وهكو مریشكینی ناوهرووت كراو، هەموو لەشم تەرۆو چەرۆو چلەكن بوو، لەتاو كتوو پیری رووداو... ناگام لە سەرما بڕا، رووم وهرگێتپرایهوه... بە راكردن... نیو گرینۆك... گەرآمەوه مائی، بە هەموو هێزم پالینگم بە دەرگا كەوه نا، پەلاماری رۆخ ناگردانەكەم دا.

باوكم سەریكی لێ بەرزكردمەوه، چۆنیهكه ی منی دیت، دایكم پەلاماری دام جلهكانم دابكەنی... راستی كردمەوه، دەستی بۆ كورتەكه لۆكه ئەستوورەكەم برد، باوكم پرسی:

- ئەوه... كێ وای لێكردی... شێركۆ؟ ئەوه بۆ... وات لێهات؟

كاتێ رووداوهكەم بەراست و رهوانی، چۆن رووی دابوو... وا... بۆم گێتپرایهوه، بزەییك گرتی... دەستیكی لەدایكم بەرز كردهوه... كە بوهستی و ئینجا لە سەرخۆ گوتی:

- كورم قەیدی ناكا، قەیدی ناكا، لەشت پیس نابێ، لەشت بێ نوێژ نابێ، مادام بەنیهتی نوێژ و... بۆ مزگهوت دەچووی... لەشت پیس و بێ نوێژ نەبووه.

وهكو رووداوهكه چ كاریكی تێ نەكردبێ، روپكی لە دایكم كرد و لەپاشان بەساردییكەوه... لەسەر خۆ گوتی:

- بۆ جارێ نوێژكەت بكە... بگەرێوه... ئەوجا جلكت بگۆرە بۆ باوكم... بەو حالەش نوێژت

قبووله، قبووله، خودا دووقات پاداشت ددهاتهوه!.

دایکم لیبی تهقیهوه... به توورپیی پیتی گوت:

- کوربه... مال ویران، مندالتهکه له سهزمان دهقهسری... کوربهکه سهوما و سایهقه دهیبا، لیبی گهری با جلیکی بگوریم وشکی بکهمهوه، بهم زستان و شختهیه... چون بهلهشی تهر بیچیتتهوه دهری!!
دایکم پیشهکی، نهوهی دهزانی که ههرچی بکا، جیگاییک ناگری، ههموو قسه و هاواری لای باوکم... پوولیک... پوولیک سووتتاو ناکهن، لهبهر نهوه... به وهرهسی... بهسهر خویدا نهراندی:
- ههی هاوار... بهمالم... کوربهکه سهوماپردی دهیی.

باوکم، وهکو ههر گوتشی له ههراو نووزانهوهی دایکم نهبووین. لهسهرخو دووبارهی کردهوه که نویتیم قبوله، بهم چونیهشوه لهشم بی نویتیم نایی، وه ناموژگاری کردم که دهیی پیشهکی بهبی وهستان بچم نویتیم بکه... جهماعهت نهوژیتیم، نهمه باشتره و لای خودا خیری پتره!! که هستی کرد... زورت له ناگرهکه دهچمه پیش و خویم له قسهکانی گیل کرده، بهنهسپایی بو لای من هات، دهستیکی له پشتمد... دلسوژانه پهلای گرتیم... لای ناگردانهکه دووری خستمهوه، تا بهر دهرا و دهپیش خوی دام... دهراکهی لای کردهوه، هالای سهوما دیسان هورومی بوژورهکه هینا... لهزری خسته گیانمهوه، باوکم وهکو هستی بهو هیرشی سهومایه نهکردین... که وهکو زمانی حوزاییکی همژده سهر تهوژمی دهبرد، منی له دهمی دهراکهوه هاویشته کولان، لهبهر دهرا و هستا هتا له کولانهکه بهرهو ریگای مزگهوت سوورامهوه... سهیری رهوتی دهکردم، بهبی دهنگی و بی بهرههستی مله بهرهو مزگهوت شوژ کردهوه، ئیدی روژ لهدوای روژ... هم نویتیم جهماعهتهم بو بوو بهنهریتیک... نهریتیک که باوکم بوئی دارشبووم، نهو والیک دهدهایوه که مرؤ تهنها بهنویتیم و تاعهت بهلگهی خواپهرستی دهنوینتی، ههر لهم ریگایهشوه له خالیق نریک دهیتهوه... له عهزایی دوزخ زرگاری دهیی، نهوها بیری دهکردهوه که:

- بهتاعهت و زحمهت کیشان... به نهوس نازاردان... له خوا نریک دهیینهوه! دهیینه ئینسان... دهیینه پیوا، دنا لایهنهکانی دیکهی ژیان... ههمووی خویشاندان و روالته... پووجهله... بویش و بی سووده، مرؤ دهخاته گیتهلووکه ییک بی سهرهتاو بی دواپی، له تاریکاییکی بی بن تقوومی دهکا. وه دهیغهرموو:

- ژیان... نهگهر بو له خوا نریک بوون نهبی، نرخی نهوهی نایی مرؤ بوئی بچهوسیتتهوه... بجوولیتتهوه... نهوهندهش ناهینتی که پیتی دهدهین.

باوکم... نهئاوها بیری دهکردهوه... ههر نهوهاش بو منی دهپرست، بهم رهنگهش خودای پی ناساندبووم، منیش ههتا نهو مابوو... بههیزی بیری نهو دهسوورام... لهناو بازنهی بیری نهو دهرنهدهچوم، که گهورهش بووم... نهوهم پتر لا رون بووه که نهو سهردهمه باوک و خودام لای بیوون به یهکیک، خودام بهنهو دهناسی... نهویشم بهخودا!!!... ههردووکیانم له ییک جودا نهدهکردنهوه.

زور جار لهناو نویتیم، لهریزی نویتیمکهران، بهتاییهتی وهزری زستان... سهرهتای بههارو... دوا روژی پایز... که دونیا سارد دهبوو، له ریزی نویتیم... له سهوماننا موسلدانم دهئاوسا... سپر دهبوو... ماسوولکهکانی شل دهبوون... بهبی دست و هستی خویم... میز به لاق و لهتهرمدا دهپژا و مافورهکهی مزگهوتی دهپشاندا... لام و ابو که هم بهخودا میزتهش بو من... بو دینی من زیانیک نیبه و نویتیمکه قبوله، زور جاریش زگم ژانی دهگرت... بای دهکرد... دهپهنا... لهناو نویتیم بام لای بهردهبوو، ههرگیز مهترسی نهوهشم نهدهکرد که دهسویتیم شکایی... یان نویتیمکهم نوقسانیکی هینایی، بهپتیچهوانه... لهناو دلی خویم پیم

وابوو نوێژەكەم توند و پتەوترە و خواش خێری زۆرترم بۆ دەنووسی... پتر لێم رازی دەبێ. مادام باوكم پێ رازیه... ئیتر بۆچ و چۆن خودا پیتی رازی نابێ؟ رەمەزان... رۆژووگرتن فەرزە، ئیدی ئەمە بەس بوو... ئەمە چ پەيوەندیەکی بەووه نەبوو که من هێشتا بچووک بووم، تەمەنم لە هەشت سالی تێپەری نەکردبوو، زگ هێشە... هێز و توانای لەبەر بریبووم، خۆم لەبەر برسێتی رۆژوو نەدەگرت، دەبوايه خودا و باوكم رازی بکەم، لەفەرمانیان دەر نەچم، بەرۆژی بيم!! ئە ئاوا... بە رۆژوو دەبووم، بەلام چۆن بەرۆژوو بوونیک؟... ناچاری و... بە روالەت... لەبەر چاوی ئەوان... لەبەر چاوی باوكم، دەنا هەرگیز درێغیم لەوه نەدەکرد... لەوه نەدەپەنگامهوه ئەوهی وەبەردەستم کەوتیا و بۆ خواردن بشیابا، پاش ملە... بە دزی، دوور لە چاوی باوكم... لوولم دەدا... قوتم دەدا... هەلم دەلووشی!! ئیوارانیش و اتا بانگی شیان... یان پارشیان... ئەوا وەکو هەموو ئیسلامەکانی خودا پەرست... وەکو بە رۆژووکان... ئەوان چیان دەکرد... منیش و!!.

- هەموو بەیانیکێ رۆژانی رەمەزان... لەبەر ژانەزگ، لەخەو رادەچلەكیم، زۆریه رۆژەکانی دیکەش زگم هەر دەیهشا، ئەستور دەبوو... بای دەکرد... پێچی دەخواردەوه، دەمگوت رێخۆله کانم دەتەقن، هەناسەم تەنگ دەبوو، هەستم بە تازاریکی یەكجار دژوار دەکرد، دایکم بەو تازار و ژانانەم تەنگاو دەبوو، ئۆقرە لێ هەلەدەگیرا کاتی ژانەکان گەمارۆیان دەدام... لەسەر گازی پشت رای دەکشاندم، زگ و پشتی رووت دەکردمەوه، بە پەنجەکانی دەستی چهوری دەکردم، پارچە پەرۆکیکی چەند جار قەد دەکرد... تا وەك بالیفیکێ لێ دەکرد، بالیفەكەمی دەدایە ناگر تاكو سوور دەبووهوه گەرمی دەکرد، ئەنجا زگ و پشتی پێ دەشێلام، کە پەرۆکەكە سارد دەبووهوه، بە سێ پەنجەمی دەستی دەماری ناوکی دەگرتم، دەیگوشین... دەیگوشین هەتا نەرمی دەکردن، ئەمجا بۆ سەر زگ وەری دەگێڕام، قۆلنجی دەگرتم، ماسولکەکانی پشتی شل دەکردمەوه... بە درێژی ئەو عەمەلیاتەش لێوی دەجولاندنەوه، فاتیحە و قول وەللای دەخوێندن... نزای دەکرد:

- ئەوی خودای گەوره، کورەكەم لە ئیش و تازار رزگار بکە. وە لەبەر خۆیهوه بە منی دەگوت:
- مەلا دەیفەرموو... زگ و پشت شیان، فاتیحە خوێندن... درمانی نەخۆشین، خوا دەر دو بەلات لەسەر دەفە دەکا... ئیشانەللا.

رۆژێکیان لە حەژمەت ژانەزگ جینگلم دەدا، لەسەر سەر دەسوورام... هێزم لەبەر برابوو، دایکم بە چاوتیکی پر گلەبیهوه رووی لە باوكم کردو پیتی گوت:

کورە مال وێران... کورەكە دەمری... بۆچ چارههێکی ناکەمی بۆچ؟ جارێک نایبیهیه لای حاجی سادیقی حەكیم؟ یان بۆچ بە دختۆری خەستەخانە نیشانی نادە؟

باوكم کە تەنیا هەر برابویی بە خودا هەبوو، خودای بە حەكیمی هەموو حەكیمان دادەنا، ئەو لە جار بە هیمنی گوتی بۆ قسەکانی دایکم شل کرد، لەسەر خۆ پیتی گوت:

- حورمی هەر خودایە... دوختۆر و حەكیم.
دایكیشم پێ دەسەلاتانە... وەلامی دایهوه و پیتی گوت:

- سەدەق هەر خودا حەكیم و دوختۆرە، بەلام هەر ئەویش دەردی داناون... درمانی داناون.
زۆری لە باوكم دەکرد، لێی دەپارایهوه کە بە دختۆرێک... حەكیمی نیشانم بدا، ئیدی یەك لەو و... یەك لەم... لێک هەلژۆقینەوه، لێیان بوو بە دەمەقالی، ئەو بە دایکمی دەگوت:

- برواییت بە قودرەت و توانای خودا نبیه!

ئەویش پیتی دەگوتەوہ:

- کورپەکە دەکوژی... ھەى بىچ روجم، چۆن دەبىيە سەبەبى... ئەم ھەموو ژان و ئازاردى تاقانەكەمان. وە بە توورەبىيەوہ بانگى دەکرد:

- ئەھا... ئەگەر نەبووئە قاتىل!... دەبىيە قاتىلى كورپەكەت و ھەرگىز خودا لىتت خوش نابى.

لە ئەنجام باوكم زۆر توورە دەبوو، دەستى بە جنىو دان دەکرد لە داىكم.

- لە گۆرى بابى سمايل حاجىت بەم!

وہ بەبى دەست وەشاندن... ھەلدەستا و دەردەپەريە دەروہ. داىكىشم لەبەرخۆيەوہ، دەستى بەگريان دەکرد، شىوہنىكى كرى دەنايەوہ، دەھاتە لای من، لەسەر پشت درىژى دەکردمەوہ، دەستى بە عەمەلباتەكەى دەکردەوہ.

جارتىك لە ژىر عەمەلباتەكەوہ لىم پرسى:

- داىە حاجى سمايل كىيە؟ بۆ بابە ركى لى دەبىتەوہ؟ بۆچ جنىوى پى دەدا؟

وام بۆ دەھات كە ئەو كەسە... دوژمنىكى باوكمە!!

داىكىشم لەناو فرمىسكدا... بزەبىكى گرت، دەستىكى وەرودا ھىنام و گوتى:

- پۆلە سمايل حاجى... سمايل حاجى... ئەوہ باپىرەم بوو... كورم... باپىرم.

جارى وا دەبوو، بەرەبەيان پىش رۆژھەلات... دەبوایە لەگەل بەكەم كۆخەى مەلای مزگەوت، رىگا بەرەو مزگەوت بەدەمە بەر، ئەو جارنە... ئەگەر باوكم وە پىش خۆى نەدابام و وەكو ئاژەل بەرەو مزگەوتەكە لىتى نەخورىبام... ئەوا بە دزى... بۆ چەند دانىك نازادى خۆم دەدۆزىوہ، ھەر لە كۆلانە تەسكەكەوہ... لام لى دەکرد بام دەدايەوہ لای گۆرەپانە بچكۆلەكە... بۆ ناو مندالانى گەرەك، لەگەل ئايشەگولى كۆنە دراوسىمان... لەگەل مندالانى دىكەى گوند بە گەمە كردن و ھەلبەزىن... لە دونىاي مندالىدا نقرۆم دەبووین مزگەوت و نوێژ و جەماعەتم لەناو ئەواندا وون دەکرد... فرامۆش ھەرەھا باوكىشم!!

ئا بەم چەشنە باوكم خوداى پى ناساندبووم، تا وام لىھات سەرەدەرىم لە مەسەلەكە بۆ ديار نەدەكر!!... ھەردوويان ھەر خاوەن فەرمان بوون... شتىيان لى دەويستەم... ھەردووکیان ھەر ئەوئەندەيان لى دەويستەم و بۆ دەويستەم... لە فەرمانيان دەرنەچم... رازيان بكەم و زویريان نەكەم.

بەراستىش ئەگەر ھەموو رۆژىكى خودا... جار لە دواى جار... گوتم لەداىك و باوكى ئايشەگول... ئايشەگولى ھاوړىم، كە بانگى خوايان دەکرد و لەبەرى دەپارانەوہ... تا لە ھەژارى رزگاربان بكا، بەلام كاتى ئەو ھەموو نووركە و پارانەرەبەم لەداك و باوكى ئايشەگولى كچە بچكۆلانە ھاوړىكەم دەبىست دەكەوتە گومان!... شكم لى پەيدا دەبوو، چونكى لىم روون بوو كە ئەوانە بانگى باوكم ناكەن... بانگى بەكىكى دى دەكەن، ھەر جارەى ئەوان بە وەرەسى و پارانەوہ بانگى خودايان دەکرد... من لە دلى خۆم لەخۆم دەپرسىيەوہ:

باوكم لە كوئ دەسلەلاتى ئەوہى ھەيە ئەوان لە ھەژارى رزگار بكا! جگە لەداىك و باوكى ئايشەگولى ھاوړىم، داىكىشم پاش نوێژكردن... ئەویش لە دواى ھەموو نوێژىك، كړنۆشىكى درىژى دەبرد و خۆى بە بەرمالەكەى چر دەکردەوہ، تا ماوہبىكى درىژ... كە سەرى بەرز دەکردەوہ... دەستى بەرەو ژوور بلىند و پان دەکردەوہ، بانگى دەکرد! ئەو بۆخۆمان بانگى دەکرد... داواى رەحم و يارمەتى لى دەکرد، تا لە ھەژارى و نالەبارى رزگارمان بكا!... تا منى كورپە تاقانەكەشى لە نەخۆشى و ئازارى زگ ئىشە چاك

بکاتوهه، ههروهه دهروئيش قادر و خهليفه سهرسوزيش، نه مانيش لهسه تاته بهرده کاني مزگهوت... لهژير دار چناره پيره که، له کاتي زيکر کردن... له گهل خه لکه که ی تری دهوره شيان... نه وانيش ديسان بانگيان دهکرد... لتي دهپارانه وه... به پالپشت و دالدهدري خو بيان دهيان ژماردا! و له تهک ناوی شيخ قطب الدين... ناوی نهو يشان دههينا! بهم رهنگه تا دههات سهرم لي دهشيوا، هه ره که ناوی نه وه دههات نه م هممو شتانه م به تتيکه لاوی دههاتنه وه بهرچاو، بيرم لي ئالوز دهبوو... ناچار سهرم دهله قاند، گيلانه ده م لتي بهش دهکرده وه، خو م له شته که هه مووی دهوارد... وهکو نه مهسه له يه له من جو دايي... په يوه نديتي که به منه وه نه بي... و!!! تاقه شتيک که له ميتشکمد... له دهروغندا جيگير بوو... ته نيا شتيک که له نه نجامي نه وه هممو رووداوانه و موعانات و... له ميتشک و دهروونم... له دل و ويژدانم نيشت رک بوو رکيتي که وه ره بوو له... باوکم، نه و رکه هه تا دههات له ناو دلندا... دهچه قي... په گي داده کوتا... هه ره چنده ده مکرد بزم نه ده کرا... بيله قينم... هه لي قه نم... ده ري بيتنم... له خو م دوو ري بخه مه وه، نه مه و... نه مه ش که ده بوايه منيش وهکو نه وان... وهکو نه وه هممو خه لکی ئاوايه... بيپه رستم... نوئيزي بو بکه م، روژووی بو له يتيک گري بده م... لتي بيپار تيمه وه... بانگي بکه م، هانا ي بو بهرم، له تنگانده هانا ي بو ببه م... لتي بترسم وهک شتيکی ترسناک لتي بترسم، خو م له وه بپاريزم زوير نه بي... تووره نه بي... نه وه کا وه بهر غه زه بي بکه وم!! له گهل نه م هممو شتانه... له سه رووی نه م هممو شتانه ش... ده بي خو شم بو، بي نه وه ی بير له وه بکه مه وه... که ته نيا هو يتيک بو نه م تتيکه لاوی و ئالوزي و سهر ليشيوانه بدوزمه وه، يان له و رکه گه وره يه ي بو باوکم له ناو دلندا روا بوو، به شيک له و رکه ش بده م به!! نه گه چي له سه ره تادا بزم روون نه بيه وه بو چ پتويسته بيپه رستم، بوچ ده بي خو شم بو، بو لتي بترسم؟ به لام له ناو دلنه وه... به راستي رکم لتي نه ده بيه وه... نازانم... بوچ نه وه... نه وه م بو نه دههات... يان دل م رتي نه ده دا... رکم لتي بيسته وه؟ رهنگه هه ره له بهر نه وه بو، که وهکو باوکم روو به رووی نه بيووم... وهکو نه مامله تم له گهلدا نه کردبوو، هو يه کی يه کسه ري وام بو نه گونجا بوو... که گه رای رکم له دهروندا بو نه و دايي، هه تا نه و روژي نايشه گولي هاوړ تيميان سواری ئوتومويله که کرد... برديانه شار... و له بهر چاوما... ونيان کرد!! نايشه گولي کچه هاو ته مه نه که م، که ته نها دل م بو نه و ده کرايه وه، له گوړه پانه که ی گوند، له وه له نه ی خو م... له نوئير... له باوکم و... له خوا... ده دزيه وه، له گوړه پانه که... له کو لان... له تهک نه ودا يريم ده کرد... متووی بيووم، نه ويش متووی من بيوو... هه ردو وکمان هوگري يه کتری بيوين، دل م ساواکامان بو يه کتری لتي ده دا، نه و روژي سواری ئوتومويله که يان کرد و... برديانه شار، نه و روژه بو شاييکی زور گه وره و فراوان... دلسارديتيکی تال... که لينيکی پر نازار... که و ته ژيانم... به وون بوونی له بهر چاوم، به ره ش بوونه وه له ژيانم، له ژيانی نه و ساته مدا، نو قره م لي هه لگيرا نارام نه ما، پتر له ژووره قورپتبه که ی خو مان و که متر له کو لان خو م ده دزيه وه!! کاتي باوکيشم له ماله وه ده رده چوو... يان وهرس ده بووم... و هه لم چنگ ده که وت، ده چومه پيش بانه که ی خانوه که مان، که دلنيش ده بووم... باوکم زو ناگه رپته وه، رام ده کرده سهريان و به رامبه ر گوړه پانه بچکوله که ی... هه مو روژيک له گهل نايشه گول گه مه مان لي ده کرد... راده وه ستام... تير له گوړه پانه که... کو لان ته سه که که وه راده مام، ده مديت منداله کان... وهکو هه مو روژيکی رابوردو... له هه لبه زين و رمبازی و گه رمه ی ياری دابوون... چاوم ده گيړان... که نايشه گولم نه دههاته بهرچاو، له سه ر چيچکان هه لده ترووشکام... نا هم هه لده کيشان، نا هم بو ره فقه وون بووه که م هه لده کيشان، بيرم ده کرده وه... له خو م ده پرسى:

- چو ن له بيرم ده چپته وه؟ نه و که لينه ی نه و له دهروونيدا پهيدا کردم، چو ن و چي پري ده کاتوه؟ تازه

دەتوانم ھۆگری كىتى بىم، كەنگى رەفلىقىكى ۋەكوئەو دەدۆزىمەۋە؟ ھەر دەنوزامەۋە... دەنوزامەۋە... دەتوامەۋە خەمم دەخوارد، ئىستاش كە تۇلازىك... ھەرزەكار، تەمەنم شازدە سالە و ھۆگری نەخشىن بووئىم، دىلم بەو بەندە، ژيانم بەھۆى ئەۋەۋە تامىك دەدا، خودا... خودايە بىسپارتىزى، ئەو كىچە خۆشەۋىستەم لى نەكەيتەۋە، لىم نەدۆرتىنى، ژيانم لى تال نەكەى، لام واىە ئەگەر نەخشىن وون بىكەم... ئىدى ھەۋاى گوندەكەم... ھەموو ھەۋاى عالەم... سىپەلكەكانم تىر ناكەن، ھەرگىز لە ژياندا تامىك ناچىترم، كەلىتىك... نەك تەنھا لە ژيانما... بەشكەم دەرزىكى فراوان لەناخى دەروونما... لە دىلدا... لە جەرگمدا دەكرىتەۋە... كە ھەتا ماوم... خوين و خىزا و بدەلىنى، تووشى كۆستىك دەبىم كە ھەرگىزاو ھەرگىز بەرگەى نەگرم.

* * *

ئەو رۆژەش رۆژتیکى خوش بوو، تازە لەبەهار دەردەچووین و پیمان دەنایە هاوینەو، ئاسمانى ساف... رۆژى وەك تۆپتیکى گەورەى زېرىن گرتبوو باوەش، باخچەکانى گوند وەك دەربایىتیکى سەوز، لەگەڵ شەبا، مۆنجى دەدا، مێرگولە... بنار چىای سۆرکیان رەنگینتر دەکرد، بەبۆنەى هاوینەو خەلکى گوند... تاک و تووک مائەکانیان دەگوازتنەو ناو باخچەکان، ئەو بارانە زۆرەى لە بەھاردا بارى بوو، شەقام و کۆلانەکانى گوندى شووشتبۆنەو، تۆپکەى سەفین بەفرى پیتو مابوو... لەبەر چاومدا ھەر بەسەرى مامزستا مەلا سەعیدی شىخزادە... دەچوو... ئەو رۆژە... خەلکى زۆر رۆژابوونە سەر تاکە شەقامەکەى گوندى شەق دەکرد، بەبەر دەرکى سەرادا تىدەپەرى، لەبەر دەرگای مزگەوتى گەورەو تا دار نومرە... گوندەکەمانى بەشار دەبەستەو، تەنیا ئۆتۆمۆبىلى مېر و جار جارەش ئۆتۆمۆبىلى عەسکەر بەو شەقامەدا تىدەپەرىن.

خەلیفە سەرسۆر... لەپیش مزگەوت... لەسەر چەقى جادەکە وەستابوو، شىرتیکى رووتى بەدەستەو بوو، نووکى شىرەکە... لەبەر تىشکى رۆژ... جار جارە بروسکەى دەدا، کەزىە سوورە درتێکەکانى بەسەر شان و تا چۆکى ھاتبۆنە خوار، پرچە تىکەل و گچلاوئەکەشى بەسەر نىوچەوان و ناو پشتىدا... پرش و فش و بلاوبووەو، دەم نادەم وەك نىرە عەلەشىش، بەلەنگە لەنگ لەسەر جادەکە دەھات و دەچوو، لەپیش کۆمەلەى دەرویشەکان نومايشى دەکرد، دەرویش قادرىش دوو زەرگەى لەم گوپ و لەو گووبى روومەتى گىر کردبوون، دوو زەرگەى سەر خرى پلپلەدار... نووکى زەرگەکان لەبن ھەردوو بناگوتى دەرپەربىوون، پلپلەى زەرگەکانىش... بەسەر کاژىر و روومەتەکانى دەلەرانەو. دەرویش جامىش لەناو قەدەوہە خوێ بەسەر پانایى دەمى شىرتىک داھىناوو، ئەمسەر و ئەوسەرى شىرەکە... لەدەست دوو دەرویشى سەرخرى قژدارى جھىلى نوستبوون، وەکو چۆن پەرۆ شوراو بەسەر رستەبىک ھەلئەوئاسى، دەرویش جامى... ئەناو بەسەر شىرەکەدا ھەلئاسرابوو، کۆمەلەى دەرویشى دیکەش لەسەر شەقامەکە زىکریان دەکرد، سەر و ملیان بەولاو بەولاو خۆياندا کەچ دەکردەو، لەسەر بەک پتە حەزەلبان دەکرد و ھەلئەقۆزىنەو، لەپاشان دیکەوتنە سەما کردن، دەستەبەکىش دەفیان لى دەدا، شىرو تىر و زەرگىان دەوئەشان... لىک نىزىک دەبوونەو... ھەتا لە دەورەى شىخەکەيان... شىخ قطب الدىن... بازەلبان دەکرد. بەکىک لەو دەرویشانە... لە پىر بۆ لای دەرویش جامى بەزى، بە نەرەنە... لە دوورابى دوو پم خوێ تى ھەلدا، سواری پشتى دەرویش جامى بوو، لە پاشان بۆى ھەلئاستایەو لەسەر پشتىوہ راوہستا، دەستى بە ھەلپەرىن و سى جرتەكى لىدان کرد، دەرویشى تىش بەسەر نووکى شىرەکەى کوور ببووەو، نووکى شىرەکە لە کارىتەى پشتى رووتى ئاودىو ببوو، وەك چووژەرە پىواس سەرى ھەلئابوو.

لەسەر سواندەى خانووەکانى ھەردوو لای شەقامەکە، ژن و پىرئىژن و کچ و مندالانى ئاوابى... وەکو پۆلە مەلئىکى رەنگاوپرەگ... لى ھەلئىشتبۆن، سەبرى ئەو بەزم و ھەراپەلبان دەکرد... ھەندىکىيان سەلەواتيان لى دەدا... ناوى خودايان دەبرد:

– ئەللا... ئەللا... ھەى ئەللا!!!

قەمەرە تەنتەکەى شىخ قطب الدىن... شىخى گەورە، لەگەڵ لۆرىتیکى شلوق و شەت و خوار... لە نىزىک دەرگای مزگەوت... لە رۆخ شەقامەکە وەستابوون، نازانم بۆچ لۆرىکەم ھەر بە پىرە بارگىرەکەى مالى ھەيدەرى دەشوبھاند، نەرۆھۆرى دەرویشەکان... بانگە بانگ و غلبەى رۆخ و سەر شەقام و گوئ سواندەکان... ھىمنى گوندەکەيان دەشلەقاند، زەماوئەندەکەى رۆژى بەزاو بوونى کوپى مېربان دەھىنامەو

بەرچا. سۆفی و سووی... باوکی ئایشه گولتی... کچه رەفیقه خۆشه ییسته کهم له گەل پوور رابی دایکی ئایشه گول... له تەنیشت یەک بە جودا... دوور له کۆری هەرایه که... له زارکی ئەو کۆلانه تەنگه بەرهی... دهگه یشته زنجه که یان... لیبی و هستا بوون، کچه بچکۆله که یان خستبووه ناوین خۆبانه وه، هەر یه که یان بالئیکی لی ئالاندبوو!... به سهرسامی و په شینوی سهیری کچه که... هه رایه که ی سهر شه قامیان ده کرد!!... ههردووکیان هه په سا بوون، هه که چاوم به ئایشه گول کهوت... فه راموشییک دایپوشیم، خۆشییک په ریه دلمه وه، بئ ئەوهی بیه له هیچ شتی بکه مه وه، وهکو پۆژان به راکردن به گوپ رام کرده لای... هه زه م ده کرد دهسته خوشکه کهم بدوینم... چاوه نوار بووم، ئەویش که چاوی به من کهوت وهکو پۆژان به راکردن به پیرمه وه بی، به لام کچۆله خۆشه ویسته کهم له جیگا که ی نه جوولا، چومه نزیکیه وه... چاوم تیبی نز کردنه وه، ئایشه گول به دهستیکی لیچکی کورته که که ی باوکی و به دهسته که ی تریشی لاچکی چارۆگه که ی دایکی گرتبوو... پاش که میک... سه ری هه لبری... چاوی له چاوی من ئالاندن... هه ندیک جولا په وه... ده بهه ویست رووی خۆی به چارۆگه که ی دایکی... دایپوش... پتر خۆی به دایک و باوکیه وه جیه کرده وه، وهکو ترسی ئەوهی لی نیشتی... یه کییک بیفرینن و له ناو نامیز و بن بالی دایک و باوکی دووری بخاته وه.

پتر لیبی چومه پیتش... ده مه ویست خۆی تی هه لسووم... وهکو جاری جارن... خۆی تی هه لسووم... دهسته بچکۆله که ی بگرم... بۆ ناو رەزان رای فرینم، ئایشه گول... تاسا بوو... لیبی و لهشی ده له رزین... به سامگرتووی گلینهی چاوه کانی زوو زوو گه وزیان ددها، سه بریکی دمه نه که ی سهر شه قامی کرد، چاوی بۆ لای من گوازتنه وه، سووراییک په ریه روومه ته کانی و به ئاسته م بۆم گرژیه وه، به چا بانگم کرد... له پ... و به بئ دهستی خۆی؛ به توندی جولا په وه... خۆی هه لته کاند، هه ولی دا له ژیر بالی دایکو باوکی... ده رپه ری!! ویستی رابکاته لام، که دایک و باوکی به مه سه سیان، بئ ئەوهی له جیگا کانیان بچوولینه وه، وهیا سه بریکی کچه که یان بکه ن، یان ته نانه ت بیدوینن، به گورجی ئالقهی دهسته کانی سهر شانی کچه که یان وه بییک هینا په وه... و توندیان کرد... بۆ ئەوهی ریگای نه دهن له ناوینیان ده رچن و بیته لای من، ده مه ویست خۆی تی هه لسووم، پتر لیبی نزیک بیه وه، دایک و باوکی خۆیان له چۆنیه تی من بوارد چاوم له چاوی ئایشه گول خشانده وه، به چا بانگم کرده وه:

- وه ره... ئایشه گول... وه ره بچینه گه مان.

- ده ی... وه ره ئایشووک... وه ره بچینه ناو ئەم زه ماوه ندی سهر شه قامه که، ده ی... ئایشووک... ده ی.

- ئاه... ده ی دیا ره ئایشووک لیم تۆراوه... لیم زویر بووه، نایه وی وهکو جارن دوو به دوو گه مان بکه ین... وهکو جارن له میترگه که یه کدی بگه وزینن... وهکو جارن...

به یانیه که، خه به ریک له گوند بلا بووه وه، خه لک له کۆلانه کان باسیان ده کرد، منداله کانی گه ره ک... له گۆرپانه که بۆ یه کتریان ده گتیرا په وه، منداله کان له دایک و باوکی خۆیان بیستبوویان، ده یانگوت:

- دایکی جه مال... هاتۆته گونده که مان!

ئیمه مناله کان له یه کتریمان ده پرسی:

- دایکی جه مال چیه؟

- دایکی جه مال... دایکی جه مال، چۆنه؟

به سه ره سویری که وه... ئەم پرسیارانه مان به یه کدی ده گوتنه وه!!... و دووباره مان ده کردنه وه، تا له دواییشدا که وه لامی که مان وه چهنگ نه ده کهوت، به رووی یه کتری ده تریقا په وه، خه به ره که مان له ناو

گه رمه ی یاری ده توایه وه و... له بیری ده چوو .

رۆژتیک قادرۆکی ره فیکم... سه ری هینایه بن گویم و له سه رخۆ به گویم چرپاندی :

- بایم ده بگوت... دایکی جه مال میوانی مودیر به گه ، میوانی «ئه حمه د شه سخان»!!

هه موو منداله کانی گه ره ک... له ده وره ی قادرۆکی ره فیکمان... کۆبووینه وه ، که ئه و گوئی شه سخان .
هه موومان به ده نگ... به ده نگیکه یی به رز دامانه پیکه نین و تریقایینه وه ، و به به کجار بانگمان ده کرد :

شه سخان... شه سخان... ئه حمه د شه سخان!!

ئایشه گول له رۆخی گۆره پانه که ، دوور له ئیمه... به ته نیا وه ستابوو ، گوئی له مرغه مرقه ئیمه
راگرتوو ، پیکه نین کشایه ناومان ، که گه بشته ده وره ی قادرۆک... ده ستیکه یی هه لپری و بانگی کرد :

- چۆن هه تا ئیستا نازانن دایکی جه مال... کتیبه ؟

- راوه ستن... پیتان بلیم ... دایکی جه مال کتیبه ؟!...

وه به بی ئه وه ی چاوه نواری رای ئیمه بکات ، یه ک دو جار له گۆره پانه که... له یزی و هه لبه زی ، به
له یزینه وه ده ستی به گۆرانی گوتن کرد :

هه ی ئاغه و... ئاغه و ئاغه

بۆم تیکه جه رگم داغه

چاوت پیاله ی قۆنیاغه

ئه و به یانیه ، ئایشه گول... به ده ده نگه منداله نووساوه که ی ، به ده نگه ناسکه که ی ، گۆرانیه که ی دایکی
جه مالی گوته وه :

هه ی ئاغه و... ئاغه و ئاغه

چاوت پیاله ی قۆنیاغه

مانگ له ئاسمان راوه ستاوه

ئه ستیران ده وریان لیداوه

یاری خۆمه ولیم تۆراوه

بۆم تیکه و جه رگم داغه

په لاماری ده ستی یه کتیریمان دا به را کردن... به هه لبه ز هه لبه ز... له کۆلانه که ی به رده رکی سه را...
سووراپینه وه... بامان دایه وه لای قوتابخانه که ، له ویشه وه... سه رکه وتین تا کو ته ختاییه که ی پیش مالی
مودیر به گ ،... نه وه ستاین ، منداله کانی دیکه ش به دوومانه وه... ده به زین ، له به ر به زینه وه... گۆرانییان
ده گتیراپه وه :

بۆم تیکه جه رگم داغه... هه ی ئاغه و... ئاغه و ئاغه

له قورنه نیک... خۆمان دایه پال دیواری مالییک... روومان له ده رگای مالی مودیر به گ کرد .

ئه و رۆژه هه یینی بوو... قوتابخانه نه بوو ، کۆمه له مندالیکی گوندی له سه ره کۆلانه کان...
هه ندیکیشیان له گۆره پانه به کۆله که ی پیش مالی مودیر به گ لی وه ستابوو ، ئه وانیش چاویان پرپیوه
ده رگای ماله گه وره که ! هه موومان چاوه نواری دیتنی دایکی جه مال بووین ، دهم ناده میش چاومان
ده گوازته وه لای ئه و دوو زه لامه که ی که له به ر ده رگایه که وه ستابوو ، جله وی دوو ئه سپیان به ده سته وه

بو، ئەسپەکان ھەر يەكەيان كۆچكەيىكى بە گولبىنكى لەسەر بو!! گولبىنگە رەنگا ورەنگەكان... بە دەورەى سەر و دەم و چاويان... بلاويوونەو، زىنى سەر پشتيان بريقەيان دەدا، بەبىن وەستان كلکيان ڤادەو ەشاندا و دەياندا لە لاتەرۆك و لە لارانيان، لە پىر سميان لە ئەرزەكەى بەرپيتيان دەكوتا، سەريان دەلەقاند... فرمەيان لىو ەهات، دوو زەلامەكانيش پتر جلهويان توند دەکردن، ھەوليان دەدا بيان وەستين.

زۆرى پىن نەچو دەرگای مالى موديرەگ كرايو، ژنيكى كەلەگەتى پرى سوورو سىپى لى بەدەرکەوت، جلکى ئەلمۆدەى، لە بەردابوو، مندالەكان... بەسەر سوورماوى... ھەموو بەيەكەو بانگيان دەکرد:

- ئەو ەبە... دايكى جەمال... ئەو ەتە... دايكى جەمال.

قادرۆكى ھاو پيشم گوتى:

- ئەرى وەللا... باوكم دەيگوت دايكى جەمال ژنيكى جوان و دەنگ خۆشە!!

دوو زەلامە مەيتەرەكان... بەتوندى لە ئيمەيان و ەراخورى، مندالەكان... بە ترسەو ەكشانەو ە دواو، ھەندىكيان ھەلاتن و خويان شار دەو، لەبەر ھەلاتنەو بانگيان دەکرد:

- كورە... راکەن... جاندار ە پسمان دەكەن.

من و ئايشە گول خۆمان لە پەناى سيلەى خانو ەكەى (مام بەكرى تريان كەر) مات دابوو... رامان نەكرد... ئارەزوومان بوو ديمەنەكە بيبين. ترس لە منيش نيشتبوو، سەرم برده بناگوتى... ئايشە گول، بەدەنگيىكى لەرزۆك لىم پرسى:

- ئايشۆك... ئيمەش نەرزۆين؟

ئايشۆك... چاو... و ھەموو بىرى بە ديمەنەكەى دايكى جەمال و مەيتەرەكانەو بەند ببوو، گوتى لە پرسىارەكەم نەبوو... وەلامى نەدامەو.

موديرەگ... لەدواى دايكى جەمال بەدەرکەوت، كە گەيشتە بەردەرگا دەستى دايكى جەمالى گرت، بۆ لای ئەسپەكان چوونە پيش. ئەحمەد شەشخانى... موديرەگ... قامچيەكى ريشاوى دريژى بە دەستەو ە بوو... تا گەيشتە لای ئەسپەكان... قەمچيەكەى لە پانتۆلەكەى دەدا، وەكو بيبەوى تۆزى لى دابووشينى. ئەو مندالانەى لەو ناو ە مابوون... كاتى چاويان بە موديرەگ و بەقەمچيەكەى كەوت... ڤاپەرين... بلاويان لى كرد، لە ترسانا... لە سووچى كۆلانە تەسكەكەو... ھەندىكيان بۆ ناو گوند و ھەندىكيشيان بۆ لای دپرە... تيبان تەقاند!!... من و ئايشە گوليش... لە پەنا سيلەكەو خۆمان مات دابوو، لەو جيتگايە نەجوولايين، ئاورپىكمان لە تەختاييەكەى بەر مالى موديرەگ دايەو، مەيتەرەكان ئەسپەكانيان زەوت دەکردن، ئەحمەد شەشخانى موديرەگ... ئاميزى كرده دايكى جەمال، بۆ سەر زىنى ئەسپە سيبەكە بەرزى كردهو، مەيتەرەكە، بەدەستىك لاركيى ئەولاي زىنى ئەسپەكەى توند داھيتابوو، دايكى جەمال... دەستىكى ھاويشتبوو سەر مىلى موديرەگ، بەيارمەتى ئەم... ھەلمەتتىكى دا... تا لەسەر زىنى ئەسپەكە قيبت بوو، ئەحمەد شەشخان پيىەكى خستە ناو ركيى و مەيتەرەكەش پيىەكەى ديكەى و... لغاوى دايە دەست، دايكى جەمال بەرزەيىكەو دەپروانيە دەوربەرى خۆى و بەئاستەم سەرتكى بۆ ئەحمەد شەشخان دانەواند، بەرووى گەشايەو.

مەيتەرى دوو ەم، ئەسپە بۆرەكەى بۆ موديرەگ ھيتايە پيشتر مودير بەگيش... لەپر وەك

که رویتشک... فرتکتیکی هه لدايه سهر ئه سپه که، پتیه کانی خستنه ناو رکیتف، قه مچییه کی به ئاسته م له که فه لئی ئه سپه که... دا و که و ته دواى ئه سپه که ی دایکی جه مال.

من و ئایشه گولۆ زۆر به و دیمه نه دلخۆش بووین، که دایکی جه مال و مودیریه گ بۆ سهر شه قامه که شوپوونه وه هه تا چاو بری کرد... سه یرمان کردن، سه یری یه کترمان ده کرد... بۆ یه کدی ده گه شاینه وه، که ئه وانیش له چاو بز بوون به دیلانێ و هه لبه زین، به ره و مال گه راینه وه، ئایشۆک له رتگا ئه و نه ده که یف خۆش بوو، له گه ل ههر هه نگاو نانیک ئاو رتکی لێ ده دامه وه، بزیه یکی له لیه کانی ده باراندن، ده سستی یه کترمان توندتر گرت، بامان دایه وه لای گردی دپیره، به گرده که هه لگه پراین، له بهر راکردنه وه... به هه ناسه برکتی... هه ردوو کمان پتیه که وه گۆرانیه که ی دایکی جه مالمان ده گوته وه:

مانگ له ئاسمان بیست و سبیه

له سهر سینگت ئه لف و بپیه

هه تا ده مرم ته مام پتیه

بۆم تپکه جه رگم داغه

هه ی ئاغه و... ئاغه و ئاغه

ئینجا به سهر گۆری «خه زولاس» به ره و مال شوپوونه بوینه وه و به رووی ییکدی بزهمان ده کرد... و ده تریقا یینه وه!

دیسان به په رۆشه وه... چاوم تپکه لای چاوی ئایشه گولۆ بوون، دایک و باوکی به ده سستی خۆیان... ئابله قه یان دابو، ماوه ییک لێ و ورد بوومه وه، زۆر خه م له وه ده خوارد که دایک و باوکی وه ها گرتو یانه، نایه ل ن بچوولتیه وه... نایه ل ن بپته لای من و پتیه که وه بچینه یاری.

به چاو بانگم کرده وه:

وه ره... ده ی! وه ره گولۆ!

- وه ره... با بچینه یاری، منداله کانی گه ره ک کۆیکه یینه وه.

چ ده نگدانه وه ییک له گولۆ نه بوو!!

سه یرتکی ترم کرده وه، وه کو له ناوین دایک و باوکی به سترایپته وه... سندهم کرابن، جوله ییک لیه نه هات، نه ییتوانی ته کانیکی دیکه بداو رابکا ته وه لای من، منی هه قاله خۆشه ویسته که ی... له تاوان چاوم له فرمیتسک زان، له گه ل خۆما ده مگوت:

- ده بن ئایشه گولۆ لیم تۆرابن؟

- بۆچی به بانگی چاومه وه ناین؟

ئایشه گولۆ به چاویکی پر ترس سه یری کردم، خوزیکی قووت دایه وه، به لام بۆم نه گه شایه وه، له پاشدان هه ندیک جوولایه وه، جیتی پتیه کانی گوازتنه وه، بۆ ئه وه ی لاچکه چارۆگه که ی دایکی پتر به سه ر رووی خۆیدا بکیشن و روه ساواکه یم لێ بشاریته وه.

- ئای ئایشه گولۆ... خۆت له من ده شاریه وه؟

- خۆت له شپۆکی هاو ریت ده شاریه وه؟

له دلێ خۆمدا... گله یم لێ کردن و دیسان به چاویش بانگم کرده وه:

باچینه... رەزان، وەرە... وەرە باچینه ناو رەزان!!

بەلام ئايشۆك گوتی له دەنگ و سروەى چاو... و دلم نەبوو!!، رووی خۆی شارذبووە، هەموو لەشى خۆی لێ شارذبوومەوه، بە يەكجاری خۆی لەپەنا چارۆگى داىكى و لچكە كورتهكه شوڤرەكەى باوكى... بزر كرڊبوو، تەنھا پتیبە خواسەكانى دەهاتنە بەرچاو... پتیبە رووتەكانى بەشە قامەكەوه نووسابوون... پەنجەكانى بە پەله دەجوولانەوه و سەرۆژتیری پین دەکردن، جار جاریش لەپەر دەرزیتىكى دەخستە سەر پۆشەكەى داىكى و هەردوو چاو... و لووتى بەدەر دەخستن، چاوەكانى له درزەكەدا كوسك دەكران، ئاھ... ھ....

- رۆژەكەى، لەسەرى كۆلان... چاومان بە مام مستۆكەوت، مام مستۆئەو رۆژە كە لەمن و ئايشەگول وەرادهما، ئەویش چاوى كوسك دەكران!!

تەماشاشا كەردنەكەى ئەو رۆژەى مام مستۆ، زۆر وە چۆنیه تیهكەى ئيميرۆى گولتیبى... ھاوړى خۆشەويستەكەم دەچوو، ئەویش... كە ئيمە... من و ئايشەگول و مندالەكانى ديكەى گەرەكى دەديتن، بان لەپەر لە سووچى خانووكەوه دەردەكەوت و رووبەر و پوومان دەهات، بە ترس و شەرمەوه سەيرى دەكردين!! بە دوو چاوى بربسكەدارى كوسك، لە سووچەكەوه... ئاورىكى لێ دەداينەوه، بە ترسبىكەوه تەماشاشاى دەكردين، پتیبە ئەوێ هەنگاوهكانى گورج بكاو بۆ ئەوێ بە پەله رابكاو... خۆيمان لێ بشارتتەوه، ئەو رۆژەش كە من و ئايشەگول... لەسەرى كۆلانەكە... رووبەر و پووى بووين، وەكو جارى جارن، چاوەكانى كوسك دەكران!! هەندىك سەنگرايهوه و بەرەو پاش بووه، باى دايهوه كۆلانەكەى ديكە و لەپتیبە چاومان وون بوو.

من و گولتیبى هەفالم، ئەو چۆنیه تيهكەى مام مستۆمان زۆر پین سەير و سەرسوڤهينەر بوو، نەمان دەزانى هۆى چيبە، بەم رەنگە سەيرمان دەكا و خۆمان لێ دەشارتتەوه.

تا چەند سالتىك تپپەرى، ئەوكاتە زانيم كە مام مستۆ بە دزى تاوانبار كرابوو... موديربەگ و قۆميسپيريش، بەفەرمان و بە شاهيڊى مير و لەسەر داواى مير، مۆرى دزبان لێ داڤوو!!

هەتا ئەو رۆژەش كە موديربەگ و قۆميسپير، بەفەرمان و شاهيڊى مير، ئەو مۆرە نەحسەى لێ بەدن، مام مستۆ، وەكو هەموو پياوہەكانى گوند... ئەویش خۆى بە پياو دادەنا، خەلكەكەش، ئەوانيش مام مستۆيان بە پياو دەژمارد، وەك هەموو پياوہەكانى ديكە رەفتاريان لەگەل دەکرد و رەفتارى لەگەل دەکردن، گوندەكەى خۆى خۆشەويست و خەلكەكەشى بەخزمى ناوايى دادەنان و ريتزى دەگرتن، ئەوانيش بە خزميان دەناسى و ريتزيان ليدەنا، هەموو رۆژتېك لەگەل تاريك و روون دەچوو مژگەوتى گەرە و نوپزى جەماعەتى دەکرد، بۆ نوپزى شيتوانيش، هەر لە مژگەوت لەگەل خەلكەكەدا هەتا نوپزى خەوتنان دادەنيشت و كە وەعزى مەلای مژگەوت تەواو دەبوو، ئينجا بەكۆمەل لەگەل خەلكەكە... لە زاركى مژگەوت دەهاتە دەرەوه و بەرەو مائەكەى هەلدەكشا، مام مستۆ بە نيوچاوانتېكى بلند دەهاتە بازارە بچكۆلەكەى گوند و... لە چايخانەكە... لەسەر تەختە دارەكەى پتیبە جامخانەكە... بەرامبەر دەرگای سەرا دادەنيشت، لەگەل ھاوہلەكانى... باسى بەفر و باران دەغل و دان و باخ و رەز و ... ميوەو گاوگۆل و... چاندن و كاروانى دەشتى هەولتير و جوولانەوہى كۆچەرەكان، باسى راو و شكار و كەو و كەو بازى دەکرد، دەنگوباسى ناوچەى دەبيست و دەيگيترايهوه، وەكو ئەوانيتير قەننەشى دەكيتشا، لە توتنە بۆندارەكەى شاورى دادەگرت، مژى قوول و قومى توندى لێ دەدان، دوکەلەكەى بەتین... بەرەو ژوور بلاو دەکردهوه، كاتى لە دانيشتن و لە چايخانەكە تير دەبوو، بەگورجى لەسەر كورسيهەكە هەلدەستا، ناوى خۆى دەهيتنا،

پروایی به خۆی و خۆشه‌ویستی بۆ... ئەوانی دیکەى دانیشتونى چایخانه‌که... ئاورپىكى له ده‌ورهى ده‌دايه‌وه... ئەمجا به هه‌نگاوى رىك ده‌چوو كه خدره‌سۆزى چايچى، ده‌ستى بۆ باخه‌لى ده‌برد، پارەى چايه‌كه‌ى ده‌هاويشته سهر سينييه‌كه، زۆر جارى وا ده‌بوو چاي چەند براده‌رىكى وىتر ده‌کرد و خواحافىزى ده‌کرد و له چايخانه‌كه ده‌رده‌كه‌وت، ئەو... خه‌لكى به پياو... به ئينسان ده‌زانين ئەوانيش... ئەويان به پياو... به ئينسان داده‌نا، وه‌هاش مامله‌تيان له‌گه‌ل يه‌كدا ده‌کرد، هه‌تا ئەو رۆژه نه‌حسه‌!

رۆژىك له گوند بلابووه‌وه، كه دوكانى حه‌سه‌ن عاره‌ب براوه‌!! شتومه‌ك و ئەودى تىپيدا بووه... هه‌مووى لى دزراوه، ئىتر ئەحمەد شه‌شخانى مودىر... قه‌مچيه‌كه‌ى خسته كار، كه‌وته گيان خه‌لكى گوند، ئەو خه‌لكه‌ى مودىر يه‌گ... هه‌ر له‌به‌ر خاترى مىسر ئەويش رىكى لى ده‌بوونه‌وه و هه‌ر ئەوانه‌ش تووشى جه‌زه‌به و نازار و شەق و شوللاق و قامچى مودىر به‌گ و قۆمىسىر و جانداره‌كان بوون. ئەحمەد شه‌شخان... وه‌ك شىر به‌سه‌ر ئەو خه‌لكه‌دا ده‌ينه‌راند:

- ده‌بى دزیه‌كه ئاشكرایى... ده‌بى دزه‌كه بناسرئ!!

تا له ئەنجامدا، دزیه‌كه به‌سه‌ر مام مستۆ ساغ كرايه‌وه!!

به‌لام بۆچى مام مستۆ؟ مىر زۆر له مێژبوو... له مام مستۆ داخدار بوو، ئەم مام مستۆيه يه‌كه‌م كه‌سێك بوو خۆى له تانۆكى مىر خشانده‌بوو، سه‌رشیتانه‌ى خه‌لكى گونديش بوو كه جخره پىرۆزه‌كه‌ى نىوان گه‌وره و بچووكى... ئاغا و مسكىنى به‌زانده‌بوو... له مىر هه‌لقۆزىبووه‌وه، به‌ربه‌ره‌كانى له‌گه‌لدا ده‌کرد، هه‌رگىز رىكى نه‌ده‌دا پارچه زه‌ويه‌كه‌ى لى زه‌وت بكرئ و مىرى مىران قووتى بدا، مام مستۆكه ده‌گه‌يشته ئىسكى... به‌بى په‌روا له‌ناو خه‌لكى گوندى هاواری ده‌کرد:

- مه‌گه‌ر لاشه‌كه‌م له‌ناو زه‌ويه‌كه بگه‌وزئ... خوتنم تىكه‌لاو خاكه‌كه‌ى بى، مه‌گه‌ر ئەو چاوانه‌م پىر له خۆل... ده‌نا... ئەو ده‌سته ده‌شكىنم مشتىك له خۆله‌كه‌ى بدزئ!!

ئەم قسه‌يه‌ى مام مستۆش گرگه‌فنىك بوو، هه‌رگىز لى قبوول نه‌ده‌كرا، جگه له‌مه‌ش، خه‌لكى گونده‌كه‌شى له‌مىر... بى شەرم و هار ده‌کرد، ئىدى مىر له هه‌لىك ده‌گه‌را، لووتى مام مستۆ بشكىنى و له‌برىتى هه‌يه‌به‌ته شكاهه‌كه‌ى خۆى، بىخاته چالنىك هه‌رگىز رزگارپوونى بۆ نه‌بى.

ئەوه‌بوو... كه خه‌به‌رى دزىنى دوكانه‌كه‌ى حه‌سه‌ن عاره‌ب ده‌نگى دايه‌وه، چوار پياوى مىر، به قورعانى پىرۆز، به‌سه‌رى مودىر يه‌گ، به جوبه‌ى موباره‌كى شىخ قطب الدين... سوئندىان ده‌خوارد... مام مستۆ دوكانه‌كه‌ى پرپوه!! هه‌ر كه‌لوپه‌لى دوكانه‌كه‌شى دزبون.

هه‌ر چه‌نده خه‌لكى گونده‌كه‌مان، پروا بىيان به‌م شاهىد و به‌م سوئندانه نه‌بوو، مام مستۆيان باش ده‌ناسى كه پياوئىكى حەق و ره‌قه، راستگۆ و راست رۆيه، به‌لام چ كه‌سێكيان جورته‌تى ئەودى نه‌ده‌کرد، ده‌نگ به‌سه‌ر ده‌نگى پياوه‌كانى مىر به‌رز بکاته‌وه، يان قسه‌يىك به چاكه‌ى مام مستۆى بى تاوان بکهن.

- چوار شاهىدى زه‌به‌للاح... خاوه‌ن سمىل... ئىتر چى؟!

- سوئند به جوبه‌ى پىرۆزى شىخ قطب الدين... به‌سه‌رى مودىر يه‌گ، هه‌ر نه‌بى مودىر يه‌گ، حىسابى قه‌درى سه‌رى خۆى ده‌كا، گوتمان ئەوا جوبه‌كه‌ى شىخى گه‌وره... پارچه په‌رۆيىكه، هه‌زار تۆز و قىرۆزى لى نىشتوه، هه‌زار ئاوى پاك و پىسى ديوه، به‌لام سه‌رى ئەو خۆ نه‌سه‌لكه پياوئىكه و نه پارچه فاسۆن!! به‌م رده‌نگه، مىر به‌گه‌وره‌بى خۆى... هه‌روا مودىر يه‌گ و قۆمىسىر يىش... مه‌لاى مزگه‌وتى گه‌وره‌ش...

ئەمانە ھەموویان پیکەو پەریاریان دا کە دز لە مام مستۆ بەولاولە کەس نییە، ئیتر قسە ی زیادی بۆ چیبە، یان ئەوێ لەناو دلی رەش و رووتە کە خەلکی ئاوا بییە... سوودی چیبە؟

مام مستۆ گیرا، خرایە گرتیخانە ی سەرا، چەند رۆژتیک لە گرتیخانە کە مایەو، ھەتا رۆژتیک... قۆمبیسیر بە خۆی مام مستۆی لە بەندیخانە ھینایە دەرەو... ملی گرت...، رای کیشا... تا لە مەیدانە بچکۆلە کە بەر دەرکی سەرا لە تەک کەرتیک!... سندمی کرد.

رۆژتیک بە ھار بوو، رۆژ نامبزی لە کەمەری سەفین وەرھینابوو، مەیدانە بچکۆلە کە... لە مام مستۆ و کەرە کە بەولاولە کە سبکی لێ نەبوو، باشچاوەش و پۆلیسەکان... خۆیان لە دەمە گەرە کە ی سەرا ناخنی بوو، جار جارە یەکیکیان ملی درپژ دەکرد، سەیری گۆرە پانە کە ی دەکرد، مریشکە کە لە گەل جوو بەلەکانی... لەناو قاچ و قولی کەرە کە... لەناو تەرس پیکنیان دەکرد، مریشکە کە... لە پەر پەلاماری کۆمەلە پاساریە کە ی دەدا... کە لە دەروویەری کەرە کە تیک قۆزئابوون، پاساریەکان لە گەل ھیرشی مریشکە کە ھەل دەفرین، خۆیان بە سواندە ی سەرا و خانووەکانی دەورە ی گۆرە پانە کە دەگرتەو، دیسان دادە بەزینەو گۆرە پانە کە، دوو کۆتر لە سەر پۆیە ی دارتاو کە زلە کە ی رۆخ سەرا ھەلنیشتبوون، لە پەر ھەلۆیە ک... لە چیا بەرزە کەو... وەک بروسکە ییکی رەش، دایە ئاسمانی گوند، ئەم سەر و ئەوسەری گوند تێدە پەری، لە سەر مەیدانە بچکۆلە کە، چەتری بالەکانی... وەک پاوان بلاو دەکردنەو، ماو ھیبیک لە ئاسمان دەچەرخێ و لە سەر یەک دە ی چریکاند:

جرپر... جرپر... ررررر.

مریشکە کە دە ی قیژاند و جوو بەلەکانی لە ژێر بالەکانی کۆدە کردنەو، کۆترەکان ھەل دەفرین بۆ ناو جەرگی باغچەکان نقووم دەبوون... چۆلە کە کانیش فرەیان دەکرد، خۆیان لە بن سواندەکان دەشاردەو. من و ئایشە گۆل و کۆمەلێک مندالی گەرە ک، لە سەربانی خانووە کە ی حاجی حەسەن، خۆمان مات کردبوو، لە گەل چریکە ی ھەلۆیە کە دەترساین و پتر خۆمان بەزەوی بانە کەو دەنووساند!...

قۆمبیسیر ھاتە دەرەو، رووی کردە باشچاوەش و پۆلیسەکان... لە گەل قسە کردن... دەستتیک رادەو شانە و سەیری مام مستۆی دەکرد، لە پاشدان بە دەنگ بە سەر باشچاوەش و پۆلیسەکاندا نەراندى: - کوان ئەو قەحپە بابانە... برۆن بانگیان بکەن... برۆن کۆیان بکەن... پۆلیسەکان بە ناو گوند وەر بوون.

ئەو رۆژە تا نزیک نیوەرۆ... مام مستۆ و کەرە کە... گۆرە پانە کە یان داگیر کردبوو!... پۆلیس وور دە وور دە خەلکیان کۆدە کردەو، کاتێ خەلکە کە... مام مستۆیان بەم رەنگە دەدیت، بە سەر سورماوی چاویان تێ زەق دەکردنەو.

قۆمبیسیر دیسان ھاتە دەرەو، سەیرتیک چۆنیەتی مەیدانە کە ی کرد، قەمچیتیک لە لارانی خۆیدا، قەمچیتیک دیکەشی لە جزمە قایشە کە ی گیرکرد، رووبە رووی خەلکە کە ھاواری کرد:

- ئیستا جەنابی مودیر بەگ... موحا کە مە ی ئەم لە خوانە ترسە دەکا!

وہ قەمچیه کە ی... لە گەل دەستتیک بۆلای مام مستۆ رایەل کرد!...

لە پاشدان گوتی:

- ئەوێ حەلال و حەرام لیک ناکاتەو... دەست بۆ مائی موسولمانان درپژ دەکا... دەبی دەستی بپری

و سزای خۆی وەر بگری!

خه لکه که سهریان لی تیک چوو بوو، نه یان ده زانی چ په یوه ندی تیک له نیوان مام مستو و... دزیه که و... له نیوان نه و گوی درتیه دا هه به؟! .

- ده بی گوی درتیه که، په یوه ننداریک بی له موحا که مده؟! .

- ده بی که ره دتیزیش شاهید بی؟!... نه که و ابی... ده بی لای کن بی... لای مودیریه گ و قومیسیتر... یان، لای مام مستو... کراو به دز؟ .

- یان... په رنکه که ره که ش تاوانبار بی؟ په رنکه... شتیکی... تاوانتیکی کرد بی!... دنا بوج له گه ل مام مستو... موحا که مده که ری؟ به یه که وه له و گوی مه که مده یه سندم کراون؟

کاتی که مام پرسیارانه، له میتشک و دهر وونی خه لکه که بلقیان دده ایوه، که ره دتیز... وه کو نه با بی و نه باران... وه کو هیتج نه قه و مای، نه و هه گوی ده له قانندن، کلکی باده دا... زور به سه بری و له سه رخو، سه ری هه لده بری، سه بری دهر ووه ری خوی دهر کرد... یان سمی له نه رزه که ده کوتان، دمی بو پنجه گیایتیکی روخ گوره پانه که درتیز کرد، هه ولی دده پنجه گیایه که هه لیلووشی، به لام نه ونده کورت سندم کرابوو، دمی پی نه دده گه یشت، له هه ژمه تان هه رهیسه که هیسه کی دهر کرد، تا له پر... شریقه ی زهرینی له دیواره کانی سه را... هه لته روقیه وه.

مام مستو ش، سه ری دانه واند بوو، کومه لیک خه م و په ژاره... و شه رم گرتیویانه ناوخو، په رنگی هه لیزر کابوو، بی نه وده ی سه ر له خه لکه که و له دهر ووی خوی هه لیری، لیتی ده جوولان... مرته بیکی دهر کرد، له پاشدان... مرته که ی بوو په دنگیکی نووسا و... وورده وورده به رز دهبوه... گه ورتتر دهبوو... نه مجا به روخساریکی گرز... سه ریکی هه لیری... سه ریکی بو هه و هه لیری و به هه مو هتیزیه وه نه راندی:

- خودا... ده زانی من به ریم... پاکم... چ ناگاو خه به رم له و دزیه نییه!

له پاشان که میتک هیتن بووه و گوتی:

- خودا... سه به ب کار... بگری... خودا حه قم به حه ق بکا.

- خودایه... خوت ده زانی، من له و تاوانه به ریم، هه ر خوت ساحیتی شوکر بو هه موو خیر و... بو هه موو شه ر و به لای بیکی که لای تووه بیت!!

مام مستو سه ری دانه واند وه، پیش نه وده ی سه ری داگریته وه، به سوچی چاو... به په شتیوی... سه ریکی که ره که ی کرد، نه ی ده زانی مه به ست له راگرتنی... له مه ی دانه دا... و له ته ک نه ودا چی بی؟! .

زوری بی نه چوو... مودیریه گ... له زارکی سه را هاته دهر وه، نه و خه لکه ی له و دهر ووه ره وه ستا بوون، به بی دهنگی و سه رسورمای سه بری دیمه نه که یان دهر کرد، بی نه وده ی بو لای نه وده بچن که موحا که مده که. به چ جزریک کوتابی پی ده هتیری، که له پر... ته لعت نه فندی قومیسیتر به دهر که وت، ملی وه ستا حه مه عه لی به ریه ری گرتیوو، بو مه ی دانه که په کیتیسه دهر کرد، تا له به رده م مودیریه گ رای گرت.

مودیریه گ چند جارتیک قامچیبه که ی بو هه و اراوه شانند و... پارته ی پی له زویه که کوتان... نه وجا فه رمانی به وه ستادا:

- وه ستا حه مه عه لی... سه ر و بروی نه م دزه بتراشه!!

- وه ستا گه و... ریش و سمیلی نه م دزه لووس بکه!!

وه ستا حه مه د عه لی، به بی ئیختیار... له پیش چاوی نه و خه لکه... به ده ست و پلیکی له رزوک... سه رو رووی مام مستو وه که به ری ده ست لی کردن.

هەندىك كەس، بېزىيان لەو دېمەنە و لەو چۆنپەتپە دەبوو، خۆيان دزىو... مەيدانەكەيان جىتەپىشت، هەندىكى تىرشىيان بە ئاشكرا كىشانەو، غلبە و بۆلە بۆلىيان... نىشانەى نارەزايى و نارەحەتى وىي دەستەلاتيان پىتو بوو.

خدرۆكى پىياوى مىر، ئەوئىش بەفەرمانى مودىرپەگ، مەنچەلە ماستىكى بەدەستەو بوو... بەتەنىي مەنچەلەكە، رووى مام مستوى رەش كرد، ماستەكەشى بەسەر و گوپلاك و مىلى... دا... رشت.

مام مستو... كە خدرۆك نىزىكى كەوتەو... پىلەقەبىيىكى بۆهاوتىشت... و تىفتىكى كرده رووى... و رىي نەدا وا بەئاسانى هەتكى بكەن... بەلام رەفەت ئەفەندى و باشچاوش... چەند پۆلىس و پىياوتىكى مىر پەلامارى مام مستويان داو زەفتيان كرد... و بەيارمەتى كوچا بەكرىش، مام مستويان سواری كەرە دىزە كرد... دەستەكانيان لە پىتەپە... بەستىوئەو... پىتەپەكانىشيان لەبن زگى كەرەكە توند كردن، خەرىك بوون مام مستو بەم شىوئە و بەم چۆنپەتپە بەناو گوندا بگىرن.

راستە مام مستو بەبى بەرەلستى مىلى نەدا... بۆلەبۆلىكى زۆرى لىتو هات... گەلپك پركىشى كرد... تا لە دواییدا خۆى تەسلىم كرد، چار چىبە؟ ئەو چاك دەزىانى... دەستى مودىرپەگ و مىر و قۆمىسىر و ئەو هەموو جاندار و جانەوهرى خويزەكانى نىبە، كەسكىش... پىياوتىكىش نەبوو... بەرامبەر ئەو سەتەم و زۆردارىبە... تەنەت توورەبىك بنوتى، دەنگىك بەرامبەر ئەو زۆردارانە بەرز بكاتەو، ئەوانەى لە گۆرەپانەكە كىشانەو... ئەوان هىچ!! ئەوانەى لەوئىش مابوونەو... هەموويان لەو خويزە و جانەورانە بوون... ئىتر... كى دەنگ بەرز بكاتەو؟ كى دەست لە رووى زۆردار هەلپى؟

مام مستو هەتك كراو... بى دەسلەتانه وەك (بەت)... بى گىيان و جوولە... لەسەر كەرەكە قىتيان كەردبوو، دەتگوت مەسەلەكە پەيوەندىيىكى بەووە نىبە!! خۆى دابوو دەست درىندەكان، بەناو كوچە و كۆلانەكانى گوندا دەبانگىرا... ئەفەندى و بەگ و گەورە پىياوانى گوند لە پىشەو دەرۆيشتن... خەلكەكەى ئاوى... هەر لە دوورەو چاويان... بەو دېمەنە دەكەوت، گورج دەكشانەو ناو خانووەكانيان و دەرگايان لەسەر خۆ دادەخست... بە شىكىش لە خەلكەكەو پۆلىسەكان و پىياوەكانى مىر لەگەل كۆمەلپك مندالى گوند لە دوو كەرەكە دەرۆيشتن، كوچا بەكر تەنەكەبىيىكى بەتالى بە ملىهوە كەردبوو، لەگەل سم هاوئىشتى كەرە دىز، ئەو بەدارپك لە تەنەكەكەى دەدا، من و ئايشە گولى هاوئىشم، لەگەل مندالەكانى دى... كەوتبوونە دوو ئەو حەشاماتەكەى كە بە چەپلەلپىدان و جنىتو... مام مستويان دەشكاند.

باشچاوش... بە ئانقەست نەقىزەى لەبن زگى كەرەكە دەژەنى... تا سلى بكاو لووشكە بەاوى... تا كەرەدپىز قەلس دەبوو... و بە هەموو تىنى دەزەرى و دەترى، لەگەل زەرىنى كەرەدپىز... ئەفەندىەكان... بەگ... و گەورە پىياوەكان... بەرەو پشت خۆيان دەنووشتاندەو... دەياندايە تىقەى پىكەنپن، مام مستوش... وەكو هەر لەو دونىايەش نەبووى ئەو ها دەهاتە بەرچا، لەو هەموو گەشتەدا، تەنەت جارىك چاوى بۆ لایەك نەگىرا... جوولەبىيىكى نەكرد، چاوەكانى ئەبلەق... دوور... بۆ لووتكەى شاخەكانى دوور... بۆ بەرزايى ئاسمان زەق كەردبوونەو! لەو رۆژەو، مام مستو جارىكى تر نەهاتەو ناو شەقام و مەيدان و گۆرەپانەكانى گوند، نەهاتەو ناو خەلكەكە، بەبەر دەركى سەرادا رانەبورد، جارىكى دى كەس لەناو پىياوەكانى گوند... لەسەر قەبران لە جەژنەو زەماوئەكان... لە تازىو ناخۆشپەكان... كەس نەيدىتەو!!

خەلكى لەناو بازار... لە چاىخانەكان... تەنەت لە مزگەوتىش... لە مام مستو بىوون بە دىو... و درنج و جىگەى پى مەترسى... هەرگىز نىزىكان نەدەبوو، وەك شەمشەمە كوتىرە... مەگەر بەشەو وەك

شه‌مشه‌مه‌ کۆز، ده‌نا‌ که‌م‌ واده‌بوو‌ ئیوارانی‌ش‌ له‌ناو‌ کووچه‌کانی‌ گوندی‌ که‌سی‌ک‌ تووشی‌ ببی،... جگه‌ له‌ ئی‌مه‌... منداله‌کانی‌ گوند... که‌ گه‌لی‌ک‌ جار‌ له‌ سووچی‌ کۆلانی‌که‌وه‌... ده‌مان‌ دیت!!... ئه‌ویش‌ هه‌رکه‌ چاوی‌ به‌ ئی‌مه‌ ده‌که‌وت‌ یان‌ بۆی‌ ده‌کشایه‌وه‌ پاش... یان‌ به‌گورجی‌ لی‌مان‌ ر‌ه‌ت‌ ده‌بوو... وه‌کو‌ ده‌سته‌بی‌ک‌ پۆلی‌س‌ راویان‌ نابیی... له‌پیش‌ چاوان‌ بزر‌ ده‌بوو.

مام‌ مستۆ... له‌ هه‌موو‌ ژن‌ و‌ پیاوی‌کی‌ گوند‌ ده‌ترسا، خۆی‌ له‌وه‌ ده‌پاراست... که‌ هه‌رگیز‌ رووبه‌رووی‌ به‌نده‌بی‌کی‌ خوا‌ نه‌بێ!! ته‌نیا‌ له‌گه‌ل‌ ئی‌مه‌... منداله‌کان‌ وا‌ نه‌بوو، ئه‌گه‌رچی‌ که‌ ئی‌مه‌شی‌ ده‌دیت‌ هه‌ندی‌ک‌ ده‌سله‌می‌ه‌وه‌... به‌لام‌ زوو‌ ده‌هاته‌وه‌ سه‌ره‌خۆی... زوو‌ هه‌یمن‌ ده‌بووه‌، رۆژتیک‌ ئاو‌رپ‌کی... دل‌سۆزانه‌ی‌ له‌من‌ و‌ ئایشۆک‌ دایه‌وه‌، جارێکی‌ دیکه‌ش‌ بزهبی‌کی‌ گه‌شی‌ بۆ‌ ناردین!!... وه‌ به‌بێ‌ ده‌نگ‌ به‌ لامانه‌وه‌... به‌ ته‌نیشتمانه‌وه‌ ر‌ه‌ت‌ بوو.

من‌ و‌ ئایشه‌گۆل... هه‌روا‌ گه‌لی‌ک‌ له‌ منداله‌کانی‌ گوند... مام‌ مستۆمان‌ خۆش‌ ده‌ویست، وه‌کو‌ هه‌ندی‌ک‌ مندالی‌ تر‌ هۆبها... هۆبها‌مان‌ له‌دوو‌ نه‌ده‌کرد، وورده‌ به‌ردمان‌ بۆ‌ نه‌ده‌هاو‌یشت... لیتی‌ نه‌ده‌ترساین!!

جارێکیان‌ که‌ مام‌ مستۆ... له‌نزی‌ک‌ من‌ و‌ ئایشۆک‌ ر‌ه‌ت‌ ده‌بوو، گۆلێ‌ گوتی:

- شێرکۆ... ده‌با‌ بانگی‌ بکه‌ین!

- مام‌ مستۆ... مام‌ مستۆ...

هه‌ردوو‌کمان‌ بانگمان‌ کرد!

به‌لام‌ مام‌ مستۆ بێ‌ ئه‌وه‌ی‌ ئاو‌رپ‌شمان‌ لێ‌ بداته‌وه‌... خزی... هه‌نگاوی‌ گورج‌ کردن‌ و‌ له‌سووچی‌ کۆلانه‌که‌ بای‌ دایه‌وه‌ و‌ له‌به‌ر‌ چاومان‌ وون‌ بوو.

ئای... ئایشه‌گۆل... ئایشه‌گۆل!

سه‌رێکی‌ ترم‌ له‌ گۆلێ‌ به‌رزکرده‌وه‌، به‌پێ‌ دزه‌ هه‌ندی‌کی‌ دیکه‌ش‌ لیتی‌ چوومه‌ پیش، ده‌مه‌ویست‌ خۆی‌ تێ‌ هه‌لسووم، ئه‌و‌ پتر‌ خۆی‌ به‌ لاچکه‌ چارۆگه‌که‌ی‌ دایکی‌ داده‌پۆشی!!... ته‌نیا‌ چاوه‌ کووسکه‌کانی‌ له‌ درزی‌کی‌ چارۆگه‌که‌ ده‌گه‌شانه‌وه‌ و‌ تیتکه‌لاوی‌ چاوه‌کانم‌ ده‌بوون، هه‌روه‌ها‌ پیتی‌ه‌ خاوسه‌کانی‌ به‌وه‌ده‌رسی‌ له‌سه‌ر‌ ئه‌رزه‌که‌ چه‌قی‌ بوون، ئه‌مجاره‌ش‌ به‌چاوو... و‌ به‌دل‌ بانگم‌ کرده‌وه‌:

- وه‌ره‌ ئایشۆک... وه‌ره‌ بچینه‌ گه‌مان، بچینه‌ ناو‌ ر‌ه‌زان... له‌ (ته‌م‌ ته‌م‌)ان... گۆله‌باخان‌ بکه‌ین... وه‌ره‌... ده‌ی‌ وه‌ره‌!!

ئایشه‌گۆل، به‌ په‌شۆکاوی‌ سه‌ری‌ بۆ‌ هه‌لبه‌ریم، چارۆگه‌که‌ی‌ له‌سه‌ر‌ خۆ‌ لادا، چاوه‌کانی‌ له‌ چاومدا‌ نقووم‌ بوون... وه‌کو‌ بلایی‌ بانگی‌ چاوو... تاسه‌ی‌ دل‌ه‌که‌می‌ پێ‌ گه‌یشتی، ته‌کانی‌کی‌ دایه‌ به‌رخۆی، پرکیتی‌ کرد... راپکاته‌ لای‌ من، له‌گه‌ل‌ ته‌کان‌ دانه‌که‌ی... ده‌ستی‌ دایک‌ و‌ باوکی‌ شل‌ بوون، ئایشۆک‌ ده‌ره‌په‌ری... بۆ‌ لای‌ من... به‌زی، به‌لام‌ پیش‌ ئه‌وه‌ی‌ به‌یه‌کتیری‌ بگه‌ین... ده‌رویشی‌کی‌ مل‌ هور‌ پتی‌ پیتگرت، زه‌ندی‌ ده‌ستی‌ گرت... به‌توندی‌ ر‌ه‌کیتی‌ لای‌ دایک‌ و‌ باوکی‌ کرده‌وه‌! ده‌رویشه‌ مل‌ ئه‌ستوره‌که‌، بێ‌ ئه‌وه‌ی‌ مه‌چه‌که‌ ناسکه‌که‌ی‌ ئایشه‌گۆل‌ به‌ریدا، مرته‌بی‌کی‌ له‌گه‌ل‌ سۆفی‌ و‌ سووی‌ باوکی‌ کرد... و‌ ئاو‌رپ‌کی‌ له‌ پووره‌ رابی‌ دایکی‌ دایه‌وه‌... به‌لام‌ چ‌ قسه‌بی‌کی‌ له‌گه‌ل‌ نه‌کرد!!... له‌پاشدان، رووی‌ وه‌رگه‌ی‌رایه‌ لای‌ ده‌رویشه‌کانی‌ دیکه‌... به‌هه‌موو‌ هه‌تیه‌وه‌... به‌ ده‌نگه‌ ناسازه‌که‌ی‌ نه‌راندی:

- لا‌ ئیلاها... ئیله‌ل‌ لا... ئه‌للا‌ هه‌ی... ئه‌للا‌ هه‌ی.

وه پهلاماری کچولنه هاوړی خوشه ویسته که میدا... وهک چوڼ گورگ بهرختکی ناسکولنه ده پښتې...
 نهوها تېی رووہات له نرزه که بهرزی کرده وه... رفاندی... به زیره زیر... رفاندی و... هاویشتیسه ناو
 توتومبیله که ی شیخ قطب الدین. دهر ویشه کانی دیکه ش، هه موویان به های و هوی... ده فیان لی ددها...
 شیربازی و... سه مایان دکرد، وهک بریشکه... له ناو چه قی جاده که هه لده به زین و یه کترین ده قوسته وه!
 هه تا... یهک له دوا ی یهک خو یان هاویشته ناو لوریه که وهکوتنه دوا ی قه مہرہ ته نته که ی شیخه که یان...
 که کچولنه ره فیه که ی منیان تیدا پهل به ست و به ند کردبو... وه بهرہو شار که وتنه ری.

سؤفی وسووی باوکی نایشه گول، له جیتگاکه ی خو ی چه قی بو... وهها تاسابوو... جووله ی له بهر
 برابوو، وهکو کیتله بهر دیک دهاته بهرچاو... هه تا قه مہرہ که ی شیخ مه لا قطب الدین و لوری
 دهر ویشه کان له بهرچاو وون بوون... هه تا زیره هاواری کچه بچو که که ی کپ بو... و برابیه وه، چاوی
 بریوونه شه قامه شهت و خواره که ی بهر دهر گای مزگه وت و... رپره وی تومبیله کان، ههر که زیره گره ی
 تومبیله کانیسه نه مان، نه میش... راقه ناو... بهرہو پاش ره ویه وه... بو ناو کولانه ته سه که وه... بو ناو
 ده می کولتیه که یان... گلور بو وه!! ته نانه ت سه ریکیشی... له خه لکه که هه لنه بری!... هه شاماته که ی
 له روخ شه قام و سهر گو ی سوانده کان شلغه یان به ستبو... و سه بری دیمه نه که یان دکرد!... به لام... پور
 رابی کلول... گه لک به سوز بو کچه که ی ده گریا... سه ری بو لای ته نیشته کانی ده هژانده وه... و
 فرمیسیکی دباراند... سهرو سینگی خو ی ده کوتا... وهکو شیت له ناو شه قامه که دهات و ده چوو... لای
 لایه ی دکرد... کچه بچکولانه که ی خو ی ده لا واندوه... هه تا تومبیله کان... هه تا... زیره ی کچه که ی له بهر
 چاو... و له ناو گو یدا توانه وه... نه مان، وهک ده لوو... ده ی لوورانده... پرچی دهر نیسه وه... به دهری خو یدا
 دسوروا، بانگی خودای گهره ی دکرد که به زه یی پیدابیته وه... وهکو بریندار ده ی نالانده... هاواری
 خودای گهره ی دکرد... هه تا له دوا ییدا... که خه لکه که بلاوه یان لی کرد، سهر سوانده کان چول بوون...
 نهو بهرہو دوو له پی دهستی رووی خو ی داپوشی... خو ی کوور کرده وه... به کو ماوی و کو ترانه به
 کولانه که دا شو ر بو وه.

منیش به وری... دهم به ش کردبو وه... لهو دیمه نانه وه پامابووم، چاوم بریوونه ریشه که ی شیخی
 گهره، که له په نا جامی په نجه ره ی قه مہرہ که ده لهرزی و ده جو لایه وه!!... ریشتیکی دریتی ته پشو لانه ی
 عه نتیکه ی هه بو، له پرچی خه لیغه سه رسوز پتر سه رنجی راده کیشام... که سه یرم دکرد له ناو جامی
 تومبیله که دا ده جو لایه وه... ریشی نهو بز نه م به خه یالدا دهاته وه، که پایزی رابوردوو... باو کم بو
 قاورمه ی زستان کرپیووی، منیش متووی ببوم... هؤگری ببوم... به ده ست ر دینه که م ده گرت و رام ده کیشا،
 هه تا باعه باعی نه چوبایه کولان بهرم نه دده!!...

ههروهه ته ماشای دهر ویشه کانیسم دکردن، کاتت له ناو لوریه که هه لده په رین... و شیر و رمیان بو
 ناسمان بهرزه کرده وه... سه لئه واتیان لی ددهان... وه گیلانه دوا به دوا ی روودا وه کان هه ناگوم دنا، بی
 نهو ده ی شتیکی نه وتوی لی حالی بیم!

نهو چند جارانه ی... به چاو نایشه گولم ددهواند، دلتم ههستی به خوشییک دکرد، که نایشوکیان
 ره کیش کرد... که گویم له زیره و گریانی بو... دلتم ته نگ بو... قه لئس ده بووم، گریانم دهات، که
 تومبیله کانیسه وون بوون... که زیره و هاواره که ی نایشوکیسه برابیه وه... که ههراو هوریا ی دهر ویشه کان و
 قه لہ بالغی جاده که و سه ریان و گو ی سوانده کان نه مان... نهو ناوه چول بو... دیمه نه که ی دایکی نایشه گول
 ... سام و ترستیکی زوری ده خسته گیانم، هه تا... نهو دینالاند و سینگی خو ی ده کوتا و... قزی خو ی

دهرنی... شیتانه لهو ناوهدا وهک گیتز له دهورهی خوژی دهسوورا... من پتر سامم لئ دهنیشت، ههتا نهو بانگی خودای دهکرد... رووی بۆ ئاسمان بهرز دهکردهوه... پتر ترس ئابلتوقه ی دهدام... و له دلی خوژدا دهپرسی:

- بۆج خودای گهوره، لههاواریان ناییت؟ بۆج بهزهیی به پلکه رابی دا ناییتهوه؟
- بۆج خودا... نایشه گولیان بۆ ناگیتیتهوه؟... بۆج... بۆج کچوله که له چهنگ دهرویتشه ترسینه رهکان رزگار ناکا؟

منیش... لهخودا دهپارامهوه... لهو خودایه ی... لهزویکهوه باوکم پیتی ناساندبووم... دهپارامهوه... که کچه بچکوله هاوپیته کهم... لهدهستی نهو دهرویتشانه قوتار بکاوه... بهزهیی به دایک و باوکیدا بیتهوه... و یارمه تیان بدات.

که نایشه گولتی هاوپیتم... لئ وون بوو، ههستم به بۆشاییکی زۆر دهکرد، بۆشاییک له ژیاغدا... له دهرووندا، زۆر سووم له کیژوله رهفیه کهم بووه... دلتم تنگ بوو... ههناسه م دهگیرا که یادی نایشه گولم دهکردهوه، چاوم پر له گریان دهبوون، به دلشکاوی له خوژم دهپرسی و... دهپرسییه وه:

- جا له مهودا له گه ل کئی یاری بکه م؟!... ده گه ل کئی بچمه ناو رهزان؟
- له گه ل کئی بچمه سه ر گردی باویان... بۆ چواله کردن... چۆن بچمه دارنومه و له گه ل کئی سیره له هاتووچۆی تۆمبیلی هاتووچۆکه رانی گوند بگرم؟

- له گه ل کئی بچمه سه رچاوه ی دهنگاره... و بهرگردی دیره هه لگه ریم؟
- رۆژه که... هیتستا رۆژ، نه گه یشتبووه پاش سه فین، من و نایشه گول له گه ل کۆمه لیک مندالانی گه رکه، چوینه سه ر (گردی دیره)، منداله کان... وهکو میروستان به شووره ی دیره کۆنه که... هه لگه ران! خو بان ناوی ناو حه وش ی دیره که ده کرد... ده چوونه ژیر دار هه نجیره کان... ده یانویست هه نجیر برن!!... هه نجیر بدزن!... منیش چومه په نا شووره که، ئاره زووم ده کرد پیتی هه لگه ریم، دم هه ویست وهکو منداله کان بکه م... خو م به شووره که شو پرکرده وه... ته کانم... دا... بچمه سه ری!... نایشه گول لیچکی کورته که ه ی گرتم... بانگی کردم:

- کوپه... نه چی... گوناحه... گوناح!
ناو پیتم لیدایه وه... بۆ یه کتری گه شاینه وه، دووباره لیچکی کورته که که می راکیشاو پیتی گوتم:
باوکم ده بیگوت، گوناحه بچنه ناو دیره... گوناحه هه نجیر بدزین... گوناحه ده ست بۆ شتی خه لکی دیکه دریت بکه یین.

نه ختیکی خو م شل کرد... ناو پیکی ترم لیدایه وه... به لام هیتستا... خو م به دیواره که هه لواسی بوو... نه مده زانی چۆن وهلامی کیژوله ره فیه که م بده مه وه... ته کانیکم دا به سه ر دیواره کۆنه که بکه وم... به نایشه گولم گوت:

- نایشه گول خو نه من ناچم... هه نجیری دیره بدزم، ته نیا هه زده که م... له سه ر شووره که وه... ته ماشای ناوه وه ی دیره بکه م!... نایشه گول نه یوانی بگیتیته وه، چومه سه ر دیواری شووره که... له سه ر دیواره که هه لته رووشکام، سه ریکم بۆ نایشه گول دانه واند... به روویدا گرژمه وه، نایشه گول به چوونه سه ر دیواره که م... ناره حه ت بوو... به مۆزی سه یریکی کردم، به لام من گویم نه دای... خو م هه لدا یه ناو حه وشه ی دیره... له گه ل منداله کانی دیکه ی گه رکه... به ناو حه وشه که... به سه ر گۆرستانه که دا... به ناو دار هه نجیره کان

بلاوبوینهوه... مندالتهکان... زوریان... به دار ههنجیرهکان هه لگه ران... من ههنجیرم نه دزین... به خودا ههنجیرم نه دزین... هه چهنده حه زیشم له ههنجیر ده کرد... به لام، ده ترسام... له ترسانا ههنجیرم نه دزین... دهستم ده لرزین، بۆ ههنجیرهکانم درێژ نه کردن، قادرۆک ههنجیرتکی رهشی بۆ هاویشتم... بانگی کردم:

- ها... شبرکتۆ... بیخۆ... بیخۆ!

ههنجیرهکه، له بهر ده موه که وته سه ر زهویییه که، هه لم نه گرت هوه، ههنجیره که م... له ناو خۆل به جیهیشت... هه لم نه گرت هوه... له بن دار ههنجیرهکان... وه لا که وتم، چومه بن هه یوانه که، له پیتش په نجه ره ی ژوره گه وره که ی دیره پاره ستام... ژوروتکی پان و به رین و فراوان بوو... کهس له ژوره که دا نه بوو... ژوره که هیمن و چۆل بوو... دهنگی هه رای قیژه ی مندالتهکان... له سه ر دار ههنجیرهکان... ده هاته گوتم... کۆمه لیک مۆم له سه رینگانی ژوره که، له سه ر سه کۆتیک ده نایسان... هه ندیک کورسی دار... کورسی داری وه کو ئه و کورسیبانه ی له پۆل... له مه کته ب له سه ری داده نیشتین... له ژوره که ریز کرابوون... له دلێ خۆمدا... ریزه کانم ژماردن:

- ریزیک... دوو ریز؛ سی... چوار پینج ریز!...

هه موو ریزه کانم پت نه ژماردران... ریزه کان زۆریوون... نه متوانی هه مویان بژمیرم!...

کهس له سه ر کورسییه کان دانه نیشتیو، له نزیک مۆمه کان... میتزیک رازابوه وه، شه وقی مۆمه کان... میتزه که یان رووناک ده کرد!... هه ندیک کتیب له سه ر میتزه که؛ له سه ر بیتک دانرابوون، چاویلکه بیتک له سه ر کتیبه کان هه لته روشکابوو، چاوم له میتزه که وه... بۆ دیواره که ی پشتته وه ی گوازتنه وه... دهنگ و هه را و قیژه ی مندالتهکان... هه تا ده هات پتر ده بوو... هه موو هۆش و بیرم به ژوره گه وره که ی دیره وه گیر ببوو، ته نانه ت ئایشه گولێ هاوه لیشم له بیر چوبه وه، نه مده زانی چۆن بیر ده کاته وه و چه ند لیم تووره بووه!... چه زم ده کرد ئه ویش ئه م ژوره گه وره به سامه ی دیتبا...!! وینه ییکی رهنگا ورهنگی گه وره... خرابوه ناو چوار چیه ییکی ژیرین... له پشت میتزه که وه. به دیواره که هه لواسرابوو، وینه ی ژنیک گه شی رووناکی جوان بوو ژنیک قه له وه... و سوور و سپی بوو، وه کو دایکم پووج و سیس نه بوو... وه کو خوشکیشم رهنگ زهرد و چاوی پوت نه بوو، چاوی گهش بوو... گه شیبی له چاوه کانی دووباره ده بووه، رهنگی روونی پیتستی روومه ته کانی... رووناکی ده دایه وه، ژنه... جوانه روونه که، ساواییکی سپی قه له وه... خرپنی... له کۆشی داگرتبوو، به سۆز و خۆشه ویستیه کی زۆر... به هه ناویه وه قرساندبووی، سه ر و رووی ساوایه که... وه کو رۆژ ده دره وشایه وه.

دیهنی دایک و ساوایه که... دلپان خۆش ده کردم، هه ستیککی پر کامه رانیان پت ده به خشیبم، خۆیان له بیر ده برده مه وه!

نازانم چۆن وه ها زوو... دایک و ساوایه که چونه دلته وه؟!...

ماوه بیتک تاسام... ناگام له خۆ برابوو... تا له پر... دهنگ و هه رای مندالتهکان... هینامیانه وه هۆش خۆم!!... مندالتهکان... له ههنجیرهکان داده به زین... و به که یه که بۆ بن هه یوانه که ده به زین... و ده ستیان له شیشه ی په نجه ره ی ژوره که وه گیر ده کرد!!...

مه هدییه کۆر... ده ستیککی له په نجه ره که وه، بۆ ناو ژوره که درێژ کردبوو!! قادرۆک به توورپه یی... تیبی وه پاخوری:

- ئه وه بۆچ، شووشه ی په نجه ره که ت شکاند... هه تیم؟

مههدی... بئی ئهوهی توورپهیی و پرسبیارهکهی قادرۆک کارتیکی تی بکا... دهستهکهی ههتا... بن ههنگلی بۆناو ژوورهکه درێژ دهکرد. دهستی بهناو ژوورهکه دا دهگتیرا، بهلام... دیار بوو چ شتیکی وه بهر چهنگ نهکوت... دهستی کیتشایهوه، مندالهکان بهیهکهوه بانگیان دهکرد:

- دیرهی کافران... دیرهی کافران، هۆ... هۆ... دیرهی کافران!!

بهکیک له مندالهکان دهستی بۆ دۆخینی برد... دهیویست میز له پهنجهرهکهوه... بکاته ژوورهکه؟!... مههدی... خپکه بهردیکی بهدهستهوهبوو، له پهنجهرهکهوه سهیری ژووره گهورهکهی دهکرد، مندالهکانی دیکه... ههیهکه خپکه بهردیکیان له حهوشهکه ههنگرتتهوه... هاتنه پشت مههدی راوهستان!!... نایشهگول... له پشت شوورهکهوه دهنگی دههات... بانگی دهکردم:

- کوهره... شپۆکو... وهه دههوه... گوناهه... گوناهه!!

ئهمن چ بهردم ههنگرتتهوه... له ههوانهکه راوهستانم، به ووری سهیری مههدی و مندالهکانی دیکه دهکرد!!

مههدی له پهنجهرهکهوه... خپکه بهردهکهی... هاویشته ژوورهگهورهکه، ههندی له مندالهکانی دیکهش... وهکو ئهویان کرد!!...

له دلی خۆم هاوارم دهکرد:

- کوهره... گوناهه... گوناهه... بایی نایشهگول دهلێ گوناهه... چاومان کۆره دهبی!!

بهلام نهوتیرام دهنگم بهرز بکهمهوه، دهترسام مههدی لیم بدا!!

دیشان گویم له دهنگی نایشۆک بوو، له ویدیو شوورهکه بانگی دهکردم... مههدی... دیشان له گهڵ دوو سی مندال... ژوورهکهیان بهردباران کردهوه!

له ناو میتشکمد... دهنگی زربنگهییکی تیژ... له ژوورهکهوه ههلهدهستا؟!... بیی ئهوه سهیری تی دهکردم... که:

- دهبی... دایک و ساوایهکه... بهردیان پێ کهوتی؟!...

بهو بیهره زۆر نارچههت دهبووم، دلیم پتر... و توندتر خۆی ههلهدهکوتا، گریان زایه چاوهکانم، پتر خۆم پێ نهگیرا... سهیری ئهوه دیمه نانه بکهم، کاتیک مههدی و چهند مندالیتیکی تر... خهریکی ههراو هۆزیای خۆیان بوون... بهسهه دار ههنجیرهکان ههلهدهگه پانهوه، که لیان دهشکاند، گهلاو ههنجیریان لێ ههلهدهوه راند، بهردیان له ههویان و ژوورهکه دهگرت، ده رگا گهورهکهیان له پتسمه دهبرد، من... زۆریه مندالهکانی گههک... خۆمان له دیواری... ژوورهکهوه... تی ههلهدایه ئهوه دیوی دههوه.

- زۆر کهده ههنجیریان شکاند... دهیانویست ده رگا گهورهکه له پتسمه بیهن.

ئهوها وهلامی نایشهگولم دایهوه!!... له پاشدان به دلشکاوای گوتم:

- وینهی... دایک و کۆرپه کهشیان... شکاند!!

نایشۆک... بهسهه رسورپیکهوه پرسی:

- دایک و... کۆرپه... دایک و کۆرپه... له ناو دیره چ دهکهن؟!...

ئهوهندهی کردم نه متوانی چۆن وهلامی نایشهگولی رهفیکم بدهمهوه!!

- ئهه... ئا... ه...

ئاي... ئايشە گۈلى... ھاۋرپىيە بچكۆلەكەم، چۈن بەجىم دەھىلى؟... رەفيقە خۆشەويستەكەم... بۆج بەجىم دېلى؟!... ئەمجا پاشى تۆ... من چۈن دەتوانم لەگەل ئەم مندالە شەرانىيە... بېشپانەي گەرەك... چۈن دەتوانم لەگەل مەھدى شەرفرۆشى ترسىنەر رەفتار بکەم.

- ئايشە گۈل... ئاي خوشكە چكۆلەكەم... پاش تۆ... چۈن دەتوانم... بەتەنيا بگەرپىم... تېكەل بە مەھدى و قادروك و... ھاۋرپىيە... سەرکەشەكانيان بېم؟

- لەبېرتە... زستانى رابوردوو، چۈن... ئاقۆ... جوويان دايە بەر تۆيە بەفر؟!...

- لەبېرتە... چۈن مام قۆيتاسى سەرشىتى بەستەزمانيان... ھەلخلىسكاندو لەبەفر گەوزانديان؟!...

ئاقۆ جوو، كۆلەكەي بەپشتىيەو بوو، سەد جووت تۆيە بەفريان بەشان و مل و... سەر و گوتلاكيذا كېششا!!... زگ و پشت و لاق و لەتەرى... ھەر جارەي بېست تۆيە بەفريان بەردەكەوت، كەچى ھەر خۆيشى لە گۈورە نەدەبرد... مىلى بەرپتو ناپوو... ۋەكو ھېچ نەبووي... تەنانەت ئاورپىكېشى لە ئېمە نەدەدايەو...

مام قۆيتاسى سەر شىت كاتى گەوزى دەداو بەتەقلە لە كەندەكە نشىو دەبوو ھەزار جىئوي دەدا:

- ھەي سەگ بابىنە... ھەي ھەرام زادەينە... ھەي دايك و خوشكتان...

ئايشە گۈل... زگى بەمام قۆيتاس و... ئاقۆ جوو دەسووتا... كەردەي مندالەكانى گەرەكى زۆر پىن ناخۆش بوو... دەيگوت:

- بۆچى... خەلكى ئازار دەدەن?!...

- باوكم دەلى:... ئەوانىش... جوولەكەش... دېانىش... ئەوانىش ھەر بەندەي خودان... خودا ئەوانىشى خولقاندىو... خودا... خوداى ھەموانە... ھ... ئە... كە سەرم ھەلپىيەو، شەقامەكە چۆل بېوو، كەس لە كۆلانەكە و... لەسەر گوتى سواندەكانىش نەمايو!...

من ھەر لە جىگاكەي خۆمدا، تاسابووم، رووداۋەكەي... ئايشە گۈل و... دايك و باوكى ئايشە گۈل... شىخ... و دەرويشەكانم دەھاتنەو بەرچاوا!!

- كە دەرويشەكە مىلى ئايشە گۈلى گرت... بە زىرەزىر... رەكېشى ناو قەمەرە تەنتەكەي شىخى كرد.

- كە باوكى ئايشە گۈل... ۋەكو بەرد لە جىگاكەي چەقى بوو... و ھەستى ۋەكو مردووېك لى ھاتبوو!

- كە دايكى ئايشە گۈل... دەھەزايەو... دەي لووراندىو... سىنگى خۆي دەكوتا... ھاۋارى خۋاي دەكرد!

- كە قەمەرەكەي شىخ قطب الدين... كەوتە پېش و لۆرى دەرويشەكان بە دواۋەيدا... لە لۆفەكە سوورانەو... لەبەر چاۋ وون بوون... و لەگەل وون بوون... ھاۋار و زىرەي ئايشە گۈلىش كپ بوو!

لەتاۋى ئەو دېمەنانە، تەزۋىك بەلەشمدا ھات... دلئساردى و ترستىكى زۆرم لى نىشت... غەربىم ھەلستا، فرمىسك... رستەيان لەچاۋمدا پسان و رژانە سەر زەويەكەي بەر پېم، وام ھەست دەكرد... شتىكم لى وون بوو... شتىكى عەزىم لەدەست چو، لەدلى خۆمدا... ئاۋاتم دەخواست... دەپارامەو كە:

- يارەبى خودايە... خوداى گەورە... بەزەبىت بە پوورە رابى و مام و سوو... بېتەو... يارمەتبان بەي... ئايشە گۈلىان... بۆ بگىرپەو مال.

- ھۆ... ھۆ... خوداى مەزن، بەزەبىت بە منىش بېتەو... منى دلئسكاو... منى بى ھاۋرى...

ئايشە گۈل لەشىخ بستىنەو!!

له ناو فرمیتسکه وه... لیتکم ده دایه وه... ده مپرسی:

- نایا... بۆچ خودا، به زهیی به ئیمه ناییتته وه، بۆچ میهره بانى خودا... ئیمه ش ناگریتته وه؟

- بۆچ زگی به ئیمه ش... ناسوتین؟

- بۆچ... یارمه تی ئیمه نادا؟

ئه وه ندهی بیرم ده کرده وه... پرسیارم ده کردن... چ وه لامیتکم چه ننگ نه ده که وت... ناچار رقم له هه موو دونیا هه لده ستا... رق و کینه له ده رووندا سه ریان هه لده دا... دلتم ویک ده هاته وه... ته ننگ ده بو... ته ننگ ده بو... وه ک کونی ده رزی ته ننگ ده بو...

به لام ئه وه سه رده مه مندال بووم... نه فام بووم... نه فام... ئه وه ی بیرم لى ده کرده وه... ئه وه ی دلتم ده یخواست... له سنووری ئاواتی ساده ی مندالانه ده رنه ده چون!

که به چاوی فرمیتسکاوی گه رامه وه مال... به په له رام کرده ته نیشته دایکم، که ده رپیک خۆم تین هه لسوت... بۆنی سینگ و مه کم کرد ترسیکی زۆرم لى نیشته بو... هه ستم به نیگه رانییکی گه وه ده کرد، له دایکم پرسى:

- دایه... ئه وه نایشه گولیان... چی لى کرد؟ ... بز کویتیان برد؟

دایکم چاوی دانه واندن، ناهیتی دریتی هه لکیشا... برژانگی له سه رپیک دانان، هه ندیک سه ری هه ژانده وه... یهک... دوو... جار له بنی زگیه وه بانگی خودای کرد:

خودایه... خودایه... ئه ی ره ببول عالمین...!

وه به مرته... له سه رخۆ... لیه کانی بزواندن:

- کورم... نایشوکیان... فرۆشت!!

گیلان... ته ماشای ده می دایکم ده کرد، پتر خۆم پتیه ده قساندم... ئامیزم... توند تیوه ره یینا... قه سدم ده کرد... له گه لی بیه وه بیتک... دایکم، وه کوله وه لامه که ی په شیمان بوو بیتته وه، نه ختیک... داما، له پاشان سه ری به رز کرده وه... به توندی باوه شی تى وه ریتام... به توندی ماچی کردم... سه ری بۆن کردم... رووی لیستمه وه... به پچر پچری... گوتى:

- شیخی گه وه... خودا ده وامی عومری بدا، شیخ روحمی پیکردن... دوو عه لبه... جوو... عه لبه گه نیتکی پى به خشین!!

سه ری له باوکم هه لیری... رووی وه رگتیرایه وه لای من... به په شوکاوی توند... توند... به خۆیه وه گیرساندم و... به ده نکیتکی... نووسا و... نوواندی:

- شیخی گه وه نه بوایه... شیخ ئه و روحمه ی پى نه کردبان... سووفی و سوو... و... خوشکه رایى... نایشه گولیش... له برسانا ده مردن، شیخ له مردن رزگاری کردن... خودا ده وامی بدا.

منیش که به ترسیکه وه... باسکم له ملی دایکم ئالان دیون؛ به ترسیکه وه پرسیم:

- دایه... دایه گیان... شیخ... کورانیس... ده کری؟

باوکم... که گوتی له م پرسیارو وه لامانه ی من و دایکم بوو... رووی گرژ کرد، به په شوکاوی هه لستایه سه ر پى... به په له و هه نگاوی به رین و ئالۆز... هه تا بهر ده رگا چوو، له پاشدان وه رسوورایه وه به گورجی گه راپه وه لای ئیمه... ماوه بیتک به کری و تاساوی چاوه کانی له من پرین، بى ئه وه ی شتیک بلتى... یان

قسه بیک بکا... یان ماوهی دایکم بدا... وهلامی پرسیاره کهی من بدانه وه... پتر لیمان نزیک بوه وه... تا له پر بوم چه مایه وه... دهستی بز درتیز کردم، له باوه شی دایکم پچراندمی... ملی گرتم، وه پیش خوی ره کیشی بهر ده رگای کردم، له بهر خویه وه و له گهل ناه هه لکیشانی که وه... بۆله ی لیوه ده هات:

- کوړم... نزیک بانگی شتوانه، با بچینه مزگه وتو تا به جه ماعت رابگه یین!!.

به یی دهنگ خوم شل کرد... ملم شوژر کرد، که وتمه پیش باو کم، که گه یستمه بهر ده رگاکه، له بنه وه ئاوړیکم له دایکم دایه وه، وه کو له دهرووندا ناروزوی وهلامی پرسیاره که می پت بگه یه نم.
دایکم... له روخ ناگردانه که گلنوله ی کردبوو، کرو قپ بیوو، وه کو گیانی به بهر دا نه بیت... وه ها ده هاته بهرچاوم!!.

دایکم حقی بوو... نه ئاوا بی... چونکه یه قین... گه لیک فره، به فرۆشتنه که ی ئایشه گولی ره فیکم... دلشکاو... و تووره و، قه لس بیوو، به لام... به رامبه ر رۆژگار... به رامبه ر به خودا... هه روه ها روویه رووی باو کم، ده سه لاتیکی به خوزه نه ده دیت.

* * *

له ئەنجامی کردنەوێ تۆماری پیتچراوەی ژیانم، ژیانم مندالیم... هەتا نیوەشەوێکی درەنگ، لەسەر پیتخەفەکەم، ئەم تەنیشتم و ئەو تەنیشتم دەکرد، نیگام بۆ ناوجەرگی ناسمان وەرێ دەکرد، پتر له قوولایی ئەو دەریا شینە بێ دواییه وورد دەبوومەوه، ئەستێرە له ژماره نههاتووێکانم دەژماردن... هەر دەژماردن و دەژماردنەوه... هەتا له دواییدا... گەردانه موورووی ژماره له دەپساو... سەر له نوێ پیتیدا دەهاتمهوه... موورووهکانم له یه کهوه... کۆ دەکردنهوه.

مامۆستا مهلا سه عید ده یگۆت:

– هەر بهنی ئادهمه... ئەستێرەیهکی له ئاسماندا ههیه، به هۆی ئەو ئەستێرەیهوه له دنیادا دهژی!!... سهرهتا و دوایی، کردوه و چاکه و خراپه ی ئەو بهنی ئادهمه... بهخت و بابانی... بهو ئەستێرەیهوه بهنده!.

وده یقه فرموو:

– مونه جیمهکان... ئەستێرەوانهکان... به هۆی ئەو ئەستێرانه، دهروونی خه لکی دهخوێنهوه!!... ئیستا و رابوردوو... دوا رۆژیان ئاشکراو دیار دهکا...

رۆژیک پوور پابی لیتی پرسی:

– ئەدی... قوربان... ئەدی، ئەستێرە رۆژان چییه؟ چۆن ئەستێرە ده رۆژین؟!

من لهو گفتوگۆیهی نیتوان... مهلا سه عید... و پوور پابی... و دایکم هەر ئەوهنده... حالی ده بووم که... ئەستێرەش وهکو پیاڵه ییکی چای... وهکو جامیکی ناو... یان وهکو نهفتی قه ندیله دوکه لاویه که ی... نیمه، ئەویش ده رۆژی!! وام لیکده دایه وه که ئەستێرەکانی ئاسمان وهک فانوسیکی نهوتی دهره وشینه وه... یان... ئاوێکی زێرینی بریسکه دار، له شووشه ئیستیکانیک... که فانوسه که... قه ندیله که؛ یان ئیستیکانه که... بکهوئ... بشکی... سهره و ژیر بی، ئەوا ئەستێرە که ش ده رۆژی و به ئاسماندا ده رۆژی و بلاو ده بیته وه!!.

دایکیشم رووی له پوور پابی کرد و گوتی:

– خوشکی، ده لێن ته گهر ته ستیره ی که سیک رۆژا، ته وه مه عنای ته وه ده دا... که خاوه نی ئەستێرە که ش...

دایکم قسه که ی ته وا نه کرد، بیسمیلاییکی دوور و درێژی هاویشتم، له گه ل هه ناسه ییکی توند، ئاو پتکی له باوکی... نه خوشی... له ناو جیگا که وتوومی... دایه وه، چا و قوچانیک... به ترسیکه وه تینی و دراماو سهری دانه و اندو... بێ ده نگ بوو!! به لام مامۆستا مهلا سه عیدی شتخزاده، قسه که ی دایکمی ته وا کرد، که به ده نگه نه رمه که یه وه گوتی:

– ئەو که سه... رۆژی لهم دونه یه فانییه ی ئیمه دا ته واو ده بی و به شی لهم ژیانده دا ده پری!.

وه چاوێکی له دایکم... بۆ باوکی نه خوشی له ناو نوین که وتووم گوازه وه و به هیمنی گوتی:

– مه رح نییه، ئەوهی نه خوش بێ؛ بمری، خودا دهردی داو و دهرمانی شی داو. به لام ئەو که سه ی خودا. رۆژی ته واو ده کا و دهرمی... ئەوا ئەستێرە که ی ده رۆژی!! ئەم شتانه له کتیب و لهحه دیسدا باسیان کراوه.

من که گویم له و قسانه ی بوو... به بې دهستی خوځم... به پهله، خوځم تېپه له قورتاند و بانگم کرد:
- دایه... دایه... شه ویدی... نه ستیره یی کی زور گهش له سهر مالی ئیمه... روو هات و... رږا!!
دایکم سهری له مه لا سه عبید و پوور رابی هه لبرې... هه موویان له ئیک و هرامان. وچاویان گوئزایه وه
لای باوکی له ناو نوین راکشاوم به یه کجار... کړو کپ بوون.
ئو کاته... باوکم، که وتبووه خه ویکې قوول... قوول و ناگای له م هه موو گفتوگوئیه ی ئیمه نه بوو!.

پاش ئه وه هیچ یه کیکیان منی نه دواند!

نازانم هوئی چی بوو، پوور رابی... له نه نجامی ئه و قسه و گفتوگوئیه دا سهری لئ شپوا، ئوقره ی لئ
هه لگیر ابوو... له جیگا که ی لئی دانیشتبوو... هه ر قونه گوئز که ی ده کرد... تا به په له هه لستایه سهر پچ و
به زمانیکې نیوه لال و تیکه لا و... مالئاوایی خواست و به گورجی رووی کرده درگا و... هه تا له درگا یه که
چوه دره وه... ئاورپیکې له دوا ی خوئی نه دایه وه!!

مه لا سه عبیدی شپخزاده ش، ئاهیکې توند و درپژی راکیشی سپه لکه کانی کرد، به په شپوی
ده ستیکې له رزوکې گه یانده... زلکه پووشیک! زلکه که ی هه لگرته وه... چاوی دانه واندن... له سه رخو
پووشکه که ی له روخ ناگردانه که ودرده دا.

دایکیشم، وهک سام گرتوو، له جیگا که ی تاسابوو، هه رگیز جووله یی کی لیوه نه ده هات... ته نانه ت...
ته نانه ت... نه یوانی وه لای مالاوایی پوور رابیش بداته وه... یان وه کو جاری جارن... هه تا به دره درگا
وهرپیی بکا!!

ئو سه درده مه، ئو روداوانم به تاسایی... ده چوونه میشک و دروون، به لام، چوون... هه تا ئیمرؤکه...
له میشکمد... له دروونغا نیشتون؟ ئو دم پچ سه بره... نه هینیکه تیی ناگه م!! سه ره پای ئه مانه ش
ماوه یی کی زوری خایاند... هه تا هوئی ئو چوئیه تیه ی دایکم و... ئه وانی دیکه م... بؤ روون بووه.

نه ستیره ی تاسمان، ئه وهنده زور و زه بند بوون، له ژماردنیان حیسابم لئ تیک ده چوو!... میشکم
ده ئالژا!!... کاتیک له ژماردنیان بیزار و ودرهس ده بووم... بیرم ده بووه په پووله یی کی... په پووله یی کی
وئیل... بالی ده کوتا... ده فری... ده فری، به ناو کو لانه خو لایه ته سه که کانی گوند، به ناو رده و باخه کان...
میرگه کان... به سه ر داره به رزه کان... ده سوورایه وه، تا کو خوئی له دهره ی قه ندیله نه وتیه ره شه که ی روخ
ئاگردانه که... ده گرته وه... تیکه لای خه مه کانی گونده که می ده کردم، چاره نووسی به چاره نووسی
کو مه له که م ده به ستمه وه، توندتر به قوولایی ژبانی گونده بچکوله که م روو ده چووم، هه ناسه م لئ ته نگ
ده بوو... خه وم لئ دهریا، له ناو نوینه که م گه وزم دده... هه لگتیر و وه رگتیرم ده کرد، وه کو تینوئیکې گه روو...
ووشک، له ده شتیکې گه ره سیردا... بی سه روشوئین په لم ده کوتان... دهم په ش ده کرده وه... به هه موو
هیزمه وه هه ناسه م ده خوارده وه... گه رووم بؤ هه وایی کی فینک ده کرده وه... به شه که م تیمیک گه رووم ته ر
بکاته وه و دروونی سووتاوم... سارد بکاته وه!!... که چی هه تا ده هات پتر تینووم ده بوو... پتر ئاره زووی
ئو دم ده کرد... بگه مه بنی تاسمان!!... له ژماره و نه هینیکه ئه ستیره کان بگه م!... به لام... داخ... سه د داخ،
هه مووی بی سوود بوو... هه موو هول و ته کانه کانم... وه کو ته کانه کانی مه له وائیک بوو، مه له وائیک...
له ناو دهریا یی کی به رینی بی روخ... بی لیوار و بی دوا یی بوو... به ئامانجی گه بیستنه وشکاییک... و
ویستگه یی کی... ئارامگاییک... هه ناسه یی کی تیدا بدا... هه ندیک... هه سانه وه ی بی ببه خشن!

ته کانم دده، په لم ده کوتا... هیزم به خه رج دده... بی ئه وه ی بگه م به و ئاواته... بی ئه وه ی به قه د پارچه
حه سیریک... به قه در پانایی ده ستیک له لیواری ئه و دهریا به رینه... له روخې ئه و که ونه فراوانه به دی

بکەم، تاکو... ناچار وەرەز دەبووم ... خۆم دەدایە چەنگی گێژەلووکەى ژيان... تەسليم بەقەزاو قەدەر دەبووم... خۆم بەو رازی دەکرد... کە:

- دەبێ بەم دەردەسەر بە بتلیمەو، دەبێ ژيان لەم دۆزخە بەمەسەر!! دەبێ بە چاوبەستەبى... کوێرانە... ئەم رێگا سەخت و دوورە بپێجمەو!!

پاش ئەو هەموو خەياللات و لێکدانەو و سەرلێ شێوانە، ماوەبێک بێ هۆش دەبووم... لینگم لێ رادەکێشان، خەو... وەکو تۆمارى ژيانەکەم... وەکو هەموو نەهێنیکی ئەم کەو نە کۆنە، لەناو دەروونی رەشى تاریکی خۆى لوولى دەدام... دەکەوتە ژێر لێو ئەستورە گرانهکەى شەو و... ژێر کابووسى مێردەزمەى ژيانە تالەکەى گوندەکەم... جیاوازییەک لە نێوان خۆم و... لە نێوان پڕو پیرێژنەکانى گوند... نەدەدەى!!

دایکم پێى دەگوتم: - پلکە مێرئ...ش، دایکتە!

لەدلى خۆمدا ئەو قسەىەم پێ سەیر بوو!! چۆن پلکە مێرئ دایکە؟! و... دایکیشم... ديسان ئەویش دایکە؟ حەزم دەکرد... تەنیا دایکى... خۆم... دایکم بێ، بەلام دایکم پێى دەگوتم:

- پلکە مێرئ... مامانى تۆ بوو!! ئەو بەختیوى کردوى... بەشیری مەمکى ئەو گەرەبووى... ئەویش دایکتە!!

من حەزم دەکرد، هەر تەنیا دایکى خۆم، دایکم بێ!... وەکو جووجەلەبێکى رووتەلە، لەبن پالى ئەو... هەستم بەگەرمى و هێمانی و هەسانەو... دەکرد، بەلام پلکە مێرئشم زۆر خۆشەوێست... ژنیکی نەرم و نبان بوو... باوەشى ئەویش... هێلانە و ئارامگەبێکى لەشم بوو.

پلکە مێرئ، چۆن لەو رۆژانەدا، لەگەڵ دایکم دراوسێ و رەفیعى روح بە روحى یەکتەرى بوون، لەهەرەتى لاوى و کچپێشەو، دەستە خوشکى یەکتەرى بوون، خەلکى یەک گوند بوون، بەیەک سال مێردیان کردبوو، لە کوێستانەکەدا زەماوەندیان بۆ گێرابوو، لەشەر و گرانیە گەرەش پێکەو و ئاوارە و دەرەدەر کرابوون، بەرەو گەرمیان سەریان هەلگرتبوو، چارەنووسیان بەم گوندەى ئێستامانەو نووسابوو. زۆرجار دایکم پێى دەگوتم:

- خودا، بە هۆى تۆو... حەوێزى، خوشکە مێرئى داووتەو!

تا درەنگ زەمانیک لەم قسەىەى دایکم نەدەگەیشتم!... تا لە داویدا بۆم ناشکرا بوو، ئەم پوورە کۆلەم... مندالەکانى لە رێگا دوورەکەى ئاوارەبى... لە هەورازە سەختەکەى دەرەدەرى و برسێتە... بوون بە قوربانى...! هەر لەو رێگاىەشدا... پێش ئەو بەم چارەنووسە، هاوسەرەکەشى بۆ یەکجاری بەجێ هێشتبوو!... بە تەنیا بەجێ ماوو... ناچار سەرى بەسەرى دایکەو نابوو... روحى کەوتبوو سەرم، لە کۆشى... خۆى بەشیری خۆى گەرەى کردبووم، وەکو مندالەکانى خۆى لەمندا دۆزینەو... و بە جەرگى خۆیەو دەنووساندم ببو دایکى دووم!! کە پێوهرەش بووم، گەیشتم تەمەنى شەش حەوت سالى، هەرەو کۆ دایک و کور... لەگەڵ بێک هەلسوکەوتمان دەکرد، هەر کاتێک دەدیدتم... پوسۆز نامێزى پێدا دەکردم، تێر... تێر ماچ و بۆنى دەکردم، دەستى دەگرتم... دەیکیشامە کۆشى خۆى!.

- وەرە رۆلە، حیکایەتت بۆ بکەم!.

دەیزانى... زۆر حەز لە حیکایەت دەکەم، بەتایبەت هۆگرى ئەو حیکایەتەکانیم، شەوان لەگەڵ مندالەکانى گەرەک... لەرۆخ گۆرکەکەى ئێمە کۆدەبوینەو... گوێمان بۆ پلکە مێرئ دۆل دەکرد...

حیکایه تی بو ده کردین:

ئه وجا... خوشکی له هه مان گه وره ترئ... به خوشکه کانی دیکه ی ده گوت...
گه لی... خوشکانئ...

له هه موو ولاتی بادینان... هه ریر و جزیری بو تانی

به چاوان... به بالان ده گه رام

له لاوێک... له جوانێک ده گه رام

قابیل بئ به خاتوو زینی... میرکچی بو تانی

که سم... له کاکه مه می... جوامیر و لاو

نه ده که وته بهر دل و نه ده که وته بهرچاوا!

به درێژی شهوانی زستان... پلکه میری به گیرانه وهی بهیتی مه م و زین و سیامه ند و خه جئ... شیخ
فه رخ... برامۆک و نیچیروان... ئه سپاره ش... و بهیتی دیکه... میشک و گیانی ئاو ده دام، به حیکایه تی
سئ براله و... کوره که چه ل و گهنج خه لیل... بهیتی نازایی و خوشه ویستی و دلدارئ... رابوردوان... گیانی
خوشه ویستی و میردایه تی به هیز ده کردم:

که چه له ک بووم له کاروانی

لامدا گوندهک له بو نانی

دیتم زه بهرک له بهر نانی

به حیکایه تی ئه فسانه یی دئو... و درنج... ترسی له گیان ده چاندم... له گه ل مریشکه قونده... مام
هه یده ری شاوریم خوشتر ده ویست:

مام هه یده ری شاورئ

مریشکه کۆله ت له بهر مری

بگره ربویی خازری

مام هه یدهر هات له هه ردا

تووله و تاژی له گه ردا

مام رتویان له خۆلئ و هه ردا

که مام هه یدهر، رتوی زۆرداری له خۆلئ و هه رده دا... مریشکه قونده و جوجکه کانی رزگاریان ده بوو...
ئیمه... منداله کان هه موومان گه ش ده بوینه وه، پیکه وه ده ستمان له بییک ده دا... له رۆخ ناگردانه که...
هاوارمان ده کرد:

ها... ها... ها... ها...

که باسی دئو... و ئه ژدیها و درنجیش ده هات... باسی میرده زمه و نیره عه لی شیشی قه شه ش ده کرا...
ترسمان لئ ده نیشت، له شمان ده له رزی... لیک نزیک ده که وتینه وه، له رۆخ ناگردانه که... قه سونه
تووتکه مان ده کرد!...

شه ویکیان... پلکه میرئ... له گه ل دایکم... حیکایه تی نیره عه لی شیشه که ی مام قه شه یان بو
ده گیرینه وه... هه ر به که یان ده یه ویست پئش ئه ویدی ده ست پئ بکا، دایکم... له که ندووه که... هه ندیک

گوٽيز و ميٽوڙي هيٺان و له بهردهمي ٽيمهي دانان، پلڪه... دهرفته تي ديت و دهستي به حبيڪا به ته كه كرد:

- له زهماني بهري، كه قاتي و گراني، له گونده كه مان په يدا بوو، مامه ولای باپيري حه سه نه بوږي... له برسانا له ناو خپزانه كه ي دهر په پري، به رهنگاري سه فین بوو، خوځي هاويشته ټه و شاخ و دارستان و هه لډيرانه... له شتيك ده گه را بڙ خواردن بشي!! دار گوٽيزه كه ي سووږه حمان... هه نجيره كټيو به كاني پشت چاكي خه زوولاس... دار قه زوانه كاني شاخه كه، دار به پروه كان... له كڙلڪه داره پيره كان... له كونه ميتش هه نگوټنيك ده گه را... راوي ته پروتوار و ده عبايټك... خولياي په يدا كړدني خوځاكيك بوو، ډړنده ي هاري برسپه تي خوځي و خپزانه كه ي پټ هيدي بكا ته وه. ټاگره كه ي دهر وونيان پټ داښر كيني، به گه لي ده نگاره دا هه لډه گه را... كه قريوه قريويك په رده ي گوټيچكه ي له رانده وه، ټه ول جار واي بڙهات... كه دهنكي پږلي قازو قورينگه به ره و گهرميان ده بنه وه، پتر ههستي راگرت... له ناوه وي خوږدا گوټي:

- به زاتي خودا... به دهنكي عه له شيش ده چي!

ته كانيكي دابه خوځ... هه نديك بږي هه لكشا... سه ري به رز كرده وه... ديتي ره وه قه له موونيك... له سه ر تاته به رديكي پان... وهك په ويك كاره بزني ره ش... له سه ر تاته كه موږگه يان به ستووه.

مامه ولا... به و ديمه نه ته واو په شوکا... چاوه كاني هه لپشاوتن، ده بويست بيږي كوټكا ته وه... كه له پري... كه له عه له شيشيكي زه لام... له ناو په وه كه قيت بو وه... باله فرتيكي كرد... چو له سه ر كه پكه شاخيك هه لپشته وه... چهنه جارتيك بالي فش كرد... باي كرد به خوږدا... ټه مجا ملي بږ لای مامه ولا هه لكيشا و وهكو به ني ټاده ميكي ته واو... به دهنكيكي زهنگولي ساف... به زمانتيكي ره وان... كه و ته قسه كردن.

نيره عه لږ زور به فه سيحي بانگي مامه ولای كرد:

- مامه ولا... مامه ولا... ودره بږ خوځ به!

جارتكي تريش زور به پره واني بانگي كرده وه:

مامه ولا، ٽيمه بږ خاتري تو... ره وانه ي نيره كراوين... هه موومان نه سبيي توږين!!

عه لي شيشه كاني ديكه ش... له گه ل بانگي نيره قه له موونه كه... ټه وانيش به يه كجار دا يان له قريوه قريو و باليان فش كردن... سه ريان ده هه ژانده!! مامه ولای باپيري حه سه نه بوږي ترسيكي زوري لي نيشت... سام گرتو بوو... چاوي په رينه ته وقعي سه ري... شته كه ي نه ده چوه ميشك... نه يده زاني چون باوه پري به گوټي و چاوي خوځي بكا... له بهر خوږه وه مرتاندي:-

- له م گراني و قاتي و قرييه... عه له شيش له كوټ ماوه!!

سه رتيكي هه ژانده و له خوځي پرسپيه وه:

- كوره... ما... سه گ و پشيله ش... ماون... هه تاكو قه له موون؟

- كه نكي له شاخ قه له موون هه بروه؟

له ټه نجامي بيړ كړدنه وه كه ي... به دوو دلبيك هه وه به خوځي گوت:

- له وانه يه... له راوړوتی جه ندرمه كاني عوسمانلي... له گوند هه تره بن و وه شاخ كه وتبن.

- به لام... ټم هه موو قه له موونه زوره؟

به حيسابي ټه... له دووسه د قه له موون پتر ده بوون!!

- له وانه یه... له و چند ساله سه ختانه دا... زاووزیبیان کردبئ!!

وای به خۆی گوت.

مامه وولا، له گهلنیک دارکهر و راوچی بیستبووی، که له و چیا به دا... وا بوه مریشکه کبوی و که له شیری کبوی و هه تا پشیلهی کبویش بهرچاو که وتوو.

به بیبر بلاوی چاوی به ناو قه له موونه کاندای گبیرا... یه ک دوو سه له واتنی هاویشتن، له گهل هه ناسه بیکی تووند ناوی خوای له زار ده پهری... و هه ندیک دامای خۆی دوآنده وه:

- بۆچی... کاکه... خوا سه ران ده دا... و... رزقان ده دا!! خۆ موعجیزهش هه لئه گبیراون؟

حه زنی ده کرد خۆی به وه رازی بکا... که خودای په ززاقی ماروو موور... نه گهر بیه وئ... هه زاران نه وهنده یی ده کری و... به چاو قوچاننیک هه زار... هه زار نه وهنده ده کا.

له راستیشدا... نه مه و ابو... کهس گومانی له توانا و قودره تی خودا نییه.

مامه وولای باپیبری هه سه نه بۆری، پتر پروایی هینا که هه بی و نه بی مه سه له که موعجیزه یه... خودای گه و ره روحمی به مال و منداله که ی کردوو... یه کسه ر روودا وه که ی هه زره تی ئیبراهیمی هه ته وه یاد.

به وه هۆیه وه ترسه که ی په ویه وه، بگره ته واوینیک پروایشی به خۆی هه ته وه... له شی سووک بوو... به پی دزه... پاریزی بۆ نیره عه لی شیشه که برد، تا هه موو تینی کۆکرده وه و وه ک تیر په لاماریدا!!... لاقتیکی گرت... نیره قه له موون... که وته بال کوتان و په له قازئی... خۆی له ده ست مامه وولا راوچری... نازاد بوه وه... باله فریکی کرد... تا له ناو کۆمه له که هه لئیشته وه... نه مجا ناو پتیکی له مامه وولا دایه وه... دای له قاقای پتیکه نین:

- ها... هه... هه... ها...

هه موو قه له موونه کانی تریش... لیبان وه رگرت هه وه!!

مامه وولا، له گهل هه لمهت و په لاماردا نه که ی، تاکه کلاشیکی له پی بووه وه... بۆ ناو کهنده که هه لئیرا، سووی له کلاشه که ی نه بووه... به شکو له ناوهند دلپه وه پتی خۆش بوو له و کۆته گرانه رزگاری بوو به خۆشی نه یه زانی له که نگیوه نه م جووته کلاشه ی له پیدان!!... نه وهنده پینه یان لی درا بوو... وه ک شاخه کیسه لیان لی هه تبوو!... به گورجی تاکه که ی تریشی داکه ندو له هه لئیرتی هاویشت، نه و جا هه ناسه بیکی دریتی هه لکیشا و له بهر خۆیه وه گوتی:

- پی خواسیه که باشتره!! ده با له و باره گرانه قورتار بیم.

به مه له شی سوو کتر بوو، به را کردن به ره و چی مؤلگه ی عه لی شیشه کان به زی... خۆی له یه کینکیان روو کرد... له پر هه موویان دایان له شه ققه ی بال... به قیژه قیژ... له ناو جه رگه ی ناسمان نقووم بوون... هه تا بوونه نوقته ی رهش... رهش و توانه وه.

چاوی تی بریبوون... مامه وولا هه ردوو دهستی له یه کدان و به ده نگ گوتی:

- په ککو... به زاتی خوا... له حه یا تم قه له موونی و هه قه لب سوو کم نه دیون.

له بریتی... له ده ست چوونی نه وه هه له... دۆراندنی نه و راهه چهره، ئه پکی ساردی هه لکیشا... به وه په سی له سه ر به ردیک دانیشت، بیبری له حالنی خۆی و خیتزانه که ی ده کرده وه... که له پر ره وه قه له موونه که وه ک ره شه با... به تیژی له ناسمانه وه به ره و ژیر بوونه وه!!... له نزیک مامه وولا وه، خۆیان له نه رزه که خشاندا! مامه وولا... به په له تاوی سه ری ره دوو نانه وه، هه تا وه ک رانه بهر خیک ناو قاقای ناو

"ئەشكەوتى كۆتران"نى كۆردى.

مامەولا... بە ئىنچامە دىلى فېنىك بوۋە، بە خۆى گوت:

- ئەۋە باش بو... تازە لەناۋ ئەشكەوتەكە بۆ كۆى خۆيان رزگار دەكەن.

لېيان ۋەرسوورايەۋە ناۋ دۆلەكەۋ بۆ ئەشكەوتەكە سەرگەۋت... ھەستى راگرت... ئەشكەوتىكى كىشومات... تەنانت سىرۋە شەمشەمە كۆپرەشى لىن نەدەھات!!

- جاران... كە دەھاتمە ئەم ئەشكەوتە... دەنگى زىندەۋەرۋ باھوۋى كۆتر... گوتى پىياۋى پى دەكرد!

لەناۋ مېتىشى خۆيدا... لىكى دەدايەۋە... شتەكەى زۆر پىن سەپىرۋە. بەخودى خۆى... لەدوۋ سەد عەلېشىشى پىتر لە ئەشكەوتەكە كۆرد!!

- ئەدى... چىيان بەسەر ھات؟

مامەولا... لەخۆى پىسى!!

زۆر بەئەشكەوتەكەدا گەرا، قوۋىنىك نەما نەپىشكىنى، زۆر خۆى ماندوۋ كۆرد... كەچى ھەموۋى ماۋە پوۋچ ۋە بى سوۋد بو... ناچار بەدەست بەتالى ۋە دىلساردى مىلى شوپكردوۋ بەرەۋ گوند گەراپەۋە!!... لە دەروۋنى خۆشى... ھەرگىز بىرى بۆ ئەۋە نەدەچوۋ كە روۋداۋەكە بەگشتى ھەر خەيال بوۋى ۋە بەس... لەبەر رېگاۋە... لەگەل خۆى دەدوۋ دەپگوتەۋە:

- بەم دەستەم لاقى نىرە عەلېشىشەكەم گرت!!

- ئەدى ئەم جىقە سوۋەى بە بەرى دەستەۋەپە... چىبە؟

سەپىرىكى لەپى دەستى كۆرد... زمانىكى لە جىقەكەدا... سوپىرى سەرى زمانى گەزت!!

پۆز... لە سەفەن ئاۋا بىۋە، تانەپىكى بۆر، بەسەر گوندەكەدا كىشابو!!... نوپى شىۋان نىزىك بو... يەكسەر لاي خەلكىكى زۆرى ئاۋاپى لە دەۋرۋەرى مېھراب... بەرامبەر مەلای گەۋرە دانىشتىۋە، مەلا ۋەك ئاش دەمى دەگىپراۋ گەمەى دەھات، خەلگەكەش... كى ۋە بى ھەست سەريان دانەۋاندىۋە. مامەولا بە مەشەۋەشى خۆى كوتايە مەگەۋت... سەلامى كۆرد ۋە نىزىك مەلا ھەلتروۋشكا، خەلگەكەش لەگەل دەنگى مامەولا ۋە شىيار بوۋنەۋە... بەۋوردى گوتىيان لە مامەولا راگرت... كە مەسەلەى خۆى ۋە قەلموۋنەكان... ۋ روۋداۋەكە چۆن بو. ئەۋھا بۆ مەلا ۋە ئوانىدى گىپراپەۋە.

پىرئۆمەر، خۆى پىن نەگىرا... تا مەلا راپىتىك بىدا... ئەۋ ھەلى كوتايە ۋ بە پەلە گوتى:

- ئەۋە... مېردەجىۋكە بوۋە!!... مېردە جىۋكە!

بەلام مەلا تەسدىقى ئەۋ قەسەپەى پىرئۆمەرى نەكۆرد... كەسەرى لە مامەولا ۋە لە خەلگەكە ھەلپىرى ۋ گوتى:

- نەخېر... پىرئۆمەر... نەخېر... ئەۋە مېردەزەمە نەبوۋە... چۈنكى مېردەزەمە دەچىتە پىستى بىز... ۋ كار... گىسك... ۋ ئازەل ۋ ئەۋ ۋەلساتە!!... ھەرگىز نەبوۋە چوۋپىتە شىكىلى مېرىشك يان كەلەباب... يان قەلموۋن، لەۋانەشە ۋەكو مامەولا خۆى بۆى چوۋە... موغجىزە بى ۋ... چۈنكى مامەولا ش كەم سەپرو ناشوكر بوۋە... ئەۋا لەكىس خۆيدا!!

مەلا... پاش كەمىك بىر كۆردەۋە... قەسەكەى ۋا تەۋاۋ كۆرد:

- پىياۋ... لەھەموۋ ژيانىدا... ئەگەر جارىك خودا موغجىزەپەكى ۋەھى نىشان بىدا... دەپى بىزانتى چۆن

به قازانجی خوئی خوردی دهکاتهوه.

خه لکه که، همموویان سام گرتوو بوون، مامه ولا وه کو مه نجه لیک به فراوی به سردا کرابین... وا سارد و په شیمان بووه... به نیگه رانیکی تال و تیژ له مه لای پرسیه وه:
- باشه... قوربان، هه لستم... دوا به دواى موعجیزه که دا بچمه وه؟
مه لاش فه رموی:

- نه خیر... نه خیر... مامه ولاى به دبه خت... تازه بۆتۆ... چش!

ئیتر مه لاش، قروقه پی لیکرد و سه ری له به رخۆ... نا!

پلکه میتر، له دواى پشودانیکی کهم گوتی:

- هه ر چهنده مه لا به و رهنکه وه لامی مامه ولاى دایه وه، به لام له ناوه وى خویدا گومانی له و وه لامی هه بوو!! بیری له شتیکی دیکه... ده کرده وه، شتیکی بۆ کهس نهی درکاند، که سبیش به لایه وه نه ده چوو، بۆ به یانیش ناشکرابوو که مه لاش که گوتی له به سه رهاتی مامه ولا ده بی ته ماحی ده یگرئ و پاش نوئیژی خه و تنان مل به چیا به که وه دهنی، به شوین قه له موونه کان بۆ نه شکه و ته که سه رده که وئ... ئیتر له ناو نه شکه و ته که دا خوا به خوئی ده زانی چی به سه ر دئ!... تا به یانی که خه لکه که بۆ نوئیژی به یانی ده چنه مزگه و ت... مه لا دیار ناکه وئ، که رۆژیش هه لددئ و رمییک سه ری له ناسۆ... هه لددینت مه لا هه ر ده ر ناکه وئ... نه و رۆژه تا دره نگییک... نه و جا خه لکی ناوایی به شوین جه نابی مه لادا ده گه رین و که له شی موباره کی له نه شکه و ته که ده هیننه وه... له گۆرستانی برسیه کان ژیر خاکی ده که ن!... خوا خیری خه لکه که بنووسن... دهن لاکه ی ماموستا ده بووه خۆراکی گورگ و که مستیار... له گه ل نه و هه موو ده رده سه ری و نه شکه نجبه ژبانی... ته نانه ت له سه ر پشتی نه م زهویه! له گونده کهش... جیگاییکی نه ده گرت!! نه لعانیش گۆزی مه لا هه ر دیاره، خه لک وه کو مه زاریکی پیروژ... زیاره تی ده که ن... و به شه هیدی ده ژمیتر!

له راستیدا زۆر هه وه سم... به قه له موون... قریوه قریوو... و هه لفرین و دابه زینی نیره عه لیشیشه که کرد... گفتموگۆیه که ی له گه ل مامه ولا ده هات! دهن شتیکی له هه موو حیکایه ته که حالی نه بووم!... به لام به چاکی هه ستم به وه ده کرد که دایکم پتر چیژ له حیکایه ته که وه رده گری و پتر تیکه لاوی رووداوه کانی بووه، هه ر له بهر نه وه ش، پاش ته و او بوونی حیکایه ته که رووی له پلکه میتر کرد و پتی گوت:

- خوشکه میتر... مه لا سه عیدی شتیخزاده ش... جاریک باسی نه و عه لیشیشانه ی گپراهه وه... که جارچاره، وه کو په له هه وریکی رده له ناسمانی سه فینی ده رده که ون، له پر ده توینه وه و وون دهن، به موعجیزه یه کی خودایی دای دهنان... نه و ده یفه رموو:

- نه و عه لیشیشانه هه موویان جه ندرمه ی عوسمانلی بوون... له گرانیه که له بهر زولم و زۆریان... خوا کافری کردوون و غه زه بی لی گرتوون... کردوونی به قه له موون و له نه شکه و ته کانی سه فینی ناخنین.
دایکم ده یگپراهه وه:

- که سه عدی نیترکی... پیاویکی خاوه ن خیزان و هه ژار بوو، له و رۆژه ره شان، به هه زار دهردی سه ری، هه ندیک بژیوی بۆ منداله کانی په یدا کردبوو... و له ترسی جه ندرمه... له رۆخ ناگردانی کولیته که ی، له ژیر زهوی چالی کردبوو، رۆژیک دوو جه ندرمه له راو رووت ده گه رین، دهرگای کولیته که له ریتسمه ده بن، ده چنه ژووره وه، په لی منداله کان ده گرن و بۆ دهره وه تییان هه لده دهن، عه رزه که

شیشکوت ده‌کن، دانه‌ویلکه به‌تالان ده‌بن!... که سه‌عدی ده‌گه‌ریتته‌وه... به مه‌سه‌له‌که ده‌زانی... شیت و هار ده‌بی، سه‌ر هه‌لده‌گرئ تا له‌ناو چه‌می سوژک... له پتگای جه‌ندرمه‌کان... خوئی له بۆسه ده‌نئ، که تالان که‌ره‌کان... به تالانه‌وه راده‌بوورن... هه‌لمه‌تیان بۆ ده‌با و... به‌خه‌نجه‌ر پارچه‌ پارچه‌یان ده‌کا و رزقه‌که بۆ منداله‌کانی ده‌هینیتته‌وه.

هه‌تا وه‌کو مندالیک، ئینسانیک... گه‌وره‌تر ده‌بووم... پتر فامم ده‌کرد؛ بیرم به‌و رووداوانه‌ی گونده‌که‌م به‌سترا‌بو‌وه، هه‌ر قه‌له‌موونیکم ده‌دی، قه‌له‌موونه‌کانی مامه‌ولام... ده‌هاتنه‌وه به‌رچاو، قسه‌که‌ی دایکیشم... که به‌پلکه‌ می‌رتی ده‌گوت:

- مام‌وستا مه‌لا سه‌عیدی شیخزاده... ده‌یفه‌رموو... قه‌له‌موونه‌کان جه‌ندرمه‌ی عوسمانلی بوون... خوا کردوونی به‌عه‌له‌شیش!!

رۆژیک... له‌گه‌ل سلیتی‌وای هاو‌رتیم... که له‌هه‌ولیر ده‌مانخوتند، له‌لای مناره‌ی چۆلی... ده‌رسمان ده‌ور ده‌کردنه‌وه... که باسی ئه‌و عه‌لیشیشانه‌م بۆ گه‌راپه‌وه... پیم سه‌یر بوو که سلیتوا مه‌سه‌له‌که‌ی له‌لا غه‌ریب نه‌بوو... کتیه‌کانی له‌ته‌نیشته‌ خوئی دانان و پیتی گوتم:

- داپیره‌م ده‌یگوت:

- له‌گرانی گه‌وره... قه‌شه ئیستیفان خوئی کوتابووه ناو دیره‌کۆنه‌که، شه‌وو... و رۆژ نه‌ده‌هاته ده‌ری، چه‌زی نه‌ده‌کرد رووی پووتی خه‌لکه‌که‌هه‌بینه... گوئی له‌نالئه‌وه هاواری منداله‌ برسیه‌کان بیی!! له‌ناو چه‌وشی دیره‌که‌هه‌بووه شوانی ره‌وه‌بیک قه‌له‌موون، به‌خه‌تی ده‌کردن... هه‌تا ده‌هات قه‌له‌موونه‌کان قه‌له‌وه‌ده‌بوون و ده‌رپسکان، که دیانه‌کانیش بۆ نوێژ ده‌چوونه‌ دیره، قه‌شه پیتی ده‌گوتن:

- ئه‌مانه‌م بۆ سه‌ره‌سه‌ل و جه‌ژنی له‌دایکبوونی کوری خوا دابه‌ستوون!! وه‌ئه‌نگوستی بۆ عه‌لیشیشه‌کان درێژ ده‌کرد!

به‌م په‌نگه‌ خه‌لکه‌که‌ی له‌قه‌له‌موونه‌کانی دوور ده‌خستنه‌وه... هه‌روه‌ها له‌چاوی پیس.

پایز دره‌نگ بوو... له‌په‌ر قۆلێک جه‌ندرمه‌ی عوسمانلی... له‌گوند په‌یدا بوون... وه‌ک گورگی هار په‌لاماری گوندیاندا... تا له‌ئه‌نجام له‌دیره‌کۆنه‌که‌هه‌بینه‌بوون.

مام قه‌شه له‌ترسان... دیره‌ی به‌جیه‌تشت و چاوی به‌خه‌لکی گوندی هه‌لنه‌ده‌هات بیه‌تته‌وه ناویان، بان له‌تاو عه‌لیشیشه‌کان رووی کرده ئه‌شکه‌وتی سووره‌حمان و به‌رامبه‌ر خاچه‌که‌ی چۆکی دادان... له‌خوا ده‌پاراپه‌وه... تۆله‌ی له‌وه‌جه‌ندرمه‌دراندنه‌وه‌ریگرت.

خودا به‌هاواری مام قه‌شه‌وه‌هات... شه‌ویکی تاریک... جه‌ندرمه‌کانی دانه‌به‌ر غه‌زه‌بی خوئی... و... هه‌مووی کردن به‌عه‌لیشیش!

مام قه‌شه کاتییک زۆر برسی ده‌بن... ئۆقره‌ی لێ هه‌لده‌گیرئ... به‌بێ ده‌ستی خوئی بۆ دیره‌کۆنه‌که‌ نشیو ده‌بیتته‌وه، ده‌بینه‌ جه‌ندرمه‌یه‌ک له‌دیره‌که‌نه‌ماوه... هه‌ر قه‌له‌موونیکیش بووه به‌چوار و له‌حه‌وشی دیره‌مونه‌یان داوه...، مام قه‌شه‌میشکی تیکده‌چئ، له‌برسان... به‌گور په‌لاماری قه‌له‌موونیک ده‌دا... بیگرئ... که هه‌موویان له‌شه‌قعه‌ی پال ده‌ده‌ن... له‌ناو چه‌وشه‌ی دیره... به‌ره‌وه‌سه‌فین هه‌لده‌فرن، قه‌شه سه‌ری به‌رز ده‌کاته‌وه... به‌واق ورمای... به‌نیگای چاویه‌وه... دوا‌ه‌وای عه‌لیشیشه‌کان ده‌چئ، هه‌تا ده‌بن به‌نوقته‌ی ره‌ش... ره‌ش له‌ناو جه‌رگه‌ی ئاسمان ده‌توتنه‌وه و بێ شوین ده‌بن.

له‌ئه‌نجامی وه‌ره‌سی و بێ ده‌سه‌لاتی خۆم، ئاسمانی قوول و ئه‌ستور و به‌رینه‌ی سه‌ره‌وه‌م... زه‌وی پر

نهینتی ژیره ودهم... دهبوون به کابووس و ژیانیان لئی دهکردم به درک و بۆم قوت نه ده درا!... ئاسمان و زه ویم لئی دهبوون به دوو لیتوی زلی زهردانی دتیو... دهترسام ههلم بلووشن دهبوون به فاق... به ته لیه بیکی ئه فسوونای زهلام... لهو ته لیانه ی که به خه یالی خۆم... بۆ راوکردنی دیناسۆره کانی عالمی کۆن... به کاریان هینای... دهترسام بکه ومه ناو چه نگاله کانی.

به درتیایی شهو... خهونی زۆر ناخۆش و تۆقینه رم ده دیتن!! تاکو به یانی له گه ل دتیو... و... درنج... و... میترده زمه و دیناسۆر... دهژیام، عالم له بهر چاوی خه یالمد، دهبووه درنده بیکی زهلام و ترسینه ر کوپرانه... به وه رسی... دهست و پهلم ده کوتان... بی ئامانج... به هه موو لاییکدا دهست و پهلم دهه شاندا، به رهنگاری ئه و دتیو... و... درنجان... ئه و جان وه رانه... دهبوومه وه، چه ند جار یک له خه و راجله کیم، ترس ئابلوقه ی دام، دتیو... و درنده ی ئه فسوونای په لاماریان ده دام... دهستیان له گه رووم دنا، میترده زمه سواری سه ر ملم ده بوون... هه ناسه یان بی ته نگ ده کردم... گیانیان له ره گه وه... ده رده کیشام!... له پر که و تمه نا و ئه شکه و تیکی تاریکی... سارد... سامناک... بوو... له سه رمانا ده قه سریم، به هه موو هیتم هاوارم ده کرد... بانگم ده کرد... ده مچریکاند... هه موو ئه و هاوار و بانگانه م ته نها له گوئی خۆما دهنگی ده دا په وه، به دیواری ئه شکه و ته فراوانه تاریکه بی دواییه که له دیواری ئه شکه و ته سامناکه که هه لده قۆزه وه و بۆ خۆم ده گه راپه وه!! که سییک گوئی لئی نه ده بووم، مملانی و په له قازیتی ئه ودم ده کرد خۆم له نا و ئه شکه و ته که رزگار بکه م!!

ئه شکه و ته که ده بوو به ده می جان وه ریکی دیناسۆری... به زاری دتیوکی ئه فسانه یی بی ره زای ترسینه ر، ئه مه نده ته کانم ده دا... پاژنه م له ئه رزه که ده ژه نی و گیر ده کرد... ئه رزه که نه رم ده بوو... ده بووه خۆله میش... وورده وورده قوتی ده دام!! دیسان ته کانم ده دا... هه موو هه ولتیکم بی سوود بوو... ده سه لات و تینم له بهر برابوو!! ترس... له ده روومدا... له میشکمد... له له شمدا گه یشتبووه پۆپکه ی تیژی و توندی، دلّم وه ک کوتکی په ره لیتی ده دا، خه ریک بوو له تاوان بیوریمه وه... له خۆم بچم!! زراوم برژی، گرانیی هه موو دنیا له سه ر که لله سه رو... په راسو... و چاوه کانم نیشتبوو، چاوه کانم له ناو قه پیلکیان ده رده په رین... که له هیکر... له پر به ئاگا ها تمه وه... هۆشم ها ته وه به ر... راجله کیم له ناو نوینه شریکه م راپه ریم... هه ناسه بیکی توند و درتیم... خوارده وه... وام بۆ ده هات... هه موو هه وای ئه م سه ر زه ویه م هه لمژی... هه تا تیر هه ناسه بووم!! له سه ر جیگا که م قیت بوومه وه، هه موو له شم به سه ر ناو... و ئاره قه گه رابوو، به چه په ساوی... ئاوریکم له ته نیشته خۆم دا په وه!! دایکم له سه ر جیگایه که ی نه ما بوو... چاوم ناردنه لای سه ربانه کانی ده ورم... خه لکه که... هه روو کو ئیواره له سه ربانه کان پۆقژیه یان کرد بوو!! جگه له هه ژانه وه ی گه لای سه رکه لی دار تووه کانی خوار کۆلان... هه ستم به چ جووله بییک نه ده کرد، کزه با بیکی نه رم و سازگار... له سه فینه وه به سه ر گونده که دا گوزه ری ده کرد، دهنگی چه ند که له با بییک... له گه ره کی ده نگاره و له گه ره کی به گزاده کان... په رده ی هیمنی؛ ئه و به ره به یانه ی ده له رانده وه، له گه ل زه رپه ی که ره که ی مام هه یده ر پتر ها تمه وه هۆش خۆم، چاوم بۆ لای دایکم گتیراپه وه،... دایکم نوینه که ی به جته یشتبوو... له سه ر پۆخی بانه که... به رمالیکی لئی راپه خستبوو... له سه ر به رماله که چۆکی دادابوون!! له ژیر ته ئسیری خه ون و کابوسه ناخۆشه کانی شه و ئۆقره م نه ما بوو... له ناو جیگا که م هه لستام... له ته نیشته دایکه وه هه لته رووشکام، به بی دهستی خۆم... پتر لیتی نزیک بوومه وه... له شم له له شی ده خشا... باویشکیک گرقمی... چاوم هه لگلتۆفتن... به توندی هه ناسه بیکی دیکه م هه لکیشا... پتیش چاوم پوونتر بوونه وه... هه ستم به بوونی خۆم کرده وه فه رامۆشییکی زۆریشم بۆ له دلدا په یدا بوو!

- ئه لسه لامو عه له یکوم!

دایکم سهلامی نوپښی دایهوه، ههردوو دهستهکانی بهرهو ژوور؛ بهرهو ناسمانی بی دوابی... پان و بهرز کردنهوه، بهدنگ دهمی دهزواند... ویردی دهخوتند، بهدهم جولاندنهوه ناوړپکی لی دامهوه... خوځم پیبیهوه نووساند... دهستیکی دلسوزانهی وهسهری داهینام، دوو... سی جار... فووی بهسهردا رڅاندم... به پهشوکاوی و بهپهله لیبی پرسیم:

- رڅله... نهوه بۆ راجلهکی؟

- کوړم... جهرگم، نهوه بۆ نهوها لهخهودا راپهړی؟

- چ جیگاییکت دیشی... زگت دیشی عهزیم؟

- بی نهوهی چاوهنواړی وهلامی من بکا... پرسیهوه:

- رڅله... برسیت نیبه؟

- بهلی... برسیته، برسی، دهزانم برسیته جهرگم!

وای بهخو گوت و... دهمی بستیک لیک دایچکری!! دهپههویست من هیمن بکاتهوه و ترسهکه م برهوتینتیهوه!... بزهدیکی له زاری پچکراند، منیش به سام گرتوویی و گیلانه لهدهم و زاری دایکم رادهمام، نهوه کاته لهناوهوهم گود بیووم، هواسم سپی بیوون، ههستم به چ خوشییک نهدهکرد، نهوهم بۆ نهدهات... به گرځینهوهییک... به بزهدییک وهلامی بدهمهوه و خوشییک دروی بخهمه دل.

دهم گبرابوو... نهمدتوانی زمانم بگپم، دایکیشم به دلسوژی و ترسیکهوه لهمن وهپامابوو، که چوئیهتی منی وادهدیت... رووی گرځ دهبوو... رهنگی ههلهدهبزیکا... وهکو نازاریکی زور، وهکو نازاریکی دژوار ههلی گلوتیبی و دهررونی لوول بدا و ههلی تهکینی... وا خوئی بهسهرمدا کوړ کردهوه، دهستیکی دی بهسهر روومدا خشانند، سهری ماچ کردم... له پاشان... لهسهر بهرمالهکهی ههلهستا... پیخهفهکانی راوهشانندن... لوولی دان... قهدی کردن و له روخیکی بانهکه کوئی کردنهوه و کوچکه بهردهکهی لهسهر دانانهوه.

وورده... وورده دههاتمهوه هوش... ههستم بهچوئیهتی خوځم دهکرد! ناوړپکی دیکهه لهسهر بانهکانی دهوهرم دایهوه... تاکوتوک... خهلهکه لهخهوه رادهبوون، بهرهو ژووره تنگ و تاریکهکانیان دادهبهزین، نهخشین... لهخهوه رابوو... نوپنهکانی دهپیچانهوه... دایکی لهسهریان نهماوو، لهپه له نوپن پیچانهوه وهستا، بهرامبهه بانهکهی نیمه... له جیگاکهی سهکنا.

ههموو بهیانیک... که لهخهوه ههلهدهستام... بهکسهه چاوم دهپینه نهخشین، سهیری بهژن و بالام دهکرد... بهدهست و بهلهش... بهچاو له بهکتری دهتالاین و بهکدیام ددهواند، بهلام نهوه بهیانیه... وهکو بهیانیهکانی رابوردوو نهبووم!! ههستیکی تاییهتم بۆ پهیدا نهبوو نهمتوانی لهگهله نهخشین تیکهلاو بیم و بزم نهکرا وهلامی دهست و چاوی بدهمهوه!!... نهخشین... به دلشکاوی بۆ نوپنهکان چهمایهوه و لوولی دان و له روخ بانهکه کهلهکی کردن و لهگهله ناوړپکی پر گلهیی... لهپهپهکه دابهزی و لهبهه چاوم وون بوو.

چاوم... لهبهه دهرگای عهملهکهی مام حاجی چهقین... بهر دهرگایهکه چول و هول بوو... وهکو ههرگیز کهستیکی به بهردهمدا تیپهه نهبوو، وهکو دهستیکی زور بی هاتووچوئی بهپیش نهکرا بی... وا دههاته بهرچاوم!!... که له میشکی خوځم بهراوردی ههرا و هوریا و بگره و بهرده و گرپی لوری... و کیشهی حهملهکانی بهر دهرگاکهی شهوی رابوردوو لهگهله چوئیهتی نیستای عهملهکه دهکرد... سهرم سوردهما، بیرم لی نالوز دهوو، ناهیتی گهرم ههلهدهکیشا!... کومه لیک پرسیار... له دهررومدا... له

میشکمد... وەکو مەنجەلێک شیر بلقیان دەدا؛ سەرم لە دایکم بەرزکردەو... وەکو مەهەوئ... پرسیارەکان بەرەو رووی ئەو بکەم... کە ئەو بانگی کردم:

- شیرکۆ... گیان، بچینە خوارئ... دەزانم برسیتە!!

کە چاوم بەژوورە دەگێڕا... بەو ژوورە یۆ یەکەمجار لەناویدا... چاوم بۆ ژبان هەلەینابوو... ژوورە کەم بە جۆریکی تر دەهاتە بەرچاو... لەپیش چاوما نمونە یەکی بچووکی ئەو ئەشکەوتە ئەفسووناویە بوو... کە شەوی رابوردوو خەونم پیتو دەدیت!!

دایکم بە پەلە و... پەشۆکاوییکەو، رای کردە بنەبانی ژوورە کە، لەبن ئەستەپرک، مەنجەلێکی راکیشایە دەرهو، سەریۆشی مەنجەلەکی هەلگرت... شتیکی رەشی لەناو دەرھینا.

ئەگەرچی ئەو کاتە بەتەواوی هاتبوومەو هۆش خۆم، بەرچاوم پرووتتر ببوو، ترس و سام بەریان داووم، نەمدەتوانی خۆم لەشەوی رابوردوو جودا بکەمەو، هیشتا بیرم بە خەون و کابوسە کە یەو بەسترا بوو، بۆم نەدەکرا خۆم لە بەرامبەر تەوژمی ئەو خەونە بەسام و ناسازانە رابگرم، تووشی جۆرە ماخۆلیا بیکیان کردبووم...!! بەو هۆبەو... بەقەلب گرانی و بە دەنگیگی گری... بە خۆم گوت:

- پەککو... لەو خەونە ناخۆش و لەو کابوسە پەشانە!!

لەپاشان رووم کردە دایکم، دەنگم هەندیک بەرزکردەو پێم گوت:

- دایە... دایە شەوی رابوردوو لەناو دێو و درنج و لەناو درێندە و جانەوهری بی پەزا ژیاوم.

بە دەنگیکی لەرزۆک پێم گوت:

- یەکیکیان دەمی وەک ئەشکەوت بەش کردبوو، خەریک بوو... هەلم بلووشئ... قووتم بدا، ئەو بوو لە ترسانا... لەخەو راجلە کیم.

کە چۆنیەتی ئەو شەوی خۆم بۆ گێڕایەو، شتە رەشەکی لەناو دەست بەریووه ناو مەنجەلە کە، وەکو مار گەستبیتی... وا دەستی کیشانەو و رووی تێکردم... بەئالۆزی گوتی:

- خودا... لەچاوی بەد... لە حەسوود و دوو مۆر بتپارێزئ... رۆلە... خودا لە تەنگانە و قۆرتی ژبان رزگارمان بکا... لەگەڵ هەموو... ئۆمەتی موحەممەدی... ئامین!!

ئاهێکی توند و گەرمی هەلکیشایەو، پاش نەختیک دامان هاتەو قسە:

- مَادام... لە زاری درێندە کە و لە چەنگی دێو کە... رزگار بووی، مَادام... جانەوهرە کە... بۆی نەکرا قووتت بدا رۆلە... ئەمە نیشانە و عەلامەتی نەجاتن... دیار دەی خێر و سەرفرازییە... عەلامەتن... عەلامەتی فەرەحنایی و فەرامۆشین... ئیشائەللا... بە هیممەتی حەزەرەتی یوسف و قوتبی رەببانی. دەستی بە نووزانەو بییک کرد... لەبەر خۆبەو... وەکو بریندار دەی نالاند و دەیکوت:

- خودایە، روحمت زۆرە... روحمت لە ناوی بەحران... لەگەلای داران... پترە، روحمیک بەم ئۆمەتە بکە... لەم گرانیە و قاتیە... لەترس... لە بەلا و ئازار نەجاتان بەد... بۆ خاتری هەر چل و چوار هەزار پیغەمبەر و بۆ خاتری نازی خۆشەویستی خۆت. کاتییک دایکم ئەوها دەپارایەو... دەستەکانی بەرەو ژوور بەرزکردبوونەو... دەپروانیە بن میچی ژوورە کە و هەناسە ی سارد و یەک لەدوای یەکی دەخواردنەو، بەبێ دەستی خۆم، لەگەڵ ئەو دا چاوم دەگێڕان و دەمگواستنەو هەتا نیگام لە بنمیچی ژوورە کە دەچەقین!! لە کاریتە ئەستوورە کە... لە رایەلە دار ئەسپیندارە رەشە مۆزانە لێ دراوێکان... ورد دەبوومەو... کە هەر وە پەراسووی جانەوهریکی سووتا و دەچون لەناو درز و کەلێنە دوکەلایەکانی دارە

رەشەكان... لە دێو... ودرنج و دەعبا ئەفسووناویەكان دەگەرێم... كە شەو لەخەودا ناپرەحەتیان كردبووم، وام بۆ دەهات... كە ئەو دەعبا و جانەوانە لەم تەرەجە بنمیچ و سەراییستە دوو كە لاویە رزیوانە... پەیدا دەبن، من... بەم رەنگە سەرم هەلبیریسوو چاوم لە بنمیچەكان گیر كردبوون، بۆ ئەم مەبەستە چاوم دەگێران، بێ گومان دایكیشم بە جۆریكى تر سەری بەرزكردبوو و كە سەیری بنمیچ و پەراسووە سووتاوەكانى بانەكەى دەكرد... لە شتیكى دیکە و بۆ مەبەست و ئامانجیكى تر دەگەرێم!... ئەو لە شتیكى دیکەى وا دەگەرێم... كە لە گەل جانەوانە... دێو... و درنج و دەعبا ترسینەرەكانى من بیرم لێ دەكردنەو... جیساوازیكى ئیکجار زۆریان هەبوو.

دایكەم وەكو هەستی بەو كردی... كە من بەو نوزكە نوزكە و دادخواست و پارێنە و نازكردنەكەى ئەو دەیکرد... دلتهنگ دەبم!... زۆرى پێ نەچوو دەستی بۆ ناو مەنجهلهكە درێژ كردهو... شتە رەشەكانى لەناو دەرھێناوە، گەراپەو لە لای ناگردانەكەى... كە من لە رۆخیدا؛ هەلتروشكا بووم، شتە رەشەكانى لە رۆخ ناگردانەكە دانان... ئامانجیكى هێنان تەزى كرد لەناو، سەمونه ووشك و رەق هەلگەراوەكانى خستە ناو... هات لە رۆخ ناگردانەكە... لە تەنیشت من دانیشت... بە مرازی دلدانەوێ من... دیسان دەمى لێك كردهو و بزەبێكى لە لێوێكانى پچراند... بەهێمنى مرتاندى:

- ئەلعان نانت بۆ حازر دەكەم... جەرگم.

- دەزانم زۆرت برسێه... هەر ئیستا سەمونت بۆ دێنم... بیخۆی:

زۆر بە دلسووزى و دیقەت لێم وورد بوو... جارێكى دیکەش بۆم گرژبەو، وەكو بلیتی ئەویش هەستی بە هێمنى و دلنیاىك كردی... لەسەر خۆ و... بەغەریبى لەسەر قسەكانى رۆیشت:

- خەونە ناخۆشەكانى شەویشت هەر بەهۆى برسێه تێو بوون!

- رۆلە نابێ بە برسێه تى بخەوین... دەنا خەونى ناخۆش دەبینین!

كاتێك بیرم لەو قسەیهى دایكەم دەكردو... هەر لەو كاتەدا... بانگیك... هاوارێك... زېرەبێك... لەناو ئەشكەوتى پر پێچ و پەناى مێشكەدا... هەلدهستا و لە هەموو دونیادا دەنگى دەداپەو:

- بەلام چار چیه... دایە گیان... چار چیه؟ بۆچی... ما هەر من و تۆین لەم گیتیهدا... بە برسێه تى سەر دەخەینە سەر بالیف؟ نازار و ژان و مێشك و دەروونمان هەلدهگلۆفێ.

- دایه... هۆ... دایه گیان... بۆچی هەر من و تۆین... لەگەل هەموو هەناسەبێك... جارێك مردن دەبینین... بروسكەبێكى ژان... كە یانمان دەهەژینى و گەدە و ریحۆلەمان هەلدهتەكێنى؟

- نا... نا... دایه... هۆ دایه لەم ولاتە بەرینەدا... هەزاران هەزارانى وەكو ئیمه بە زگی بەتال سەردەنیتەو، زۆر بەشیان تەنانهت بالیفیتكیش، سەرىنیکیشیان نییه سەرى وەسەر بکەن!!... رەنگە گەلێك لەمانەش... كە سەر دەكەنە سەرىنیک... جارێكى دى سەر هەلدههیننەو و خەوێكەیان لى بێى بە خەوى یەكجاری.

- دایه گیان... ئیمه ئەستێرەمان لە ئاسماندا نییه!!... ئەستێرەكانمان رووچون... رێژاون!!.

دیمەنى كابر پیرەى قەلاتە كۆنەكەى هەولێر... كابر پیرە برسێهكەى تەنیا شەویك بردیانە نەخۆشخانە... بەهەلە ئەویش بەهەلە... بردیانە نەخۆشخانە... وایان دانابوو نەخۆشە!! بۆ بەیانى كە بۆیان ئاشكرا بوو نەخۆش نییه و برسێه... فریبیان داپەو كۆلان!!... هەرودها دیمەنى (زەرى) كچە زەرد و لاوازهكەى گوندی (مێرگەسۆر)م لە پێش چا و قیت بوونەو... هەردووکیان خۆین و گۆشتیان هاتەو بەر...

له پيش چاوم قيت بوونهوه، وهكو ديو... و درنجه كاني شهو كه و تنه گيانم.

- زهرئ... گوندى ميترگه سؤر... نهو كيژۆله لاوازه برسسيه... رۆژ هه تا هيوارئ به ناو كۆلانه كاني گوندا دهگهرا، ناني بۆ دايكه نهخۆشه پهككه وتوهكهى و بۆ خوشكه بچكۆلهكهى پهيدا دهكرده!!

بههار رۆبى؛ هاوين هات، هاوين رۆبى... پايه هات... كه گهلا وهربن... باى خهزان دۆل و چيياى داوه شاندى و رووتى كردنهوه... زستان به ميژهه سبييهوه ميوانى گوند بوو!! زستانىكى تووره و تووندو تووش بوو، كه بهفر دونياى داپۆشى... بهسته لهك... كۆلانه كاني گوندى داخستن، زهرئ... ش له گه شتهكهى وهدهس ببوو! پيى له گوند برى! ههستى بهوه دهكرده... قاتيه... برسسيه تيه... نان به ئاسانى چنگ ناكه وي، له گه ل دايك و خوشكهكهى دهركاى كۆليتهكهيان له سهرخۆ قايم كرد!! له ركي مردن... بريارى مردن باند!! پاش سچ چوار رۆژ ئهوجا خه لكى گوند... ههستيان كرد زهرئ دهركاكه وي!! بهفرى كۆلانه كانيان شكاند... كۆليتهكهيان له ريسمه برد! زهرئ و خوشكه چكۆلهكهى، هه ت نهها به ئاسته م هه ناسه يتيكيان له بهردا مابوو!! دايكه نهخۆشه كه شيان بۆ يه كجارى سهرى نابوهوه و نوستبوو... ئيتر هه رگيز هه لته ستايه وه.

كه ئه م رووداوانه م وه بيتر دههاتنه وه... نيوچاوانم گرژ دهبوو... هه ناسه م له پيكيكى قه سه ل دهخواره وه، دلم وهك چۆلهكهى سه برپاوه... دهگه وزي و هه لده په رى، رووم كرده دايكم، هه نديك تيبى وه پامام... له ده موچاوه چورچ و پووته كهى... له بهژن و بالا ره قه له و باريكه كهى... له ده ست و پلى ووردبوومه وه، له گه ل خۆمدا ده مگوت:

- به لئى دايه گيان چار چييه؟ بۆچ هه ر من برسسيه؟ هه ر تنيا من به برسسيه تى سه ر ده نيمه سه ر سه رين؟ هه ر من خه وى ناخۆش ده بينم؟ نا... نا... دايه... زۆرى وهكو من و تو برسى له و دونيايه دا به خوريني سه ر ده كه نه سه ر سه كۆي ژيان... زۆرى وهكو من... ته نانه ت خه ويش ناچيته چاويان و له ژيانى رۆژانه ياندا... هه زار له خه و نه كهى من خه ونى دژوارتر... ناخۆشتر ده بين... ده چيژن.

كه ئه م ته رحه بيране له كه لله ي من ده زرينگانه وه... دايكم هه ر مرته ي ليتوه دههات هه ر قسه ي بۆ من ده كردن... وهكو بيه وي برسسيه تيه كه م له بيتر بياته وه... سه بووريم بدهاته وه:

- كووم، خودا خيبرى (ره فبيق ساحيب) بنوس... له سايه ي ئه و هيندۆكه موسلمانه... خوا په رسته... هيشتا به شى چه ند رۆژتيك، وشكه سه موغان ماون، تا ئه و چه ند رۆژه ش تيبه په رن... ئه وا خودا كه ريمه . كاروانه كه ده كه ين... گه نم ده هينين...

وه به دهنگ و به ركيكى هيستيريانه... هاواري كرد:

- مه رج بي له مه و دو... ناني ماده ي گه فى به هارى نه بي ده ر خوار دت نه ده م!

- شه رت بي... هه ر ئه ستوركي ته ندوور و ناني هه وراماني و شلكينه ت بۆ بكه م! وه له بهر ده م قسه و هاوار كردنه وه... تلكى له ئامانه كه وه رده دا... سه مونه كاني ده خوسانده وه.

هه ستم به برسسيه تيه كي زۆر ده كرد، به ته واوى كاس ببووم... و ببووم. كه شه نگ و گيم ته پ ده بوون... پي ببوون له هه وا، و وشته و فيكه يتيكى تيرى... وهك فيته ي شه مه نده فه ره كه ي هه وليتريان ليتوه دههات!!... به تامه ز رۆبى چاوم برييه جوولانه وه ي ئه نگوسته ي دايكم و خووزيم قووت ده دايه وه، سه ره راي ئه و هه موو كه شه نكي و تامه ز رۆبى و بي تا قه تيه ش... سه يرم به سه مونه كان دههات كه دايكم به تلک... وهك ماسى مردوو له ناو ئامانه كه دا... سه ر ئاو، و... بن ئاوى ده كردن، له گه ل خۆم ده دوام:

- ئەگەر بېتتو لە دایکە بەدبەختەکم بپرسم:
 ئایا تۆمەتی موحەممەد... مام حاجی و توفیق بەگ و ئەحمەد شەشخان و شیخ قطبالدینیش...
 دەگرتتەو؟

- ئایا... ئەمانەش دەگرتتەو... کە بوون بەھۆییکى گەرەى ئەم قاتى و برسپەتى و نالەبارىەى گوند
 و... ناوچەکە دەرنەو؟

- ئەگەر بېتتو ئەم پرسپارانە لە دایکم بکەم... ناخۆ دەبىن وەلامەکەى... وەلامى ئەو دایکە سادەو
 دلنەرمەم دەبى چى و... چۆن بى؟

ئارەزووم زۆر بوو کە ئەو پرسپارانەى ڕووبەڕوو... و ئاراستە بکەم... بەلام ئەو ماوەى نەدام... پېشى
 پتگرتم؛ کە بەبى دەسەلاتانە... بەزەلیلی... بەزمانیکى لەنگى پى لە پارانەووە گلهبى... دووبارە
 نووزاندیەو:

- خودایە... ڕوحمیکمان پى بکەى، لەچەنگ ئەم هەژارى و نەدارى... لەم چۆنیەتیبە تالە ڕزگارمان
 بکەى!!

- خودایە، بە دادپەرەرى خۆت لەگەلمان بچوولتیبیتەو...! لەگەل ئەوانەش کە بونەتە هۆى ئەم
 نەهات و گرانىە. خودایە دەستی ئەوانەش بگری کە لەم ڕۆژە ڕەشانەدا... لەهانای هەژاران هاتوون و...
 یارمەتییان دەدەن.

لەگەل ئەم نووزانەو و پارانەووەش، چاوى پى بون لەگریان... لىوى دەکرۆژتن... بىرى لە ڕۆژانى
 رابوردوى خۆى دەکردهو... هەتا دەهات بەسۆزتر دەکرۆزایەو:

- ئەوێ من دیومە، جاریکى دیکە نەیبینمەو... ئەوێ تۆمەتى موحەممەدە نەیبینى... هەتا
 دوژمنیش... بەدوژمنیشى نیشان نەدەى... هۆبارى تەعالا!!

نوزە و کرۆزانەووەکەى دایکم... وەک دلۆپەبیکى ئەبەدى دەیدا لە ئەشکەوتى مېشکم... لەپەردەى
 دل، مېشکى دەکوئیم... دلێ بریندار دەکردم، هەستى دەرووشاندم... کەیانى دەهەژاندم... گیانى
 دەگوشیم... دەگوشیم... هەتا گیانى دەکردمە دەنکە هەرزىتک، کەچى ئەو دەنکە هەرزە وورده
 بچووکەش... هېشتا لەلەشمدای جىگای نەدەبوو... ئارامى نەدەگرت... هېمن نەدەبوو.

کە باوکم نەخۆش بوو... لەناو نوین کەوتبوو، دایکم لە دەروونىەو هەستى بەو کەردبوو...
 نەخۆشپەکەى نەخۆشى مەرگە، هومىدى لەو بربوو... جاریکى تر لەناو جىگاکەى راست بېتتەو، دلێ
 کەوتبوو سوت و سوئ... ئاگرى تیبەربوو، هەناوى دەکولى و هەرگىز نوزەى نەدەپراپەو...، زۆر جار
 باوکم بەدەنگە نووساوه بى هېزەکەى بانگى دەکرد:

- کچى ئافەت دەبەسە... بىبەرەو، شوکر من چاکم... چىتر مندالەکان نارەحەت مەکە، کچى
 گوناحە... خوا هەلناگرى وادەکەى!!

زۆر جار تېمەش لەگەل دایکم دەمانداپە پرمەى گریان و فرمىسک باراندن، بەلام دایکم لى بىو
 بەسەودا، هەر لەبەر خۆیەو دەبگوت و دەنووزایەو... لەناو دەسووتا، بەبى فرمىسک کولى دلێ
 دادەمرکاند، کە باوکیشم مرد، هەموو بەیانىتک کە بۆ نوێژ هەلەدستا، سەرىکى لەمن و لە خوشکەکەم
 خوار دەکردهو و هەستى رادەگرت، لەو دلنیا دەبوو کە تېمە نووستووین، ئىدى دەستى پى دەکردهو،
 شىوونىکى تازەى دادەمزراندهو، شىوونىک... هەر بۆ خۆى و لەگەل تەنیا خۆى، ئۆقرەى لى هەلەگىرا!

ئەم سەر و ئەوسەرى ژوورەكەى دەکرد... وەكو بریندار دەینالاند... بۆ بەختی رەشى خۆى دەگربا... باوکی
کۆچکردوومی دەلاواندەوه:

- ھەى لەمنى... قورپەسەر... و کوینى

ھەى لەمنى... بیکەس... لەوی زەمینى

لە پاشان لەگەل فرمیتسک باراندنەوه، بەرمالەكەى رادەپەخست، دەچوو سەرى... چۆكى دەدان...
کړنووشى دەبرد... لە خوا دەپاراپهوه یارمەتى بډا... لەبەر خۆپهوه دەپیرسى:

- چۆن پەو بیکەسى و بى دەریه، دەتوانى ئیتمە و مندالەکانى بەختیو بکا؟

ھەر کاتیک ھەستیشى بکردبا... ئیمە نەنوستووین و بە ئاگاین، زوو دەپیرپهوه... لەسەر بەرمال
ھەلدەستا... دەستەکانى وەر ویدا دەھینا خۆى بە ماشتنى ژوورەكە و کەلوپەل پیکخستەنەوه خەریک
دەکرد، بە لای خۆپهوه، خۆى لەوه دەپاراست کە ئیمە ھەست بە چۆنیپەتیهكەى... بە ئازار و ژانەکانى
ناوھەى نەكەین!! كەچى من ھەموو بەیانپهك... من... لەگەل ئەو ھەلدەستام، لەژێر لیفەكەوه خۆم كړ
دەکرد، تیکەلاوى كړووزانەوهكەى دەبووم... لەگەل ئەو فرمیتسک دەپژتتە سەر بالیفەكەم. وەكو ئەو
دەر وونم دەكولا، دەكولا... تا ھەلدەچوو... بى ئەوهى بتوانم خۆم بەوه ئیقناع بکەم... كە پتیبوست بى
منیش لەو شیوہنە كړ و كزەكەى بەشداربم!، تا وام لیھات... منیش لیم ببوو بە عادت... ئەگەر رۆژیک
گویم لە شیوہنەكەى نەبوایە... لەناو نوین قیت دەبوومەوه... خەوم لى دەزرا، ھەستم بە جۆرە بۆشاییك
دەکرد... وام بۆ دەھات... شستیکم لى وون بوە و... دەگەر ام بیدۆزمەوه، ھەتا سەردەمیتكى زۆر ئەم
چۆنیپەتیهك دەوامى کرد، ھەتا ئەو كاتەى رۆژگار ملی بە دایك چەماندو... خستیه ژیر گرانایی بارى
ژیان، کارکردن... توانەوه... ھەولتى گوزەرانى خیتزانەكەى... ئەوه ببوہ خاوەنى و لە شیوہن و نووکه نووک
وستاندى.

ئیتەر لەوھودوا، تەنبا رۆژانى پینجشەمە، رۆژانى جەژن... یان رۆژى عالفە، دەچوو گۆرستانەكە...
سەرى ھاوسەرە كۆچکردووهكەى دەدا، ئاگرى ھەناوى لەسەر گۆرەكەى دەكوژاندەوه، زۆرىشى پى نەچوو...
لەو زیارەت و ھاتووچۆپەش... پتیبى گرتتەوه... ھەتا رۆژان دەھاتن و تیددەپەپین... ھەتا زەبر و زەنگى
رۆژان... بارى گرانتر دەکرد و... ئەركى پتر دەکرد و لەتەمەنى دەتواندەوه... ئەویش پتر ملی دەچەماند،
باوكسى لەبیر دەکرد... تا بە یەكجاری نوزە و نالەى پرایهوه و... تا ئەو رۆژەى خوا خوشكە بچكۆلەمى...
لەبەر زگ ھەلگرت و بۆ خۆى بردیپهوه.

كە گولیزارى خوشكەم مرد... قۆناخى مندالى بەزاندبو... ببوہ نەونەمامیتكى شلكى شەنگوشتۆخى
گوندەكە، ببوہ مانگیتكى زەردى چوارە سالا، چەند لاوتكى گوند... ئاوریان لى دەداپهوه... ھۆگرى
ببوون، بە تەمای خواست و بۆ ھاوسەرى ئەو... ئاواتیان دەچنى، دایك زۆر زۆر كەیفى بەوه دەھات... كە
گولیزار ھاتوتە ریزی ئەو كچانەى... سەرنجى كورگەلى ئاواپى رادەكیشن... و لە پتیبگای كانى بۆیان
دەوستان، وە بە ھەموو توانای ھەولتى دەدا... جوان و شوخ و پتیب بپتە بەرچاو، زۆر جارى وا دەبوو...
كە گولیزار لەسەر كانى... یان لە كاریك دەگەر پرایهوه مال، دایك... لەبەر دەرگا بۆى دەوستان... لە
دوورەوه ھەر تیبى وەرادهما... ھەر تیبى وەرادهما... تا لەدواپیدا بە دەنگ بەخۆى دەگوت:

- ھەى بە قوربانى... بەژن و بالات بم... كیژە جوانكەم!

كە گولیزارىش نزیكتر دەبوہوه... دایك بۆى دەكشایە ژوورەوه و بە دەم كشانەوش دەیگوت:

- ھەزار كچە میرت... بەدامان بن... تۆ سەد لەوان دلگیرترى!

گولیزاریش... له دواى نه خوښیښکى دريښ... دلې له ليدان وهستا. ئيستر له وړوڅووه دايکم... وهکو شپي ليها... قه دريک به ته وای عه قلی تیکچو، له گه ل شهبه ق ده چووه سهر گورستانه که ی زهیتون و دريڅای پوڅی؛ له گه ل گولیزار کورت ده کرده وه... تا ده بووه شهو نه ده گه رایه وه... ئیدی گریه و ناله و کروزانوه و کړوشکه ی دايکم... بوه خوڅراکى پوڅمان.

پوڅی مردنى گولیزار... دايکم... چاروگه و شهرم و حيشمه تى له بېر چووبووه، وهکو دهر و تيشه کانى خه ليفه سهر سوړ... پرچى نواندبووه... به سهر روو... و لامل و پشتيدا بلاوى کردبووه. پرچى دهرنى و له پيش تهرمى کچه لاهه جوانه مهرگه که ی سه ماى ده کرد... کچه که ی ده لوانده وه:

هه ی... مه که... پوڅه مه که

بابان ويرانم مه که

خه لکى... به تالانى ده چوو

مه ر... به رانه... په خته به، شه که

نه منى بيکه س... بيده ر... نه منى مل به کوين

به تالانم ده چوو

گه رده نى زه ر... به نى بارىک

پروى به خال و... دوو چاوى ره ش به لکه

هه ی... مه که...

پوڅه مه که

بابان ويرانم

ده توخوا مه که.

ئیدی له وړوڅووه... نووزه ی دايکم نه براهه وه، هه مسو به يانيه ک... هه مسو نيوه پوڅه ک... هه مسو ئيواره به ک... که کچانى گوند ده چوونه سهر کانباو... ده چوونه ناو پره زان... ده چوونه کوڅو کانى... ده چوونه بيترى... ده چوونه شايى و سه يران... داوت و يووک... يان ده گه رانه وه ناوايى، نه و له بهر دهرگاوه راده وهستا... يان له قورنه ييکى ژورره که مان... خوڅى وه ييک ده هيتا... ده ستى به لواندنه وه ی جوانه مهرگ ده کرد، ده کروزيه وه... نووزه ی وهکو دلويه ييکى نه به دى... جه رگ و دلې ده کوڅليم... ميشکى ده له قاندم، بورکانىکى ناگرينى ده خسته دهر وونم، داخى گرانى مردنى جوانه مهرگ بووه به شتيک له ژيانى روژانه ی نه و سهرده مه ی منيش، به ناچارى له گه ل دايکه کلوه که م له و دوزه خه ده ژيان هه تا پتر چاوم تيدد بربن، پتر فراموشيم ده هاته وه.

هيشتا چاوم له نه نگوسته کانى دايکم نالابون، سه موونه کان... وهک ماسى مردوو... سه راو ببون و گه وزيان ده دا... تا ده هات ده پنه مان... گه وره تر دهبون، له گه ل خوڅما ده مگوت:

- نای کوره، سه يره... نه م عاله مه... چوڅن له گه ل خه يالى خوڅياندا ده دوتين!! داواى شتيشى لى ده که ن!!.

توخوا شت له خه يال داوا ده کرى؟

له پاشادان... ههر به خوڅم ده گوته وه:

- خەلکەكە بەزبون... دواى سىبەرى خۇيان كەوتون... راوى سىبەرى مېشىكى خۇيان دەكەن!.

لە ئەنجامى لى ووردبونەوهم لە نزاكەنى داىكم... بۆم دەردەكەوت كە ئەم پىسرىتە ساويلكە... دىلسافە... بەدبەختە... لای واىه نزا و پارانەوئەكەى... داواكانى... ناواتەكانى... بۆ خۆى و بۆ ئۆمەتەكەى موخەمەد... لە ئاسمان دەنگ و رەنگىك دەدەنەو... وە بەسووك و ئاسانى ھەموو ئۆمەت... لە تەنگانە و نەخۆشى و ناخۆشىيەكان رزگاربان دەبى، يان بە دوعا و پارانەو و چۆك دادان و كرتۆش بىردن... مل شۆرکردن... دواى بەقات و قىرى و بە برسىبەتى دى... بگرە تەنانەت سىبەرى ھەژارېش... وەك ھەورى خەم و پەژارە. لەسەر ئەم كوورەى زەمىنەدا... دەشۆرېتەو و پەرت و بلاو دەبېتەو.

كەچى، ئەم ئەوئەندە تى دەفكرېم... ئەو ناچووە مېشكەو... كە ئەم شتانە... وەكو داىكم خەيالى لى كۆرۆتەو... وەھا جىبەجى دەبن. گرېمان... رەفىق ساحىب... لىقى ھىندۆكى موسولمانى خواپەرست، ھەز لە چاكە دەكا... مرۆبىكى خىرخواپە... بەلام من ھەر چەندە ئەو سەردەمە بە مندال نەدەمژاردارام...، ھەموو رۆژىكى ھەبىنى كە بە خۆى و جۆركە سەموون و كەلوپەلەكەى لىمان پەيدا دەبوو، تانەبىكى كزم لەناو لۆجەكانى روویدا بەدى دەكرد، ھەستەم دەكرد... ئەویش دىلشكاو و ئازارى خۆى دەچىزى!! لام وابوو... ئەویش لەناوئەو دەسووتا و دەقناپەو، ژان و پەژارە ھەلى دەگلتۆفى!... ھەرگىز رۆژىك ئەم ھىندىبە خواپەرستەم نەدېت... پى بکەنى!... رۆژىك بە رووى گەش و دلخۆش چاوم پى نەكەوت، جاروبار نەبى... كە لەمن وەرادەما... ماوھىك لىم وورد دەبوو... كرىك بالى بەسەردا دەكېشا... وەكو لە دەرباىكى بىسكردنەو نەقووم بى... ئەوھا... لە دواپىدا دەستىكى وە سەرم پادەھىنا، بە رووم دەگەشاپەو، بەبىكى غەربى لەسەر زار ھەلدەنىشت!! ئاھىكى دوور و درىشى دەخواردەو، زۆربەى ئەو جارانبەش، فرمىسك لە چاوەكانى قەتېس دەمان... بەلام خۆى دەگرت... رىگای بە فرمىسكەكانى نەدەدا... بە خۆراى برژىنە ژىر پىيان! ئەوجا ھەلدەستاپە سەر پى و... جۆركەكەى بەجى دەھىشت و... سەرى كەمىك دادەنەواند و لەبەر خۆبەو دەبىگوت:

- بسمىل لاھى... رەھمانە... رەھىم!

و ھەردوو دەستى بۆ سەر گوپەكانى بەرزەكردنەو و ھەنگاوى بۆ دەرگا دەنا و بەداىكى دەگوت:

- خودا ھافىز... رەفىك... سەلام ئەلىك!

پاشەوپاش دەكشاپەو دەروەى ژوورەكەمان و يەكسەر بەرەو مەزگەوت ھانای دەبرد... بۆ ئەوئەى خەفەت و پەژارەى بە ناوى دەس نوپژ بشۆرېن و لەسەر تاتە بەردەكانى بسوئ و نوپژى ھەبىش بكا.

رۆژىك داىكم لەبەر خۆبەو دەى مرتاند:

- دەبى... بۆجى... رەفىق ساحىب، عاذز بى؟

- دەبى ئىمە... شتىكى وامان كەبى... دللى زویر كەبى!! يان لە رووداوتىك دلگىر بووبى... كە ئىمە ھۆبەكەى بىن؟ گەلىك لىكى دەداپەو، بەراوردو حىساباتى دەكرد، لە ئەنجامىش شكى بەخۆ و بە منىش نەدەبرد... كە كارتىكى وامان كەبى بە جۆرىك ئەو بگرېتەو... ھەرگىز بۆى نەدەكر... وەلامىك بۆ پرسىپارەكەى و دەست بەبىنى، ھەتا ئەو رۆژەى... رەفىقە ھىندىكەمان لەگەل لەشكەرەكەى لىقى ئىنگىلېز... لەسەرمەيدان و لە گوندەكەمان... بۆ يەكجارى وون بوون، كەسبىش نەيزانى بۆ كوئ!!... لەناو ئاواپىشدا وا باو بوو... كە بۆ بەرەى شەر پەوانە كراون... ھەندىكېش دەيانگوت گەراوئەو و لاتەكەى خۆى... ئىدى لەو رۆژەو... تا ئىمروش... بەدەيان رۆژانى ھەبىنى بەسەر گوندەكەمان ھاتن و تىپەرىن، ھەموو ھەبىكېش لەمەزگەوتى گەورە نوپژى جومە دەكرى، كەچى جارىكى تر چاومان بە رەفىق ساحىب

نەگەوتەوہ و... دایکی کلۆلیشم... ھەر نەگەیشتە وەلامیٹک بۆ پرسیارەکە... وەلامیٹکی ئەوھا کە دلی پیتی ئا و بخواتەوہ.

منیش ئیمپرۆکە... تەنیا ئیمپرۆ... پاش ئەوہی چومە شار بۆ خویندن، لەشاردا تیکەل بەژیانیکی جەنجال بووم، لەگەل کۆمەلێکی فراوانتر لیک خشام، چومە ناو ئەو کۆمەلانە و... لە کۆبوونەوہکانی کۆمەلەئە هیوا بەشداریم کرد، لە بلاوکراوەکانی کۆمەلە و لەو کتیبانەئە نامۆژگاری دەکران بیانخوینینەوہ، لە زەبر و زەنگی پۆلیس و سیخوڕەکانی شار، لەھەلسووکەوتی ئەو ھیندیە لیڤیانەئە لەشار بەدوای سۆجەری سپی ئینگلیزەوہ کەوتیون، لە کۆلان و بازار و چایخانە و پیش مەبخانەکانی شار پووہ پووہیان دەبووم، تیگەیشتم کە رەفیق ساحیبیش... ھەرگیز لە ئیمەئە خەلکی ئەم ولاتە خەمبارە... باشتر و دلخۆشتر و ھەساوتر نەبوو، ئەویش، ھاوریبە ئاسیایی و ئەفریقایبەکانی ئەویش... لە ولاتی خۆیان... لە چۆنیەتیکی خراپتر... لە چۆنیەتی ئیمە دەژین... ئەوانیش ولاتەکەیان... وەکو ولاتی ئیمە... لەژێر ئەرک و باری بیگانەدا! لەژێر کابووسی نۆکەرەکانی بیگانە... لەژێر جەزەبەئە خۆفرۆشانی وەکو توفیق بەگ و شیخ قطب الدین لەژێر قامچی خویزەئە وەکو رەفەت ئەفەندی و ئەحمەد شەشخان... دەچەوسینەوہ... ئازار دەچێژن... دەنالین، ئەو چۆنیەتیان... چارەنووسی بەوہ گەیاندوون بینە لیڤی لە لەشکری ئینگلیزەکان... داگیر کەرەکانی ولاتەکەیان... بۆ ئەوان خۆیان بخەنە مەتەرسە مردن و لەناوچوون... دوورە ولات بن... بەھاوئێژتە ناو کورەئە جەھەنمەئە شەر و... سووتان و... رووخان و... وێرانکاری، بۆ ئەوہی ئەوان قازانجی لێ وەدەست بەتین و ھەر تەنیا لە پیناوی ئەوہی... ژیان... نان... بۆ خۆیان و خێزانەکانیان مسۆگەر بکەن!... ھەرودە چارەنووسی رەفیقە ھیندۆکەئە ئیمەش... بە من و دایکم و گوندەکەمان گەیاندبوو.

کە لە لیکدانەوہکەم... دەگەیشتم ئەو ئەنجامە، ھیمناپی و فینکایبیک... بەریان بەسەر دلەمدا دەھینا، ھەستم بە ھەسانەوہیبیک دەکرد... ھەزم دەکرد... لە دلی خۆمدا ئارەزووم دەکرد... دایکیشم ئەمجۆرە راستیانە بزانی، ئەم راستیە تال و تفتانەئە بیوون بەھۆی دوور ولاتی و دلگیری رەفیق ساحیب و گەیشتنی بەگوندەکەئە ئیمە، ھەرودە ئەو شتانەئە تێ بگا... کە عەمەری سلیمان و مەحمودی سەعید و ھاوڕیکانیان... بە ھۆیانەوہ یاخی بیوون، سەریان لەگوند ھەلگرتبوو، دابوویانە سەفین، لە پەنا سەفینەوہ مەملاتییان لەگەل حکومەت دەکرد، بەرەبەرەکانیان دژی گەنم بن گۆم کەرەکان دەکرد، دژی توفیق بەگ و مام حاجی و شیخ قطب الدین و ھەموو ئەوانەئە دەنکی گەنمیان لە گەرووی ھەژارانئە گوندەکەم دەدزی و دەیان فراند و دەیان خستە گەرووی دوژمنان، لە پیناوی قازانجی تاییبەئە خۆیان، ئەوانەئە بەناوی خودا و موحمەد، بەندەکانی خودا و ئۆمەئەئە موحمەدیان لە برساندا دەکوشت... ئومەئەئە موحمەد و غەیری موحمەدیش... بۆ ئەوہی تاقە دەمارێکی لەشیان بەرزئە... بۆ ئەوہی شانەیبیک لەدل و لەشیان لەبەر ئیش و ژان بجوولئە.

دەمھەویست دایکیشم ئەمانە بزانی، لەو راستیانەئە بگا... لەم راستیەئە کە بەنزا... بە پارانەوہ و ھانا بردنە بەرخوا و پیغەمبەرەکانی خودا، بە چۆک دادان و کړنووش بردن... چ ناکرئ.

ناوی خوای... لی دههیتیم
 ده رکی عه مبار... ده شکیتیم
 به بار... گه نم... ده ردیتیم
 له ناو... وهردا ده یچیتیم...
 هه ژاری پی ده ژیتیم
 خوا ده فهرمووی
 نه ویش ده پوی
 ده نکه گه نم ده نکه گه نم!.

له گه ل هاوریتیه لادییه کان... هاوریتیه برسیه کانی قوتابخانه که م... له چایخانه که ی بن قه لاتی...
 داده نیشتن، چایخانه که... له و تاکه چایخانه ی شار بو، که له و رژژه گارانه دا رادیویان هه بوو.
 پاش نیوه رادیویان... له دوا ی له قوتابخانه گه رانه وه مان، هه ر له بۆ گوئی گرتن له رادیوییه که، یان بۆ خو
 له بیرکردن، ده چوینه نه و چایخانه یه، له کات و واده ی خو ی (مستیل) ی چایچی، به ناز و فیزیکه وه،
 به ره و رادیوییه که ده له نگایه وه... تا ده گه یشته لای میتزی رادیوییه که، چه ند جاریک ناو ریکی بایی له
 خه لکه که... له دانیشتوانی چایخانه که ده دایه وه... زه رده خه نه ی به روویاندا ده باراندن!... وه کو زمانی
 حالی بانگ بکا:

- خو... ده بین چیم هه یه!!

- ئیوه... شتی وه هاتان دیوه؟

چاک دانیشن... کپن... گوئی بگرن... ده نا!...

ئینجا باسکی کورته کی لی هه لده مالی... ده ست و بازووی تا هه نیشک رووت ده کردن... به ئاسته م
 دوو په نجه ی بۆ میلی رادیوییه که دریت ده کردن... میله که ی باده دا؛ ده یگتیرا... بایده دا... ده یسو و راند... هه تا
 رادیوییه که ده که وته خرپه و خشپه، خه لکه که ش... وه کو به هیزی مه گناتیس خه ویترا بن... وا کپ ده بوون...
 جووله یان لی برابوو، هه ندیکیشیان... ته نیا ملیان له گه ل جوولانه وه ی میلی رادیوییه که ده جوولانده وه،
 هه موویان به سام گرتووی... وه کو به رامبه ر قیبله دانیشتبون... نه وها روویان له ئامرازه عاجباتیه که
 کردبوو... ده میان به ش کردبووه.

رادیوش... خسه خشیک و فیکه کیشانیک تیژ و ناساز... پیشه کی ده نگی مؤسقیاییک تیجه لای
 لی هه لده ستا... تا وورده... وورده سافتر و سافتر ده بووه... ئیقا عیکی ریکی له ته مبووره بیتک... لی
 به رزده بووه تا کوره ده نگی خو شه که دهستی به گۆرانییه که ده کرد:

ناوی خوای لی... دههیتین

ده رکی عه مبار ده شکیتین

به بار گه نم... ده ردیتین

هه ژاری پی... ده ژیتین

ده نکه گه نم...

گه لیک له دانیشتونای چایخانه که... له گه ل دهنگی ناواز و گۆزانیه که... خۆیان ده دۆزیه وه... ناهیان هه لده کیشان چاویان پرده بوون له فرمیسک!!... ئیمه ی قوتاییه لادییه کانیش... له گه ل ته واو بوونی گۆزانیه که... کۆمه لیک خه م و په ژاره و بیرو ئه ندیشه ده وریان ده داین.

دوا به دوا ی گۆزانیه که ش، دهنگویاسی شه ری جیهانی ده خوتندرا به وه:

- له شکری داگیرکه ری فاشیستی ئه له مان، خاکی پۆلۆنیای پی شیل کرد و کوشتن و پروو خانای له و ولاته نایه وه!!.

- خه باتکه ره کانی به رگری فه رانسه، پیش به هیرشه درنده کانی نازی... ده گرن.

- پیشمه رگه کانی ولاتی دانیمارک... باره گای له شکری جه رمه نی خوتنخۆریان... به ته قه مه نی هه لته کاند... زیانیکی گرنگیان له ئۆردۆگا کانی ئه و داگیرکه ره داوه.

- تورکیا ده چیته پال سویتدخۆره کان!

له ناو دهنگویاسه کانیش... کابرای قسه که ر... به ئازایی و میترچاکی و دیموکراتی و ئینسان په روه ری... سویتدخۆره کانی هه لده گوت، به هه موو هیزی دهینه راند:

- سه رکه وتن... بۆ سویتدخۆره کانه...

- چه رچل ده لی: سه رکه وتن بۆ ئیمه یه!!.

- سویتدخۆره کان زامنی ئازادی و سه ره خۆیی، هه موو گه لیکی ژیرده ستن له دنیا دا!!

دوا ی له گوێکه ره کان و هه موو دانیشتونای سه ر زهوی ده کرد... که پالپه شتی له شکری سویتدخۆره کان بن... دژی ئه لمانیای نازی تیبیکۆشن و به ره به ره کانی بکه ن.

وه دیفه رموو:

- ئه گه ر بیته خوا بکا... سویتدخۆره کان سه ر بکه ون... ئه و سپیبه ری برسپه تی... هه ژاری... چه وسانه وه و دیلی و ژیر ده ستی... له سه ر رووی زهویه که ماندا... ره ش ده که نه وه و له ناوی ده بن و ده یکه ن به خه ون و خه یال!!.

ئیسته گی رادیویه که... ئینگلیزه کان... له رۆژه لاتی نزیک... دایان مه زرانده بوو... ده یانگوت له شاری حه یفای فه له ستینه... ئیمه... قوتاییه کان... له لادی و هه تبه یوین... یه که م جار بوو گویمان له رادیوییتک ده بوو... که به زمانی زگما کمان قسه بکا... به کوردی بدوی، له بهر ئه وه دلمان زۆر پی خۆش ده بوو... هه وه سمان پیی ده هات، به تاییه تی گۆزانیه که... له ئیمه پتر ده که وته دلی خه لکه که، جا نازانم... هه ر له بهر ناواز و دهنگی خۆشی گۆزانی بیته که بوو... یان له بهر ئه وه ش بوو... که باسی گه می ده کرد... گه نم له و رۆژانه ش... هه ر ناوی هه بوو... دهنگی هه بوو... نه ک تام و ره نگ، گرانی و قاتیش ده ستی له هه وکی خه لکی ولاته که مان نابوو، له گه ل گۆزانیه که غه ربییمان هه لده ستا، گۆزانیه که مان لی بوو به زادی رۆژانه، برسپه تیه که ی دادپه وشین له بهر ئه وه... ئه و گۆزانیه که مان هه ر له سه ر زار بوو... هه ژگری بیوین، له پێگادا... له ژووره که ماندا... له قوتابخانه... له گه ل خۆماندا... له ده روونی خۆمان... هه ر کاویژمان ده کرده وه... ده مان گوته وه و دوو باره مان ده کرده وه:

ده رکی عه مبار ده شکینین

به بار گه نم ده ردینین

ده نکه گه نم

رۆژئیک... لەناو قوتابیان... دەنگ بلاویووه... دەیانگوت:

- ڕەش و ڕووت و ههژارهکانی شاری خانەقین، ههیرشیان بر دوو ته سهه شه مه نده فه ره کانی... که له چوارقورنهی کوردستان... گهنم و دانه و پیله بۆ له شکره که ی ئینگلیز و سویتدخۆره کان... ده گوازانه وه... به ندهری به سهه.

وه دەیانگوت:

- ژن و کچ... مندال و پیره مێرد و پیره ژنی شار و دێهاته کانی ده وری که له برسانا پزایوونه شار... گه مارۆی ئیستگه ی شه مه نده فه ری خانەقینیان داوه، به سه دان فه رده و خرار و گونیه گه نمیان زک دپوه و گه مه کانیان به و گۆره... وه رکردوون!!

وه دەیانگوت پیره وه که:

- خه لکه که... گه نمیان له باخه لیان ده کرد... له کلاو و جه مه دانیان ده کرد، له ته نه که و ته شت و مه نجهل... له گۆسکه و کووپه و مه سهینه یان ده ناخنین!! ته نه ته ژنه کان... ده رپه یه کانیان دا که ندپوون و... له گهنم دا یان گرتبوون و خسته بو یانه سهه کۆلیان.

ئهم رووداوانه... کاک نافیع... که قوتابیه کی هه ولپه ری خه لکی قه لات بو... له گه ل ئیسه له کۆمه له دابوو... ئه و... ئهم رووداوانه ی له ناو ئیسه ی قوتابی بلاو ده کرد نه وه... هه روا ئهم هه قاله مان به ئیسه ی را ده گه یاند که:

- ڕەش و ڕووت و زهحمه تکیش و برسپه کانی شاری به غدای پایته ختیش... له شار چوونه ته دهر و... له گوێ چۆمی دیجه و... له زۆنگ و دارستانه کانی خورما... له سه ریفه کان... مانیان گرتوه... باخی بوون، په لاماری قافله و کاروانی گهنم ده دن... په لاماری کاروانی خوارده مه نی ده دن... که له خوارووی عیراقه وه... بۆ ئۆردوگا کانی ئینگلیز... له ناوه ند و له باکو ردا ده گوازانه وه.

- برسی و ئاواره کانی، ده شته کانی ناوه ند و باشو ریش... لاته کانی شاره کانی ئه و ناوچانه ش... ده ستیان به راو رووت کردوه... په لاماری ئه مپار و کیتلگه و بیستانی شیخ و گه و ره عاره به کان ده دن... هه یرش ده به نه سهه مال و داها تی ده وله مه نده کانی ئه و ناوچانه و تالانیان ده کن.

وهختی کاک نافیع... ئهم رووداوانه ی بۆ ئیسه ده گپه رانه وه... به تالیبیکه وه ده یگوت:

- خه لکه که برسپیه... حکومهت به ناوی شه ر و یارمه تی سویتدخۆره کان، ده ستی له گه رووی خه لکی ولات ناوه، خه یر و به یر و داها تی شار و دێهاته کان ده دزی... کۆیان ده کاته وه... به کاروانی ئۆتۆمۆبیل و شه مه نده فه ر... بۆ به رژه وه ندی ده وله مه ند و توچار و وه زیر و فه رمانیه ره گه وه کان... بۆ به رژه وه ندی ئهم بازرگانانه ی شه ر... بۆ قازانجی ئینگلیز و هاو په یمانه کانی... بۆ به نده ری به سهه و بۆ ده ره وی عیراق په وانه ده کا، خه لکه که ش له تاوی خۆیان چیبکه ن؟... هه موو که سپک حقه ی ژبانی هه یه.

کاک نافیع... هه ر ئه مه نده توانای شیب کرد نه وه و روون کرد نه وه ی ئه و رووداوانه بوو، له دواییشدا به دهم تی فکری نیکه ی که م ده یگوت:

- ئه گه ر چی ئهم کارانه په سندن نین... که خه لکه که ده یکه ن، به لام به رامبه ر ئهم بارو چۆنیه تیه ی تیبیدا ده ژین... چاریان چیبه ؟

- له و ده رسانه ی له کۆمه له، وه رمان ده گرتن، بۆ مان ده رده که وت که:-

- ئه و گهنم و داها ته ی ولاتی ئیسه... نه ک ته نها بۆ له شکر ی سویتدخۆره کان، به شکم... زۆریه ی

زۆرى دەچىتە، ئاوروپا!!... خەلكى وولاتى ئىنگلىز و فرانسەو... ئەوروپايىبەكان.. كەلكى لى
و ەردەگرن!!.. و لە سەرحىسابى برسى كردنى ئىمە... بە ھۆى مردنى ئىمە، ئەوان.. خەلكى ئەوروپاي
سەرمایەدارى پى دەئىتەن!!... ئىمەش پى رساوا.. سەرشۆرو كوتلە دەكەن!. ئىنجا ئەو قوتايىبە فەلاينە
وورپايە، باسى ئەو گرانیبە دەكرد.. كە ئەو سەردەمە ولاتى خستبە نادفاقى، قاتى و نەخۆشى و مردن،
خەلكى ھەژارى پىتوە گرفتار بوو.. وەك گەلاپىزان ھەلى دەوەراندن!!..

و ەباسى ھۆى گرانیبەكەى دەكرد و دەيگوت:-

- ھۆى ئەم گرانى و.. قاتى و قىرى و مردنەش، شەپە.. شەپە، ئەم شەپە نارەوايە كە دۇنيا دەھارپ!!
خەلكى وەك گىيای بەھار دەدروتەو ھەو شەپەى نازىبى فاشىست!!.. بۆ بەرژەو ەندى خۆى... لە پىتاوى
رەگ پەرسى... بۆ قازانجى سەرمایە دارە گەورەكانى دۇنيا، بۆ قازانجى خاوەن كارگەكان.. خاوەن
دەسلەتەكان، ھەلىانگىرساندوہ!!..

كاك نافع، لەگەل ئەم وشانەى... ئاھىكى گەرمى ھەلدەكەش... بەرپىز تەماشای ئىمە كۆبەو ەكانى
دەكرد.. ھەتا لەبەر خۆبەو بەكزى دەيگوت:-

- كە ئاگرەكەيان... داگىرساند... كورەكەيان گەرم كرد... وايان دەژمارد كە شتەكە... ئاگر، ئەو ەندە
تىنى دەبى، ئەوان خۆيان پى گەرم بکەنەو ە. رەش و رووتەكانى.. دۇنياش دەكەن بە دەسكە چىل.. و
نەوت و سووتەمەنى!! بەلام.. ئىستا و اىبەيان دەردەكەو، خەلکەكەش.. رەشو رووتى دۇنياش
بەربەرەكانى ژيان و مردن دەكەن، چۆن دەبى شەپە ھەلگىرسىتەنەرەكانىش لەتەك ئەوانەو ە.. بەو ئاگرە
بسووتىن و بىنە رەژوو!!..

لە پاشدان بە دەنگ دەيگوت:

- دەردى مىللەتى ئىمە.. دەردى كوشندەمان.. ئەو ەبە كە، ئىمە كارو فرمانان، جەلەومان... داو ە
دەست بىگانە و پىاوەكانى.. بىگانەو.. خاوەن مال و دەستەلاندرا!!.. مرۆش، كە كارى خۆى...
چارەنووسى خۆى، لە دەست خۆى نەبى، ئەوا دەگاتە ئەم دوا رۆژە پى.. ناسۆرەو، ئەم نالەبارىە!!.. لە
پاشدان... بەتوندى.. بە ھىماسەتەو ە.. پى دەگوتىن:-

- دەبى بەم كوتلەتە.. رازى نەبىن

- دەبى... خۆمان... دوا رۆژى خۆمان نەخش و ديار بکەين!

تا لەدوايىدا دەپىرسى:

- ئايا كى لەم ولانەماندا... دەخلى و دان دىنیتە بەرھەم؟

- كى... ئازەل و ماللات پەروەردە دەكا و شىر و ماست و پەنیر دىنیتە بەرھەم؟

- كى... گوشت و خورى و مەرەز و مازوو دىنیتە بازار؟

- كى... ھۆبەكانى ژيان لەم ولانەماندا دروست دەكا؟

و ە ھەر بە خۆى و ەلامى پرسىبارەكانى دەدايەو ە و دەيگوت:

ئىمە... ئىمەى رەش و رووت... ئىمەى جوتىيار و پالە، ئىمە دۆستى ئەم زەو ەبىن، بەخوین و
ئارەقەمان پەبىنى دەدەبىن و ئامادەى دەكەين! كەواتە نابى پىدەبىن، رەنجى شان و ئارەقەى نىچەوانمان...
بەفپىرۆ پروا... بە نارەوا بىتە زىر و بچىتە گىرفانى دەولەمەند و... توجار و... پىرژىتە گەرووى ئەم
زىروانە... ئەم خاوەن بەرژەو ەند و چەرجىانە... و لەویشەو ە بچىتە ورگى كابرانى ئەوروپايى!..

له ناو گهرمه‌ی دهرسه‌کان... ئامۆژگاری ده‌کردین... که:

- پیتویسته خۆمان رێک بخه‌ین و یه‌ک بگرین.

- پیتویسته بچینه ناو خه‌لکی ره‌ش و رووت... به‌ناویدا بگه‌رێن تێیان بگه‌یه‌نن...

که ئیمه... ههر ئیمه‌ خاوه‌نی راسته‌قینه‌ی ئه‌م ولاته‌ین... ئیمه ئه‌م دونیایه‌مان دروست کردوه و ده‌بین به‌ چاکه‌ی ئیمه‌ش بچیته‌ سه‌ر.

- ده‌بێ خه‌لک له‌و راستیانه‌ هوشیار بکه‌ینه‌وه... که ئیمه‌ شوانی ئه‌م شارستانییه‌ته‌ین... له‌م خه‌وی غه‌فله‌ته‌... رایان بچله‌کتێن... به‌ ئاگایان به‌یتینه‌وه... تانیان تێ بده‌ین... خۆتێن له‌ ده‌ماره‌کانیان بچولتێنه‌وه... تا به‌ره‌ره‌کانی و خه‌بات بۆ مافه‌ ره‌واکانیان بکه‌ن و... رێ نه‌ده‌ن... به‌ دوژمنه‌کانیان... ره‌نجیان به‌ خه‌سار قوت بده‌ن!

- ده‌بێ راستی و چۆنییه‌تی... ولاته‌که‌مان، باری ئیمه‌رۆمان بۆ هه‌موو هاوولاتییه‌ک روون بکه‌ینه‌وه... هانیان بده‌ین... به‌م ژینه‌ تاریکه‌... به‌م گوزه‌رانه‌ تیکه‌ڵ به‌ئه‌شک و خۆتیه‌ رازی نه‌ین... هانیان بده‌ین به‌ هه‌موومان... بۆ گۆرینی تێ بکۆشین... بۆ به‌ره‌و باشتی بردنی، ئه‌مه‌ش به‌یه‌کگرتن و چوونه‌ ریز کۆمه‌له‌وه... چوونه‌ رێز یاخێ بووه‌کان ئه‌وانه‌ی به‌م چۆنییه‌تیه‌ ناله‌باره‌... دروستکراوه‌... و سه‌پینراوه‌ رازی نین و... سه‌ر بۆ کرده‌وه‌ی بێگانه‌ و... ده‌ست و کلک و دارده‌سته‌ و دائیره‌کانی ناچه‌میتن.

رۆژتیک کاک نافع... به‌ کۆمه‌لیک نازاره‌وه‌... به‌ ئیمه‌ی ئه‌ندامانی کۆمه‌له‌ی راگه‌یاندا... که:

- هه‌موو رۆژتیک خا، وه‌ک چۆن له‌ کوردستان و له‌ عێراقدا... ده‌بین، هه‌موو رۆژتیک... له‌ هیندوستان... له‌چین... له‌ئه‌فریقیاش... به‌هه‌زاران خه‌لکی ره‌ش و رووت به‌هۆی برسیه‌تی و نه‌خۆشییه‌وه‌ ده‌مرن و له‌ناو ده‌چن!؛

- له‌ کوردستانی... له‌هه‌موو عێراق... و... رۆژه‌لاتیش... به‌ سه‌دان که‌س... داسوکی برسیه‌تی و جه‌نگ ده‌یاندرویتته‌وه‌!

کاک نافع ته‌وه‌ری گه‌فتوگۆکه‌ی له‌سه‌ر کوردستانی عێراق بوو له‌به‌ر ئه‌وه‌ یه‌کتیک له‌ ئه‌ندامانی کۆمه‌له‌، له‌ هیکه‌را لێی پرسی:

- ئه‌دی له‌ کوردستانی ئێران... ئه‌دی له‌ کوردستانی تورکیا؟

له‌گه‌ڵ پرسیاره‌ کتوپره‌که‌ی گه‌نجۆی هه‌قالمان... هه‌موومان گوردێکمان تێروو بوو!!

گه‌نجۆ... تولاژیکێ باربکه‌له‌ی سپی چاوه‌ره‌ش بوو... خه‌لکی پێیان ده‌گوت «گه‌نجۆی مشه‌خت» له‌مالی یه‌کتێ له‌ ئاگاکانی ره‌واندز ده‌ژیا، ده‌یانگوت:

- دایک و باوکی و که‌س و کاری گه‌نجۆ... له‌گه‌ڵ قه‌تل و عامه‌که‌ی کوردستانی به‌ستراوه‌ به‌ تورکیا... به‌ده‌ست که‌ماليه‌کان کوژراوه‌... و... بێ سه‌رو شوێن بوون، ئه‌میش ئه‌و کاته‌... منداڵ ده‌بێ... ده‌که‌وتته‌ گه‌ڵ کاروانی ئه‌و مشه‌ختانه‌ی له‌ کوردستانی تورکیاوه‌... له‌ده‌ست زوڵم و زۆرداری که‌ماليه‌کان... هه‌لاتیبوون... تا ده‌گاته‌ ره‌واندز... له‌و شاره‌ش... ئه‌و ئاگایه‌ داڵده‌ی ده‌دا... له‌گه‌ڵ کوره‌که‌ی خۆی پێی ده‌خۆتێ... ههر له‌گه‌ڵ کوره‌که‌شی نارده‌بووه‌ هه‌ولتێر... بۆ ته‌واو کردنی خۆتێنه‌که‌یان!

گه‌نجۆ! وه‌کو خۆی ده‌یگێتێرایه‌وه‌! به‌بێ ئاگایی کوری ئاگاکه‌ی هاتوته‌ نێو کۆمه‌له‌... و... له‌گه‌ڵ ئیمه‌ بوته‌ هه‌قال و یه‌کی گرتوه‌! زۆرجار... که‌ له‌ رێگای قوتابخانه‌ یه‌کتیمان ده‌گرتوه‌... بۆ یه‌کتی ده‌گه‌شایه‌وه‌، به‌ده‌م رێگاوه‌... ده‌ردی دلی خۆمان بۆ یه‌کتی هه‌لدهرشت... ئه‌و له‌ دوو کوری ئاگاکه‌ی

دهرۆیشت... جانتای بۆ هه‌لده‌گرت، که قوتابخانه‌ش ته‌واو ده‌بوو... ده‌گه‌رانه‌وه‌ مال... خزمه‌تی کوپری ئاغای ده‌کرد، پشووی هاوینانیش... بیستانه‌وانی ئاغا بوو له ئاقاری شاره‌که‌ی.

پرسیاره‌که‌ی گه‌نجۆی هه‌قالم... وه‌کو له‌ناو دلی من هاتبیتته‌ ده‌ر... وه‌ها پیتی ره‌حه‌ت بووم، کاک نافیعیش... سه‌رتیکی له‌ گه‌نجۆی مشه‌خت هه‌لپری... ماوه‌بی‌یک بیده‌نگ بوو... دۆش داماس... له‌پاشدان ئاهیتی هه‌لکیشا... له‌سه‌رخۆ گوتی:

- کوردستانی عیراق و... کوردستانی ئیتران و... کوردستانی تورکیا... و هی هه‌موویان... به‌کن... به‌شن له‌یه‌کیکی دابه‌شکراو... پارچه‌ن له‌ ولاتیکی به‌زۆر... به‌ پلانی بیگانه‌ و دۆژمن... پارچه‌کراو... گه‌لی کوردیش... خه‌لکی ئه‌و کوردستانه‌یه‌ و... وه‌کو ولاته‌که‌یان... ئه‌وانیش... ئیمه‌ش... پارچه‌کراو... و دابه‌ش کراوین و... لیک جودا کراینه‌وه‌.

کاکم... له‌گه‌ل وه‌لامه‌که‌ی... ده‌ستیکی بلند کرد و... به‌لاچکی کورته‌که‌که‌ی نیمیتی له‌چاوی وشک کرده‌وه‌!

منیش... ئه‌و وه‌لامه‌... له‌ پرسیره‌که‌ی گه‌نجۆی مشه‌خت... پتر ده‌روونی جوولاندم و میتشکی وه‌کار خسته‌مه‌وه‌... گه‌رامه‌وه‌ ناو پۆژه‌ زه‌رد و دژاره‌کانی گونده‌که‌م... دایکه‌ کلۆله‌که‌ی خۆم و پلکه‌ میتیم... هاتنه‌وه‌ به‌رچاو، ئه‌وه‌م لیک ده‌دایه‌وه‌... که‌سه‌ چۆن ئه‌وانیش ئاوارهن و... له‌و دیوه‌وه‌ به‌ده‌ریه‌ده‌ری و مشه‌ختی سه‌ریان به‌ گونده‌که‌مان گه‌بیشه‌وه‌!

دایکم له‌ سه‌رده‌می ژیانی خۆیدا ... هه‌روا له‌ سه‌ره‌مه‌رگدا پیتی گوتم:

- رۆله‌... خزم و که‌سی تۆ... چهن‌دیان لیره‌ن... پتریان له‌و دیون! له‌ کوستان.

- خالۆزاکانت له‌شاری شنۆن!

- مامه‌کانت له‌ مه‌رگه‌وه‌رن.

- پوووزا و پسمام و قه‌وم و قیله‌یان... له‌ گاده‌ر و هه‌کاری و شه‌مدینان!

گه‌نجۆ به‌منی ده‌گوت:

- زۆریه‌ی خزم و که‌سم... که‌ له‌ قه‌تلوعامه‌که‌ و... له‌مردن رزگاریان بووه‌. ئیمپۆ... یان له‌ سوویه‌ و هه‌له‌ب و شام...ن، یان هه‌ر له‌ تورکیان و بۆ شاره‌کانی پۆژئاوا و ده‌و به‌حری ئه‌و ولاته‌ ده‌ریه‌ده‌ر کراون.

کاک نافیع... له‌ کوپوونه‌وه‌بی‌یکی کۆمه‌له‌... باسی سیاسه‌ت و ئابووری ولاته‌کانی ئه‌م دونیا‌یه‌ی بۆ ده‌کردین:

- له‌ ئه‌مه‌ریکادا... سالانه‌ ملیۆنه‌ها تۆن گه‌نم ده‌پۆژینه‌ ناو ده‌ریا!!

ئیمه‌... نه‌مانه‌یشت... ئه‌و قسه‌که‌ی ته‌واو بکات... که‌ هه‌موومان به‌به‌کجار، به‌یه‌ک ده‌نگ هاوارمان کرد:

- گه‌نم ده‌پۆژینه‌ ناو ده‌ریا!... گه‌نم ... گه‌نم ده‌پۆژین؟

- بۆچ گه‌نم ده‌پۆژینه‌ ناو ده‌ریا؟ نا... بۆچ؟ که‌ گه‌نمیان ئه‌وه‌نده‌ مشه‌ و زۆری... بۆچ بۆ ولاتانی برسی نایترین؟

منیش پرسیمه‌وه‌:

- یان بۆ... بۆ هیندوستان نایترین؟ یان بۆ چین و ئافریقا؟ یان بۆ ئیمه‌ خه‌لکی ئه‌م ولاته‌... تاکو له‌م

قاتی و قریبہ پرگارمان بی؟

کاکم بڑھیتیکی تالی گرت و بہکزییکہوہ گوتی:

- برابان... مہسہلہکہ... ٹہوہندہ سادہ و ٹاسایی نیبہ... وکوتیوہ بیبری لی دہکہنہوہ، مہسہلہکہ
قولہ... قول... سیاسہتہ... سیاسہتی نرخاندن و لہنگہر پاریزی تابووری عالم!!.

وہہر بہخوی بڑھیتیکی گرت... وکوتی بہخوی بہ وہلامہکھی خوی پر دانہکات.

بہتہوسہوہ گوتی:

- ٹہمہ بہ روالہت... وا دلہتین... دہنا لہ حہقیقت، سیاسہتی برسی کردنی میللہتہ ہہزارہکانہ،
برسی کردنیان و زہلیل و چاوشورکردنیان.

پاش وہستانیکی کہم، ہیتن بوہوہ و... لہسہرخو گوتی:

- برسہتہتی بی ہیزی لہ دواہہ... بیہتیزیش... ملکہچی و خو... بہدہستہوہدان و کوتیلہتی و ہہموو
خراپہیتیکی لی شین دہیتتہوہ.

- برسہتہتی عارہ و ... تابرووی ٹادہمیزادی پی دہرژتتہ بہر پیتیان.

شہو... لہناو نویتنہکہم... بیرم لہ قسہکانی کاک نافع دہکردهوہ... خہیال بالی پی دہگرت... لہناو
قولایی ٹاسمان... لہناو ہہورہ سیبہکان و... ہہراوہوریا و ژبانی جہنجالی گوندہکہم دہبگتیرام... تیکہل
سؤزی خوٹشوہیستی نہخشین و خہم و پہزارہی رژٹانی رابوردووی دہکردهوہ... ووردہ ووردہ
دہیکتیشامہوہ ناو گومی شیلو... و بؤگہنی ٹہو ژبانہم و... ٹہو چہند دلٹپہ خوٹشہی لہدلی ووشک
دہکردهوہ کہ بہ ہوی خوٹشوہیستی نہخشین و بوونی نہخشین لہناو چوارچپوہی ٹہو ژبانہمدا دلہیان
دہگہشاندمہوہ، دہیکتیشام دہبیردمہوہ رتیز ہیرش بہرہکانی خانہقین، یاخی بوہکانی دہوربہری بہغدا،
دہشتہ گہرمہسیرہکانی باشوور، تیکہل بہو ملیٹونہ رہش و رووت و برسہیانہی... کہلہ ژتیر دہست و
زؤرلیکراوہکانی ٹافریقا و ٹہمہریکا و ہیندوستان و ہہموو دونیایان دہکردم.

ہہندئ جاریش، وکوتیر دہریابیک، بن ناو... و بن ناو... لہ قولایی دہریاکان نوقرچکم لی دہدان...
بہرہو رؤخی پاسیفیک دہیان رہتاندہم و لہ لیتوارہکانی ٹہمہریکاوہ... لہ دوورگہ و نوکہندہکانی نیٹورک
و فلزریدا و... لیتوارہ خواروختیچہکانی سان فرانسیسکو لہنگہرم دہبہست، کاروانیتیکی درتیزی نہپساوہی
بی دہنگم لہو رؤخانہ ہہلدہبہست، کاروانیتیکی... لہو ولاتہوہ دہستی پی دہکرد... کہ گہنم دہخہنہ ناوہوہ
و... سہرہکھی تری کاروانہکەش لہ ولاتہکھی منہوہ تیدہپہری و دہگہبشتہ ولاتہ برسہکانی ہندستان
و... چین و مہلاپو... لہوتیشہوہ دہسووراپاہوہ... ہہتا ٹالٹہیتیکی گہنمی لہدہوری ٹہفریقا و... ہہموو گری
زہوی... وک بازنہ دروست دہکرد.

ٹہو شہوہ و... لہوہش بہدواوہ... بہ درتیزی شہوہکانی دیکہش، لہگہل ٹہمجؤرہ خہیالانہ... لہگہل
خہونی سہیر سہیر و... لہژتیر کابووسی ترستینہر دہژبام!!! گہلیتک جار... لہ ہیکرا، دہنگی ناوازیکی
تیکہلاوی نہشاز... لہ دوور... دوورہوہ... پہردہی گوٹچکہیان دہگہزتم، گوٹم رایہل دہکرد، نہمدہزانی ٹہو
بانگ و ناوازہ ناسازانہ لہ کوتیوہ دین... دہپہشوٹام... لہ ہہژمتان... لہخہو رادہچلہکیم... ترستیکی زؤرم
لی دہنیشٹ، ناوازہکہ... وکوتی گؤرائیہکی بی سہروپا... نارپیک بو، ہہزاران ہہزار ٹادہمیزادی لاوازی
برسی... درتیزی رقی، روو تیک قویاوی... چاو بہ قوللاچووی... وک مژمیا... کہ ہیشٹا ٹاکاری
ٹینسانیان پتیوہ دیار بو...

لهوسهر تا ئهوسهری دونیا... دهیانگوت و... بانگیان دهکرد و دهیانگییایهوه:

- ها... ها... ها... تا... ها... تا...

ههرگیز... وشهییگ له گۆرانیهکه... له بانگهکه... تی نهدهگه ییستم!!

که دیکه تم دهکرد و لهو ههموو ههزاران... ههزار ئینسانه... وورد دهبوومهوه... وا دههاته بهرچاوم، که ئهوه شهشاماته، ههر تهنیا دههمیان دهجولیتتهوه... دههمیان لیک دهدهن، چاویان بریسکهی دهدایهوه!!
لاشهکانیان... وهک دیواریکی بهرد... به پتیه... بهیهکتری بهسترابونهوه... ههرگیز جوولهییکیان نهدهکرد،
تهنیا دههمیان دهجوولایهوه... هانه هانیکیان لیهوه دههات، پیکرا ئاوازه ناسازهکهیان... به دهنگه نووساو
و... لاواز و گرهکهیان دهگوتتهوه و دهیان گپرایهوه، له شاخهکان... له چیا به بهرزهکان... له شهشکهوتهکان...
له دهریاکان... له کۆشکه گهرهکانی دونیا... ههلهدهزۆقینهوه و... دهنگیان دهدایهوه:

- ئاه... ها... ها... تا... ها...

ههتا لهپر ئهم دیواره زله بهردینه ئهفسانهیییه... که ئهم سهرو ئهوسهری زهوی دهگرتتهوه، لهپر لهبیگ
جودا دهبوونهوه، که لینی تهسکی دریتی ناریکیان دهکهوته ناوتین، مۆمیایهکان پهراسوه هیتسهکهکانیان
دهردهپهراندن... لاقه گۆچانییهکانیان... دهههژاندهوه، که لله خریان... بۆ راست و چهپ دهجوولاندهوه،
ددانه سپیهکانیان گری دهکردنهوه، بههیز دهیان نهراوند... ئاوازه ناسازه شتیاوهکهش... وهک کانیاویکی
شیلوو... روون دهبووهوه... روونتر دهبووهوه، وهکو دهستیکی نادیار. وهک مستیلی چاپچی میلی
رادییو بیگ پگپتی... دهنگهکان ساف دهبوونهوه، ئاوازهکهش سافتتر دهبووهوه!!

ئهو ههزاران ههزار هیتسک دهنگانه... گۆرانی کورده گهجهکه بان دهگوتتهوه و دهیان گپرایهوه:

دهرکی عه مبار دهشکینین

به بار گهنم دهر دینین

دهرکی عه مبار...

دهشکینیم... دهشکینیم... دهشکینیم!!

له پاشان دهنگهکان یهکتریان دهگرتتهوه... زل دهبوون... ههتا دههات پتر گهوره و جهههوری دههاتنه
گوئی... وهک برووسکه... بهدهورهی ههموو کورهی ئهرز... دهسوورانهوه و وهک ههوری بههار تریشقه بیان
دهکرد، کون و که لینهکانیان... ناشکراو رووناک دهکردنهوه، گوئیان که دهکرد، سام گرتوو دهبووم... ترس
لوولی دهدام و ههلی دهگلووتم... زراوم دهرژا... لهژیر پاله پهستوی ئهو ههموو ترس و سامه... لهخه و
رادهچله کیم... قیت دهبوومهوه... ههناسه م تنگ دهبوو... ئارهقهی لهشم دهستریهوه.

دایکم دهیگوت:

- خه لکی گوندهکه مان... له برسانا وهک داری گهندهل، کلۆر... کلۆر کرماوی دهبوون... رادهقنهان،

داسوکهی مردن دهیدروینهوه!

وهسهر بوردی گرانیه گهرهکهی دهگپرایهوه... ئهو رۆژانهی ههست و سۆزی ئاده میزادی له دهرووندا
کوژاپهوه... خه لک یهکتري دهخواردو!! وهکو برینداریک چاوهکانی دنوقانندن... سهری دهههژاندهوه که
دهیگوت:

- سه ره پای برسیه تی و مردنیش، ده عبا بیگ له گوندهکه مان پهیدا ببوو. پیتیان دهگوت
"سه ره لهقنه"، به رۆژ... له ناقاری گوند له چیا به کهی پشت گوند دهژیا، به شه ویش بۆنی لاشه ی مردوو

دهیکیشایهوه ناو گوند!!... پهلاماری خه لکی نووستوو... و خه لکه بی داره که ی دده!!.

دایکم... لیتره دا له خوی دپرسیه وه:

- بهلام... ما... کن، لهو رۆژگار ه ناگای له خو بوو؟ خه لکه که به گشتی کاس و وور بپوون، هیزی
نهو دیان نه ما بوو... تهنانهت میس و مه گه زیش... له لهش و له رووی خو یان دهریکه ن!.

پاشدان رووی ده کرده من و... دهیگوت:

- شهویک لهو شهوانه، که هیشتا تو نه بپووی، له چ جیگاییک دیار نه بووی، من و باوکت له گه ل
نه سمه ری خوشکت... له سه ر بانه که مان لیبی که و تپوون، خه و تپوون... و... نه خه و تپوون... نه مه نازانم!...
وهرز... هاوین بوو، نزیک به ره به یان... له پر نه سمه ر زیری لی هه لستا!! له گه ل هاواره که ی نه سمه ر، نیمه
ههردوو کمان... من و باوکت... راپه رین، خه لک و دراوسپی سه ر بانه کانیش... نه وانه ی گه رکه... هوشیار
بوونه وه، هه ندیکیان به زینه سه ر بانه که ی نیمه، غه لیه غه لب و ههرا په یدا بوو!... دهعبایه که په لاماری
نه سمه ری دابوو!... قه پیکی له په نجه ی گه وره ی پیی گیر کردبوو، ههتا رۆخ بانه که رکیشی کردبوو!... بوی
سوورابوه وه... سه ری هه لقه نی!...

که نه سمه ر دابوویه زیره و هاوار... نیمه و خه لکه که ی لی به خه به رها تین! باوکت دهستی دایه کوچکه
به ردیک... لهو کو مته له به رده ی که پتویست بوو هه موو خیزانیک... شهوان له ترسی دهعبایه که... و بو
شه ری دهعبایه که... له په نا سه ری خو یاندا کو یان بکه نه وه... باوکت دهستی دایه کوچکه به ردیک و
رپوه شانند... بو لای پیخوستی دهعبایه که هاویشتی... سه ر هه لقه نه که به گورجی خوی له قوونه بانه که وه
تی هه لدا یه وه کو لان، نیمجا له باوکت هه لشاخایه وه... و دهستی به مره مړ کرد، چه ققه ی له دانه کانیه وه
دههینا... من... به خو م (دایکم دهیگوت)... من به خو م گویم له چه ققه ی ددان و له قه له قی گوپیچکه ی
دینده که دهبوو که به رووی باوکت لیبی ددان و دهی هه ژانده وه... باش بوو... خه لک و خواکه زوو
گه یشتنه هاوارمان و دهعبایه که یان گرت ه بهر خرکه، نهویش رهتاو بوی دهرچوو... و له ناو تاریکایی شهو
بزر بوو و بی سه رو شوین بووه.

دایکم... که نهو به سه رها ته ی دهگپراهیه وه... فرمیسک له چاوه کانی دهرژان و دهیگوت:

- هه ر لهو شه وه شه وه، نه سمه ری خوشکت قنایه وه، ههتا دههات که می ده کرد و گچکه دهبووه...
به تاییهت که چاوی به برینه که ی... شوین ددانی دینده که دهکوت، له نه نگوستی گه وره و پشتی پیی
پۆقره یان کردبوو... رووداوه که ی دههات هوه پیش چاو... و دهیدایه وه زیره و هاوار!... بو پایزیش... له گه ل
گه لاریژان... نهویش هه لوه راو... له گه ل گه لا زهرده کانی دار قه یسیه کان... رژایه ناو گل و عومری دریتی دا
به تو.

دایکم، له م گرانیه ی نیستاکه پتر ده ترسی!!... من وای بو دچم... که یان ده بی... ترسی گرانیه
گه وره که ی پیشووی... هیشتا له میسک و گیان دهرنه چوو بی، یان نهو رۆژه ره شانیه گرانیه که... وایان
لی کردبوو که له هه موو ناخوشییک... له مه ندی و شپنه بییه که ی... له نارام و دلنراوانی که م دهبووه و
خه یال دهیکیشایه وه ناو... رووداوه پر ناسوره کانی نهو سه رده مه... دوودلی و سه رلی شیان... بیوونه وه
هاوړتی ژبانی.

- سه ید ره سولی... خه لکی گونده که مان، دایکم دهیگپراهیه وه سه ید ره سول پیسویکی هیمن و
له سه ر خو ژبو و هجا غزاده بوو... سه ید و نه ولادی پیغه مبه ر بوو... سه لامی خوی لی بی، پیسویکی
نو پۆکه ر بوو... له قه نار هت بدابا... دروی لی نه دده و شایه وه... خراپه ی که سی نه ده گوت، هپواره ییک... سه ید

رەسول... بەپەشۆکاوی... لە ئاقاری گوندەکەو... رای دەکرده ناو گوند لەبەر ھەلاتنەو ھاواری دەکرد:

- ئەعوزو بیلا... ئەعوزو بیلا!!

خەلکەکە لیتی کۆبوونەو... سەید ھەناسە ی لەبەر برابوو... زمانی بستیک لێ دەرکیشابوو... لەبرسانا... چاوەکانی بەچالدا... رووچوو بوون... ووشک و لاواز ببوو... ھیتسکی گۆنای... دەرپەریبوون، دەستی بە قسە ی ترسینەر و... ھەلەق... ھەلەق کرد!!

- خودایە... تۆیە... ئەعوزو... ئەعوزو... عاجباتیە... عاجباتیە!!

خەلکی ئاویبەکە، ئەو ھەل جار وای بۆ دەچوون، کە سەید رەسوول تیک چووبێ... یان ئەقڵی سووک بووبێ!!... چونکی لەو رۆژانەدا... یەکتیک کە دەھات بمرێ... ئەو شتوویە ی دەردەکرد... قسە ی تیکە لاو دەکردن و کەس لیتی تێ نەدەگە یشت!!... سەید سوپندی بەگۆری ھەزرتی عەلی جەددی خوارد کە نەخۆش نیبە و شیت نەبوو ھەست بەمردن ناکا... ئەو ی دەشگێپتەو... یەک قل خیالی تیدا نیبە و ھەموو رووداوەکە بەسەر خۆی ھاتوو... بەچاوی خۆی دیویە... بەگیانی خۆی لەگەڵیدا ژیاو... ھیچ زیادو کەمیشی تیدا نیبە، و ھاوای لە خەلکەکە کرد... کە پتی باوەر بکەن، ھەرودەکو چۆن ھەزرتی عەلی باپەرە گەورە ی قسە بکا... ئەو ھا پتی باوەر بکەن؟! لە دواییشدا مشووری ھالی خۆیان بخۆن... یان گوندەکە بەجێ بھێلن... یان پێشدەستی... و یان ئەگەر تاقەتیان ھەیە گورزی خۆیان بوەشین و چارە ی، چارەنووس و دوا رۆژیان بکەن!؟

خەلکەکە ترسیان لێ نیشت... کە سەید رەسوول بە جەددی گەورە ی سوپندی خوارد، بۆیان نەکرا بروای پێ نەکەن، نەخوازە لا... ئەم پیاو ھەر بە راستگۆ... راست رۆ... ناوی دا بوو... لەبەر ئەو ی ھوو... گۆیان بۆ بەسەرھاتەکە ی سەید رەسوول دۆل کرد.

سەید رەسوول... وای گێرایەو:

- لە ئاقاری گوندی پیگە... و ھەرەو سینگان دەھاتم، وور و کاس... لە رۆخ چەمەکە، بە رێگادا دەبزویم، سەرم دانەواندبوو، لموزم لە ئەرژەکە ی بەرپێم کردبوو... بیرم لە ھالی خۆم و... ئۆمەتی موخەمەد دەکردهو، کە لە برکە گیاییکی خواردن... لەبەن رێواسیک... لە چلە قەلەندۆرێک دەگە پام... تا گورگی ھاری ناو ھەم پێ ھێدی بکەمەو، کە لە پیر... لە پشت رێگاوە... گویم لە دەنگیک بوو... ھەستم بە جوولانەو ھیتیک کرد... سەرم ھەلیری... چ ببینم؟

- ئەعوزو بیلا... خواپە ھاوار...

دەزانن چیم بەو چاوانە دیت؟

سەید رەسوول... ھەردوو دەستی بۆ چاوە قۆیاوەکانی بردن و لەگەڵ ناھیکێ درێژ گوتی:

- دوو زەلامی زەبەللاھی... عاجباتی سەیر... لەسەر کەپکە شاخەکە ی پشت رێ... لەسەر چیچکان ھەلتروشکا بوون، کە لیبیان ووردبوو مەو... ھەردووکیان بە کەلەش ئادەمیزاد بوون... دەست و مل و سینگ و زگ و لاتەرۆک و لاق و لەتەر...، دوو جووت کلاشی ھەورامانیان لە پێ کردبوو... گۆرەوی و بەلەک پێچیان ھەتا چۆکان لێ ھەلکردبوو... رانک و چۆخەییکی مەرەزی وەکو... مووساخیان لەبەر بوو... پشتمیندی خامەکیان بەستبوو... ھەتا ناوقەد و کەمەر و سینگ و شان، دەتگوت بە گزادە ی دیوکریمان، بەلام بەسەر و کەلە... گورگ... گورگ... بوون، ھەرچەندە... ھەریەکە سمیلتیکی رەشی وەسمەداری قەیتانی و ریشیکی درێژی تەپشوانەیان ھەبوو... بەلام سەری گورگیکی گورگیان پێبوو!!... کە سەرم بۆ

هه لبرين... مه لاشوه كانيان ليك ده سوين!!... لموزيان به ره و ژوو بلند كردبوو، ترسيكي زورم لي نيشت!... له ترسانا لاقم هاتنه له رزين... خهريك بووم به خومدا ميمزم!... ويستم رابكه م... هه ليم... خوم له م درنده عاجباتيانه رزگار بكه م... هيشتا لاقيتكم نه جولاندبووه... كه يه كينكيان بانگي كرد:

- سهيد ره سول... سهيد ره سول!!

پتر سام گرتوو بووم... قه له مم شكان، هيئزي ئه ووم به خووه نه ده ديت... رابكه م... زمانم گيرا... نه متواني دهنگ هه لبرم هاواريك بكه م!... روح له جيگاييكي قايم بوو... نه ده هاته ده ره وه!!... له جيگاكه ما رهق راوه ستام... ليم يه قين بوو تازه قورتار بوونم بو نيبه!!.

پاش چاووچانتيك... ئه وه ي ديكه لبي له مره دام... لموزه دريژكه ي بو دريژ كردم... ئه ويش بانگي كرده وه:

- سهيد ره سول... سهيد ره سول؛ به خه لكي گوندي سينگان رابگه ينه، هيچمان نه ماوه بيخوين... وا نوره ئه وان داها توه. هه رچه نده ريبواريشين... به لام ريبواريش بي خوراك و خوارده مه ني نازي، و پتي ناكري به زگي برسي ريگا بپري!!... وه لبي برسيم:

- وانپه... قوربان؟!...

وه هه ر خزي... له وه لامي پرسباركه ي گوته وه:

ته ببعي وايه... و... كه، وايه... له م هيتواريه وه... ئيبتيذا، ددانيان بو تيژ ده كه ين!!.

چه ند جاريك له سه رييك، چه قه چه قيان له ده م و ددانه كانيانه وه هينا... ئينجا ئه وه ي دووه ميان گه رايه وه سه ر قسه كه ي:

- جا وه ها چاكتره... هه ر خومان، اته ئيمه و خه لكي گوند، له ناوين خوماندا ريك بكه وين... پتيويست به ململاني و كيشه و بگره و به رده ناك... ئيمه به وه رازي ده بين... كه هه ر هه فته ي دوو كه سمان بو بنيرنه په نا ئه م شاخه! ئاورتيكيان له شاخه كه ي پشته وه دايه وه... و له سه ر قسه كه ي رويشت:

- ئيمه ش... به مه قه ناعه ت ده هينين... ته ماحيش ناكه ين، چونكي قه ناعه ت باشه و ته ماحيش فه ناحيه، ئيمه ش... خو هه تا هه تايي هه ر لي ره نابين... هه ر پينج و دوو رويژيكه له م ناوچه يه ش بارده كه ين... ده چينه لاييكي ديكه.

وه وه كو چاو... و... راو بكا... لووره ييكي دريژي كرد و... به توند و توپه ييه وه گوته ي:

- ئه گه ر به مه ش رازي نابن... ئه وا كه يفي خويانه گونا هيان به ئه ستي خويان!!.

لي ره دا... قسه كه ي پري... و هه ر دوو سه ر گور كه كان... وه كو مه يون... له سه ر كه پكه شاخه كه وه... دابه زينه سه ر ريگا كه و... له و ناوه له نزيك منه وه... هه لده په رين و هه لده قوزينه وه... و پيكه وه بانگيان ده كرد:

ئه گه ر نايينه... ده نگمان

بايينه شه ر و جه نگمان

منيش به ترس و له رزه وه... (سهيد ره سول) ده يگتيرايه وه:

منيش به ترس و له رزه وه... به زمانتيكي تيك ئالوي لالو په ته... ليم برسين:

- ئيه... كين؟

ههردووکیان له ههلبهز ههلبهزه که بیان وهستان و دایان له قاقای پینکه نین... دهستیان به لوورده لوور کرد، له پاشدان هه ندیک پتر لیم نزیك بوونه وه... لموزیان بۆ دریژ کردم و گوتیان:

- بۆچ... تۆ... نامان بیینی؟... ئا...؟

منیش به کاسی و ورییکه وه... نهختیک چاوم هه لپشاوتن... هه ناسه بیکی دریژم خوارده وه، ده مه ویست به وه هه ناسه به... ئارام به دلتم بگرم... که له ناو سینگمه وه... وهک کوتکی په په که ره... لپی ده دا و پیم گوتن:

- به لئی... به لئی... چون ناتانینیم، به للام وه کو بلتی چاوه کانم... رهشکه و پینشکه بکه ن.

که میک وه ستام... تا بیره شیواوه بلاوه کهم کۆیکه مه وه و بتوانم وه لامیتکیان بده مه وه... که گوتم:

- ده لیم له ژباندا! که سی وه کو ئیوه نه دیتوه!!

سه رگورگ و که له ش ئینسانه کان... دایانه وه لووره و... قا... قا... له پاشان به کیکیان به دهنگیکی نیر گوتی:

ئیمه به گزادهین... به ئهسل وهسل و پیشه و په گهز... به گزادهین، لهم رۆژانه دا... ره عیهت و مسکینه کامان... لیمان یاخی بوونو ئیتاعه مان ناکه ن... گوئی له فه رمانان ناگرن، ئیمه ش ناچارین که صاف و هه ییه تی خۆمان بپارێزین، ده بی چاره ی خۆمان و چاره ی ئه وانیش بکه یین... ره عیهت هه ر ره عیه ته و به گزاده ش به گزاده!!... ده بی واکه یین... کاریکی واکه یین... ره عیهت پل و په نجه کانی... بۆ ژیر لێفه که بکیشیته وه!!... ئه گه ر نا چون ده توانین توخمی پالێوار... و ره وانی خۆمان بپارێزین؟... ئا... ؟

سه ید ره سول، که ئه م به سه رهاته ی خۆی ده گێراییه وه... هه ر دوو چاوی ئه بله ق راوه ستابوون... له شی وهک بیی ناو ئاو... ده له رزی و ده یفه رموو:

- خه ریک بووم... هاوار بکه م!!... قه ستی هه لاتنم ده کرد... به للام بۆ کوئی؟ ده توانم بۆ کوئی هه لیم؟ چون له دهستیان رزگار ده م؟ وه یان گریمان ئه وه هه تا هیزم تی ما بوو... هاوارم کرد... کئی هه یه گوئی له هاوارم بی؟ کئی به ده نگمه وه دئ؟ له م چۆل و به ربه یه، کئی خۆم لئ ده کاته... ساحیب؟... کئی ده گاته هانا و فریادم؟... له ناو ئه م بیر و خه یال و لیکدانه وه م... توابوومه وه، وه کو ئه وه م لیتها تبوو... به چاوه ستی... له شاخیکی سه خت و پر جه نگه ل و ئه شکه وت و هه لدێر... به بی رابه ر... دابه زیم، یان وهک مه له وانیک... له ده رباییکی شیلووی بی بن و بی لێوار... به سینگ و مل... ئاوه که شه ق بکا و... په ل و پی بکو تی... بی ئه وه ی ئارامگه بییک... و شکانیک به دی بکا!!، که په کیک له دوو ده عبا په که... له و دوو به گزادانه... فرتکیکی هاویشت... خۆی تی هه لدا یه وه سه ر که په که شاخه که وه، به هه ر چوار په لی... له سه ری هه لته رووشکا، به ره و گوند وه راده ما... و گوئی ده له قانده وه!.

ئه وه ی دووه می شیان ده می لیک به ش کرده وه... ددانی گر کرده وه، زمانی بستیک له ده می ده رکیشا بوو... له سه ربیک ددانه کانی لیکده دان... چه ققه ی لێوه ده هیتان... ته نیشت و ته نیشت بۆم ده هاته پش... لیم نزیك ده بووه... هه تا ئه وه نده لیم نزیك بووه... گویم له هانه هانی هه ناسه ته نگه که ی ده بوو:

هه... هه... هه...

وه ده ستوانی ددانه کانی... یهک... یهک... بژمیتم، هه تا لیم نزیکتر ده بووه... ترس به سه رمدا زانتر

دەبوو... وەك جەلید دەیبەستم... دلم دەبوورایەو... فاتیحەم لە دلدا بۆ خۆ دەخویند، گومانم لەو نەبوو...
كە دەمدری و قووتم دەدا، ترس دەست و پێ... و میتشك... و بوونی... بەستبووم... بەبێ دەستی خۆم...
درامە دەست قەزاو قەدەر!

چاوم نووقاندن... چاودەنۆزی دواكاتی رەشی پڕ ئازاری خۆم دەکرد، ماوەبێك بەسەرچوو... كە چاوم
كردهوه... دیم بەگژادەكە لە تەنیشتم وەستاوه، لاتەرۆكى... لە لاتەرۆكم دەخشا، كە چاوم كردهوه... نەوتیرام
ئاوڕێك بەدەمەوه، سەیری دیمەنی پرسیامی دەعبایەكە بكەم، ئەو لێم سوورایەو... بەرامبەرم وەستا...
دەرگای ئەشكەوتی دەمی لێك داپوهوه، لموزێكى لە زویەكەى بەرپێم وەردا، بۆنى زویەكەى دەکرد!!...
لەپاشان سەری هەلبێرێو... لموزی لە كەپووی من... دەخشا، لەگەلمدا كەوتە قسە:

- سەید رەسول... تۆ ئیمەت نەناسی... قەیدی ناکا، زەرەری نیبە... حەقتە ئەگەر نەمان ناسیبەو،
چونكى تاكو ئیمێرۆ... رووپۆشمان... لەسەرخۆمان لانهدابوو... بەلام ئیمە تۆ دەناسین... باشت دەناسین.

تەماشایبێكى یەكتریان كرد و... ددانیان بۆ یەكدی گر كردهوه و... گوتیان:

- تۆ سەیدی، ئەولادی پیغەمبەرى... سەلهوات و سەلامی خۆی لێ بێ، وە ئەگەر سەید نەبوی و لە
ترسی خۆدا و پیغەمبەرى ئاخیر زەمان نەبێ... كە جدی تۆبە... رزگارمان نەدەكردی... بەلام دەپێرۆ... بەومان
بەخشی، بێرۆ... بەلام ئەوەت لەبیر نەچێ... ئەوەی پێمان گوتی... بە خەلكی گوندی رابگەینی... ئەوەی
بە چاوی خۆت دەیبینی... بۆیان بگێرێتو و... پێشیان بلێی...

تۆبالی خۆیان بەئەستۆی خۆیان.

خەلكەكە برۆایان بەسەید رەسول و بەهەموو بەسەرھاتەكەى هات!!... ئیدی... ئەو بوو لەو رۆژەو...
یان راست تر هەر بۆ بەیانی رۆژی پاشی... لەگەل رۆژەهلات... لەو گوندە بارمان كرد و پانایی ئەو زویە
گەورەمان دایە بەر، بلاووەمان تێكەوت... هەر یەكێك بۆ لایبێك سەرمان هەلگرت، كەس ناگای لەووتیر
نەما، درواسی... خزم... دۆست... دەسگیران... یەكتریان بزر كرد، كور... دەبووست خۆی رزگار بكا...
دایك و باوكی چێدەهێشت، دایك و باوك... خۆیان لە مندالەكانیان دەشاردەو... كۆرپەى ساویان فری
دەدا... خۆیان لەچنگ ئەو درندانە قورتار دەکرد، براو... براو... براو... خوشك... و خوشك... هەریەكە
حەولە حەولی روحي خۆی بوو. ئیتر لەو بەرەبەیانەو... تاكو ئیستاش، یەكترمان نەگرتووتو!

دایك دەبگوت:

- لەناوچەى شنۆ، لەمەرگەوهر و دەشتی لاجان، هەتا ئیمێرۆش... هەر چەندە دەنگ و خەبەرى
خەلكی گوندەكە... لەبیر چۆتو و وەكو دووكەل تێكەل بەهەورەكان... و تەبەقەكانی ژووور ژوووری ئاسمان
بوون، بەلام... بەسەر هاتەكەى سەید رەسول باسی ئەو دەعبا لەش ئینسان و سەر گورگانە كە لە گرانیبە
گەورەكە سەریان هەلدابوو... ئەو سەیدە خواپەرستە راستگۆیە ئاشكرای كردبوو... هەتا ئیمێرۆش...
دایك و داپیرە بۆ مندالەكانی گوندە شاخاویەكانی كوردستان و... دەشتەكان... هەر... دەگێرێو...
دەگێرێو، بگرە گەورەكانیش... ئەگەرچی ئەوانیش و كەسیش... چارەنووسی سەرھەلقەنەكان و سەید
رەسولیشیان... بۆ روون نەبۆتو... دیسان گومان لەو ناكەن... كە بەسەر هاتەكە... خەپال... یان و پێنە و
بێ ئەساس بووبێ.

گه مانه... رینگایان به دزهکان دهگرت، حکومت... و پیاوهکانی توفیق بهگ، ئەمانیش وه نه بی چاویان له م یاخی بوونه پۆشیبی... یان بهرامبەر بهوه دهسته پاچه وهستاین، یان مودیربهگ ویستی... چارهییکی... چارهییکی وا بکری که خه لکه که... له قاتی و گرانی و سه رشۆری بیارتی؟!... نا... نا... حکومتیش... مودیربهگیش... رینگای بۆ نه و دزانه خویش دهکرد، یارمه تی ددان... دهپاراستن... ههروهها به توندیش راوی یاخی بووهکانی دهن، ههولتی دهدا بهردهستیان بکات... سزایان بدات، بگره نه گهر بۆی ریک بکه وتبا... له بهر خاتری دلی توفیق بهگ و شیخ و مام حاجیش... له ناویشیان بیا و بی سهرو شویتیان بکات، بهم جوژه... که پۆلیس و خویرهکانی توفیق بهگ... دهست له سهر خه نجهر و په نجه له سهر په لاپیتکه ی تفهنگ... هیرشیان ده برده سه رمه یدان... ئەوتیان قایم ده کرد... راوی یاخی بووهکانیان دهن و له و جیگایه دهریان ده پهراندن، ئەمانیش له بناری سه فینه وه داده به زینه ناو چه مه چه که... یان به ناو شیوه که دا لپی دهورانه وه... دیسان دهر به ندیان به ند ده کرده وه، که حکومتیش... په لاماری دهر به ندی دهدا... و جاده که ی ده کرده وه، یاخی بوهکان له رینگای گوندی ماوه ران... دهورانه وه... هه ندیکیشیان له گه ره کی زیوه ردا سه ر ده که وتن... و له ویشه وه... دیسان ملیان ده دایه سه فین و بنار بنار هیرشیان ده برد... تا له سه رمه یدان یه کترین ده گرتوه و جاده که ی هه ولتیریان ده به سه ته وه، قوتابیه کانی قوتابخانه ی گونده که ش... ئەوانه ی ته مه نیان... له... ده... تا... دوازه سال تپه ری کردبوو... ئەمانه ش به گورچی به شداری یاخی بوونه که یان ده کرد.

ئه گهرچی... توفیق بهگ و جه نابی شیخ قطب الدین... ئەمیان له رینگای دینه وه... و ئەویدیشیان، به ده ست و بازووی پیاوهکانی یارمه تی و پالپهستی مودیر به گیان ده کرد، به لام خه لکه که... په مۆیان خسته بووه گویتیان، نه گویتیان له وه عزی شیخ ده بوو نه له لووله ی تفهنگ و شه شاگری توفیق بهگ... ده ترسان، خه لکه که برسی بوون... رۆناییان له چاودا برا بوو، گویتیان ته پ ببوون، دهنگ و نازاری زگی برسییان... دهنگی گریان و ناله ی ساوا برسیه کانیان... هه موو دونیای لی پر کردبوون، میشک و دهورون و گویتیان... وا پر کردبوون... ته نانه ت جیگه ی نه وه ش نه مابوه وه... که نه خوازه لالا وه عزی شیخ... یان نه و درۆیانیه ی به ناوی خودا و پیغه مبه ر ده کران... له چوارچیه ی میشک و له دهورونی خه لکه که... جیگایه ی بگرن، یان هه ره شه و گوره شه ی مودیربهگ و ناغا... موویتیکی له شیان به لرزیتنی؟!... له بهر نه وه... بی په رواو به ناشکرا... به نه هیتنی... یارمه تی یاخی بووه کانیان دهدا... هانی کوره کانیان دهدا بچنه پالیانه وه... ده ست بکه نه وه، به شداری کاره مه ردانه که یان بکه ن، سه ریان له کار به ده ست و پۆلیسه کان شیتواندبوو، ههروهها گۆمی میزاجی شیخیان ده شله قاند، وه کومه لای مزگه وتی گه وره و... خه لیفه سه رسۆر ده یانگوت:

- خۆیان ده خسته ناو غه زه بی خودا!!

تۆمای هاوړتیم ده یگوت:

قه شه له کلپسا ده یفه رموو:

- توندوتیژی و ده ست وه شانندن و زۆره ملی... کارتیکی باش نبیه !!

وه ده یفه رموو:

هه ر چه نده... نان... ماده ی ژیا نه... به لام ئینسان هه ر ته نیا به نان ناژی!.

مام هه یده ری خه لکی ناو اییش ده یگتیرایه وه... که:

- مه لای مزگه وتی گه وره... که م و زۆر... بۆ مه سه له ی گرانی و برسیه تی و نان و ژیا نی خه لک

ناچی!!... ئەو پاش ھەموو نوپۆتیک... روو دەکاتە خەلکە خواپەرستە نوپۆتیکەرەکه و... لیبیان دەپارێتەوھە
کە:

خوا دەفەر مووی...

ئیتاعەتی خودا و پیتغەمبەر و... کار بە دەستە کانتان بکەن.

مەلاش تەشبیەکی ھەلدە کردوھە:

- واتا... ئیتاعەتی... حکومەت و توفیق بەگ... ھەتتا ئیتاعەتی کوپخا بە کریش لە ئیتاعەتی... خوا
و... پیتغەمبەر!

خەلکە رەش و رووتە کەش... پەمزبان ئاخنیبووھە گوپیان... برسێتەتی گوپی گران کردبوون، قیژەیی مەلا
و... قیژەیی قەشە... لە پەردەیی گوپیان، ئاودیو... نەدەبوو!

یاخی بووھە کانی... وھکو خەلکە لە گیانیان کە لەوھەری بیوون، زۆردار بە نوپۆتی نیوھەری... پاروویان
لەگەر رووی ساواکانیان دەرفاند، مندالەکانیان... لەبەر چاویان... لینگیان دەژەنی... ھاوژینگیان دەکرد...
روحیان دەدا، کە گوپیان لە قەشە و مەلاش دەبوو... برسێتەتییە کە پتر کاری لە میزاج و مەعیەدیان
دەکرد!!... گەدیان ھەلدەچوو... و رشانوھەیان دەھات، ئەمانە چونکی لەسەر حەق بوون... رۆژ بەرۆژ
قوتابییەکان... فەقێبەکانی مزگوت... شەماشە و دیانە خوا پەرستەکان... ئەوانەیی ھەستیان بە ئازارەکانی
مەسیح دەکرد، پشستیان لەو مامۆستا ئامرازانە ھەردەگیتر، روویان لە سەفین و سوورک و دەریەند و
سەرمەیدان... دەکرد... یارمەتی بە کترین دەدا، بەم جۆرە تا دەھات مەیدانی یاخی بوونە کە فراوانتر
دەبوو... تا وای لێ ھات... ھەموو ناوچە کە گرتەوھ... بەرھە ژیر... بۆ گوندی کۆری... پیرمەم... و
گوندەکانی دەوھەستۆرە و... رۆخ زبێ بادینان کشا، بەرھە ژووریش... دەشتی ھەریر و سپیلک لە گەلی
عەلی بەگ! یاخی بوون پەیدا بوو، جۆتیارە ھەزارەکان بە گەرمی... ھاوہەشی یاخی بوونە کەیان دەکرد،
ئەمانیش پەلاماری چالە گەمی ئاغاکانیان دەداو... رینگایان بە کاروانی ھێستەر و... لۆری دزەکان دەگرت.
ئەو شەوھە لەسەریانی خانووە کەمان... لەسەر گازی پشت لیتی پاکشا بووم، لەناو دەریای بی بنی...
ئاسمانی تەلیسمای پڕ نھیتی وورد دەبوومەوھ، ھەولم دەدا، ئەو حەزەم بەیتنە دی، حەزی ئەوھە... خۆم
لەم ژیانە تالەیی گوندە خەمبارە کەم بشارمەوھ... خۆم دەھاوێژتە ناو شەپۆلەکانی ئەو دەریا بی دوایبیە،
ئەستیرەکان... ژمارەیان لەژمارەیی ئادەمیزادەکان... پتر دەھاتنە بەرچاوم، رەنگی ئەوانیش... وھکو رەنگی
خەلکە کە... سیس و بی شەوق بوو، چاوی ئەوانیش... وھکو چاوی خەلکە کە... پووت و کز بوون!!

لەگەڵ ئەستیرەکان دەوام... دەردی دلم بۆ دەپۆتن،... فەرماویشیم پێ دەھاتنەوھ... ھۆگریان دەبووم... تا
ماوھیتیک... خەم و پەژارەم لەناو لۆچەکانی ئاسمان لول دەدران، تا گەری لۆریەکان... ھوشیاریان
دەکردمەوھ، دەیانگیترامەوھ دونیای رووداوھەکان، ھەموو ئەو رووداوانەیی گوندە کەم... وھک شەریتی
سینەما... بەبەر چاوی خەیاڵدا... دەھاتنەوھ، دەھاتن... تێدەپەڕین... ژان ھەلی دەگەلۆفتم، دەریا ساف و
شین و بی دوایبە کە... ئاسمانم... لێ رەش ھەلدەگەرا، دەبوو بە گۆمیک لیخنی ناھومییدی...،
ئەستیرەکان... دەبوونە پرووشکی ئاگر... وھک دەری ھەزار ھەزار دەری ئاگرین... لە میتشک و دەروونم
دەچەقین، وھکو لەناو نوپۆتیکە دیکوای بەم... ھەر گەوزم دەدا... تەنیشتم دەگۆڕین... وەرەسی وھک کۆتیک
پۆلایین... لەشان و گەردەنم ئالابوون، ھەموو ھینزم دەدا بە خۆم... تا ئەو بارە گرانە لەسەر شانم...
بخزینم، چاویکم بە ژوورە کەدا گیترا، سەبیریک بەردەمی خۆم کردوھ، دوو سەمونی رەشی... رەق...
ھەلمساو... لەناو سەبەتەیتیک... لەبەر دەم... دائرابوو، ئاوپیکم لە دایکم دایەوھ... وھکو

به یانی... دیسان... هانای بردبوهه بهر... بهرمالی نوپژه که ی، به کری له سه ری هه لئرووشکا بوو... وورده وورده ده پورزا! دم نا... ده میش... که خه و ده بیرده وه، به لادا ده هات و به بی دهستی خوی... به گورچی خوی ده گرتوه و پاش ماوه بیکی که م... دیسان له سه رخو... به لادا ده هاتوه و ده که وتوه ته ونی پورزان.

چاوم پو لای سه مسونه کان گپرانه وه... سه ری کم له بهر خومه وه هه ژاند... ئاهیکی دوور و درپم خوارده وه، خه یال... دیسان کیشامیه وه لای یاخی بووه کانی گونده که م... ناو رووداوه کان... گیانم له گه ل عه مری سلیمان و هاو پیکانی... تیکه لاه بووه.

پوژتیک به پلانی توفیق بهگ، پو لیسسه کانی مودیر بهگ، عه مەر و هه قاله کانی... ده ستگیر کردن... و له گرتیخانه ی سه را قایی کردن، خه لکه که... به گرتنی... عه مەر و هه قاله کانی... ته واو قه لس بوون، به لام شتیکیان له ده ست نه ده هات.

حکومه تیش... فیکری له گه ل گرتیه یاخی بووه کان... خراب بوو... له بهر نه وه بلاوی ده کرده وه که:

- نه مانه دژی حکومتن... دژی مه لیکن!....

- نه م نه شقیایانه... دژی هاو په یمانه که ی حکومت... دژی ئیمیراتوریه تی بهریتانیای مه زنن!....

- نه مانه هه وتی نه وه ده دن؛ ولات تیک بدن، خه لکی ولات تووشی ده رده سه ری بکه ن!.

- نه مانه... دژی دینی ئیسلام... و... مه سیحن، له ئیتاعهت و له قهناعهت به دوورن، به به شی خوا رازی نین، پی له ته قسیمی خوا ده دن، له خودا عاسین.

شیخ قطب الدین و خه لیفه سه رسور و... بگره... مه لای مزگه وتیش... سه ده قیان پو نه م... تومه ته لی ددها... به لام تو مای هاو پیم ده یگوت:

- قه شه؛ داماه... و... که گوپی له م درزیانه ده بی... سه ری داده نه وینن و له بهر خوی وه... هه منگه ی لیوه دی:

- م... م... م... م... م... م...

میرزا ورگنه که ی توفیق به گیش، له ناو خه لکه ساده که جاری ددها که:

- نه مانه... ئاژاوه له ولات ده نینه وه... فیستنه له ناوین خه لکی خوا په رستی بی گوناھی گوند و... ناوچه... بهر یا ده که ن!.

وه به ده نگه نیره که ی... زگی ده دایه پیش خوی... به ناو گوند دا... ده گه راو... وهک گا ده ی پوراند:

- ئاخ... چبکه م... نه گه زه مانی عوسمانلی ده بوو... نه و جا خه لکه که قه دری عافییه تیان ده زانی!!

تا له پری... که ههستی ده کرد... شه پوئل... به ره و ناوچه رگه ی گومه چلکاوه که ی کیشاوه و... خه ربکه ده می پری و قسه بیکی باشی نه کردوه و... ره نگه نه گه نه و قسه به ی بگاته وه بهر گوپی حاکمه ئینگلیزه که... دارکاری بکری، بویه زو له قسه که ی ده گه رایه وه و ده ی پورانده وه.

- نه مانه... نه م یاخی بووانه... هه بی و نه بی پاسپاردراون... له لاییک هاندراون و ریک خراون، تا هاو په یمانه کان لاواز بکه ن. نه مانه پو بهرزه وه ندی... نه لمانیای نازی تیده کوشن!....

مودیر بهگ و قومیسیریش... راپورتیان ددها که:

- عه مری سلیمان و یاخی بووه کانی دیکه، ده یانه وی... له شکره که ی ئینگلیز له ناو بهن!... نه و له شکره ی سه رده میتکی زور بوو... له بنار سه فین و گه لیک کون و قوژبنی دیکه ی ولات... بلاو بیوونه وه و

مۆلگەيان بەستىبوو .

تۆفىق بەگ و شىخ قطب الدىن... و كلکه كانيان... ئەمانەش بەگەرمى ھاتوچۆى كابتانە ئىنگىلىزەكەيان دەکرد... دەچوونە بن بالى... ھەمبانەى درۆ... روو رەشيان بۆ ھەلدەرپشت... بە مرازى ئەوھى سەر لەشكرەكەى بېگانە... لە خەلكى گوند درۆنگ بکەن... و ھەروا گومان بەخەنە ھۆى راستەقىنەى ياخى بوونەكەيان، ئەوھى بېنە مېشكى، كە عەمەر و، ھاورپىيەكانى، دوژمنى ئەوانن و ئەگەر بە توندى جەلەوگىش نەكرپن... ئەوا لەشكرەكەى بەرىتانىاي گەورە... تەفر و توونا دەكەن. ئە ئاواھا... تا دەھات... مەسەلەكەيان گەورەتر دەکرد و دەيانکرد بە كىشەبىكى سىياسى!!.

بەلام... لەراستىشدا، چۆن لە لاي خەلكەكە ئەمە روون بوو، كە عەمەر و ھەقالەكانى بەھۆى چىيەو... و... لە بۆچى و... لەسەرچى... ياخى بوون... ھەروەھا، سەرلەشكرەكەى بېگانەش، لەراستى مەسەلەكە گەيشتوبو، لەبەر ئەوھى و... بۆ دۇنيايى خەلكەكە و بۆ چا و بەستىشيان، وە بەھىواى كرىنى عەمەر و ھاورپىكانى... بۆ ئەوھى كە مەسەلەكە پتر بلاونەبىتەوھ و پەرە نەستىنى و... مەترسى ئەوھى دوور بختەوھ كە نەوھىكا... جۆتیار و ھەزار و برسپەكانى ناوچەكە، دەستدرىژى بکەنە سەر بنگە و ئۆردوگاكانى لەشكرەكەى و... بۆ ئەوھى كە جەلەوى ياخى بوونەكە بگرپتە دەست خۆى... يان لەدەست دەرئەچى!!.

ھىوارەبىك... ھىشتا رۆژ ئاوا نەببوو... كابتان «گوين»... سواری ئەسپە سپىيە خورتەكەى بوو، چەند سۆلجەر و... لىقىكى دانە دواى خۆى، لە ئۆردوگاكەى بنار سەفینەوھ... داھەزىيە ناو گوند... ئەوھى جار لە پىش مزگەوتى گەورە داھەزىيە... چوھ ناو مزگەوت، خەلكىكى زۆر لەژىر سىبەرى دار چنارە زەلامەكە... دانىشتىبوون چاوەنوارى بانگى ئىوارە بوون، خەلكەكە چاويان بە كابتان كەوت... گەلىكىيان لە بەرى ھەلستان... كابتانە ئىنگىلىزەكە... سەلامىكى ئىسلامانەى كرد:

-ئەلسلامو... ئەلىكوم!....

ئەمجارە مەلاى ئىمامىش... يەك پى بۆى راست بووھو و... سەلامى لى وەرگرتەوھ!!

كابتان گوين... بەرووى خەلكەكە گەشاھەوھ... چەند جارىك سەرى بۆ ھەژاندن، مچىتورى مزگەوت... بەگورجى جامە ئاوىكى لە كانباوھ ساردە سازگارەكە ھەلىنجا و داھە كابتان، ئىنجا... حاكەم بېگانەكە... سەلامىكى دىكەى بۆ خەلكەكە... ھاويشت و بۆى سووراپىوھ... لەبەر دەرگا گەورەكەى مزگەوت... بەيەكجار... خۆى ھاويشتەوھ سەر زىنى ئەسپەكەى. كابتان... پىاويكى چوستى كەلەگەت و شووش بوو، چاوشىن و مووزەرد، جووتە سىملىكى ئەستورى درىژى داھەستىبون، سەرى سىمىلەكانى... وەك كلكى دووشك... لەسەر گۇناى سوورى قىت بىوونەوھ!!... ئەو جووتە سىمىلەى لە ھەببەتەكەيان پتر دەکرد!!... دەستەدارىكى قوتەى سوورى بەدەستەوھ بوو!... سەرى قوتەدارەكەش؛ كلکہ ئەسپىكى سپى بچكۆلانەى بەسەرەوھ بوو، سەرشان و سىنگى كابتان گوين... بە مۆر و نىشانە و مېدالىيە رەنگاوپرەنگ و بىرقەدار... داپۇشرابوون!!... كە سەرى ئەو نەخش و نىگارەى سەر تەختەى سىنگى ئەو حاكەم بېگانەبەم دەکرد... بەكسەر ئەو تەختە مافوورە گچكەبەم دەھاتەوھ بەرچا... كە حىكەت ئەفەندى... بەرپوھەرى قوتابخانەكەى ھەولپىرمان، لەدېوارەكەى پاش سەرى خۆى، لەژىر وپنە سى قۆلبەكەى... چەرچل و... ستالين و... رۆزقلىت... ھەلى واسى بوو. كابتان... لەبەر دەرگاى سەرا... وەستا، سۆلجەر و لىقىيەكان... ئالغەبىكىيان... لەدەورەى بەست، دەنگى پۇستال لىكدان و تەمەنناى پۇلسەكان... لە دىوارى چاىخانە چۆلەكەى حاجى حسن... دەنگى دەداپەوھ، مندالەكانى گوند... لەسووچى كۆلانە تەسكەكان... و... لەپەنا

دیواره‌کاندا... ملیان درنژ ده‌کرد و سه‌یری دیمه‌نه‌که‌یان ده‌کرد، کابتان گوین... رکیفیتیکی له تهرۆکی ئەسپه خورت‌ه‌که‌ی توند کرد و هه‌لی کوتایه ناو حه‌وشه‌ی سه‌را، وا دیاربوو... مودیر به‌گ و قۆمیسیتیر... به‌خه‌به‌ری هاتنی کابتانیان زانیبو... بۆیه‌ئو هه‌تواریه... ژووهره‌کانیان له نه‌ۆمی سه‌ره‌وه‌ی... سه‌را به‌رنه‌دابوو، ئەمانه... هه‌ر که‌ گوپیان له‌ ده‌نگ و هه‌رای پۆلیسه‌کان بوو، به‌ راگردن به‌زینه ناو حه‌وشه‌که... هه‌رسی پین پلیکانه‌یان... به‌ بازیک هه‌ل ده‌کرده‌وه، تا له‌به‌ر ده‌می حاکمه‌ ئینگلیزه‌که ته‌مه‌نایان کرد و... نووشتانه‌وه.

کابتان... فه‌رمانی دا... عه‌مه‌ری سلیمان و هاو‌پیکانی... هه‌موو له‌گرتیخانه‌که هه‌نانه‌ ده‌ره‌وه و... به‌ره‌لای کردن!... له‌به‌ر چاوی مودیر به‌گ و قۆمیسیتیر و پۆلیسه‌کان... ده‌ستی له‌ناو ده‌ستی عه‌مه‌ر و... ره‌فیه‌کانی نا، ده‌ستی ده‌گوشین و... به‌روویاندا گه‌شه‌ی ده‌کرد!

تۆفیق به‌گ و جه‌نابی شیخ و مام حاجیش، به‌م رووداوه... سه‌یره... سه‌رسو‌په‌ینه‌ره... تووشی دلساردیپکی گران... هاتن!... ئەمانه‌ وایان دانا‌بوو، ئەگه‌ر به‌هه‌ر نرخیکی بی... وانه‌که‌ن عه‌مه‌ر و ئەم پیاوه‌ خراپانه... جاریکی تر، به‌ساغی چاویان به‌مال و... مندالیان بکه‌ویتته‌وه.

له‌ناو گوند و... له‌ هه‌موو ناوچه... وه‌ک برووسکه‌ بلا‌ویوه‌وه... که:

- کابتانی ئینگلیز... ئەم کاره‌ پیاوانه‌ی... له‌گه‌ل عه‌مه‌ر و... هاو‌پیکانییدا کردووه!

له‌ کۆلانه‌کانی گوند... له‌ چایخانه‌ی حاجی حسن... له‌ مزگه‌وت... له‌ کلێسه... بگره‌ له‌ هه‌موو ماله‌ هه‌ژاریکی گوند، یه‌ک به‌ ئه‌ویتتری ده‌گوت:

- ده‌توخا سه‌یره‌که‌ن، حاکمه‌ ئینگلیزه‌که، سه‌ره‌رای ئه‌وه‌ش... که‌ بیگانه‌ و... غه‌یره‌ دینیسه، هه‌شتا له‌ تۆفیق به‌گ... مودیری موسلمان و... هاودین و... هاوخوتین، به‌ روحمتر بوو!! مام هه‌یده‌ر به‌ واق و پرمای، هه‌ر دوو له‌پی ده‌ستی لیکه‌ده‌دان و... ده‌بگوت:

- ده‌جا توخوا... وه‌ره...، فیکری لێ بکه‌وه!

عه‌له‌ئێخته‌ش، له‌ژیر سمیلان... ده‌گرژیوه‌وه و ده‌ی مرتاند:

- په‌که‌وو... په‌که‌وو... وه‌للاهی وه‌خته‌ مرۆ بروایی لێ هه‌لگیرئ! خه‌لیفه‌ سه‌رسۆر... و ده‌رویش قادر... و... ده‌رویشه‌کانی دیکه‌ش که‌ له‌ ده‌وره‌ی شیخ کۆیونوه‌وه و خه‌به‌ری به‌ردانی عه‌مه‌ر و هاو‌پیه‌کانی عه‌مه‌ریان... به‌ یه‌کتی ده‌گه‌یاند، هه‌یچیان بۆ نه‌ده‌کرا! جگه‌ له‌وه‌ی... وه‌کو نازه‌لی مرخه‌ گرتوو... و گه‌یژ... سوو‌و بخۆن و فرمه‌یان لێ هه‌لستئ و... به‌مه‌ دلی شیخه‌که‌یان ده‌دايه‌وه.

خه‌لیفه... ده‌ی نه‌راند:

حه‌ته‌ق... له‌وی... حه‌لامه‌تئ!!

کابتانه‌ بیگانه‌که، له‌ دوا‌ی دلدانه‌وه‌ی، گرتوه‌کان، فه‌رمانی دا چه‌ند ته‌لیسیتیک ئارد و... سه‌مون و... هه‌ندیک شه‌کر و چایه‌ و... قوتوه‌ رۆنیان به‌سه‌ر دابه‌ش بکه‌ن، هه‌ر یه‌که‌شیان... که‌میتیک پارهیان پین بیه‌خشرئ، له‌گه‌ل زۆرتتر ئامۆژگاری... که:

- جاریکی دیکه، بیه‌ر له‌ یاخی بوون نه‌که‌نه‌وه!!

خه‌لکه‌که، له‌به‌ر ساویلکه‌بی و دلسافی خۆیان، ئەم کاره‌ی کابتانه‌ ئینگلیزه‌که‌یان، وه‌کو پیاوه‌تی و به‌ئینسانیه‌ت ده‌ژمارد، بیه‌ریان له‌ هۆی راسته‌قینه‌ی کردووه‌که... نه‌ده‌کرده‌وه، ته‌نانه‌ت، به‌و لایه‌شه‌وه ده‌نده‌چوون... که‌ حاکمه‌ بیگانه‌ که، له‌به‌ر خاتری چاوه‌ ره‌شه‌کانی ئه‌وان نه‌بوه... که‌ عه‌مه‌ر و

هاوړپيپه کانی له گرتيخانه نازاد کړدوون، بهلکو هه زار و بهک حيسابيشی بۆ مهسه له که کړدووه، نهوجا نهو ههنگاهوی ناوه!... تهنیا نهوهی باش بوو... که مودير و قوميسسيرو... توفيق بهگ و... شيخ و مام حاجی، باشر به خه لکه که ناساندن، وهکو ناروزوی کړدېن؛ که بهوانه بلنې:

- مودير و بهگ و ناغا و شيخ و نهمانه کين؟!.

نيمه حاکم و کاربه دهست و خودانی نه م ولا تهين!... نهوانهش له نوکهر پتر نين و بهرامبر دهسه لاتی نيمه... دهسه لاتی نيميراتوریه تی بهريتانیای مه زن... له پشيله بهکی کویره... بی دهسه لات ترن.

هموو گوند لایان و ابوو کاره که... کاریکی باش بوو... و به دلنی نهوان بوو، نهوانيش چاویان هه نه... ده بينن؛ جگه له مهش... خه لکه که نه وندده لهو سه روک و برا گه و رانه یان دل به قين و داخدار بوون، نهو دهسته یان ماچ ده کرد که به سه ر نه مانه دا بهرز ده بووه و... نهو داره یان به پيروز ده زانی... که نه م سته مکارانه ی پی... تهس... ده کرانه وه.

هفته ييک به سه ر بهردانی عه مه ر و هه قاله کانی تينه په ری، که روژتيک... له پر فه رمان درا... به قه دهغه کردنی دابه زینی سه ر یازه کانی نوردوگا که بۆ ناو گوند، هه روا به ناموشو و... تیکه لاهو بوونی ليقيه کان بۆ ناو خه لک بۆ ماله کانی خه لکی ناوایی!... نهو کاته... تهنیا نهو کاته ش... له لای خه لکه که ناشکرا بوو... و... نه م یان بۆ روون بووه... که کابتنه دوزمنه که له دوو... چ فر و فيلتيکه و ديه وي چ جوره تاوانتيک بهرامبر به گوند بکا،... وه لهو هويه گه يشتن... که حاکمه بيگانه که ی و ليکړد... عه مه رو ره فيقه یاخی بووه کانی له حه پس ده رييتی... و... ههروه ها پتر سه ری کلکه کانی خوی... له پيش چاوی خه لکه که شوړ بکات.

دانه به زینی سه ر یازه کانی نوردوگا که و... قه دهغه کردنی ناموشوی نهو سه ر یازانه، که زوره یان... هيندوکی موسولمان بوون، زیانتيکی زوری به گوند گه یاند، گوريسی برسيه تی و قاتی پی پتر له ملی ره شو روتی گونده که... توند کرد، چونکی نه م سه ر یازه ليقيه هيندوکه موسولمانانه، هموو روژتيکی هه ينی، که بۆ نوپزی هه ينی داده به زینه ناو گوند، ميقدارتيکی زور له سه مون و... خورادمه نی و... جگه ره... شه کر و چای... گوشتی قوتوو... خوئی و شتومه کی تریان له گه ل خویان ده هيتا و... له ريگای خوادا! به سه ر هه ژاره کان دابه شیان ده کرد... یان بهو ميتوه و سه وزه اته ی... له گوند ده هاته به ره م... ده یان گوړبه وه، گه ليک له مانه سه ر یان به ماله هه ژاره کانی ناواییدا ده کرد، دؤستایه تی پاک و خاويینی نيسلامانه یان له گه لدا به ستبون، بهو هويه شه وه باری گرانی و قاتيه که، له سه ر شانی خه لکه که سووک بيوو.

ره فيق ساحيب... سارجنتيکی هيندوک، منداله کانی گه ره ک ده ور یان دده... ليبي کوډه بوونه وه، بانگیان ده کرد... به خو شيه که وه بانگیان ده کرد:

- ساحيب هات... ساحيب... ساحيب...

نه ویش به دل سو زيه وه... دهستی به سه ر ییدا ده هيتان... ماچی ده کردن... و له باخه لی... نو قل و چوکليتی ده رده هيتان و به سه ر یان دابه شی ده کردن، به لام بهو بانگ کردنه ی ته و او سه خله ت ده بوو، له بهر خو زيه وه بانگی ده کرد:

- خودا... ساحيب... خودا ساحيب...

وه نهنگوستيکی به سه ر سينگی خویدا ده چه قاند و ده يگوت:

- مان... فه جروول هه ق... نامی مان... ره فیک فه جروول هه ق!!... ره فیک ره فیک.

له سهر ئه وهش... ههتا له گونده که مان... بزر بوو، ههر به ساحیب ناوده برا.
ئهو ره فیه هیندیه، هه موو رۆژتیک ههینی، سه ری به ژوره که ی ئیمه داده گرت، که له ده رگای
دهدا... چاو قوچانیک ده وهستا، له پاشان که ده هاته ژوره وه، گورج دهستی دایکمی ماچ ده کرد،
قه ده ریک له من وه راده ما... به کزییکه وه لیم وورد ده بو وه، ده هات له ته نیشتمه وه راده وهستا؛ ده ستیک
وه سه ری راده هیتام، ئه مهش فیریبوو... هه موو جاریک بانگی ده کرد:

- ره فیه... موسولمان... ئه له مه دو... لیللاه...!

ده به ویست دلنیامان بکا... که به دلپاکی ئیمه ی خۆش ده وی و... ئاورپیک دیکه ی له دایکم
ده دایه وه، رووی ده سوورانده وه لای من... ده می نه ختیک لیک ده کرده وه، ددانه سپیه کانی به ریز
ده رده که وتن، ده ستیک له پشتی ده دام... به روومدا بزه ییک ده کرد و ده یگوت:

- تووم... موهه مه د... شیرکو... برادر!!

له گه ل ناوی موحه مه دیشی ده هیتا... له بهر خۆیه وه به تاواز ده یگوت:

- سال... له له... لاهو... ئالیهی... وهس... سللام!!

دایکیشم... ئه ویش... که ئه ناوه ده هات... سه له واتیک لی ده دا:

- ئه للاهو مه سه لی... عه لا سه یدینا موحه مه د!

هاتنی ره فیه هیندۆکه که... هاتنی رۆژانی جومعه ی بۆ مالی ئیمه... ههر ئه وه نده بوو... له م
سه عات... یان نیو سه عاته ی تی نه ده په راند، جار جار نه بی... که جامه ئاو پیک... یان کۆتکه دۆییکی له
دهستی دایکم وه رده گرت... تینواتی خۆی پی ده شکاند، دنا هه رگیز پارووه نانیکیشی له لای ئیمه
نه ده خوارد!!... جوړکه سه موون و شتومه که که ی به جی ده هیتشت، دووباره په لاماری دهستی دایکمی
ده دایه وه... ماچی ده کرد، هه نگاوی توند... گورج به ره وه درگا ده کشایه ده ره وه... تا کوو له ژوره که ش
ده رده چوو... له گه ل ههر هه نگاویکی جاریک دهسته کانی هه لده پرین... دای دنانه سه سه رو سینگی و
ههر ده یگوت و... ده یگوته وه:

- خودا... هافیز... ره فیک... خودا هافیز!...

وه یه کسه به ره وه مزگه وتی گه وره... ده چوو!.

پاش ئه وهی، سه ریازه لیقیه هیندۆکه که، له بهر چاومان ئاوا ده بوو، دایکم... سه ریک له من
هه لده بری... به سیله چاویش... ته ماشای جوړکه شتومه که که ی ده کرد، ئه یکی خۆشی هه لده کیشایه وه و
ده یگوت:

- شیرکو گیان، ئه م هیندۆکه به هه شتیه... ئه توی زۆر خۆش ده وی. دیاره ئه ویش غه ربی
منداله کانی خۆی ده کا... به لئی ههر غه ربیبه ئه وها ده بکیشیه مالی غه ربانی... وه کو ئیمه و ماله کانی
دیکه ش...

وه ده یگوت:

- پلکه میترئ ده لئی... سه ره له ویش ده داو یارمه تی ئه ویش ده دا و... لئی زانیوه... که کورپیک ناو
موحه مه دی هه یه... له ولاتی خۆی به جیتی هیتتوه.

له پاشان... دایکم ئه یکی دریزی هه لده کیشا و... چاویکی دوا به دوا ی ره فیه هیندیه که ده نار... و
له بهر خۆیه وه ده یگوت:

- هەر چۆنئى بى... يارەبى خودا حافىزى بى... ياخو بەخېرىي و بەخېرى بچى و تەمەنى موخەممەدى كورى درېژ بكا؛ لەگەل تەمەنى تاقانەكەى منىش... خودايە... ئامىن!!

ئاورپىكى دلسۆزانەى لەمن داىهوه و ... پىي گوتم:

مرۆى بەدىن و ئىسلام... هەر باشە!

وہ لىي پرسىمەوہ:

- وانىە... كورم... وەهانىە؟

منىش ئەو كاتە چووبوومە عالەمىكى دىكە!... خەيالتم... هەروا هەردوو گلىنەى چاوەكانم... بەو جۆركە سەمون و شتومەكەوہ نووسابوو... كە رەفىك (فجرالحق)ى بەدبەخت، هەم بەدىارى و هەم بەخېرى ئەو رۆژى هەنىە، بۆى هېتابووين، لەدلى خۆما دەمىرسى... دەبى چ لە جۆركەكە دابى؟ ... تەنىبا ئەوہم لا يەقىن بوو، كە برادەرە... هېندۆكە... موسولمانە دلنەرمەكە، چ جارېك گوتى لەو دوعاو نزاىانەى... داىكم بۆى دەكردن... نەدەبوو!!

هەر مالا هەژارېكى وەكو ئىمە، خوا... برادەرېكى هېندى لەو لىقىبانەى ئۆردوگاكەى ئىنگلىز... بەنەسىب كەردبوو، خەلكى گوند... گىانېكىيان لەم رەفىقە... رەشە... رەقەلە... دلپاكانە بوو، هەتا ئەو رۆژەى عەمەرى سلىمان و ھاوړىبەكانى گىران و خرانە بەندىخانەكەى سەرا!!... وە سەر لەشكرە بېگانەكە، لە بەندىخانە دەربەھىنان، ئىتر... لەو رۆژەوہ... هېندۆكەكان... رەفىقە دلنەرمەكانى ئىمە... پىيان لە گوندەكە و لە ھاوچۆ... و سەردانى خەلكەكە كىشايەوہ... و ... بۆ يەكجارى رېگايان بەسترا بېنە ناو خەلك و تىكەلاو بە رەشو روتەكان بىن!!... لەو رۆژەوہ گرانى و قاتىش لە گوندەكەى ئىمە... وەك مار... دەستى بە كىفە كرد و سەرى هەلدایەوہ، خەلك بۆ دەنكە گەنمىك، بۆ نانىكى رەش... ھاواريان لى هەلدەستا!!... سەمونى هېندۆكەكان... ئەو خواردەمەنى و سووتەمەنىيەى... ئەوان رۆژانى هەنى... دەيان هېنا و بەخۆزايى بەسەر خەلكى نەدار؛ دابەشبان دەكرد، نەما... خەلاس بوو، برسېەتى و نالەبارى... پەردەى رەشى بەسەر گوندەكەمان... داگرتەوہ، خەم و سەرلېشىيان... نووزكەى داىكىشم... سەرى هەلدایەوہ... سەبرى نەما، ئوقردى لى هەلگىرا، هەموو رۆژىك... لە ژنەكانى گەپەك... و كە دەگەپاىوہ مالىش لەمنى دەپرسىوہ:

- دەبى سەبارەت بەچ!... ئەو هېندۆكە خىرخوايانە... لە گوند قەدەغە كرا بن؟

هەتا رۆژىك گوتىم لى بوو... بۆ پلكە مېرى دەگىراپەوہ و دەپىرسى:

- پلكە مېرى... زانىت بۆچ... رەفىق ساحب و هندۆكە ئىسلامەكان لە ھاوچۆكردى گوند... قەدەغە كران؟

وہ هەر بەخۆى... وىستى... وەلامى خۆى بداتەوہ، كە گوتى:

دەلېن... گوايە ئەم هېندۆكە... خواپەرستانە...

پلكە مېرى... رېى نەدا داىكم وەلامەكەى خۆى تەواو بكا... كە بە گورجى چاوەكانى هەلپشاوتن... تىي هەلقورتا:

- كچى... ئەدى... هەى بەهەشتى... ئەگەر ئەمن نەزانم... كى دەزانى؟

وہسەرى لە بناگوتى داىكم نرىك كەردەوہ و گوتى:

- خەلىفە سەرسۆر لە مزگەوت گىراپوويەوہ، كە ئەو هېندۆكە ئىسلامانە توانىوانە، گەلېك لە لىقى

گورکه و سیک... بینه سهر ریگای حهق و هیدایهت و ئیسلامیان کردوون!!... تا وای لینهاتووه لهشکرهکه... لهژیتر ئهمر و فرهمانی... کابتانه ئینگلیزهکه دهرجوون و... لهو حاکمه غهیره دینه یاخی بوون و دهلین:

- کابتان... کافره... نابیی ئیتاعه ی بکهین!!...

وه لهسهر زاری خهلیفه سهرسۆر دهیگتیرایهوه... که:

- کابتانی بیگانه و کافر، بهم پروداوه زۆر تهنگاو دهیج، فرهمان ددا... ئهو لیقیه موسولمانانه سزا بدرین و له گرتووخانه ی ئۆردوگاگه یان دهپهستی، ئهوانیش لهناو گرتووخانه... ههر هاواری خودا دهکهن!.

پلکه میترئ به گوئی دایکمیدا... دهچریاندا:

- دهلین کچن بهههشتی... تهماشای... موعجیزه ی خودا بکه، دهلین... شهویک، خودای گهوره به قودرهتی خۆی دهرگای گرتیخانه که ی بۆ والا کردوون، گرتوه موسولمانه کان دهریاز بوون... ههندیکیان بهرهو حیجاز... ریگایان گرتۆته بهر، ئهوانه ی دیکهش داویانه ته چیاپه که ی پشت گوند له ئهشکهوتی سووره حمان و له ئهشکهوته کانی دیکه، به ئهمری خودا... غهیب بوون، خودا... ئهمانه ی بۆ غهزای کافران... لهو ناوچه په... هه لگرتوون، ئهمانه... زۆرجار به شهو دینهوه ناو گوند، سهر له خه لکه که دهدهن... دۆسته کانیان بهسهر دهکهنهوه.

ئهم قسانه ی پلکه میترئ، تهواو کاریان له دایکم کردبوو، تا سهرده میتک وای لینهاتبوو... که ههرگیز گومان لهوه نهکا... که رهفیق ساحیب... پهکتیکه لهوانه ی... له ئهشکهوته کانی سهفین... غهیب بوون و... خودا بۆ غهزای کافران گلی داونهتهوه. وه له بهر خۆیهوه دهی مرتاندا:

- ههر دهی؛ رۆژتیک... سهرمان لی بدات و بهسهرمان بکاتهوه!!.

به تایبهتی لهو کاته ی... که ته نیا چند سه مونیکی ووشکی... رهشی... رهق... لهو سه مونا مه ی ره فیه هیندۆکه که مان بۆی هینا بووین... له بنی خرا ده که دا ما بوون... دایکم هۆشی له که له دا نه ما بوو!!... گه لیک شهو... له خه و راده چله کی، به گورجی بهرهو ده رگای ژووره که مان داده به زی!!... ده رگا که ی ده کرده وه، سه ریکی بۆ ده ره وه رایه ل ده کرد و له دواییدا به یی دهنگی ده گه رایه وه... ناو پیخه فه که ی، سه ریکی به سه ر من داده گرت، وای لیک ده دایه وه... که من نوستووبم، ناگام لهو چۆنیه تیه ی ئه و نه بی!!.

شهویکی ساردی زستان، ئه وه ی باران و به فر و کپتوه ده یکرد... ده یکرد، دایکم له خه و رایه ری، منیش راجله کیم و هوشیار بوومه وه، به ههنگاوی شلوق... بۆ لای ده رگا که چوو، له ناو جیگا که م... به چاو... دوا به دوا ی که وتم، ده رگا که ی کرده وه، ویستی سه ر به کۆلانه ته سه که که ببا، باو... کپتوه هیرشیا ن بۆ ژووره که هینا:

- قوو... قوو... و... و... و...

با... دهی لوواندا، دایکم... بهرهو پاش کشایه وه، به توندی... ده رگا که ی لیکدایه وه، به ک... دوو سه له واتی لیدان!! که ههستی کرد من به ناگام... به لیه له رزۆک لیتی پرسیم:

- کورم... شیرکو... تۆش گویت له بانگه که ی ره فیق ساحیب بوو؟

وه به دلسوژی بیکه وه... گوئی:

- ئه مجاره بانگی تۆشی کرد!! گازی تۆشی کرد کورم!!....

منیش... له سهرمانا خۆم له لیقه که لوول داو... به دهنگیکی خه الوو... به سهر سو ری بیکه وه پیم گوت:

- بانگی چی؟... دایه گیان... بانگی چی؟
 ئه و... به په شتیوینیکه وه پرسیه وه:
 - چۆن... رۆلهم... چۆن بانگی چی؟ ده لیبی بانگی چی؟
 له ناو نوینه کهم هاتمه دهره وه، هه ندیک هه ستم گپرا، به خه والئوی... هه لستامه سه ر پئ، ده ستم
 گرت... له سه ر نوینه کهم دام نیشانده... به کزی گوتم:
 - من... گوتم له چ دهنگیک نه بووه، که له خه ویش راپه ری و به ره وه... دهرگا به زی... منیش به ناگا
 هاتم!!....
 دایکم... له گه ل پینکه نینیکه هیستیربانه وه... گوتمی:
 - نا... نا کورم... نا، تو نوستبووی... ناگات لئ نه بووه، هه موو شه وی... ره فیک ساحیب دیته پشت
 دهرگا... له دهرگا ده دا... بانگ ده کا:
 - داده هه جیجه... داده هه جیجه!!....
 وه به په له په ل گوتمی:
 - ئه مشو بانگی تو شی کرد... وه لاهی به گوتمی خۆم... گوتم لئ بوو ره فیک ساحیب بانگی ده کرد:
 - داده... هه جیجه... موه مه ده... شترکو... موه مه ده... شترکو!!....
 وه لیبی دووباره کردمه وه و پرسی:
 - چۆن!!... تو گوتم له م بانگه نه بوو؟
 من... وه لامیتم پئ نه درایه وه، دایکیشم... له بهر خۆیه وه... به نوزکه بییکه وه دهینالاند و گله یی
 ده کرد:
 - نازانم بۆچ هه ر دهرگا ده که مه وه... ره فیک ساحیب بزر ده یی؟
 وه به دهنگ سویندی خوارد:
 - به وه لاهی... دیاره کابتنانی کافر و... سه ربازه ئینگلیزه کان... چاوه دیری ده کهن، خۆی بۆ له بۆسه
 ده نین... هه ولئ گرتنی ده دن، له بهر ئه وه یه که ره فیک ساحیب... له دهرگا ده داو بانگ ده کا... هه ست به و
 بۆسه یه ده کا و... پاشگه ز ده بیته وه و وون ده یی!
 کاتیک... له ناو نوینه کامان پال که وتینه وه، دایکم ده ستیکه درێژ کرد... دایپۆشیمه وه... به خۆشی
 له سه ر جیگا که ی هه نیشکی دایه وه، وه کو چاوه نواری بانگه که ی... هیندۆ که موسولمانه دلنه رمه که
 بکاته وه، بانگی ره فیک ساحیب...
 - داده هه جیجه... داده هه جیجه!!....
 به لام زۆری پئ نه چوو... که بانگیکه راسته قینه ی هاته گوتم... ئه و بانگه له ده می مه لا عه ولای
 بانگه ر... له مزگه وتی گه وره ی گوند... به رز ده بووه وه:
 - ئه للاهو ئه کبه ر... ئه للاهو ئه کبه ر...
 * * *

دایکم که له ژبانییدا... زۆر رۆژی رهشی، وهکو ئەم پۆژانهی دیبون، له قاتی و قریهکە شەری گهوره و دواى شەری گهورهش، ئیش و تازاری دهرهدهرى و برسیهتی چیشتبوو، هەر به لى راهاتن... به تهجره به، له مشووری... له چۆنیهتی گوزهرانی ئەم چهشنه پۆژانه، شارهزاییکی فراوانی پهیدا کردبوو، هەر له بهر ئەوهش بوو، که هندیکی لهو... سه مونا نهی براده ره هیندییه که مان... پۆژانی هینی بۆی دههینانین، هندیکی لهو خۆراکه گل دابوونهوه، وشکی کردبوونهوه و له ناو مهنجه لیککی گهوره، له قوژبنی ژووره که مان... وهکو شاردهوه... شاردهوبیهوه!! که لهشکره کهی بیگانهش لیقیه هیندۆکه موسولمانه خواپه رسته کانیش له هاتنه ناو گوند و له سهردانی ماله ههژارهکان... قهدهغه کران... وهکو جاران... پۆژانی هینی سهریان به گونده که دا نه کرد، په فیق ساحیبیش... په فیک (فه جروله هق) ی دۆستی ئیمه... ئویش له تارمایی بهولاه... و تهنیا له خه یالی دایکم نه بی، شوین و سبیه ریککی دیارنه که وتوه، نان... به په کجاری شیرن بوو... و... نه ما، ئینجا ئه و سه رپۆشی مهنجه له گهوره کهی هه لدا یه وه... ئه وه بوو ئه و به یانیه، دوو دانه ی لهو سه مونا نه... لهو سه مونه رهق و وشکانه، خسته نه ناو ئامانه که و خوساندنیه وه، بۆ ئه می ئه و به یانیه ئاماده ی کردن.

– هه ژده ی گه وره مان ماون، به شی سێ پۆژمان ده کهن، هه تا ئه و سێ رۆژهش، خوا ره ززاق... و که ریه، کاروانه که ریک ده خه ین و ده چین له سنوور گه نم دههینین!!.

دایکم... کاتێ سه مونه خووساوه کانی له بهر دهم داده نا... ئه وها له بهر خۆیه وه... مرته ی ده هات و ده دوا.

تهنیا ئه و به یانیه مان له گوند ما بوو، بریار وابوو له گه ل پۆژه لاتێ ئه و رۆژه، کاروانه که مان ریک به خریت، به ره و سنوور بکه وینه ی، تا له گوندی زینویتی شیخی... چه ند ریه گه نمیک... جۆ... دانه ویتله بییک... له و ده غل و دانه ی لهو دیو سنوور... له کورده ستانی ئیرانه وه... به قه تاری حوشر و بارگیر و ئیستر... ده هاته ئه م دیوه، چه ند ریه دانه ویتله بییک بۆ زستانی داها توو دابین و جیه جی بکه ین.

هه رچه نده ی دهمه وه یست، له کاتی هه ل لووشینی سه مونه کهان... له سه ره خۆ و هینم ب... نه مده توانی هیدی بیه وه، به ین دهستی خۆم، به هیتزیککی سه یر په لاماری سه مونیکم داو به هه موو... ئه نگوسته کانی له پم... گرتم... گوشیم... گوشیم، به ره و ئه شکه وتی زارم به رزم کرده وه، لاییکم خسته ناوین دوو ریزه مشاره که ی ناو دهم، قه میالیکی گه وره م لى گیر کرد، به ین جوین... به یی سه بری لوولدا و ئاوقای خواره وه م کرد، هه ستم کرد له گه ل قووتدانی پارچه سه مونه که... تازاریکی زۆر به ناوه وه ی بۆری گه رووم گه یشت... وهکو سه ره دهرزیککی پیدابینی... ئه وها ده زوورایه وه، له گه ل ئه و تازاره ی گه رووم، ئا و زا به چاوه کا نه وه... چاوم پر بوون له فرمیسک... هه روه ها ئا و له لووتیشم... دلۆپه ی ده کرد و ده چۆرا یه وه.

دایکم... به دامای له سه ر به رماله که ی چۆکی دادابوون، له چۆنیه تی خواردنه که ی من وورد بیه وه، به ده ستیک ئیشاره تم بۆ کرد... به چاوه فرمیسکاویه کا نه وه پیم گوت:

– تۆش، سه مونه که ی دیکه... به خۆ!

– سه مونه که ی دیکه بۆ تۆ ده هیلمه وه... به خۆ!

دایکم له گه ل بزه ییککی تال... سه ریککی بۆ هه ژاندم، وهکو له ناو ده روونی خۆیدا پیم بلتی:

– باشه... باشه... ده ئه تۆ جارێ ژمه که ت نۆش بکه!

ویستم به رویدا بگه شیمه وه... نه متوانی!!... پاروه سه مونه گه وره که، پتر گه روی ده گو شیم... دهی رووشاند، یهک... دوو جار کوخیم، به توندی کوخیم، دایکم... ملی له سه ر به رمال دریت کرد... به دهنگ بانگی کرد:

- یاغه ووسی گه یلانی... یاغه وس!!.

له سه رخو دهستی کرد به ناموژگاریم:

- کوپم... له سه رخو... بخو...

پاروی گچکه لی بکه وه... یه له مه که... رۆله ی خوّم!

له پاشدان به توندی پتی گوتم:

- کهس خوار دنه کهت لی نابا!!... بوچ وا خوّت ده خنکینی؟

شهرمیکی زۆر گرمی، ویستم خوّم له و شهرمه زاریه رزگار بکه م، سه رم هه لپری... چاوم له کاریته کانی بانه که گیر کردن... کاریته کانم ژماردن:

- یهک... دوو... سی...

ده مویست به ری فرمیسه که کانی چاوم بگرم، ده مویست هیدی بیمه وه و... جله وی کوخه که ی ناو سینگم بکیشمه وه دواوه، کاتیک گویم له دایکم بوو دهنووزایه وه:

- خودایه... بو خاتری خو شه ویستی خوّت، جاریکی دیکه نه مگه رتینه وه نه و رۆژه ره شو... شو مانه!!.

دهستی بو سه مونه هه لسا وه که ی دی برد، به شینه یی پارچه ییکی لی کرده وه، وورده... وورده خه ریکی جوینی بو، که له پ له جوینی پاروه که وه ستا... و... به دهنگیکی له رزۆک... وه کو له گه ل خو ی؛ بدوی... نه وها مرته ی لیوه ده هات:

- زه لام... زه لامی ده خوار!!

- روح و به زه یی هه لگیرابوو، رووناکلی له ناو دلان کوژابوه وه!

- خو شه ویستی له دهروونی که سان ره وی بو وه، دایک رۆله ی فری ده دا... ده یه ویست لیتی رزگار بی!!.

- برا... له گه ل خوشک، له سه ر له تکه نانیک یه کترین ده خنکاندا!

گه له ک جار نه م سه ربوردانه ی بو گتیرابوومه وه، لییان وه ریز ببووم... هزم ده کرد چیدی گویم لییان نه بیته وه، به لام دایکم نه و نده... برسیه تی و نازاری زو لم و سته می زه مانه ی چیشته بو... تیکه لاویان ببوو، نه یده توانی لییان دوور بکه ویتته وه... له بیر خو یان بیاته وه! به تایه تی له و رۆژانه ی دوا بیه دا، که پتر بروایی به خو ی و به کو مه له که ی لاواز ببوو.

که مندال بووم، دایکم به زۆری خواردنی له زارم ده په ست، هه ر چهنده برسیشم نه بوایه، نه و وه ها ناره زووی ده کرد... که به شی نه و چیشته یان خوار ده مه نیه ی ده هاته به ر ده مان... نه من بیخوّم!!، هه ر به خو ی... زوو... زوو یه ک له دوا ی یه ک، پاروی بو ده کردم... به زۆری له ده می ده په ستم، که وچکه شو ربای ناوقای گه رووم ده کردن، نه مه نه گه ر له مالی خو مان... یان... دوو به دوو له گه ل نه ودا نانم بخواردا.

به لām نه گهر دوور له مالمی خویمان، له مالمی ناسیاوویک... خزمییک... دراوسییهک... یان له میوانداری بووینایه... دایکم دهنووکی له گویم دهنه:

- پرت... پرت... پرت!!

- کورم... وهک چاوبرسیان پاروو مه که!!

- وهک چ نه دیتکان... خواردن هه لمه لووشه!!

- نازدار به... به نه دهب... به، کهم بخو!

نه گهر رۆزتییک... نامۆژگاریه کی نهوم... فهرامۆش بکردبان... و لهو نوعه جیگایانه دا... به په له نانم بخواردبا... یان به حیسسابی نهو له سنووری نه ریت و نه دهب لām بدابایه، نهو... له ژیره وه... نقورچکی توندی له لاتهرۆکی قایم ده کردم... چاوی لئی زهق... ده کردم وه، خو نه گهر له نقورچکوم... لئی رهدان و ئیشاره ته کانی نهویش... خویم گیل بکردبا... یان خواردنه که به تام بووایه و... نامۆژگاریه کانیم له ناودا وون بکردبان نهو نهو ناچار ده بوو... له پیتشدا دهستی له خواردن ده کیشایه وه... تاکو منیش له سهر نامۆژگاریه کانی نهو... به پیتی رهوشت و راهات... منیش چاو له نهو بکه و دهست بکیشمه وه.

که ده گه راینه وه مالمی خویمان، به دزی باوکه وه... بهو چۆنیه تیهی... گیترا مه وه، به زۆری خواردنی له دهم ده ناخیم... هانی ده دام زۆرتر بخۆم، هه تا وام لئی ده هات... سه رم لئی بشیوی، کاتی ده هاتمه سه ر خوان... لیم تیک ده چوو... چۆن بخۆم؟ بخۆم... یان... نه خویم؟ کهم بخۆم... یان زۆر، به په له بخۆم؟ یان له سه رخۆ؟

که سه موونه خووسا وه کانم ده خواردن، له ژیره وه سه یرتیکی دایکم کرد په نگه به کهم جار بی... وه ها به ووردی سه یری بکه!!... دایکم... به شتیکی له شی به ده ره وه بوو!!... که نویتزی ده کرد... خوئی له چار شه وه که لوول ده دا... نهو جا به رامبه ر خوا راده وه ستا... له خویم پرسی:

- ده بی... بۆچ دایکم... سه رم له خودا بکاو... له شی رووتی خوئی لئی بشاریته وه؟

- به لām چار چییه؟ خه لکه که... گونیه و جانفاس و کۆنه چادریشیان چه ننگ ناکه وی... عه پب و عه ورتهی خوینی پت داپۆشن!... نهو رۆژم به خه یالدا تیپه ر بووه، که... که ونه چادره کانیمان له بهر ده رگای سه را کۆمه ل کردبوون، نه فه ندیه که ی ته موین، وه کو عه لیشیش خوئی فش کردبووه... سینگای ده رپه راندبوو، به ده رهی کۆنه چادره کان نومایشی ده کرد... ده هات و ده چوو، لووتی به ره و ژوور به رز کردبووه، فیشکه ی جغاره ی له ده مه وه ده هات... دوو که لئی به با ده دا... به دهم فیه ته ی لئی ده دا و گۆرانیه که ی (چه نه قه لعه) ی له گه ل خو ده گوته وه:

- چه نه قه لعه... ئیچنده وردلار بانی!!

له پاشان ملی بۆ حه شاماته که دریت ده کرد... که له دووری چه ند هه نگاوویک... وهک ئالقه ده وری کۆمه له چادره کانیمان دابوو، وه کو پیتیان بلتی:

- نه ها...!!... خو به چاوی خو تان ده بیین... منم نه م هه موو سامانه به نرخه دابه ش ده که م.

- منم... له شی رووت و... عه بیی عالم داده پۆشم.

- منم... چۆن له شی رووتی زیندوه کانیمان... داده پۆشم و عه وره تیان سه تر ده که م، هه روا له شی مردوه کانیشتان ده شارمه وه!.

مرۆ... حه ق بلتی، نه گهر (شه وکه ت نه فه ندی) مه ئمور ته موین و کۆنه یۆزباشی عوسمانی... وه هاش

بیری بکردبايهوه... ناحهقی نهبوو، ئەو پیاوه راستی دهکرد... چونکی ئەو رۆژهی عیسیای مامەندی ئەمری خودای بهجێ هینا!... که ئەو لاوه شوخ و شەنگە مرد، ئەگەر کۆنە چادرەکانی... ئەم کۆنە جەندرمەیه نهبوايه... کفن چەنگ نەدەهەوت... تا کفن بکری و دەبوايه به پروتی بهخاکی بسپێرن.

به لێ... شەوکهت ئەفەندی، هەر وه کو لهشی پروتی خەلکی گوند و عەیبیانی دادەپۆشی، هەر وه ها به هۆی جانفاس و کۆنە رزبوهکانی... عەیبی کۆمه لیشی دەشاردنهوه و ژێر خاکی دهکردن!

ئەو رۆژه... خەلکه که له بهر دەرکی سهرا، ههیرشیا ن برده سه ر کۆنە چادرهکان، هەر یه که له لای خۆیهوه په لاماری ددهاو... هەر به چەند که سێک؛ لاچکه چادریکیان دهکەوتە دەست و... لێکیان دهکشایهوه.

شەوکهت ئەفەندی تەمۆین تەنگاو بوو، هاواری پۆلیسی کرد... پۆلیس... به سه ر مه سه له که راگه بشت و خەلکه که ی له و کاره راگرت.

مه جید ئونباشی... قوته داره که ی دهستی، به هه موو لاییکی خۆیدا راده وشاند و به سه ر خەلکه که دا دهینه راند:

- نه که ن... نه که ن... نار هه تی نه که ن.

- کۆنە چادرهکان به رده ن، حکومه ت خۆی به سه رتاندا دابه ش ده کا.

- بکشینه دواوه... راست ریز بیه ستان... نه چنه پێش.

ئەم دەنگ و فه رمانانه ش... له ناو پۆلیسه کان هه لده ستا!

زۆری پێ نه چوو که (مام ئیلیا) ی بازرگان له مه یدان هه که دا حازر بوو، که له خه زله که ی به رپه شتی ده رکیشا، کۆنە چادرهکانی هه موو پێ هه لدرین و پارچه پارچه ی کردن، شەوکهت ئەفەندی... دهستی به دابه شکردنیان کرد ئەوانه ی پۆلیس وه پێشیا ن خه ستبوون و له به ختیا ری خۆیا نه وه نه سییا ن تیه که وتبوو.

هه شاماته که ی پشته وه، که هه ستیا ن به و فه رق و جیا وازیه کرد... هه ولیا ندا ریزه کانی پێشه وه در ی بدن و خۆیا ن بگه یه نه نه کۆنە چادرهکان، من... وه هام لێکه ده دا یه وه... که له سه ر دابه ش دابه شی ئەم کۆنە پاتاله... فیتنه بیته که هه لده گیسرست، به تابه تی ئەو کاته ی ده مدیت... لاچکه چادریک هه وتبووه نیو چه نگه ی عه له ئیخته و... مام هه یده ر! و خاله ره شو ی خزم!!... به لام باش بوو شەوکهت ئەفەندی زوو پێ حه سیا، پۆلیسه کانی ده نگدان، کۆنە چادره که یان بۆ لای خۆ ره کیش کردوو به یی شه رو فیتنه له به ینی خۆیا ن دابه شیا ن کرد.

له م دابه ش... دابه شه، ئیمه... من و دایکم، شتیکیان چه نگ نه که وت، دایکی نه خشی نییش زۆر هه ولتی داو... پارایه وه و نووزایه وه گه له ک خۆی به قوربا نی حکومه ت و شەوکهت ئەفەندی و پۆلیسه کان کرد... به شکه م پارچه بیته که بچری، که چی له جنیو و... گالتە و تیه وه راخو رین و رووشکاندن به ولا وه شتیکیان نه دا.

- نه خشین... ئەمیش وه کو دایکم، وه کو دایکی خۆی؛ وه کو هه موو خەلکه هه ژاره که ی گوند... بێ بهرگ و په لاسه، نیوه ی له شی پروته و به ده ره وه یه.

- دوینتی ئیواره چاوم لیتی بوو، به ده ستیکی لاچکیکی کراسه که ی گرتبوو، رای ده کیشا... به خۆیه وه ی دنووساند... به شیکی له شه پروته که ی له من ده شارده وه، له ناو ده رزی کراسه درا وه که یدا... چاوم له خه ته زه رد ئەسمه ره که ی نیوان مه مکه کانی چه قیبوون، به تیلما یی چاو... باسکه سپیه لاوازه که ییم ده لیتسته وه، خوزییکم قووت ده دا یه وه، چاوم ده گوازته وه سه ر لاق و له ته ره نیوه پروته که ی!!.

- نای... خودایه... نای، چۆن دەر وونم بۆ نه خشیینی خوشه ویستم ده کولتی؟! .
 - چۆن ده توانم لهو ژیا نه تاله و لهو چۆنیه تیه ناله باره رزگاری بکه م؟. له ژووره وهی ژووره وه م...
 له ناو گلینه ی گیانم... دهنگیک به رزده به وه و پیتی ده گوتم:
 - به لام یه کییک نه توانی خۆی رزگار بکا... چۆن ده توانی بییر له رزگار کردنی ئهوانی دیکه
 بکاته وه!!.

ته نهها پارچه ییکی بچکۆله نه بیت، پارچه ییکی هه ندی به ری ده ست... که دایکم له زاری خۆی
 تواند بو یه وه... نه بی... دنا ههردوو سه مو نه کانم هاویشتنه وورگم!! له گه ل ئه وه شدا هیشتان ههستم
 به برسیه تی ده کرد!... به لام وه نه بی ئه وه ههستم... دهق وه کو ههست به برسی کردنه که ی... پیش هه ل
 لووشینی سه مو نه کانه وه بی، و کاریکی وه هام تی بکا، گه لیک ههست و تاسه م... له دل... دهر ووندا
 بکوژیتیتته وه.

- مرۆ، که تیر ده خوا... گه لیک شت لهو شتانه له بییر ده کا... که په یوه ندیان له گه ل زاتی خۆیدا
 نه بی!.

له گه ل ئه وه شدا که قه ناعه تم نه هاتبو ته واو تیر بووم، ئاره زوم بۆ شتی تر ده چوو... شتی وه ها
 له گه ل سه مون خواردن جیاواریکی زۆریان هه بی!!.

- مرۆ... یان بلیم پیاو... تیر، هه ر که ههستی به وجودی خۆی کرد... پیش گه لیک ئاره زوی دیکه
 ئاره زوی لایه که ی تری خۆی ده کا، وه بییری بۆ ئه وه ده چی... که برسیه تی ته نیا برسیه تی زگ نییه!!...
 ئه گه رچی برسیه تی زگ... له هه موو برسیه تییک به هیت تره.

- نازانم چۆن مام حاجی بییر لهو شتانه ناکاته وه؟ کابرا هه ر چهنده پیریش نییه... خه لکه که به
 (مام) ناوی ده بن... هه موویان به مام بانگی ده کن... که چی ئه وه به م بانگ کردنه ی قه لسیش نابی... هه ر
 خه ریکی کار و کاسبیه و له بهر پاره په یدا کردن ناگای له دونیای ئه وه خه لکه براره، نه نفسی خۆی
 کوشتوو... کهس لیتی نه بیستوو جاریک باسی ژن بکا، که سیش نه یدیوه جاریک... چاو بۆ
 کیژۆله ییک... قه بره کچیکی جوان... هه لته کینی!!... هه ندی کهس... پتر له حاجی ده که ونه ته قه... و...
 په رده له سه ر نه یینییه کانی ژیا نی هه لده ده نه وه، به دزی... و... بگره به ناشکراش... له ناو خه لکه که ئه وه
 ده درکین که:

- مام حاجی... شه رمه زاری ژنه که یه تی!!... له بهر کار و کاسبی و پاره په یدا کردن، نا پرتی کاریکی
 وا بکا... تا ئه و ژنه به سته زمانه ی مندالیتیکی پی ببه خشی.

هه ندیکیش ده لیتن:

- حاجی ژن... نه زۆکه، مام حاجیش به وه ده زانی... له بهر ئه وه چوه به دزی له شار ژنیکی هینا وه و
 مندالیشی لهو ژنه ی هه نه!!.

هه رچۆنی بی... هه موو شتییک ده شی، که سیش به ته واوی نازانی له ناو قه فی که شیده که ی مام
 حاجی... چ شار دراو ته وه!!.

تۆفیق به گ... له م پوه وه که م و کوپی نییه، تۆفیق به گ له هه موو لایه نیکه وه ته واوه... له هه موو
 رو یکه وه... تیره!!... ئه وه نده تیره له بهری ماوه ته وه... و... بگره به رما وه که ی زۆری وه کو مو دیر به گ و
 قۆمیسیر و مه ئمووره کانی دیکه ی حکومهت و کۆنه جه ندرمه کانیش تیر ده کا، له کۆشک و بالا خانه

گه وره که ی مالی شیخ قطب الدین...یش، له ههشت که نیه زک پتر، کون و که له بهری ژبان و... نهوس و دهروونی ئەم پیاوه خوداییه... پنج دهکن، جگه له مانهش... ئەو هەر بهرده وامه له سهر کرینی کچۆله ی ههژار و پارچه له ی خیزانه برسیه کانی ناوچه!!... ئەو هەر له ریگای خوداشدا، ئەمانه دهکرێ... له ریگای خوداشدا، به دهستی خۆی به دهستی موباره کی خۆی... پهروه ده و قه له ویان دهکا!!... کچۆله ههژاری پارچه له ی وهک ئایشه گولی... هاوړی مندالیم.

- ئای ئایشه گول... ئای بۆچ غه ربیت کردم... و... ژبانته بۆش و... بێ تام کردم؟.

- منیش... له م دواییه دا، گۆراتیک به خۆمه وه ده بینم، ههست به بۆشاییک ده کم له دهرووندا، به له قینیک له که یاندا، ئەو بۆشاییه ش جۆره برسیه تییکه... ته نیا به نان... هەر به سه مون... خواردنی ئاسایی پر نایته وه... و... به وهش که یانم ئارام ناگرێ و جیگای خۆی ناگرته وه.

کاتییک ده مه وی... له و گۆرانه... له و بۆشاییه... له و ههژانه وه ی که یانم... بیهر بکه مه وه، لیم ده شیوی... شتم له لا... له بهر چا و... له ناو میشک ئالۆز و تیکه لا و ده بن!!... له گه ل خۆما هەر لیک ده ده مه وه... له خۆم ده پرسم و ده پرسمه وه:

- ده بیئ ئەو گۆرانه به هۆی نه خشین نه بیئ؟

- ده بیئ ئەو له قینه ی که یانم، ئەو بۆشاییه ی له ناوه وه ههستی پێ ده کم، ئەو برسیه تیه... برسیه تی ئەو کچه شوخه شوخه و بیستم نه بیئ؟

- ده بیئ ئەو بۆشاییه، به شیک نه بیئ له و بۆشاییانه ی... ئینسان له قوناغیکی ژبانی... دوو چاری ده بیئ؟

له له ناو شه پۆلی شل و توند و تیژی ئەو بیهر کردنه وه یه و لیکدانه وه م، به دوو دلپه وه به خۆم ده گوت:
- ده بیئ! کارکی وه کو عه مه ری سلیمان و هاوړتییه کانی... یان کرده و بیکی وه کو ره فیق ساحیب، که له کابانه ئینگلیزه که ی سه رۆکی یاخی بوو... و دایه چیا!!... ده بیئ جولانه وه بیکی ئەوها... ئەو بۆشاییانه پر بکاته وه و ئەنجامیک بۆ ئەو هه موو گۆرانانه دیار بکا! وه مه عناییک بدا به بوونم... که یانم... شوړشی ناوه وه هیدی بکاته وه!

به م ره نگه... شه پۆلی به ته وژم و ره شه پای ئەو پرسیار و وه لا مانه، وه کو شتله نه مامیکی شلک، به هه موو لایه کدا ده یان هه ژانده وه و پیتیچیان پێ ده خواردم!!... منیش هه ولیم ده دا، خۆم بگرمه وه و له که وتن و له و عالهمی جه نجاله دوور بکه ومه وه، ئاوړتیکم له دایکم دایه وه و لیم برسیه وه:

- دایه... دایه گیان! چهند سه موغان ماون... ئا؟

دایکم هه ناسه بیکی به جۆشی هه لکیشا و... وه کو هه نسک بدا... وه ها کرووزایه وه و به پچرپچری گوتی:

- کوپم ماون... هیتستا ماون، به شی چهند ژه میکی دیکه... له بنی مه نجه له که دا، جیتی خۆیان کردو ته وه.

وه پاش تۆزیک دامان، وه لامه که ی وه ها ته واو کرد:

- ئەمه نده ماون... که به شی کاروانه که بکه ن... به شی ریگامان ده کن... هه تاکو ده گه یه قوناخ... ده گه یه گوندی زینوتی شیخی.

له ناو مۆنجی کرووزانه وه ی دایکمد، ناله بیکی بێ ده نگ هه لده ستا، گومانم له وه نه بوو... که له ناو

دل و دەرروونی خۆیدا... دەسووتا... دەتوایهوه و دهگریا، هەر چهنده من فرمیتسکه بی دهنگهکانی ئەوم بەدی نهکردن، بهلام لهبەر چاوی خهیاالما، کۆلی دەرروونی کهفی کردبوو.

که دایکم باسی کاروان و ریگایهکهی سنووری دهکرد، پرسیار و راسپاردهکهی... پوور زولیتخی دایکی نهخشینم دههاتنهوه یاد، که دویتنی ئیواره پیتی گوتمووم:

- شپړکو... داخوا دایکت خۆی یۆ کاروانهکهی بهیانی نامادهکردوه؟!...بلا... خۆی ناماده بکا!...

که ئەو راسپاردهیه... بهرهو رووی دایکم کردهوه، ئەو... دهستی برده باخهلی، گرتیهکی پهڕۆکی لێ دهرهینا... گرتیهکهی کردهوه، ههندیک پارهی ووردهی لێ دهرهینا؛ پارهکهی یۆ من هاویشت و پیتی گوتم:

- ها... ئەمه دوازه... درههم ههسته بهڕۆ نیوهی بهشهکر بده و نیوهکهی دیشی به... چا، دهی کوری خۆم؛ دهی زوو... بهڕۆ... زوو بگهڕتیه، با درهنگمان لێ دانهی، ههتا پوور زولیتخا و مام ههیدهر و کهسانی دیکه کاروانهکه نههاتوون.

ههڵستا بوومه سهڕ پیتیان، خهریک بووم له درگا بچمه دهرهوه... که بانگی کردم هوه و گوتمی:

- شپړکو... شپړکو...

وه رای سپاردم که بچمه مالی، عهلی ئەفهندی!... عهلی ئەفهندی دوکاندار... ئەگینا... بهم پارهیه... لهبازار، شهکر و چایه، چهنگ ناکهوی.

وه لهبەر خۆیهوه مرتهی لیوه دههات و لیتی دهایهوه:

- جاران؛ بهم پارهیه... عهریه گهفتیک... دهکرا.

وه ئهتیک دیتیی ههلتکیشا، رووی تێ کردم هوه و... بهدهنگ پیتی گوتمهوه:

- دهی کوری خۆم... زووه... دهی، با درهنگمان لێ دانهی.

ئاسۆی رۆژههلات، تازه سووراییتیکی لێ دهنیشت... ریگای یۆ دهرکهوتنی رۆژ دهکردهوه، که له کۆلانه تهسکهکه یادهبوردم چاوم له دهرگاکی مالی نهخشین گهیربون، راسپاردهکهی دایکم فرامۆش کرد، بهی دهستی خۆم لام دایه مالی پوور زولیتخام، نهخشین... تازه لهخهوه ههڵستا بوو... ژووهرهکهی ریک دهخست، دایکیشی... خۆی به پرتچکه کۆکردنهوه خهریک کردبوو، وا دیاربوو نامادهی کاروانهکهی دهکرد، لهبەر دهرگایهکه وهستام، که نهخشین چاوی پێ کهوتم... دهستی له کارهکهی شل بوو!! راست بووه... به گهرمی بهپیرمهوه هات... دلّم دهستی بهلیدان کرد.

- ئەویش... نهخشینیش... ههستی وهکو منه، منی خۆش دهوی، چۆن من ئەوم خۆش دهوی، ئەویش... وا... منی خۆش دهوی و وهکو من بیر دهکاتهوه.

لهگهڵ خۆم ئەوها لیکم دهایهوه.

ماوهییک... چاوهکانم تیکهڵ به چاوی نهخشین بوون، موچرکیتیک بهلهشم داها، خوتن... تهوژمی یۆ دهمار و لهشم یۆ میتسکم هینا، لهشم گهرم داها، سهرمای ئەو بهیانیه پایزیهی له لهشم وهدرنا.

به زمانی چاو... بهی دهنگی، ئەم پهيامه به نهخشین گهباندا:

- نای... چهندم... خۆش دهویی!

ههموو ههست و نهستم بانگیان دهکرد، ههموو شانەکانی لهشم هاواریان بوو:

- هه زده کهم... ئەم کچه لاوازه جوانه... بگرمه باوهش... له ئامبزی بگرم.

- هه زده کهم روومه ته... زه زده ته ماویه کانی بژم.

- ئای چەند ئاره زوومه... چەند پێم خۆشه ئەم کچه خۆشه ویسته بگرم بە سینگمهوه، باوهشی پێدا بکەم، بیگرمه ناو دلم، بیگوشم... بیگوشم ههتا له گهه لهشی خۆمدا دهیکه مهوه به یهک، ههتا له ناو گیاندا دهیتوینمهوه، ههز ده کهم، تیکه لای بی، تیکه لایکی ئهوا... که هه رگیز جودا بوونه وهی بۆ نه بێ.

ئەویش... نه خشینیش، چاوه کانی دهن بریبون، ده یوست به چاوه کانی بم لیتسیته وه، برسپه تی له ناو ئاسمانی چاوه کانی ئه ویشدا... دیاری ددها، سینگی زوو زوو... بهرز ده بوو... و... نزم ده بووه، له دووره وه ههستم به تینی هه ناسه ی گه رمی ده کرد، تانه ییکی سوورایی ته نک... له سه ر کولمه کانی نیشتبوو، لیتوه کانی... رهنگی پشکووییکی ئاگری گه شیان ددها، به ئاسته م... وهک چۆن په ری گول... به شنه با ده له رینه وه... لیتوه کانی ئه ویش ئه وها ده له رینه وه، به دل و ده روون... به چاو به کتریمان ددهواند، به کاسی رووبه رووی به کتری وه ستابووین... تا ئه و... به بزیه یکی ساوا... لیتوه کانی پشکووتن، به نه رمی بزیه کهیم ماچ کرد... چاوقوچانیک خۆم له بیبرکرد، ههتا له گهه دهنگی پوور زولیتخام... ههستم به چۆنیه تی خۆم کرده وه.

بۆ ئه وهی په شوکاویه که ی خۆم... بشارمه وه، به دهنگ گوتم:

- ئه وا ده چمه مالی عه لی ئه فه ندی!

- ده چم... شه کر و چای... ده کرم.

پوور زولیتخام، وه کوو له چۆنیه تی من و کچه که ی، له په شوکاویه که ی من... ههستی به شتییک نه کردبێ، به دهم پریتچه لیک گرتدانه وه... سه رتیکی لی هه لپیم و پرسی:

- رۆله... شیرکو، داخۆ دایکی به هه شتیت خۆی بۆ سه فه ره که... بۆ کاروانه که... ئاماده کردوه؟

منیش... به ووری وه لامییکم دایه وه!

که له ده رگای کۆلیته که ی مالی خۆشه ویسته که شم... دوور ده که و قه وه، لینگم ده له رزین، له شم گران و ته پ ده بوو، وه کو ووزه ییکی نادیار پالم پتوه بئی... ئاوا به هه نگاوی له نگ... به ره و پیتشه وه ده چووم.

عهلی ئه فهندی، دوکانداری خه لکی گونده که مان، پیاویکی ره قه لهی لاواز بوو، که لیتی چوممه ژووره وه جلکی ده گۆرین... په راسووه کانی... یه که یه که له ژیر فانیله سپیه ته سکه که بیدا... سه ریان هه لدا بوو!... وه کو رایه له داره کانی بانی خانووه که مان... ده هاتنه بهرچاوم، به للام رایه له کانی بانه که ی ئیمه... له بهر دوو که ل رهش بیوون.

له بهر جلک گۆرینه وه له ژنه که ی پرسى:

- ئه مه کوری کتیه؟

رووی بۆ لای من وه رگتیرایه وه، چاوه شینه کانی لى مور کردمه وه، به ژنه که ی گوته وه:

بزانه... داوا که ی جى به جى بکه!...

دهستیکى بۆ درتێ کردم به ساردییکه وه پاره که ی وه رگرت و توور تیتی هه لدا یه سه ر قالیچه مافووره که ی... که ژنه قه له وه روویانه که ی... له سه ری کۆبووه وه، پاره که... زۆریه ی خورده بوو، له سه ر قالیچه که... له بهر ده م ژنه که ی په رت و بلاو بووه.

ژنه که ی... له جیگا که ی نه بزووت، هه روا وه لامیکى مێرده که شی نه دایه وه، ته نانه ت دهستیکیشی بۆ پاره که نه برد تا کۆیان بکاته وه... یان بیان ژمیرى... بزانی چه نده!... پاره که... وه ها به هه تیوی له و گۆره مایه وه... هه رچه نده نه عه لی ئه فهندی و نه ژنه جوانه که ی... پاره که یان نه ژمارد تا بزانی چه نده و چه ند نبیه، به للام من له ناو دلێ خۆمدا لیکم ده دایه وه... که هه ر دوو کیان... ئه وانیش له ناوه وه ی خۆیاندا... یان به زه بیان پێم دیته وه، یان به بیزه وه ده لێن:

- دوازه دره م!... شه کر و هه م چایه شبان گوته؟

منیش به زه بییم به پاره که دا؛ ده هاته وه و زگم پیتی ده سووتا... که ده مدی که سیک به لایدا ناچى... ئاو پیکى لى ناده نه وه... که سیک خۆی تى ناگه یه نى!... له کاتیدا مه گه ر هه ر خودا خۆی بزانی، که دایکم به چ نازارو خوین خوارده وه ی دل و ده روون... ده ردی له ش و گیان... په یدای کردوون.

له راستیشدا... مرۆ بۆ خوا بلێ؛ عه لی ئه فهندی و ژنه که ی ناهه قیان نه بوو ئه گه ر وا بیریان کرد بیته وه، چونکی له و رۆژانه دا له وانه بوو... دوازه دره م زه لامى پى بکوژى!!... به للام بۆ شه کر... بۆ چای کرین... بۆ نان کرین... بۆ گه نم و دانه و پێله... بۆ هه موو بۆ تویه ک... نرخیکى وای پێوه نه ما بوو.

- که مندال بووم... به یانیا زوو... به تاییه تی سبه یه ی هاوینان له گه ل دایکم و وه ستا سه عیدی دوکاندار و خه لکی تری گوند... ده چووینه سه ر ئه و ریتگایه راده وه ستاین که گونده که ی ئیمه ی به دپهاته کانی ده ور به ر ده به سته وه، له و دو ریانه... چاوه نواری دپهاته کاغان ده کرد که شیر و ماست و په نیرو مریشک و هیلکه و رۆنی که ره... یان میوه جات... یان گیسک و به رخ و کاوریان بۆ فرۆشتن ده هیتایه گونده که ی ئیمه، ئه و کاته مریشکیتک و بادیه ماستیک له گه ل شه ش هیلکه... دره م ییک ده کران. به په نجا فلس!! دره م ییک!؟

به ری قوولی قه ساب... سویندی ده خوارد و ده یگوت:

- به وه لاهی جووتی گیسک له روپیه بیک پتر ناهین!!

به ری قوول ناوی وه ستا سالح بوو به للام له بهر له چه ری و، ره زلی ئه و ناوه یان لى نابوو.

وهستا سه عیدی دوکانداریش، به پیریژنه لادیبیه کانی ده گوت:

- دایکم... حۆقه ی رۆن له چوار عانه پتر ناکا!.

که به شه کرو چایه و کۆمه لیک بیری ئالۆز و شتیواو گه رامه وه ژووره که مان، دایکم... پرو پریچکه کانی هه ره له بهر ده ست بوون!!...

سه رتیکی لی هه لپیم، بزهیکی ته ماوی له سه ر زار په یدا بوو، چاویکی له گرتی شه کر و چایه که برین و له بهر خۆیه وه گوتی:

- ده مزانی عه لی ئەفه ندی پیاویکه خۆی له چاکه کردن ناشاریته وه!.

وه وه کو قسه که ی روو به من بێ... گوتی:

- رۆله ... ده مزانی عه لی ئەفه ندی و ژنه باش و خواپه رسته که ی... ده ست به رووتدا ناهین و... دلساردت ناکه ن!.

وه لاچکی کورته کی گرتم و له ته نیشته خۆی دای نیشاندم، ده ستیکی بۆ گیرفانی که وا قوته که ی برد، گریبکی خری لی دهرهینا، به نینۆکه کانی گریبه که ی شل کرده وه!... هه ر شلی کرده وه هه تا پارچه قاقزتیکی لوول دراوی لی دهرهینا... لووله که ی کرده وه، چوار دیناری شینی... به جوانی قه دو له ناو گریبه که قائمی کردبوون.

به وردی سه برتیکی چوار دیناره که ی کرد، یه کسه ر ئەو چوار... دیناره ی ناسینه وه، منیش چوار دیناره که م ناسینه وه!... ئەو پارهیە ئەوه بوو که به هاری رابوردوو دابووی به من... تا له شاری هه ولیر گه نمی پێ بکرم!!... منیش کاتی خۆی چۆن ئەو پارهیەم لی وه رگرتیوو... هه ر ئەتاواش دابوومه وه ده ستی، ئەگه ر گۆرانیک به سه ر ئەو کاغه زه چاوشینانه دا هاتی، مه گه ر سه باره ت به وه بووی که تا که شه ویک له باخه لی من خه و تیبوون و بۆنی منیان هه لگرتی، ته نها شه ویک له شاره پیره که ی هه ولیردا!!... جگه له مه ش ئەگه ر هه وایه که ی ریگای گونده که م و هه ولیریش... گۆرانیکیان به سه ر هینابن... ئەمه ش شتیکی تره.

به هاری رابوردوو، چوار دیناره که م بردبوون بۆ هه ولیر... له بۆ گه نم کرین، بێ ئەوه ی نه... من... و... نه... دایکیشم... ئەوه ی وه بیری خۆمان به یئینه وه که نه ک چوار دینار... به شکم به چل دیناریش، بۆ مرۆی هه ژاری وه کو ئیمه ته نانه ت له شاریکی وه کو هه ولیریش، ده نکێ گه نم وه چه نگ نه ده که وت!

ته نیا شتیکی هه بوو... که من و خه لکیکی زۆری وه کو ئیمه شی بۆ ئەو سه فه ره ده کیشا... ئەوه بوو که له و رۆژانه دا ده نگ بلاویه وه گوايه له هه ولیر گه نم په یدا ده ی!!... هه ندیکیش ده یانگوت:

- حکومه ت... خۆی، به پارهیکی هه رزان به هه ژارانی ده فرۆشێ!!.

ئه گه رچی له بابه ت نرخ و چه ند و چۆنیه تی ئەو پرو پاگه نده ش... شتیکی ئاشکرا نه بوو، به لام ده مه و هاوین بوو، دروونه ش ده ستی پێ کردبوو، حکومه تیش به هۆی عه للافه کان... که هه موویان چه رچی خۆی بوون،... حکومه ت به هۆی ئەمانه وه... به گه رمی... ئەو گه نمه ی ده کری... که له ده می داسه کان و ژیر جه نه جهر ده هاته به ره م و... له عه مباره کانی خۆی و ئەو پیاوانه ی خۆی بن گۆمی ده کرد، خه لکه که ش... به م دیارده یه هه لخه له تابوو، وایان لیکده دایه وه که:

- ئی... ئەوه خوایه... به شکم قسه که راست دهرده چی... و... ئیمه ش به و چه ند قرۆشه ی به ده ستمانه وه یه... قه سناخیک... نیو ته نه که بییک... په بییک گه نممان ده ست بکه وی!.

مهلا حمید... له ناوهندی گوندی زۆر جار دهیگوت:

- بههه موو ناوهکانی خودا... قهسهه، بهخۆم له مهلای مزگهوتی گه ورهه بیستوهه که نهویش له خودی توفیق بهگ... خۆی بیستوو بهتی... خه بهره که راسته.

له پاشان هه ندیک هیدی ده بووه، تا به دوو دلێیکه وه قسه که ی وه ها ته وا ده کرد:

- حکومه تیش... بابی میلله ته!... دباره پاش خودا و پیغه مبهه دئ و ده بی ره عیهت و بهنده کان به سهه ر بکاته وه.

له دواییشدا به جۆشه وه حیته بیکی ده کرد!!

که چی کاتی گه بشتینه هه ولیر... ه... ه... هیچ!! نه حکومهت فرمانی باوکایه تی به جی هینا و نه ده رکی عه مبهاری بۆ کردینه وه، له وهش پتر مهلا هه مبه دیشی شه ره مزار کردو له پیتش چاوی خه لکه که به درۆزی ده رهیتنا، ئیمهش چۆن چوو بووین... نه ئاواش به کۆمه لیک خه م و په ژاره وه... گه راینه وه.

مهلا هه مبه... له هه موومان قه لس و خه مگین تر بوو، له گوند ده بانگوت له و رۆژه ی مهلا هه مبه له هه ولیر گه رابه وه... له گه ل هه موو فاتیه بیکی... له گه ل هه موو سه له واتیک... له دوای هه موو نوێژیک... که له حوزووری مهلای گه وره داده نیشی!!... که ئیواران پاش رۆژتاوا... له ژیر چناره نه ژدیهاکانی مزگهوت... له گه ل خه لکی ئاواپی گوئی له وه عزی مهلا ده گرت... لیبی بسو به خو... هه ر ده یگوت و ده یگوته وه:

- په ککوو... له و درۆیه عه زمه له و درۆزانه!!...

وه له بهرخۆی... دیسان یه ک دوو جار... حیته ی ده کردو به دهنگ پت ده که نی:

- هیتی... هیتی... هیتی... .

دایکیشم... هه ر بۆ نه وه ی دل ساردیه که ی دایه وش... کاتی چوار دیناره که ی لی وهرده گرتنه وه و به نه سپایی قه دی ده کردن، له پارچه په رۆکه که ده یکردن به گرت... روێکی ده من ده کردو بزه بیکی وه ک ژاله... رک و تال... له سهه زاری په یدا ده کردو... له بهر خۆیه وه ده ی مرتاند:

- پیتش نه م شه رو گرانی و قاتیه... له هه ولیر... عه لبه ی گه نممان به نو درهه م ده کری!

رۆژی سەفەرکەى ھەولتیرم باش لەبیرە، بەرەبەیانئیکى مانگی خەرمانان بوو، ئاسمان بىن گەرد و شین خۆى دەنواند... ساردیئیکى خۆش لەشى مرۆى دەگەزى...ختووکەى گىبانى دەداين.

دوینى ئیوارە... دایکم بریاریدا من ئەو سەفەرە بکەم، پاش نوێزى عیشا پیتی گوتم:

- بەیانى چوارشەممەیه، رۆژئیکى پیرۆزە... دەبێ لەگەڵ خەلکى ئاوايى... تۆش بچیه ھەولتیر و باراشئیک گەنم پەیدا بکەى!

دایکم... زۆر بریوايى بەکات و رۆژ ھەبوو، بەلای ئەو... نەدەبوو رۆژانى چوارشەممە کۆل بکری... بان جلك و کەلوپەل بشووری... بان مرۆ سەرى خۆى بشووا!! چونکى لەو رۆژەدا... وەکو ئەو دەیگوت... ناوى گەرم رۆژتن... شوومە، بەلام بۆ ماملتە... بۆ سەفەر... چوارشەم و پینج شەم... ھەروا رۆژانى شەموش، رۆژى پیرۆز بوون، رۆژانى دووشەم و ھەینی بۆ سەردان و بەسەرکردنەو، سەردانى دراوسى و خەلکى ئاوايى... بەسەرکردنەو و نەخۆش و بۆ ھەندیک کارى خێر... موبارەک بوون، وە دەیگوت:

لەرۆژى دووشەم... سەرورەى عالەم ھاتۆتە دونیا، رۆژانى ھەینیش... حیساب لەسەر مردوووان ھەلدەگیرى، لە گۆرستانەکان شایى و زەماوێند و جومعه و جەماعەت دەست پى دەکا، رۆژانى مەولود و عالەفە... لەتەک رۆژانى جەژن... ئەم رۆژانەش... رۆژى زیکر و تەسبیح بوون.

ھەرۆھەا... خووزیئیکى تالى قووت دەدايەو و پرووى گرژ دەبوو کە دەیگوت:

- سى شەم... نەحسە... لەکەس... کەسە!!

ئەمن... لەم مەسەلە و... ھەتەلۆکەى نەدەگەیشتم... ئەوئەنەبى... کە سى شەمان نەدەبوو دەست بجوولتینى بان کارئیک بکا... چونکى بەلای ھەسوانەو رۆژئیکى نەحس بوو!!... دایکم لەو رۆژە زۆر دەترسا! زاتى نەدەکرد، دەست بجوولتینتەو!... ئینجا با لەبرسان بمرديا، ئەو مالتە دەولەمەندانەى کە ئیش و کارى بۆ دەکردن... جلکى بۆ دەشوستن... نانى بۆ دەکردن، ئەوانە ھەموو شارەزای بیوون... کە ئەو لەم رۆژەدا ھەتا بۆخۆشى... لەمالتى خۆشى... دار لەسەر بەرد دانانى، لەبەر ھەندى ئەوانیش... داواى کارئیکیان لى نەدەکرد.

لەبايەت شوومى رۆژى سى شەمە... بۆى دەگێرامەو و دەیگوت:

- لە زەمانى ھەزرتى عەلى... خوا لى رازى بى، جوولەکەيئیک بە پینچەوانەى ئەو بریوايە و دەستوورە دەجوولتینتەو... کە دەلین رۆژى سى شەموو... رۆژئیکى شوومە، جوولەکە دەچیتە لای بەرەر و دەپەوئ سەرى بتراشن، زۆر کەس ھوشيارى دەکەنەو... کە لەو رۆژە سەرتاشین قەدەغە کراو و نەحسە، بەلام جوولەکە گوئ ناداتى و ئەو سنوورە دەبەزینن... سەرەراى ئەمەش دەچیت لەناو خەلکە کە دەم درێژى دەکا و دەلئ:

- ئەم قسە... قۆر و بى سەر بەرانە... چىن؟!... کى دەلئ سى شەموان نەحس و شومیان پتوہیە!؟

و بەفیزیکەو بانگ دەکا و سینگ دەردەپەرتینى و دەلئ:

- ھەموو رۆژ... رۆژى خواوێندن! بۆچ تەنیا رۆژانى... سى شەموو نەحس بى و سەرتراشین شووم

بى؟

دایکم دەیگوت:

- حەزرەتی عەلی... روحم بە قوربانی بێ، کە بەم فەشەفەش و... خۆهەلکێشان و سنوور بەزاندەنی جوولەکەیی لەعینی زانی ناکاتە نامەردی و شیرینی زولفیقار هەلەدەکێشی و سەری جوولەکە لە ملەوه دەپەرپێتی!!.

من... هەر چەندە پێکەنینم بەو قسانەیی دایکم دەهات، هەندێک جارێش ترسیکم لێ دەنیشت، وێنە شیریە دوو تیخە کەم... لەبەر چاوی ملی بەرز دەکردهوهو، بەلام شارەزایی بیروباوەری دایکم بووم، ئەو... بۆ هەموو پۆژیک حیساببیک و بۆ هەموو کاتیک کیتاببیک لە مێشکی خۆیدا دروست کردبوو... برۆایی قامیشی بەو حیساب و کیتایە هەبوو، برۆاییک... کە هەموو زەبرو زەنگی پۆژە دژوارەکانی ژبانی نە دەلقاندا!!... هەر لەسەر ئەم برۆاییە شیبەوه... ئەوهوو بەهاری رابردوو... پۆژیک سێ شەم بوو... کە رووی تیکردم و پێی گۆتم:

- بەیانی چوارشەمەیه... پۆژیک پیرۆزه... دەبێ لەگەڵ خەلکەکەیی ئاوی بیجیستە هەولێر... هەندێک گەنم پەیدا بکە!

دەستی برده باخەلی... پریچکەبیک لێ دەرھینا... لەناو پریچکە کە چوار دینارەکەیی رەکیش کرد!

کە پارەکەیی دەدایە من... لەبەر خۆبەوه دەبگوت:

- شەری بەیانیان لەخیری هێواران چاکترە، رۆلە خۆت گیرمەکە، هەر لەگەڵ بەرەبەیان ناوی خۆی لێ بێتە و ئەم سەفەرەیی هەولێرەش بکە.

و هەناسەبیک توندی خواردهوه و بەوردی قسەکەیی وەها تەواو کرد:

- ئیھ... خودا کەریمە، حکومەتیش باوکی میللەتە!

بەرەبەیان بوو... پۆژ تازە تیشکە زەردە زێرینەکانی... وەک تیری ئاوریشمین... ئاراستەیی لوتکە بەرزەکەیی سەفین دەکردن... کە سواری پاسەکەیی تۆماس بووین.

پاسەکەیی... (تۆماس)... شتیکی... یان با بلێم... دەعبایبیک... سەیر بوو، ئەگەر بێتو کەمیک باسی نەکەم پێم وایە سەتەم دەکەم و لایەنیک گرنگ لە تابلۆی رووداوەکانی ئەو پۆژە دەشتیوتیم و رەشی دەکەمەوه.

ئەوهی ئەو پاسەیی دیبوایه... بەکسەر ئیستەرەکەیی شیخ رەزای خوالیخۆشبووی دەهاتەوه یاد!!... ئەو ئیستەری... میر... بە دیاری و بەسەد منەتەوه بۆی هەناردبوو، لەگەڵ جیاوازییک کە پەيوەندی بەلایەنی بایۆلۆجی و تەکنیکەوه دەبێ!!... پاسەکە... ئەگەر چی منەتیک بەسەر تۆماسی شوفیر نەرشتبوو، ئەمیش وەک ئیستەرەکە... بەپالەدان و راکێشان نەبوایه... هەلەدەستا، ئەگەر چەند کەسیک پاشەل و چوارپەل و هەیکەل و سەر و کەللەمان... وەک مەشکە نەهەژاندیا... نەدەکەوتە کار، هەر کە لە جینگایەکیش دەوهستا. ئەوا نەفەرەکان جینگای مەکینەکەیان دەگرتەوه و دەیان هینا و دەیان برد تاکو گەرم دەبوو... لە پاشەوه دەستی بەفیرەفیر و دوو کەل بە با کردن و لە پێشەوهش وەکو زەلامیک (سێ بەروو) گرتوو... دەلەرزیهوه و دەهاتە گەر، ئەم کارەش دەمیک زۆر و ئەرکیکی زۆرتری گەرەک بوو... پێویست بە عەرەق رشتنیک فرە.

بە تەقدیری ئیتمە... هەموو نەفەرەکان وامان داناوو، ئەگەر ئەو بەیانیبە زوو بۆی دەرچین و سەفەرەکەمان بەبێ گری و بەبێ زویربوون و کۆسپیک نەیهتە بەر... پۆژیش بە پەوانی بەرهو رۆژئاوا برۆا... ئەوا ئیتمەش لەگەڵ پۆژئاوایون دەگەینە هەولێر... لەو شارەیی گەنم و دانەوتلەیه... هەل دێین!!... بەم پێشەش... بۆ بەیانی پۆژی دووهم بە دیداری حکومەتی باوکمان شاد دەبین و ئەویش... کارەکەمان

راهی دهکا و... خراهره کافان تهژی... و، نه گهر خوا راست بینی... نهوه بۆ... چیشته ننگان ده توانین به ره و گوند بکه وینه ری... یا بلین نه گهر پاسه که ی تۆماسیش بخه زری... بۆ به یانی رۆژی سییه م... به سووک و ئاسانی به ره و گوند ده بیینه وه.

پاسه که... نزیکه ی بیست که سیکی له خۆی بار کردبوو، بیست کهس که زۆریه ی زۆریان دراوسی و خزمی ئاوی بوون، له وانه چهند که سیکیان هه ر هاورپ و براده ری قوتابخانه م بوون... وه کو سماییل و میرزا حه بیب و حه مه خیل و تۆما و مه هدی و یوسف... نه مانه جگه له هاورپیه تی قوتابخانه هه روه ها نه دامیش بوون له کۆمه له نیشتمانیه که ی... پیش دوو سال... وه کو لقیکی کۆمه له ی (هیوا)... له گوند پینکمان هینا بوو.

باقی نه فه ره کانی دیکه ش خه لکی گوند بوون و هه موویان به گشتی له من به ته مه نتر و توندو تۆل تر و به که له ش گه وره تر بوون. نه مانه ش به زۆری نه خوینده وار بوون و قوتابخانه یان نه دیبوو... چهند که سیکیان نه بی که ماوه بییک له مزگه وتیان خوینده بوو و قورعانی پیرۆزیان خه تم کردبوو... ره شایی نه لفو بییان لیک ده کرده وه، له وه نه خوینده وار و نیمچه خوینده وارانه ش... هی وایان تیدا هه بوو تا بلتی توند و تووره و توش بوو... قیسکه تنگ و له که مترین و بچوو کترین رووداویکی نابه دل... به تاییه ت نه گهر رووداوه که سته میکی تیدا به دی بکرا با، یان ده ست درپژی و ناروه ایییکی لی بوه شابایه وه... نه وانه ده سلنه مینه وه... ناگریان ده گرت... به هه موو هیز و توانایان به ره له سستی نه وه قه و ماوه یان ده کرد، لای زۆر لیکراویان ده گرت و دژی زۆردار ده وه ستان جا له بهر نه م ره وشته و به هۆی نه وه ته بیاته یان... زۆر جار تووشی گترمه و کیشه وه ده ردی سه ری ده بوون... گیرو گرفت ده وریان ده دان... جاری واش ده بوو... به گرتن ده دران و بۆ به ندیخانه ره کیش ده کران!!... که تووشیش ده بوون بی باکانه به رگه ی حه پس و نه نجامی توندی و تووره یی و... هه لۆیسته که ی خۆیان ده گرت... هه روه ها به رامبه ر به و نازارو کیشه یه ی له و رینگایه شه وه تووشی ده بوون... قایم... وه ک به رد قایمتر بوون!! سه باره ت به م خوو... ره وشته شیان خه لکی ئاوی خۆشی ده ویستن... ریزیان لی ده نان و جیگای پروایی و متمانه ی ره شوو رووته کان بوون!!... به پیچه وانه ی نه مه شه وه بیوون به جیگه ی شوپه و گومانی کاربه ده ستانی حکومه ت و چقلی چاوی توفیق به گ و شیخ قطب الدین و خویره و کلکه کانی نه مانه... به تاییه تی عه مه ری سلیمان و قادرۆک و مه حمود و عه زۆ هه ندیکی دیکه شیان... که له سه فه ره که ی نه وه به یانیه دا... له پاسه که ی تۆماس جیی خۆیان گرتبوو.

نه مانه... له سه ر نه خوینده واری، بی سه وادی خۆشیانه وه، له سه ر توندی و که لله ره قی خۆشیانه وه... ئینسان بوون... مرۆ بوون، به چاوی ریزه وه سه یری ئیمه ی قوتابیان ده کرد، من... به خۆم باشتر هه ستم به وه ده کرد... که وه کو برای گه وره... وه کو باوک... بالیان به سه ردا کیشابووم... ریزیان ده گرتم... یارمه تیان ده دام، ده نا من... نه به به ژن و بالا... نه به ته من... نه به به مه له و فامیلیا... چ هۆییکی و نه بوو... که که سیکی له گونده که ئاورپیکی ئینسانانه م لی بداته وه... یان وجودم له گوند... وه کو نه وانی تر... بریمیری، منیکی هه تیوی میرمنداله ی بی کهس... کت هه سستی به بوونم ده کرد... کت ده بیینیم... له مانه به ده ر... له مانه و له خه لیفه سه رسۆز و ده رویش قادر و خواپه رسته کانی... دۆستی دیرینه ی باوکی خوالیخۆشبووم!!... نه له ق نه مانه ش... هه ر چهنده وه کو عه مه ر و قادرۆک و هاورپیکانیان... ده ق وه کو نه وان نه بوون... به لām نه مانیش به جۆریکی دیکه منیان هه ر له یاد بوو.

گه لیک جار که له کۆلانه که، یان له به رده می مزگه وت راده بووردم... کاتج ده گه یشته به ر لووتیان...